

۲۹۸
تکلیف

هر که بشاید خوراز و خنده و غضب و از تور بنقلت با این آدم چگونه طبع میدارد عبادت را با شیخ و علاه قلب با کثرت خوراز و
 و خوف خدا را با خوف فقر و درع را با حرم و نهایت خدا را با حجت خدا را با محض خیر او حضرت رسول صلی الله علیه و آله
 فرمود که سنگی یک تنگت با هفتاد درخت و سیزده کراحتت با هفتاد تنب و فرمود شیخ عقوبت دلست و مرض بدن و بر طرف شد
 بهاء و نور سپه ما و صلاح شیطان و کوری دل و فراوشی خدا و خیر بدین و بر طرف شدن یقین و تحمیم حکمت و روز نماز باطن و بر آ
 و ارتکاب معاصی و از حضرت عیسی علیه السلام منقولست که بجواری این فرمود که هر که سیر شود هفتاد بار داخل او شود عجز از حفظ
 و در رفتن خوف الهی و رحمت بفقرا از دل او و سنگینی در عبادت و زیاده در مشغول او کند مانند در دار و طوف دور عزایل هنگام گن
 مسلمانان در مساجد و معابد خلاصه شامت شیخ و مفسدان خون حدیث بر است از عقل و نقل و تجربه و با اتفاق اهل عقل
 و از باب غلو و جوع و صیحه که سنگی را س جمیع فضائلش بر آدم عاقل باید مانند حیوانات پیوسته مشتمل صرف بخوردن و لاشا
 نباشد بلکه باید منظور و مقصود او از اکل و شرب قوت عبادت باشد بدین جهان زهر است زهر تلخ است بکم خورای نوا
 جست از هلاکت و هم باید آنقدر صرف کند که ثبت بحال او اسراف نباشد که خدا مسرفان را دوست ندارد و طلب مال از مشرف
 حلال کردن مرد و حجت بلکه واجبست و در طلب و زحمتی جز در کافیت آنکه مقدرات با او میرسد و با وجود سعی باید
 که معطل خداست و از طلب نماید و بیب یعنی از یاد او غافل نشود چنانکه در حقیقت مدح کرده است مردان را که غافل نمیکردند ایشان
 تجارت و بیع از یاد خدا و از اقامه صلوة و دادن زکوة و بعد از تحصیل باینجه هم رسد باید قناعت کرد و اگر از حلال که هم رسد به
 خوبه شقت باید گذاشت و در بی صورت ترک لذتها کردن و جانها داشت و کهنه پوشیدن خوبت و ملوچه حرام نباید شد این
 صفت یعنی فایز شدن باینجه هم رسد و متحمل مشقت کردیدن صفت انبیا و اصفیاء و صلحا است هر یک در حدیث معتبر از حضرت
 صادق علیه السلام در مجار و ارشاد منقولست که در او بی غیر علی السلام مناجات کرد که بر روی کا و فرین من در بهشت و نظیر من در بهشت
 من در اینجا که خواهد بود پس حقیقتا ای وحی کرد که متی بدی بوی فرین و نظیر تو خواهد بود پس او بدی صفت طلبید که بر بارش او
 برود و چون ریخت بافت با سینه علی السلام پس خود بد بدن او رفتند و چون بخانه او رسیدند خانه دیدند که آن سقف خرما
 ساخته بود و چون احوال او پرسیدند گفتند که در بازار است و چون بسوی او آمدند احوال او پرسیدند گفتند که در سوئی هر یک
 و چون بدان بازار از محل او سوال کردند گفتند بحال میاید پرسشند با نظر قدوم او نگاه دیدند که او پیدا شد و بشه هیزم
 سر خود گرفته بود پس مردم برخوانند و استقبال او کردند چون هیزم را بر زمین گذاشت حدیثی او نمود و گفت که است که بخیر بحال
 طلب حلال را بحال طلب حلال پس این کس قهقش گفت و دیگر می زیاد کرد تا آنکه یکی از ایشان فریخت پس او و سینه علی السلام پیش آمدند
 بر او سلام کردند جواب سلام گفتند ایشانرا تکلیف مترا نمود و بیان زوجه که داشت از قیمت هیزم کندم با جو صخر بدی بخانه او رود
 اسبا کرد و خیز نمود و اشقی فریخت و خیز داد میان افس گذاشت و با ایشان نشست بصحبت داشتن و چون برخواست دید که نا
 پیخته است پس ناشر گرفت و در میان ظرف چوبه ریخته کرد و نمکی بر او ریخت و مطهره در پهلوئی خود گذاشت و بد و زانو در آمد
 گرفت بسم الله گفت و بد همان گذاشت چون خوب خوابید و فرورد آمد حمد لله گفت پس باز لغنه دیگر برداشت و همین نحو خورد
 ابر او داشت و قیمت گفت و تناول نمود و چون بر زمین گذاشت گفت الحمد لله پروردگار اکبرست که با و معجزه اده باشی مثل آنچه من
 عطا کرده چشم و گوش و بدن مرا صیحه کرد و ایند نمودم افوت بخشیدم تا رفتم بسوی اندر خنی که خود نکشته بودم و غمی از برای شما نکت
 ان متحمل نشد بودم و آنرا روزی من کردی و فرستادی بر این من که بر آنرا از من خرید و بقیعت ان طعامی خریدم که خود زین
 نکره بودم و مستخر کرده اندی بر این من اشی را که بان افس پیغمبر طعام او چنین کردی که از روی خواهش مرا خوردم که فوت بیایم برین
 نویس تراست حمد و بعد از آن گرفت پس او در بیایم گفت که ای فرزند من خیز بر و هم که هرگز ندیدیم بنده که شکر خدا را زیاد
 از نهر و بیکدی بلیندگان خدا و در دنیا با این نحو گذران نمودند و اندو شاگر نعماء الهی شدند و اند و لکن اگر خدا وسعت و فراخی بود
 دهد بعد از آنکه حقون واجب و توسعه بر خود و عیال و مؤمنان و احسان فرما کن باید کرد و در باب تشرف بدار تمام

تکلیف

ما ينفق ويعنى انفق بغير انفاق هكذا خود يحتاج شود وزيادة از قد ضرورت واحياج خود هم بنگاه نذاره وانچه را ننگاه وارده هم تغاير
 نداشت و در خود را مخرج و ان ندادن وانچه از بر اخصو صرف ميكنند بحال تنگ نكردن و كراي بكنه ضرورت داعي بان شود و طعنا
 لذيق مجورد و بخورند و منان و جاساي بفس بپوشد و بپوشاند فلما بقدره كه بحد اسراف منسجه تقويم اسراف از چيزها
 كراجم قطع وان شد بلكه ضرورت بيبه و ايات متكرره و اخبار متعدده و در حق زان وارده كه بيهه قال الله سبحانه عز جاره
 في سورة الاعراف كلوا واشربوا ولا تسرفوا انه لا يحب المترفين وقال في سورة النساء ولا تاكلوا اموالكم بغيرها ان المبدون كانوا
 والذين اذا اتفقوا على شئ او امر لم ينفقوا وكان بين ذلك قواما وقال في سورة بني اسرائيل ولا تبذروا ثمنكم بغيره ان المبدون كانوا
 ايوان الشياطين وقال في سورة الشعراء ولا تطهروا امر المترفين وفي سورة يونس في وصف فرعون وانه لمن المترفين فيها
 ايضا واذ لا من المترفين ما كانوا يعكفون وقال الله سبحانه ولا تجعل يدك مغلولة اليك ولا تبسطها كل البسط فقد
 ملوما محسورا قال عز شانه في سورة المؤمن وان المترفين هم اصحاب النار وقال ابن خاتون العاصم في شرحه الفارسي على ان
 شيئا البخار حمد الله بعد عمدا لكباب ما في جنه واذ بعضهم اربعة عشر بنا وبعدها من الكباب بل ان قال العاصم الاسراف في
 ال نفس اي صرفه وابداعه على الفقد الذي ينفق انتهى والظاهر ان الاجماع على من ينفق بعد الايات المذكورة كنهنا مؤنة الايات
 بيان ذلك اقلها ان ما هو اسراف وتعيين موارد ومصايفه قال الجوهري في الصحاح الترف ضدا لقصد الى ان لا يدر
 في لغته التبذير وقال الفيروز ابادي في الفاهوس الترف محركة ضدا لقصد الى ان قال والاسراف التبذير وما اتفق في علمه
 وقال الطبري في مجمع البحرين قوله تعالى ولا تسرفوا الاسراف كل الايجل وقبل مجاوزة القصد في الاكل مما احل الله وقبل ما اتفق
 في علمه الله تعالى قال ابن مسكويه في كتاب قبل الدنيا والدين الذي هو الجمل بمقادير الحقوق والتبذير هو الجمل وواقع
 وقال في جوامع الجوامع في تفسير قوله تعالى انكم انتم الربا الى قوله بل انتم قوم متجاوزون متجاوزون الحد في الفساحي تجاوزتم
 العتاد الى غير العتاد وقال الزمخشري في الكشاف في تفسير قوله عز شانه اذا اتفقوا اليه فلوله يظنوا الاله الفخر والافتار والتبذير
 الذي هو تفضيل الاسراف والاسراف مجاوزة الحد في النفقة وقال المقدس الانبلي رحمه الله في ايات الاحكام في تفسير قوله تعالى ولا
 تبذروا ثمنكم التبذير تفرق المال فيما لا ينبغي اتفائه عايج الاسراف وقال ايضا لو صرف ماله فيما لا ينبغي عفا او شره او ان
 له فائدة دينية او دنيوية فانه مضى لذلك المال شرعا ومبذور وسفبه انتهى وقد ظهر من ذلك ان مقضى كلام اللغويين والتفسير
 ان الاسراف في المال والآلة انما مجاوزة الحد في استعمالها او المجرورة في الاتقان في المعيشة وظهورها انما لا شك في كون
 اسرافا انما ينفق رضاء مخصوص به او الكسب في رضاءه واذ انما في الذكر الاجماع على كونه من الاسراف وظاهره اجماع الامة وانما
 الكلام في انه هل من رضاء وصرح في كافي في بعض العبارات المتقدمة او عام في كل انفاق تجاوز من الحد ولا يبق بالمال وظهر من
 بعضهم انه مجاوزة الحد في وجوده لغير هذا العزم من الاول واخص من الثاني ومنه بظهور ان الاحتمال ان معنى الاسراف قد
 صرف في المال تجاوزا عن الحد مطلقا في ظاهره كل من يقول بوجود الاسراف في وجوده لغيرها منها العلامة في التذكرة حيث صرح
 بكون صرفه ثمان في وجوده لغيرها اي الايام بحال اسرافا وصرح في الكفاية وسنذكر تفصيل الانواع في انشاء الله تعالى
 ما كان انما صرفه في المال الذي لا يربح في غير وجهه كغيره كونه بعضه ونسبه في المسائل الشهيرة وهو قول مجاهد والثالث
 انه صرفه في المال في اعيان خاصة وهو الذي يربح من عبادته وادائه وعن مجاهد لو اتفق في باطل كان تبذيرا لان الاتقان في
 المعيشة تجاوزا عن الحد وقال القاموس المحقق في اعيان الله وابدان الاسراف هو تضييع المال صرفه فيما لا يربح بحاله او فيما لا يربح
 اليه اما التضييع فصداءه واضح وهو تارة كاهل في الماء او طرح التواذ او اهران اللبن والدين نحو ذلك مما لا يعد حيا وصرح في
 انما يقال اشبهه بلاء صرفه وصره مما يربح مما به فائدة اصلا لا يربح ولا يربح في الماد بالفائدة ما يكون منقرا
 الاعتناء به في العقلاء والذين ياتون به مما يربح مما به فائدة لهما يكون فائدة عند سفها اهل الدنيا والناسك في الملاهي و
 الموال الان قال ان بعضهم يضعون في الآخرة والاشياء القابلة في الشاغل يكون ضوهها اذا الوان ومن ذلك ما

بموجب

يقطون في هذه الآية من الله تعالى ويقال له بالفارسية اقبازمه ومعناها التراجع في التور وبقوله تعالى انما الصلوات فيها الا
 يلحق بها الصلوات بغيرها لا يتبع عليه فائدة وثيقة او ذميمة ولو لم يكن في الآية التي اياها الله تعالى لسانا بعد هذا المعنى فانه
 ولكنما كانت عبرة لا بقوله عند أهل العرف متجاوزة عن هذه وشأنه كصرف التوقا الذي ليس له كل يوم دره مانع من ان يتدبر في
 بالذهب اللابورد وكاشترائه من لا يحتاج في سنة ولا اثنين من الا الكوب ليس له سباع ولا عقال ولا داخل غير ما يفتون به عباله
 فرسا بمانه دينار ويطو وصر في المال في نفقته ونحو ذلك ومنه ما ذكره الامام عليه السلام من جعل ثوب لثون ثوبا لا يندال والاهل
 اشاد الامام ابو عبد الله عليه السلام في موثقه ما عده بقوله فانه رب فقير صرف من غنى فقلت كيف يكون الفقير صرف من غنى فقلت
 ان الغنى يفتق من اولى والفقير يفتق من غير ما اولى واما الصلوات في غير حاجه فهو ان يصرف فيها الزايدة لا بقوله بل لو كان لا يكون
 محتاجا الى تلك الزايدة كان يفتق من له عبال او عبالان ويكفيه بغيران او ثلثة او اربعة عشر ثوبا وعشرين ويقر كهما ويمكن
 ادخال ذلك في الثاثة ايضا ويجمع الثاثة ما تقدم في كلام صاحب الجمع والادب على من صرف في المال فيما استحقه العفلاء او فيما لا يفتق
 وظاهره ان شرط صدق الاسراف الاطلاق او صرفا للمال وانفاذ وخرجه فلوله يكن ثمنها لا يكون اسرافا كخرجه بالاحاطة اليه
 وعقبه او ما لا يفتق بمجاله ولو تبدل بعض المال ببعض اخر كان يجمع ذهابا كثيرا ولا يصرف في مصرفه وتبدله باقتناء وامثلة كثيرة
 ولهذا ورد في اخبار كثيرة انه ليس من الاسراف ان يكون لامد عشرة اقصة او عشرين او ثلثون مع ان في نفقة والشباب فائدة اخرى
 هي صون بعضها ببعض فظهر ايضا انما ذكر ان الاقضية وصر في المال فيها يحتاج اليه وفيما يرتب عليه فائدة مفصولة للعقل
 بقدر يلحق بمجاله ثم اعلم ان حرمة الاسراف عامة في جميع المصارف واما ما ورد في بعض الاخبار من ان الاسراف في الطب والوضو
 او في الحج والعمرة او في الماكول والمشروب فليس المراد تنقيح حرمة الاسراف فيها حتى انه لو شرب احد ضايعة وسطوحه وبارج ارضه بها
 الورود او بطل ابواب بيته وجدوانه بالسك والعنبر لو كان فقيرا جاز ذلك ولم يكن مسرفا وكذا اذا سرج الشاعلة في النهار او نحو
 وكذا في البواب المراد ان الاكثار في هذه الامور مطلوب والتجاذب عن الحد في اجازتها معفو عنه وورد ان عدم الاسراف في
 الماكل لافها لا يضيع بل باكله الاكلون ولو سلم قائما يكون من باب الاستثناء والله سبحانه اعلم بحقائق احكامه وفاضل حاجيه
 رحمة الله وكتاب صراط النجاة كنهه كما از يقته عمل قوم لوط استسراف كرون باذنه يازمه وجرافان كرون انتهى وبالجملة تجاذب واحد
 وبقوله لا يفتق بمجاله او يتاخذ مصرفه مال در چيزي كه منرا او نيك عقلا وشرها وانفاق مال كچه قليل باشد دره معدت
 وچيز حرام ودر نه طاعت خدا حرام وداخل اسراف وفاضل سبزواري در كفاية كفته تعدد ملبوسات وكثيران واخلاله او نيك
 للاخبار المتعددة المستفضة وشهد ورحمة الله وورد في مستحق المظلماتك ونظايف ثوب وتزيين واكثار شباب و
 اجادة ان وهي غير مستحبا لبا سخرشن وغلبه وتجذب لبا سوي ك باعش شهرت وفضل شباب كذا ان فطن ايضا باشد ويا به
 نيك در مصبوغ ولباس شئ بد غير نماز وستره قصر ثوب ورفع نمودن لباس طويل از ارض اينكه تجاذب ونيك دانستن باطراف اصبع
 واما لباسي كه در مجالس بايد پوشيد از ادر وقت شغل و عمل بايد پوشيد و در كفاية كفته كه در بعض اخبار و اورد شده كه از اسراف
 اينكه لباسي كه در مجالس بايد پوشيد از ادر وقت شغل پوشيد و از حضرت صادق عليه السلام رويت ان من الاسراف ان تجمل
 شباب صوتك شباب بدتلك من زقا ووجه الختام معلوم كورد كه شايكه ادي بايد انكاداشه عد مجالس پوشيد و وقت شغل
 پوشيدن ان لوا اسرافت همچنانچه مذكور كورد و هم انما شباب عروايت كرده كه اسراف در چيزيست كه مال تلف كند و بدون
 ضرر رساند و در كتاب كنهه اذ انلاف مال صرفا نيك در غير مصارف مفصولة و در نظر عفا وكفته كه اگر كسي استغفر من كنه
 وقدوت با و اعان نداشت باشد و انرا انفاق كند بر فقرا و داخل اسرافت و همچنين هر چيزي كه ضرر ببدن نمايد ان حرام و اسراف
 اما نائق در خصوص منازل و مجالس ملائير و مطاعم و مناكح با قدرت بان از مال حلال مناسب حال و بلا خود ظاهر اسرافت
 بلكه مستحب است چه در ان اظها نعت عدلت كه ما مورده است في قوله نعم واما بغيره قيل في قوله انما من الله بافضل سنه نالينه
 اثر نعت خذوا زكواتهم فابتكروا بقرى اظها انرا بكنده و هر چيزي كه نقص بجزيمان زيده باجماع اصحاب ائمه و حديثا انچه جلال

واین معنی است در محبت و حرمت کل اشیا و اما صرف مال در وجود خود یعنی کذا بعد از لایق بحال او نباشد داخل اسراف نیست اما اگر از لایق بگذرد و باشد در مال کثرت بشهر و عاده که اسراف نیست اما علامه مدنی که گفته که شکر بر اسراف و در کفایت گفته که قول مذکور بعد نسبت لقوله تعالی والذین اذا انفقوا لم یسرفوا ولم یقتروا و کان بین ذلک الخوف و قوله تعالی ولا تجعل یدک مع رذال العالین و لا تبسطها کل البسط الخ و قوله تعالی و انوا حقیر یوم حسابیه و لا تشر فوا ال علی فروع الاسراف فی بدل الاقارب و یوتیه و رابعه بحال ان و در ایة عبد الملک بن عمرو و فاضل محقق معاصران خود ملا احمد زلفی قدس سره و کتاب تمهید گفته التجار عن محمد و الانفاق فی سبیل الله اسراف و عدم موضع دیگر در همان کتاب گفته انفاق مال فی سبیل الله خلاف الاقارب و موالا و اما صاحب فی تراخیار این قول ظاهر و پیشو بحث قال بعد نقل رساله الفقہ فضل علی بن الحسین علیهما السلام ان الرجل ینفق ماله فی حق و انزلت بیای معنی آنست در انفاق فی الحق علی قدر الضرور و کذا هو الظاهر من ابن اخیه فی شرح المفاتیح بحث فی حق من الاسراف و التذیب هو صرف المال فی الایمنی و فی رابعه و اول البری عن ابی عبد الله علیه السلام قال انما القصد امر بحب الله و ان الترف و الترفیع فی حق طریقه التواضع فی حق و حتی صحت فضل شریک و فی رابعه هر چه از مردی در کلام از عبد الله علیه السلام ان الله لیکاتب من فی الوضوء کما یکتب عند الله و فی رابعه اصبح من بنی الامم ینفق الفقه للسر فی ثلاث علامات باکمال البخل و شرب ما البخل و یلبس ما البخل و کان العنی کلها الایق بحال کله و شرب ما الایق بحال شرب او بخل ما الایق بحال البخل الی غیره و من الاخبار بحال پوشیدن شایسته و انکی و شوق در ان که از حلال و لایق بحال بوده باشد حرفی در وجود از نیست بلکه از شرع انور رسیده که باید کفن نیست هم نسبت بحال الواریک و فاش باشد چنان در روزی است معوضه و اهد شد و در انوار غرابتی مرویست که تنو قوا با کفانکم فانها منکم یوم القیمه و بدیع البحرین گفته فی الحدیث تنو قوا با کفانکم فانکم یستنون بها اعلی طلبوا احسنها و جودتها من قولهم تنوون فی مطعمه و ملاب تمجود و بالغ و تنوون فی الامران تنوون فیها و منه عمل طعنا و تنوون فیها کلامه و حمد الله و اگر قدری از مال داشته باشد که بیان طعام لذیذ تواند خرید و فقیر را محتاج دانند و خود بقیاسی فاعف کند و زیاده باو بدهد یا اشار کرده است و اشارت در جزه مقربین است حاصل است که اصل تری لذتها را فی نفس کمال دافقین خوب نیست مثل اینکه بجای وارد شود و بطعام لذیذ او را دعوت کند تا از ان نخورد که من ریاضت میکنم و اینها را نمیخورم این مذموم است اما اگر از برای اعانت فقیر و بیچاره بر خود نیک که خوبست و همچنین در مرکب خوانه و مسکن و غیر اینها و فاضل محقق معاصر و عواید گفته من الله و ابدا تصوده القبول و التنبه التذیب لیسر اشعرا بشطان لا یجوز ان لا یقدر اللابین و معها اللذات لیسر اشعرا و انفسا تمام شد الغلاء لذته و بطلبها الغلاء لامشاکم الاوانی لالذات بصوت الکفر من الغواید اللذات حاصله بالاعتقاد لشیء اذا کان مما یبذل الغلاء لذته و منها اصلاح البدن انتهى و ان حضرت صادق علیه السلام مرویست که چون حضرت امام حسین علیه السلام شهید شدند خرم پوشید بوند کلینی رحمه الله بسند معتبر از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام روایت کرده است که خداوند عالمیان چیل تنگو جمال ذوق ترا دوست میدارد که اثر نعمت او بر بندگی اش ظاهر باشد و ان حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که هر گاه خدا ضعیف کرد امری نماید به بندگی در ان نعمت ظاهر کرد و اند خود را بان بیاراید ملائکه میگویند که دوست خداست و بیان نعمت خدا کرده است و اگر بر خود ظاهر نکند میگویند دشمن خداست تکذیب نعمت خدا کرده است و مؤید اینست قوله تعالی و اما بیغیر ذلک فحدیث و ان حضرت صادق علیه السلام مرویست که خدا زینب و اطفالان بنیاد دوست میدارد و از بدگیا و اظهار فقر کراهت دارد و دوست میدارد که اثر نعمت خود را بر بندگی بندد کسی میسزد که چگونه نعمت ظاهر کرد و اند فرمود که چنانچه خود را پاکیزه وارد و بوی خوش بر خود بریزد و خود را تنگ و سزا خود را جار و بیجا بدی حق نکند چراغ را پیش از غروب با قلابه و بخش فقر را بر طرف میکند و در انجا میگرداند بر روایت عیاشی از حضرت فرمود که پوش و زینب کن که خدا چیل و تنگوست بحال و در بنیاد دوست میدارد اما باید که از حلال باشد و خدا فرموده است قل من حرم زینب الله الی آخر لیسر اشعرا و الطیبات من الیوم بکوا یحیی که حرام کرده است زینب خدا را که بر او بندگان بیرون آورده است و خلق فرموده است و چیزها پاکیزه و حلال از روزی را و عیاشی و نفسیاست خود و فاضل در بحار

و غیر در کتاب قرب الاسباب صحیح روایت کرده که حضرت امام رضا علیه السلام فرمود که حضرت علی بن الحسین علیه السلام چنانچه

۳۰۷

بپایندیدم میفریدند و میپوشیدند و در ای نریزه پنجاه دهم میفریدند و در میان از آنها میگذراندند و چون زمستان میگشت
 میفریدند و بیشتر اتصاف میفرمودند و بنا به ما از آن این آیه را خوانند قل من حرم ذنبه الله القبیح و از حداد بن عثمان منقولست که نزد
 صادق علیه السلام بودم شخصی با حضرت عرض کرد که ای امیر مومنان ما میپوشیدیم و پیراهنی چهار دره می
 خریدند و میپوشیدیم شما چرا میپوشید حضرت فرمود که ای امیر مومنان ما میپوشیدیم و پیراهنی چهار دره می
 میپوشیدند با انجامه مشهور میشدند پس بهترین لباس هر زمان لباس اهل آن زمانست تا چون حضرت صاحب الامر علیه السلام
 ظهور خواهد کرد جامه را بر او حضرت امیر خواهد پوشید و بپوشیدند بعد خواهد فرود و در علی بن ابراهیم شنیدم صحیح روایت
 کرده در نفس این آیه که یا ایها الذین آمنوا لا تلبسوا البیاض ما اهل الله لکم ای کرده من منان حرام مکرر اند بر خود چیزهایی بپوشیدند
 که خدا بر شما حلال کرده است که این آیه در شان جمعی نازل شد که بعضی از ایشان فرموده بود که شبها میپوشیدند و در روزها
 بود که شبها میپوشیدند و اندکی شب خورده بود که روزها روزه باشد و یکی از ایشان که عثمان بن مظعون بود فرموده بود که هرگز
 جماعت نکند پس آن آیه را بر او نازل شد و در نهایت حسن و جمال بود تا آنکه با او گفت که چرا از این تکبیر که از برای تو
 نازل شده است که شومر نزد آن است و در نهایت حسن و جمال بود تا آنکه با او گفت که چرا از این تکبیر که از برای تو
 رسول صلی الله علیه و آله داخل خانه شدند تا آنکه حقیقت حال عثمان را عرض کرد حضرت این آیه را نازل شد پس عثمان فرمودند
 و فرمودند که در میان آنکه جمع شوند و بر منبر براه دهند بعد از حمد و ثنای الهی فرمودند که چرا جمعی از اهل بیت میپوشیدند
 و حلال از برای او حرام کرده اند بعد از آنکه من در شب خواب میخوابم و جماعت میگویم و در روزها روزه میپوشم پس هرگز
 بعد از این ترک سنتی من کند و از طرفی من که راهت داشته باشم از من نیست و این باب به روح روایت کرده است که درین از عثمان
 بن مظعون فرمودند و شبها میپوشیدند و عثمان گفت که در خانه مسجدی بر من خود فرار داد که در آنجا آمدن کن پس چون این خبر
 بمحضرت رسول صلی الله علیه و آله رسید او را طلبید و فرمود که ای عثمان خدا بر او روزه بانگ نوشتند است و در میان آنکه جماعت
 در راه خداست و در پی آنکه چند نفر کلام بابی بنا شود و اول آنکه از احادیث متواتره ظاهر میشود که اعتزال از عاقبت سالی درین
 امت مدوح نیست و فوائد مخالطه بسیار است از این تعلیم و تقیید و کتب مسانل و تحسب الخلالی حسنه از ما خفیه بن باقی و استماع
 و تصایح و ادراک ثواب و حضور جمع و جماعت و تشیع جناب و عبادت مریدین و زیارت برادران و قضاء حوائج عبادان و دفع
 ظلم از مظلومین و شاد کردن روز و منان و نفع رسانیدن مسلمانان و تحسب معیشة عیال و خلاصه از نظر ایشان بدست
 مریدان و تحمل ایازادگی مردم و رسیدن ثواب نواضع و فروغی و امثال اینها و اجناس با جماعت و احادیث متواتره جاهل را متحد پس ائمه
 ضرورتی واجبست و بر عاقل هدایت خلق و امر معروف و نهی منکر واجبست و هیچکس از اینها با عین جمع نمیشود و دیگر نه عین
 گفت که عزت و کثرت نشینی بهتر است از اینها شخصی جاهل که هیچ از اصول و فروع خود را یاد نگرفته و از علم اخلاقی چیزی نگوشا و غرض
 و فرقی میان خوب و بد نکرده با اینکه بتواند اینها از مخالطه با عالم و بیگانگان فرآورد پس چنین که که عالم با اصول دین و عمال شرعی
 شده اعتزال باعث ضلالت و مبدشود و با مال بواسطه جهل و نادانی چون از عیال و دینت و معارف بقیة حقل و امر و نصیحتی کثیر است
 او حاصل شده و در مقام اسلام پادشاه استوار و بر محنت ایمان طلایع را پیش تمام عیال نکشته و در لایس اطعمه و بر همین قطع مکرر
 بسیار خورده حسن عقیده اش در مذهب حق مرتضی و عیبده و در چند بقیة حق در حقیقت دین متبیین سدید نکرده از بیانی
 حق انحراف نموده بواجب ضلالت و گمراهی میافتد و بیغایب باطله مانند نصوف و غاوق و اتحاد و ملوا و وحدت وجود را میگوید
 اکثر جاهلان گوشه گران و عزت کنندگان از عدم معاشرت علماء و بیگانگان خالی ازین و ایمان کرده اند کلمه و جماعت در کمال
 بسند معتبر و واجب کرده که شخصی بخدمت حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که شخصی هست که از کتب ادیان و احادیث
 خود را در دست کرده و در خانه خود نشسته است و بیرون نمیاید و برادران خود را شایسته نمیکند حضرت فرمود که این را چگونه

و در این کتاب

درین خیره داده یکدیگر و نیز نسبت معتبر از آنحضرت روایت کرده است که بر شما باد بنماز کردن در مساجد و با مردم نیکو می آید و کون
و کواهم بر این ایشان دادن و بجز از ایشان حاضر شدن بدین سببکه تا چا داشت شما را از معاشرت مردم و از این نده است از مردم
نیت و مردم همگی بر یکدیگر محتاجند و حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمود که کسی که صبح کند و اهتمام با مومنان نداشته
باشد او مسلمان نیست و کسیکه بشود که کسی استغاثه میکند و از مسلمانان اجازت بطلبد و اجازت او نکند او مسلمان نیست و از
آنحضرت پرسیدند که محبوب ترین مردم در نزد خدا کس است فرمود که کسی که نفعش بر مسلمانان بیشتر رسد و آنحضرت صادق علیه
السلام روایت کرده است که در حاجت بر او مؤثر است هر چه از این که هزار بنده از او بگویند و هزار گنای ازین و انجام کرده
سوا آنکه در سبیل الله فرستم و عزت باعث محرومی از نفع است و بعضی از آنجا که در باب عزت و او شده است جو از
اعظم علما فرموده اند و از آنها عزت از بد آن خلق است در صورتی که معاشرت ایشان موجب هدایت ایشان نگردد و ضرر و
باینکه در سبب است و اگر نه معاشرت با ایشان و هدایت گریهان شیوه پیغمبر است و از افضل عباد است خصوصاً حضور جماعت
و تعلیم احکام و تعلم آن و عبادت مرضی و تشیع جنازه و زیارت و منین و سعی در حوائج ایشان و این معروف و نفی از منکر و تمام
حدود و فتر احکام و همه اینها بجزک جمع نمیشود بلکه آنرا که مدد و حجت در شمار مردم نیز میسر است و آن معاشرت است که مذکور است
در خلوت نیز باشد زیرا که فساد معاشرت خالق با مخلوق با خلاق با خلاق ایشان و تزیین عریضه معاشرت اهل باطل و صاحب
ایشان است و بسیار است که کسی مثل از خلاق است و شیطان در آن عزت جمع حواس او و امور متصل با او اعتبار بسیار کرده و
از ایشان دور است اما بجهت قلب با ایشان معاشرت دارد و چه بسیار کسی که در معاشرت اهل باطل باشد و از اطوار ایشان بسیار
مکند و باشد و آن معاشرت باعث کاهی و تقیه و نفرت او از دنیا گردد و در ضمن آن معاشرت چون غرض او خداست از هدایت ایشان با
عین از اغراض صمیمه ثوابها عظیم حاصل کند چنانچه در کتاب است در جمع از حضرت صادق علیه السلام نقل است که خوشحال
بنده خاموش گشای که اهل دنیا خود را شناسد و بیدت با ایشان صاحب کند و با ایشان در اعمال ایشان صاحب نماید
او را بظواهر شناسد و او را در باطن شناسد پس آنچه مطلوب است از عزت آنست که در مطرب باشد از اطوار ناسخ خلاق
و بر ایشان در امور اعتبار نداشته باشد و پیوسته توکل بخداوند خود داشته باشد و از فواید ایشان منفع گردد و از مفاسد ایشان
محترز باشد و اگر نه بپناه از خلاق چاره کار آدمی نمیکند بلکه اکثر صفات ذمیه را فواید میبندد مانند عجز و کبر و با غنی ماندن که افضل
الفن از عزت با عکس نسبت با شخاص احوال زمان و مکان تفاوت دارد و باید هر کس نگاه بجای خود کند و اوضاع اینها زمان و مکان
خود را ملاحظه نماید و بر آنچه از اینها مترتب میشود از فواید و مفاسد موازنه کند اگر در اختلاف ایشان فایده بریند و ضرر و فواید
نرسد اختلاف و معاشرت را ترک نماید و الا تلاجه بسیار میشود که از برای بعضی کتاره که از هر مردم و عزت نام افضل میشود و از برای
بعضی دیگر آمد و شد بسیار کسوف الفتن نام با ایشان و از برای دیگره شتاری و دوری از بعضی و الفتن با بعضی و الله و ان اتق
دوم بدانکه تحصیل مال حلال بقدریکه در بقاء جوده و معاش عیال و حفظ ابر و ضرر است واجبست و از احوال صالحه و عبادت
حسب است حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمود که طلب حلال واجبست بر هر مرد مسلم و زن مسلم و هر که داخل شب شود
در حالیکه خسته شده باشد بجهت طلب حلال داخل شب شده است از زبده و فرمود که عبادت هفتاد جزء است و افضل هر جزء طلب
حلالست و در حدیث قدیمی فرمود با احدی عبادت ده جز است افضل آنها طلب حلالست چون طعام و شراب بخورد اطیب پاکیزه کردی
حفظ و کف خرابست من باشی و در جوی آورده مذکور است که خوب بنده همیشه و لکن معاش نواز بینا مالست پس گویند آنحضرت
بچهار روز نازده سازجه تعلیم ارشد و آهن را خدا با و نرم کرد و فرمود که هر که حلال تناول میکند فرشته از برای او استغفار میکنند تا
فراغ شوند و کاس پیوسته خداست بتحقیق که خدا دوست سپارده هر مؤمن پیش و در صاحب رعل و دشمن میداو و بیکار سالر که
نه در کار دنیا و نه بکار آخرت و بطالت و فسادت طلب آورده بر و آیت این عیال آنحضرت چون از کسی خوشش نیامد پیشه اش را می
اگر میکند کیسه ندارد و بعضی مودندان نظرم افتاد زیرا چون مؤمن کسی ندارد تا چای بدین خود مدار میکند و بر و آیت حضرت صادق

میفرمود بهترین عمل در وی زمین سه کار است طلب علم و جهاد و طلب حلاله و طلب علم حقیق خداست و غایت صولت خداست و
 کاسب خلیل خداست و در عهد نبوت که تجارت عطاران با او میکنند باید کاسب بنقیص صحیح داشته باشد و کسب ناعیان کوز و از احتلا
 اخطا از خلاف شریعت و الاحرف عشا و هم اینست که کسب و ذمه برای عیال ضروری است و نیز باید اکتفا بقدر کفایت نماید و لا اقل
 چنان نکند که محل بیواظف اوداد و سن بشود و آنچه اینست که کاسه این زمان نماز واجب این را بگذرانند و تا آخر وقت بدون محافظت
 و قعود سایر ادب و شروط آن بعمل نیاروند و آن در فور حصر و کابن خودشان از بعد از موعود و سنا عشا از شب میبندند و
 محافظت اوقات فراغ بنمایند و شبامه شود و کما از کثرت مشاغل و امله کفایت نماز واجب را فراموش میکنند پس برادر عزیز بنام
 نما کسب حلاله که این مقدمه ثواب در آن وارد شده است و کونک به است که الان مندا اول شده که با لمر صاحبش را از آخرت میگذارد
 و با انواع و اقسام محرمات مانند از خلاصه در فضیلت کسب حلاله که بعد از کفایت اکتفا نماید اخبار پیشمار وارد شده از آنجا بود
 خدا صلی الله علیه و آله فرمود که هر که از رفیع دست خود بخورد خدا در راهی بیشتر از برای او بکشد تا آن هر دره که خواهد داخل
 شود و هر که از رفیع دست خود بخورد روز قیامت در شمار پیغمبران خواهد بود و لیس پیغمبران خواهد گرفت و نیز از حضرت
 صلی الله علیه و آله مرویست که ملعونست هر که کل بر زمین شود یعنی ثقل خود را بر دیگران افکند و از امام محمد باقر علیه السلام روایت
 که هر که در دنیا طلب روزی نماید بجهت استغنائی از مردم و دوست بر عیال و احسان با همسایگان ملاقات خواهد کرد خدا من
 و جل یاد در حالیکه در دنیا و مانند ماه شب چهارده بویه باشد و از حضرت صادق علیه السلام روایت که کسی که سعی کند در تحصیل
 روزی عیال مثل کسب که در راه خدا چنان نماید و در دست خدا دوست دارد سفر کردن و اختیار غیر تراد و طلبی و زبیه و فرمود
 که از ما نیست کسی که بنیاد اینجست آخرت ترک کند یا آخر ترا بجهت دنیا ترک نماید و از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت که
 چه نیکو باد رویت بر پروردگار و خدا تو انگری و غنا و حضرت صادق علیه السلام فرمود که هر که در کسب عیال بکشد که خواهد که
 مال از حلال جمع نماید که در روز خود از مذک سوال نگاه دارد و قرض خود را ادا نماید و رحم و خویشانش را احسان کند و فرمود
 که چه نیکو باد رویت دنیا بر تحصیل آخرت شخصی و حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که او دنیا را باطلیم و دوست دارم که با
 رو آورد حضرت فرمود چه میخواهی یا آن کنی عرض کرد که میخواهم خود و عیالم اذین منافع گردیم و صلوات رحم بجا آوریم و شرف
 نمایم و حج و عمره بعالم او بریم فرد و این طلب نیست بلکه طلب آخرت حضرت امام موسی کاظم مدظله العالی کار میکرد و بنوعی که
 قدمهای همپوشش بر زمین فرودفته بود شخصی عرض کرد که کار گذاران گنجانند که شما خود کار میکنید فرمود که بیلدار چه کردید
 خود یک که از من دیدم بهتر است عرض کردند که آن کدام شخص بود فرمود رسول الله واهل المؤمنین و همن پندان من بدست
 خود کار میکردند و زراعت مینمودند و آن عمل اینها و رسلین و اوصیاء و صالحین است اخبار این مضمون بسیار است پس کار کردن
 و طلبی و ذمه نمودن بجهت دوست خود و عیال و اطفال و عدا و ندمت عالان دنیا نیست که مستحق و ممدوحست بلکه از شرافت
 مومنی لازم است که راه کسب حلاله از برای او بویه باشد که با آن تحصیل ضرورتی است خود را نماید و در کافه دسته سایر از مطلق
 خیر رویت که حضرت صادق علیه السلام از احوال شخصی سوال فرمود گفتند پریشانست فرمود که در چه کار مشغولت کنند
 که در خانه مشغول عبادت فرمود که خوشتر از کجاست عرض کردند که برادران مؤمنان ما و همسرانند فرمود که همان که او را فرود
 میدهند عبادتشان پیشتر و بهتر از و کند خانه عبادت میکند و از جدم مواعظی که نشنیدم پس خود فرمود این بود که این دنیا
 لکن تحصیل دنیا از راهی که عیال مردم کردی و محتاج ایشان شوی چنان هم در دنیا فرمود که با خیرت خود ضرورتی است اما از حضرت
 امام محمد باقر علیه السلام منقولست که اگر صاحب کنی یا مثل همانند خود مصاحبت و عاقل بکن و با کسی بیخوش مشو که خیر ترا کند
 که این موجب خوار و مومنست و از شهاب منقولست که گفت بنده است حضرت صادق علیه السلام که در بعضی کسب نماید ایند حال و
 نوانگر عیال و احسان که برادران خود بکنم پس با جماعتی از ایشان رفیق میشوم و در راه مگردم ایشان نوسه میکنند و بسیار خرج می
 نمایم فرمود که اینها بجهت مکن اگر دوست بخرج کردن بکشد و ایشان نکند باعث مدلت ایشانست پس فاف با جمعی بنی که

در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

نویاشد و در آنکه و توانایی و در روایت دیگر منقولست که از حضرت صادق علیه السلام پرسیدند که شخصی بفرموده
 با جماعتی مالدار و او از آنها مالش کثرت است آنها خرج خود را بیرون میاورند و او مثل آنها خرج نمیشواید و گویند که من بیک
 نمیدانم که خود را نذیر کند یا کسی بفرموده که مثل او باشد و در حدیث دیگر فرموده که تو آنکه که ترا از ظلم منع نماید بجز راستی از
 پریشانی که ترا برکاه بدارد و در حدیث معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقولست که هر که خود را بعنوان نوکر ببرد
 اجاره بدهد و در برابر خود حرام کریمه و خود را از روزی خدا محروم کریمه است پس هر کس از من تصور نماید که امام چه قدر اهل امام و در
 عدم ذلت شایسته خود مانده که را خسته مامور مذکور نمیشوند کجا مانده که بزرگ سوال و طمع ایشان را راضی شوند یا کسی
 طالب سعادت باشد باید از برکات خود حرفت و کسبی فرار دهد که معاش او از آن بشود یا مستغنی با ما باشد و اشنة باشد که دیگر
 آن عمل نموده گذران او از آنجا شود و چنانچه تحصیل مال از وجوه حرام باعث عذاب است و کسب و زحمه از حلال هم موجب عذاب
 بلکه منجر مجرم و عذاب و حضرت صادق علیه السلام فرمودند که مکن طلبی و زنی از حلال که معینت بر دین و پای
 ترک خود را ببندد و توکل کن بر خدا و مجدعی در دکان خود را بکش و پهن کن بساط خود را و توکل کن بر خدا و فرمودند نیست خبری
 بر کسی که نتواند جمع مال از حلال برای حفظ ایمان و اداء فرض و صله ارحام و بعضی مردم که ایشان را ما میخوانیم مستغنی نیستند از امور
 مستغنی و طلب هم نغافل میمانند با بعد از آن و سخن در تحصیل معاش بود حلال از آنها کمال بیورند و در محتاج میشوند یا بیکند
 آنچه دیگر آن کسب کریمه اند بکنند و صرف خود کند خواه بطریق حرام از ظلم و تعدی و غصب و زنی و چنانست با ضربه حرام از قبل
 صدقه گرفتن و فضول مال در راه اخذ کردن حرام نفس از اهل فایده و میرا از زمره از او کان خارج میکند اگر چه با وجود استحقاق
 شرعی حرام نیست اما چون باعث توقع از مردم و چشم داشتن بدست ایشانست خالی از ذلت و انکساری نیست و طمع از غیر
 پروردگار نیست و با بنسبش و اعتماد بخدا که میشود و عاقبت منجر به توکل و ترجیح مخالفین بر مخالفین و این متنا
 و متضاد ایمان و معرفت خداوند منانست بحال از برای مؤمن بنده او از آنست که بالمره در سوال و طمع از مردم در جمیع احوال برود
 دست و در بدگاه منعم بتقدیری او و به خواهی خود را آورد نگاه کریم بنده نواز مستغنی نماید خداوند عالم یا سهل و جمی او از ذلت
 سوال بد نیاز دیگر و اند چنانکه در کلام است معنی از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که حال هر کس از اصحاب رسول خدا
 سخت شد و دنیا پریشان شد قیروز او اندک از با کاش هر چه بخدمت رسول خدا و از آنحضرت چیزی سوال میکردی پس آمد
 خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله و چون نظر او بر او افتاد او را پیش زانکه او سوال کند فرمود که هر که از ما سوال میکند ما
 عطا میکنیم یا و هر که طلب بر او میبندد سوال نمیکند خدا او را بیچاره بگرداند پس آن مرد در خاطر خود گفت که مقصود حضرت
 از این سخن بفرمان کوی نیست و برکت بسوی زن خود را آنچه از او بر داشتند بود او را خبر داد پس از زن گفت که رسول خدا شایسته
 و عیب نمیداند پس بد و حاجت خود را با و بگو پس آن مرد بیکشت بجهت حضرت و بان چون نظر حضرت بر او افتاد و او را فرمود که گفت
 اول فرموده بود تا آنکه آن مرد سه مرتبه چنین کرد و در هر مرتبه حضرت چنین میفرمود پس آن مرد رفت و کلنگی بیاورد و بجا آن کوه
 روان شد چون بکوه بالا رفت ندید که از هیزم کند ریاز را در دو و آنچه بر او بود متذکر او بود فرودت پس از آنجا آمد و در میان خود
 پس بدید بکوه و رفتند و پاره از آنچه در روز اول آورده بود و غرمت پس بپوشید چنین میکرد و جمع میبود تا آنکه کلنگی از برای
 خود خرید پس بگرد جمع کرد تا آنکه در شرف غلامی خرید پس بگرد کرد تا آنکه ما را بسیار بسیار پس بخدمت حضرت رسول
 و آله آمد و حال خود را از اول تا آخر عرض کرد حضرت فرمود که من گفتم بگو که هر که از ما سوال میکند ما عطا میکنیم و هر که از ما طلب
 میماند حق تعالی او را بیچاره بگرداند و اخبار در خصوص بجهت و پیشما راست فصل بدانکه هر کس که قطع طمع از مردم نماید
 بخلافی رحمت خود کند لا شک بعبادت زجاء بعلو و دشنام برسد و توفیق مقام و خدمت صانع و امثال او در عمل شرایع را به
 باید و جناب خداوند منان هر که کسانیک چشم بگرداند میفرماید و قیله قرآن السماوات و الارض و لیکن المناقبین یقومون
 یعنی جز از انی آنها و زمین ملک خداست و لیکن منافقین بر نمیخورند و طمع از این دان دارند و میفرماید این الذین یقولون

در این مقام مشالکم بقدر شبکه انجمن کاسه که میخوانند غیر از خدا جانی هستند مانند شما علی بن ابی طالب و با و میسر ما انان

الدین تدعون من دون الله لا یلکون ثم یزقوا فاستغوا عند الله الرزق واعبدوه بدو سبک کاسه که میخوانند شکر از خدا دارد
شما در ستایشان نیست چون در دنیا از نزد خدا بطلبند و بندگی او را بکنند و در آخرت وارد است که ای داود و یونس بنده زبندگان
من دست بنام کنی از مخلوقات من نزد که من ندانم که از دل با او آمد و در است مگر اینکه استیسا اما همارا از پیش روی او قطع مکن
و درستی که در نزد قدم او است و در خشمناک مگردانم و با آن ندارم هر زادی که هلاک شود منقولست که در نور بنوشته شد در عالم
هر که عین داوود انسان مثل خود باشد پس بر او ارموز من است که در امن هست و میان زند و نفس خود را از نصف زد به خلاص سازد
و بتصل فوٹ خود با امکان آن بر روز تا خود را در همین متن این وان نکند و در نزهه مثل خود دلیل بخوار نگردد شمس با کمال انجمن
از خلق استغنا خوش است با دشمن خشت هر قدر در با خوش است بر فراز دین مردم تماشا کرده است که رسید که کمال
و در دنیا خوش است که در صواب هیچ که در دنیا خوب نیست در اصل استیسا انجمن از دنیا خوش است و از آنجا که صواب است
که بپرس خود کرده اینست یا نبی اذا افترت فلانخذت الناس بعقرک فمخون علیهم قم یعنی چون محتاج و تنگ است شد است حاجت
و امه بکار مگوی و در این اظهار از پیوستی که نزد ایشان خواور و اعلا بود مگر در و لکن حاجت خود را از فضل انجمن بخواه
از انجمن نامشاه مستکن کن و از مغرب تا سام جعفر صادق علیه السلام روایت که خداوند عالم بنده و ممتزاد و یکدیگر را بخوار
راند و لکن مریض نیز مود است او را که خود را از دل بر بیفتند کنایه باشد که خدا میفرماید و بیه العیزه و الرسولیة للیة منوع
از این خدا و پیغمبر و معائنات و قطع نظر از قبول ذلک و بخوار و بر و کرد انجمن اردن که جناب باره که با او ایام انجمن
ساز نیاست لکن قدرت داشت باشد بر اینکه بوم با او مالک معاش بود نماید انجمن از آنکه صواب است باشد چون نماز خدا
و عبادت و کاتب و اشغال اینها با وجود قدرت ترک آن نماید در حکم جناب است شکر آنرا بخلاف بظهور آن در هر صورت که نمیشود از خدا
نماید و در هر صورت در این امورها صفا فیه است که در عمل و سارا و در این با وجود توان
بر آنکه سبب ترک آن نموده اند خسران که در این راه که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است
انجمن و در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است
و شفاء انکساک که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است
ارباب خود را در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است
این و انجمن و در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است
حق بین ایشان گویند بطریق ضد و در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است
می نشیند و آنس ظامعان از هر طهر پیشتر و خس سرهند تا نماند خنده بر شاه و امیر کشور است ماکان از هر طهر پیشتر
گاه قهنتی بر زره و در شهر و کبد تراست و در کاس بکرمشقت میکند که در ارشاد است بر شاه و امیر کشور است ماکان از هر طهر پیشتر
و در دنیا انجمن و در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است
که هر که نوزد مال را در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است که در این راه است
خپشت در اکثر ناس حتی در خواص ظهورش از ضعف ایمان و قلت توکل و اعتماد و بحال رهن پیشتر شده هر حال بعضی از او اول
و او باش سوال بطبع مال بهر حال بدین استیقام بسیار است که گاهی بکبر بر سر راهها و کند و همارا مانند است و بنوا مانند و کمال
سفیدی بر او میکشند و از ملاتین و غلبرین مخارج بچی و تکفین او را میگیرند با اینک زنده است و باید بخانه بزرگان و مجرب و قضا
با چشم عقال و سوزناک و فقه با فرجه و دروغ اظهار احوال با بنوا می کنند که در این راه است که در این راه است که در این راه است
مسکت گذران می نمود و حال یکی از اعمال بحکم قهار ذوالمن بقا و بقا و حاکم کرده بیفصل و بی کفن با انواع سخن فتور و غیره
خانه انجمن و اما مانده پس با بگونه قبول است مال مردم و انجمن کرده ما را با خطیبان بمصارف خود ایشان در میان می کنند و شاه میشود

در این مقام مشالکم بقدر شبکه انجمن کاسه که میخوانند غیر از خدا جانی هستند مانند شما علی بن ابی طالب و با و میسر ما انان

بسم الله الرحمن الرحيم

دستور و در روز از برای حرفت که این در بنام آنجا یعنی بعضی است محال است و چهار پیش که نام و اوقات و این در بنام آنجا یعنی بعضی است
در بعضی اوقات از عرض گفتگی و خستگی و بیابانها و همانند بکدام نافع میشوند و بعضی از آنها بار آورده گفت با کمال ذلت باز
بر آوردن اهل خانه و روان میشوند و آنچه بکند در سفر و حجاز و سفر و در آنجا صبر بود و در آنجا راه را از آنجا که از آنجا که
در آنجا از بیرون و وقت نشد و مشاهده نمودم که سوار اول آنجا شد و بود که آنجا می کرد و می گفت که سوار بی برین استطاعت
و اینها در سوخته از دست رفت و حج در وقت من مانند مردم نیز برنج با و می کرد و در آنجا چون بعد از این صاحب رسید به یاد کن
در آنجا در وقت شبان و بیا و عظیم افتاد و در یکشنبه روز فریب بد و از نه روز رفت بکند سفر و کتاب نوشتند و آنرا در پی نوشتند
توجه از بار بار الی بنار حلت بود و ما آنکه از شام همراه حجاج آمده بود حکم نمود که ملبوسا سوال را بوزانند آنانی چون ملبوسا
اندر پی راه سوخته در فریب بگردد و بعد از سوختن بیرون آمد و آن سار برین نیز ملبوسا کل از آنجا
در آمد و مناسب به فامست آنچه در بعضی کتب ملبوسا منظر فامس رسیده و حاصل آن اینست که یکی از صد و شتارای حج اسلام
و استیجابی بعضی است هر چه در چنانکه با تصدیر استیجاب ملبوسا و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان
چون فریب بر وقت رسید در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان
ایا شواب حج من و تو یکی باشد و حال آنکه تو در این امر و من در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان
چه اگر از آنجا که شراب من مقابله این او خواهد بود از شام سار برین نمودم در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان
امثال نموده آمد ام و تو بخاری فرمان او بود نمون بر آنکه گفته اند چون قدرت ندارد و خوردار در آنجا که میندازد پس مرا بر آنجا
طلبه به اند و تو بطلب آمد و معاوست که در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان
ایشان این شده که مشرب فونت مسلمانان میشوند و چون کسی فانت نماید خودشان در دنیا و شام داخل اهل نیز نموده در
انجا با انواع اما نش و ذلت بشکر پرستی بدون خدا اثر می شود و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان
و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان
و سایر کسان خواهد فریادان شده در مجلس نشاندان بهار بان کونه شغل مکی و خاوه اکتفا نگریه و در صد داخل آنجا
میشود که بلکه برای عبا خود نیز نموده اند که ایشان بیرون و طایفه کریم و زار بر شام میکنند و با اصرار و ایراد پیش نهاد خود می
سازند مانند طندران و غیر ایشان و آنچه در بدن بعضی اوقات صبرین و متعطلین علامت شده که در جمع نامس منصفی خدمت
مستوی خود از فقر و سادگانی شده از آنجا چیزی برای ایشان میگرد و با هم یکی را میگویند که بد دهند و ایشان از خود
با ما با عدم رضا قبول نموده میدهند چه بسیار میشوند که در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان و در آنجا در وقت شبان
بعد از اظهار ترس با شرح کند با آنجا که کند با آنجا که بد دهند با محافظت بر روی خود نمایند و همچنین است که بعضی از او با بر سر
که در ملاعام از کسی با همه چیز به طلب نماید که بد دهد با در مجالس محافظت بر روی شوم بنامه همرا بگردن کسی بگذارند و مثل
اینست احوال بعضی چون بدند که بجه با اوطان کوی جمع وارد شدند بان سوال بکشایند و صاحب منزل لابد مانده چیزی
با و میدهند با وجود اینکه اگر آنها بود از وجه و بنامه نتوانستند بگیرند و در جمیع صورتها بوده اگر انحصار از حیا و خجالت با اتریم
ملاکت با عدم طلب نفس چیزی بد دهند اما هر آنکه بگردن بکشند حرام خواهد بود و مفصل این مسئله آنست که الله تعالی در باب استیجاب
از مردم بیان میشود و بعضی ملازم حکام و ظالمان را عانت ظلم ایشان حرفت فرار داده و وسیله ظلم و تعدی بر رعایا کرده آن
مال ایشان حضورند و مناعت بخرج میدهند چه پیشروی و احقری ازین پیشتر که مال کبر ابطال دستم بگیرد و با وجود این بر شام
پیمان اش بزرگ فروشی از غضب فاد بنید یعنی اگر در دنیا از خود بخدلان چند بومی بر عزم خودشان خوش گذران باشند
پس بقیه در روز قیامت گرفتار انواع عذاب و سوزهاست عذاب خواهد بود و گروهی بقضه خواند و ما و کبر می خورد و شوق
و شعله باز می و سناخر به و عفا قبول نویسی و قال کبر به و مقالی و با تقلید مردم آوردن با هم موثقی کردن و مستحق کی لطف

سفر
فی القلعه النفا

کند و خوش آمد گوید و بدون علم و نبی است که کوبد و طبع و کمال او و خوارند که در حسن صورت و قوای درامد و همیشه
و حرف قرار میدهند و بعضی باورشید و تسبیح بزرگ دارند و ذکر او سینه کندان خود میسازند شش خوب دارد و راهد شتاب
دارد و کبریا دام در دانه است پنجه سبز و پیرا نفس بلرزد کم می با صلاح آورد راست سازد گوشه چشمی یکدم پیرا وجه
در مداس به هانه در بر نشستن و با عمله موث بو من و منظر موث مسلمانان شدن و در پیش جناب نوحه خواندن با نغمه
خواند با پیش نماز بر او سینه امر معاش و زندگانی خود قرار داده اند و با وجود این چنان میدانند که عمل او باعث ترویج دین و برپا
ست سینه سید المرسلین است و با اینکه اگر در آن مسجد دیگر چه اعلم و اصلح باشد نغمه خواند با ما مستحب است از بعضی از بندگان
او از و تخلف کند و بد دیگر چه افتد انما یند قیامت برپا میشود و خواب شب از اوام روزان چپاره منقطع میگردد و اینها هر علامت
افت که غرض این احق از امامت و غیر آن رضای الهی بوده بلکه حب مال و جاه و پاست و گذران امر سعادت داعی بان شده و صبح
گذران بعضی کوچه دارند و خود را در معرض واعظی در میان و نند و طامات و شرهات بد روغ و با از عدم غایب بر هم می افتد و مرد
را از جمله شریف بقاضه ضلالت میاندازند و در حدیث معتبر است ان المؤمنین علی التمس فرمود یعنی نخواهد داد که کنار مکن با کورا
و هر دو بنیاده است مگر با خلاق هم تربت بنیاده است مگر با موافقت است و طریقه پیغمبر و کور و هوایان از او موان
وصفات از از خوف و جبار و توکل و رضا ایضا برینک و غیر اینها مویح می گویند و چنان پدید می آید که بعضی اینها خواندن خلق به
اینها خود نیز تصف با آنها میگردند و مال نکند و اوصاف از اینها در عامی تر آن نموده اند چه قول خوبانرا گویند و عمل بدانرا
کند و اگر اعظم دیگر یافت شود که از برای اصلاح خلق هم باشد و از امانت و اخبار و از کلمات علماء اخبار و اطلاع از دین بر
بوده باشد و مردم را با او آوند این احق از غصه و حسد تر است بمریدان و اگر یکی مدح و ثنای او اعظم دیگر را کند دشمن
میگردند با اینکه خود بغیر از قصه خواند و نقلی با جمیع و فایده باقی از احکام الهی خبر می نداد و بسیار باشد که احادیث کاتب جعل
میکنند برک رش عوام و شوق و میل ایشان و استماله قلوب مردمان و از دنائت نفس برک لغت نان بر بدان تمایق به پایان
بر اصفا سقان می نمایند چون میدانند که هر کس را خواهش هوا و هر دهر ارمیل و رضا است شود دل مردم باند که چیز متغیر
میگردند پس پیوسته متوجه پاس خوشنوی ایشان میباشند از شایسته با خاطر جوی مل دنیا پر امون خاطر شان میگرد
نابلیکه نصرت در خوف پاره چند از اموال این عاریت سر با شرف قلوب عوامی چند از انباء دنیا برای ایشان حاصل شود و از
در وعظ مقتضی مقام برآمده کردن خواص و عام بر اصل هر یک از مذاهت طلب بکلمات و ایه بر رزمه اشاره می نماید که
مستوفین و غلات و فانیین مجاول و اتحادان سرمایه فساد را از طایفه ضالان خود دانست مجلس وعظه اش از رونق می افتد و ک
نیت که امثال این اشخاص شایهین کنند و خود گناه و رده مانرا نیز گناه میکنند صاحب لب به بندگی گفتگوی بوج مانند حباب چون
صدق کن گوهر سپهر را گرداوردی ادری در نظر ها ابر و در عین چون که هر کس زینها را این را گرداوردی که چنین خواهد شدن
عامه و اعظم بزرگ همچو کبده میکند هم را گرداوردی هر که در از ادک ثبت قدم شد میکند چون صنوبر صد دل بپنا بر گرداوردی
در خطر کاهی که بایست گرفتن باد و دست میکند بر غافلان اسباب را گرداوردی این از صبر بود صاحب چراغ و لغش هر که در دست
کند احباب را گرداوردی بچلا سزاوار و متظاوران شاد نیست مگر کسی که صاحب نفس قدس و دل طوی باشد که مطلقا اعتبار بر رضای مردم
نکند و وسوسه شیطان لعین او را نفس پدید آید از انعام ممکن و اکابر و بزرگان ذوی الاقدار و مجمع او حاضر شوند یاد
نماز با وقت کند با روی منبر و وعظ او نشیند اصلا کلام و تفاوت ننماید و حال او با شیون ایشان بکسان باشد و از نصیحت
خلق ضد مدح خود نداشته باشد و افتخار بعام و ذی خود ننماید و صد او بجز هدایت مردم نباشد و طبع او بالکلیه از خلق
منقطع شده باشد و مدح و ذم در نظر او بکسان باشد نه از مدح ایشان مضا بقره داشته باشد بعد از آنکه در دکان خدا
مدح باشد و مدح ایشان شاد شود اگر حسن حال خود را در نزد خدا نداند و چنانچه واعظی بگری پیداشود که در او شاد مردم
و هدایت ایشان معین در کار او باشد هایت فرج و سودا برآمده او حاصل کرد و در نظر جفاوت و بیستی همچون انبندکان خدا

تکرر بلکه احوال و عده که هر کس از ویتر باشد چه بیاطن هر کس خانه او را آتاکر است و کس که اندک شعور وی داشته باشد بپند
 که اکثر این اشخاص بیچاره پس ولد تمام دنیوی و اندک حرمی شد با بر اکل و شرب و جوع و قحار دارند و از انسانی خارج و در
 خیال با هم داخلند زیرا که آنها از لوازم بیایم و چهار پا باشند چنانکه می بینیم که در هر بلد و فرقه نیکه نرو می میکنند و بعد از چند
 آن بیچاره را بیدار سامان و سرگردان گذاشته بیاید بگردان میشوند هر یک بطوریکه با وسایل خوردن مال مردم ساخته
 زندگان خود را صرف نوعی از حرف که در دنیا مینمایند و هیچ شبهه نیست که چنین اشخاص بر اصل دنیا از سر منزل انسانی دور
 و نام او مبتدا از ایشان میجورد و در بدنه از باب عقل و دانش و وضع و خاورد و نرد عقل نیست و بدعا عیار نیست که با خردی
 هر چه اینده مشو در پای طمع خاورد و سرافکنده مشو و بعد از صاحبان اینها از این و ایمان خیر و از انسانی دور می
 اثر نیست از راه طمع و تکافات دنیوی و اهل دنیا و اخذ پاره از فضول اموال حرام آنها فلا فله جوایز می و از راه که در کتب
 بر آشته و دیده در وقت و اوقات و افعال بیشتر می نباشند نضر و دل خیرش را بکنونه عملی که بشود از اول او باش و صفت
 نیست برین افراد ناس است و اینه خورده اند در سبیل تحصیل پرک دست مردم کرده اند شعرا بدل کشادگان خود از این و آن بود
 این فقرا کلید زهر است برین جو و وصول از خسران ان طلب مکن از خار و خس ملائمت با همین نحو حال دل گرفته برین
 بهر مگوی از روزی کلید بهشت برین جو خواهی که بر تو آتش سوزان شود بهشت اعداد چون خلیل ذر و روح الامین جو و در
 به آنچه هست ها از او طلب تکرر است آن حرکت از زمین جو و شفق البیت رحمة الله در کسکول از کلام بعض حکما نقل کرده که اگر
 من مال خود را بعد از موت با عده خود بگذارم پس از آنکه در سال هجرت با صدمه خود بهم رسانم و نیز گفته دشمنی که چون
 ترا ملاقات کند و از تو بپا حاجت سوال نماید بجز است ز درستی که تو در وقت حاجت و عرض ضرورت و فاقه از سوال نماید چه
 دشمن چون بنوا حاجت هم رساند و دست مپارد و بقاء ترا اتمام دین چون از تو استغنی هم رساند جو و ممانت بود در نزد او
 میباشد و ملاقات ترا دوست مپارد بلکه در نزد او خوار و ذلیل میشی هر حال این مفهوم ستر یا لوم کوبا اعتقاد این ندارند که تکفل
 روزی بندگان از بنده ایشان کافال جهان و مامن ذاب فی الارض الا علی الله یقها ما حصل معنی اینکه هیچ جاندار نیست که
 اینک روزی او بر خداست پس انسان باید اعتماد بر فضل مکرم خدا کند و بداند که روزی او مقدر شده و چیزی جز آن با او خواهد رسید
 اگر چه حرم نور زده و داهل زبانه مداخل خود نداند چنانکه مضمی ما بد و من یتق الله یجعل له مخرجاً و رزقاً من غیره لا یحسب حاصل
 اینکه هر کس بهر کار هم کند خدا او را از هر غمی یا غمناک می بخشد و روزی او را می رساند از جانی که گمان نداشته باشد و غیر اینها از آبا
 و اخبار بحال شمه مؤمن است که بقدر مفقود و مدهامعاش از مر جلال پیدا نماید چه از آن با و برسد فایده شود و در اوقات
 نشود و با چنین قطع از خلق کرده انعام با آنچه در دست مردم است نکند و حرم بر تحصیل مال از هر جا برسد نداشته باشد و باید
 هر کس در امر دنیا کانه و گذران خود نگاه بیا از آن خود نکند بلکه نظریه است ثران خود نماید و اطاعت شیطان را نماید زیرا که انعمون نظر
 هر کس را در دنیا بیا از آن خود مپا ندازد و بلو مگوید که همان فلان و فلان را بین چگونه تتم میکنند و چه طعمهای لذیذ بنور
 و چه لباسها بپوشند و در چه کونه مسکن عالی می بخشند خود را از آنرا بیت تر مکن و در طلب نیاستی و ممانت و در کار دین
 چشم او مپا بر دست ترا خود مپکشاید و مگوید چرخ خود از جهت میدهی و غیب مپکشی چندین از خدا مپرسی فلان و فلان از انعام
 نرند و اینقدر مپرسند بهر حال پس در طلب دنیا از فکر و ارضی و در دنیا غافل کرده بده با انواع و اذیل مملکه و صفات خیره که از انعام
 توقع و طمع داشتن در اموال مردم است مرتکب میشود و از جمله نصایحی که لیس بهر خود کرده است که ایفرند که خواهی که جمع کن
 جمیع غنای دنیا را پس قطع کن طمع خود را از آنچه در دست مردم است والله الموفق للصواب فصل بدانکه شک نیست که هر کس
 فاعل گذارها از حاجت مردم خلاص میشود و آنچه بلو می عملی تا کسان قراغت مپاید و در نزد خدا ذلیل و خاورد و در نظر مردم
 خضیف و بد اعتبار مپگردد شمس آنکه که مپساعتش فاعل باشد که او را در جمله طاعت باشد زها و طمع ممدار از انعام
 کین و غیب خلق هم ساعت باشد و آنچه که در فضلش فاعل و او شده از حد و حصر مپا و از است از انعام و او شده

فی القضا

موقع و ذل من طمع و پرواضح است که هر که فتنه شد بر مسند عزت پای نهاد و هر که خار طمع در دامن او ریخت بجهاد مذل نشاند
 نیز و حدیث وارد است که الفتنه غفوان جامع و عری و من قنع استراح من اهل زمانه و استطال عدا افرانه ما حصل اینک فتنه یعنی
 کسی که فتنه میکند و راضی میشود با آنچه از دنیا با او میسر شد هر چند قبل باشد چنین کنی است اگر چه کوسه و عریان باشد
 هر که اختیار فتنه کرد از غلبه اهل زمانه خود راحت میشود و استطال یعنی ترغیب و غلبه میکند با قرآن و امثال خود شعر
 است و در کتب فتنه فتنه است سببش دو که چشم بین است و نیز وارد شده الفتنه کثر لا یفقد یعنی فتنه کثر
 که فتنه نمیشود و فتنه میزبرد و در مجمع البحرین بعد از نقل این روایت گفته اند که فتنه از ان منقطع نمیشود و چون متذکر شد
 با و چیزی که از امور دنیا فتنه میکند بکثر از ان و از امثال اکابر است که گفته اند خبر لغنی الفتنوع و شتر الفتنه الخ و لغنی و لغنی
 قنوع و در اینجا بضم فافک که یعنی فتنه است کما فی البحر مع و بیت که موسی از حق تعالی سوال کرد که کدام یکن از بندگان غنی
 فرمود هر کدام فتنه شوند و بعضی از حکما گفته اند من قنع کان غنی و ان کان فقیر یعنی هر که فتنه کند غنی است اگر چه فقیر باشد و
 بعضی از ادباء الفتنه عن المعسر و الصدق عن زالموسر و قال بعض حکما ان طلب الفتنه فاطلبها فی الطاعة و ان طلب الغنی فاطلب
 فی الفتنه و قال بعض الاکابر الدنیا طلب لثاثة الغنی و العز و الراضی و من قنع استغنی و من قاع سبب استرا
 و در کتب کول مروی است که عباد الله اجمع و الصبر من اذ الفتنه حاصل اینک از ادب است و قنوع طمع نمود و عهد حق است و قنوع فتنه
 شد و امیر المؤمنین علیه السلام میفرماید با این تیراج هر که مساندی سپاره میشود و استغنا از هر که کردی نظیر او میباشد
 انعام هر که نمودی امیر او میشود و حضرت امیر المؤمنین علیه السلام فرمود که ایضا زنده آدم اگر از دنیا آنقدر میخواهی که کفایت
 ترا کند چیزی از ان ترا سبب میکند و اگر زیاد ترا کفایت مطلبی تمام آنچه در دنیا هست ترا سبب نخواهد کرد و کفایت ترانه
 خواهد بود و در حضرت رسول صلی الله علیه و آله و آله بود فرمودند که ای ابو ذر مستغنی شو و بنام تو آنکست که خدا بشو که است
 فرمایند عیان میشود خدا فتنه شود و خود را محتاج مردم مکن تا خدا ترا غنی بپسازد و در عرض کرد که غنای الهی کدام است یا رسول
 الله فرمود که چاشت بگر و زوشام بکش یعنی همین که خدا این را ببودد خود را غنی بدان و دیگر محتاج خلق نشود و از ایشان سوا
 مکن تا این که در پی هر که فتنه شود یا فتنه خدا با او رود که است و غنی ترین مردم است بدانکه غنا و پندار از بدون فتنه حاصل
 نمیشود و غنا پندار از غنی است و دنیا است که کسی غنای نفس فتنه با عدم مال غنی است بر خدا توکل دارد و بطبعش ما بیان
 مال و جمع مال نیست و از مردم ما بود است و دنیا است که کسی مال ترا نیست و باعتبار حرص و غم و فتنه از مردم بیشتر میشود و سستی
 تحصیل مال پشیمان باشد و در خود خواهد تحصیل نفسش از هر کس محتاج تراست بلکه غالب و فتنه چنین است شعر اگر چه بود یعنی
 باروی چون ماه فتنه کن درین بیغولت چا و کجیون بونی در فتنه عالم چو جایت جوف ماهی شد غم دم و بعضی از حکما گفته
 که جمیع دنیا فضولست مگر هیچ چیز از ان و انما اینست چیزی که ترا سبب میکند و ثوبه که بدن ترا پوشد و خانه که
 ساکنی در ان کنی و علی که ترا در رضا الله صرف کنی و حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود که هر که از خدا باندل معیشتی را خسته
 شود خدا نیز باندل عملی از او راضی میشود و با بجهت فتنه حال نیست از برای نفس که باعث کفایت کردن است بعد از حاجت و
 ضرورت و جهت تکسیدن در تحصیل فضول از مال و این از جمله صفات فاضله و اخلاق حسنه است و همه فضا بیان منوط بلکه
 را حشر و دنیا و آخرت بان مربوط است و صفت فتنه هر کس است که او را بجهت فتنه میسراند و در سبب است که سعادت را بر اقبال
 میکند شعر از اباب قهر و نیست بر دل بار عالم سبک و می فرون از حمل عیبی کشت بر ما بهشت جاودان خواهد بود خوریدن فتنه
 کن که حرص و اندر دام بلا انداخته در این انسان عاقل است که بددل و جهل خود را در تحصیل ثروت حلال صرف نموده و با آنچه
 خداوند ذوالجلال از برای او مقدر فرموده اکتفا نماید و بتعلق و کوچکی نمودن بر دستان و انفا کردن بر اغیار و ذرا سلطه
 بطبع لغت نان از پس مانده این ناکسان خود را در نظر و زمان خضف و بد اعتبار و در نگاه خالق زمین و آسمان ذلیل و مغلوب
 شعر ابدک غافل نهانی از کربان سرزاد نهی از مور که از شوق شکر بر براد برورد لهنایه میگردی بر اینه حقیر دست کن

چون غرض کل در برار پیشتر است چون صدف خاک دهان خواهری کشود دم چو عتوا صان که کن از جگر گوهر بر او چند باشد
 عتکوت در شسته طول امل از کربان تجرید هر پوزن سر برار بر نزل نیست بنیاد جهان از یک کل کفی خود ازین دوای بد
 لنگر برار دل مدغم اذاه چون شد ذوالفقار چه بد است در جهاد نفس این شمشیر بر جوهر برار صلح کن با آن جفا که ذوالقوا
 در از یکد اینون فاسد با این فشر برار فکسل قطع نظر از آنک طمع رسوال و اها انت دینوتیزان اخبار شویوت پیشمار در مدنت
 اینقوم بهلار در شده از اینجور در کله از حضرت رسول صلی الله علیه و آله سداب کوه که در مودند سینه نیست که بعد رسوال و این
 بکشا بد مکر اینک خد هفتاد در رضد بر روی او متکشا بد و فرمود که رسوال از مردم از جمله فواحش است و فرمود هر که از مردم رسوال کند
 وقوت سه روز خود او داشته باشد و در فحاش خدا را ملاقات کند در حال که در او استخوان خالی باشد هیچ کوشش خدا
 باشد و بعضی از اصحاب گفتند که این کتاب از اینست که بر روی قهر در و سبام ملاقات المفاهد چه این غلام است که
 افای خود روی گردانیده و الله دیگر از برای خود جسته که بدخانه او فانی بر وی سهاست و در نزهه و لایحه حقی خود و فرمود
 که سوزن جلالت است ماریه تار و در هلاکت انعامد با از من در سبایه که میمنت موه که از یک کله از این است که در
 بفرود شد تا بروی خود را نگاه دارد و شراست از آنکه رسوال کند در کله نیست معبر مویست که در روز عرض حضرت سیدنا
 علیه السلام در عرفات جمع را بد ند که رسوال میگردند فرمودند اینها بدترین خالق خدا هستند مردم رو بخدا آورده اند و عاوت تفریح می
 کنند و اینها رو بر دم آورده رسوال میکنند و از حضرت صادق علیه السلام روایت که فرمودند اگر سنا بل بدانچه قدر روز و شب
 دارد هزار بار احدی از احدی رسوال نمیکند و اگر آنکه از رسوال میکنند بدانند که در سنا بل چه قدر بد است احدی سنا بل از
 نیکند چه بعد از آنکه رسوال کرد در مذموم است قال تعد و اما التائب فلان تفر و رسوال صلی الله علیه و آله فرمودان برای سنا بل
 است هر چند بر اسب سوار باشد و این واضح است نم که هکات عرض خود نموده و از انما حدیثی خود که بینه و بیویا و او به جهت
 خیرند که شرح و اینست که او را مردم نماز و بکشا از این بر ما فرمود لا اذرة التائب و از دینی موه در رسوال کن هر چند نصف خیرا
 باشد و هر گاه رسوال کتبه بپنجاه ساله هر پوی سنا بل را مردم نند چنانچه در بعض اخبار خدا بد شده بقیه و ابکو بد صلا
 زیرا که مردم نمودن سنا بل حتی از خیر اندک و حقیقت ناشی از بغل و ملائمت و بدانکه منکر از رسوال شده در صورتیست که ناچار
 مضطر نباشد و اما بصورت اضطرار و احتیاج شکی و جواز آن در خص و دان نیست و افضل آنست که اگر فادیر عذابا بر دم
 و عشاء از روز بوده باشد تر که رسوال نما بد چنانچه در انوار تعانیه گفته چه رسوال غالب منفک از ابناء رسوال نمیشود و با می شود
 که بطیب نفس بدل نمیکند و اگر بدل کنند از سنا بل بر با علم اخذ بان حرام میشود با واخذان و معلومست که در بد
 نقض اسات بر اء باذل و در منع نقض جاه و با عشان هر دو از یک و ادت با و سنا بل سبب ابناء است و با فاحراست مکرر
 خلاصه اگر سنا بل و فتر بدانند با عشر اعطاء معطلی جا کردنت از او از حاضرین و اگر این نبود نمیداد این اخذ حرام است بلا خلاف
 بین الامه و حکم آن مال ما خود و حکم اخذ بضر بچوبت چه فرقی نیست ما بین اینکه جلد او را بزنند و بکشا خشاید بزنند با
 لب و دابوطحاه و خوف ملام و ضرب بر باطن اشک است نگاهان در قلوب مطلقا و جان نیست اینکه کوی بگوید که معطلی
 ظاهر با ضرفان شد و مدنا حکام شرعی بر ظواهر است چه در صورت علم سنا بل و اینکه با هک بر دادن او چا و خوف ملام
 و اگر آن نبود نمیداد پس چگونه حکم بر ضامه ظاهر می توان کرد بل چون اطلاع بر باطن در بعض مقام لدری معتبر است در
 صورتیکه سنا بل علم حاصل نشود از این با و حلالست و اضران بین الصور بین ظاهر لا یمنع للقبه الماهر و از عمایا شریف
 و شیخ هان در کتکول و فاضل مجلسی در مجار و نلبذ و در انوار تعانیه و از اعظم مفاصر بین فاضل مجلسی زلفه و غیر ایشان
 تصریح میاذکر نموده اند و از علماء مخالفین غزالی در احاء العاموم و صاحب تبیین الحرام و غیر آنها بتفصیل بیان نموده اند
 همچنین بر است اگر سنا بل اظهار کند بکوی که اشب عشا ندارد که نشی بکیم و عشا من اشب کر سنه مانده است پس رسوال چه
 با و بدهد که انشیلین گذران کند و سنا بل گذران اشبر او داشته باشد و بدانند که معطلی و اچنان دانند که اشب مضطر نما

از پنجمین بار و اگر میداشت که ائمه کذبان اهل وصال خود را وارد عهد و پیمانها میسازند و نیت معطلی بجزم کرده اند امری است که
اینکه انطعام و مال حرامت بر سابل و اگر سابل بعد از اخذ صاحبش بشناسد باید رد کند باین و الا باید نهد آن کند و اگر
زجانب و بتقصیلی که در موضع خود بیان آن شده خلاصه سوال مطلقا حرام نیست هر چند مکروه است بکراهت است و اگر
است که کسی از مردم حق از خواص و اشیاء بخارج خود سوال میکند با وجود آنکه قدرت بیشره دارند بطریق هرگاه اظهار نماید
که من نفیهم و حال آنکه غنی باشد و مسئول بجهت نظر او بدست حرام است از باب کذب و هرگاه سائل نکوید که ضعیف و اقامت
کند و مسئول بطلب نفس بکمان نظر سابل چیزی باوید و در واقع غنی باشد حرام نیست زیرا که اکل مال غیر مجور به بطریق
او معطل اعتقاد نظر سابل نموده و لکن حالت را مشروط کرده بفقرا و پس از این من بعضی خود را از اوج عزت و مرتبه موثری باعد
بعضی فرنگ در دنیا و غنی میدان و مشغول در ممان مباحش و معطل بود و پروردگار خود باش تا تواند پیش ما شد و در
در از تنگی و بعد از آن در دنیا و بجهت طمع ابروی خود نیزه رباعی که کن طمع از جهان و هر چه جویند از اینها دور
پیوند خوش باش چنانکه هست این در دنیا هم بگذرد و نمائند این روزی چند آنچه که کذا شد ابر و دنیا فانی و در هر
عادت نموده بر راهی نشان میدهد که شکر باید نمود و ابر و در آید بر نحو حرام باشد و اگر نشان خوب خود را در این راه
فناخت کند چرا باید بدست مردم نظر آنکه در صدمه که بموجب حدیث و ساختن نام است از اقبال میکند حضرت و سوال سائل
و از فرقه و یک بعضی از کاهان است که هیچ چیز که آزار آن نمیشود مگر زحمت در طلبی و همیشه و فرمود هر که در دنیا باشد
ما نشان نقتد دهد و احسان کند تا آنها از تربیت پذیرد مستغنی شوند خدا بعلی بهشت را بر او واجب میکند و فرمود که هر که
زحمت کشد در تحصیل نفعه عیال مانند کسب که در راه خدا جهاد نماید چنانکه سالی مزد کوی از او بدو بداند که در احادیث روایت
که و من صاب صاب صاب و عیال و عزت و هذا این نوع بزرگ نفعی قوت دلست و هیچ انداز اینها با طمع و کل شدن باین
ان جمع نمیشود و از حضرت امام عجلایه السلام روایت که خدا بجز من سه خاندان کرامت فرموده است عزت در دنیا این
و ظفر و دستکاری دنیا و آخرت و عیال و اولاد و اهل و عیال و اولاد و اهل و عیال و اولاد و اهل و عیال و اولاد و اهل و عیال
که از می از قلب لیل و خوار و از گوش در دنیا که مطاف است از نگر در از شدن احوال زیرا که هر چه کذبان معیشت اهل و عیال
منه از این دنیا و آنچه خدای خود امید و او شود و صفی نیست که در پیشتر باین و آن متوجه نماید و در این عالم چه و اینها که در دنیا
و ما فیها و در فانی و خوار و لذات جسمانی در پیشتر و اینها در طمع و شایسته و شایسته و شایسته و شایسته و شایسته و شایسته
لذاتها می نشیند و در نزد مثل خود صرف دنیا و در بلکه هم الهی شاکر و در آنچه گفته اند که آنگاه از منزل و بر آنرا اگر در عالم
و لازم است و محبت دنیا فارغ ساختن توکل بجدای نموده افغانا بطریق انبیا و اوصیا و انبیا و صلحی آید و مشغول آوردن و مستغنی
لقای مالک بوم القین کرد و شعر اگر مجسم درین تیره خاکندان باشی تلاش کنی که بدل قانع از جهان باشی ترا که دیده و دیده
شمار بدخواست همان به است بدنیال کاروان باشی حجاب دست هلی سازد و رویا که هیچی نیست از افزای بوشان
باشی معنی نمائد که از جمله مفاسد با صفت خبیثه آنکه هر که یک چشم طمع در مال مردم داشته باشد ذیقه همگی هفت بر احوال
جانب خالق مقصود و از ملاحظه رضای خالق دور میگردد و پیوسته از او و باین احوال و احوال خود را در نظر بر و مانع
میدهد و همیشه مناضله و وسوسه خود را با ایشان ظاهر میسازد و روز و شب ملوچه اینک چه کاره که که در منزل او در
مشق از اذل افزاید و صبح و شام در فکر اینک چه سخن گوید و بی نوع تمایق اظهار صلاح و غیر و وفای و احتیاج نماید که
او در پیش چندمه او باشی یاد کرد و باین انواع معاصی عیال میبرد از دنیا چیزی از ناگهان عاید خود سازد و غافل شده اند
اینکه با کتاب عقل و هنر و علم و غیرتک و رفع تکلیف و جلیه و تک از برای ما می حاصل نمیشود بلکه من این است با حکام
وقد المهدی فرقه دولت نه با کتاب عقل و هنر است و اینست با حکام مضار و فداست فاضل مشهور فی الجاهل و اهل
کتاب عواید از عبدالله بن سلمان روایت کرده که از حضرت شایسته عبدالله علیه السلام شنیدم که فرمودند ان الله سبحانه

در این کتاب
در این کتاب
در این کتاب

فی ذاتها بحقیقت البغضاء و یسئلون ان الذنبا لیس بیننا ما یفعلها بجماعا حیثا حاصل معنی اینکه بدستی حق سبحانه و تعالی وسعت دارد
ازین جهت او با آنکه عیب بکم یا عیلا و بدانند که نباید از چند در آن هستند بتوان بان رسید بهای و جمله کار است یعنی واجب است
تغذیه او نماید و هر که کار کردن و جمله سازش شود با قسم من سواد الفعالت و قبایح الاعمال ستم بدانند که مقتضای امانت و اخلاص است و بسیار است
مقدور است از جانب حق سبحانه و تعالی از برای هر نفس بکفایتی بر وفق حکمت و صلح و در روز عبادت از هر چیزی است که صاحبها
بان منتفع میشود و خواه خوردنی و خواه پوشیدنی و خواه غیر آنها کلیه مقدر است و در تحصیل آن مضموم و سعی
چیزی در آن کافیت و از حضرت صادق علیه السلام نقل است که اگر بنده در سوره ای باشد خدا روزی او را میسر سازد پس برود
در طلب و زنی میکند جناب رسول خدا صلی الله علیه و آله با بود فرمودند یا ایها الذلیل لا یبق یطی بطنه و لا بد له من یخرج الیه یفقد
و من اعطی غیر الله اعطاه و من فی شرف الله و عافاه حاصل اینک ای ای بر کسی که سعی و زور در طلب روزی و بگریه بهره آوردان
میبرد و کسی که حرص باشد و بیاسی کند در طلب روزی زیاده از آنچه خدا مقرر کرده است با و نمی رسد و هر که چیزی با و می رسد خدا
با و عطا فرموده است و باید که از جانب خدا داند و کسی که شرم و بدی از و در و می شود خدا از و دور گردانیده و او را حفظا کرده
باید که خدا را شکر کند و در کتاب شیخ جلیل محمد بن یعقوب کلینی رحمه الله پس در صحیح از امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده که جناب
رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند در حجة الوداع الا ان روح الامین نقض فی روحی ان الاموات نفس حق تستکبر و زنها ان الله
الله و اجملوا فی الطلب لا یحولکم استبداء شی من الرزق ان یطلبوا فین من عصبة الله فان الله تعالی قتم الازالی و یزخا
حلالا و لم یقسمها حراما فمن اتقى الله و صبر لئلا یزف من حله و من هلك حجاب الله عز و جل ما خذ من غیر حله نقضه
روزه الحلال و حوسب علیه يوم القيمة ما حصل مضمون اینکه بدستی که روح الامین در دل من و سپند که هیچ بعضی شرم نازد
مقدور خود را تمام صرف نکند پس از خدا باریسد و تقوی و پرهیزگاری برایش خود کند و اجناس کباب در طلب روزی و دستاورد
و اگر چیزی از و در و می رسد و برایشما برسد تمام ابا عث دشوید که از راه حرام طلب کند و معیشت خدا و سبیل تحصیل روزی میگرداند
بدستی که خدا روزی را حلال نمیکرده است و حرام فتنه نکرده است پس کسی که با تقوی و زور و کلاه از اثر آن نماید و بر شکر کند
و سپند که روزی او را حلال بلو می رسد و کسی که پروردگار الهی بدزد و از غیر حلال غناش خود را اندکند تقاضا میکند خدا از و
سلا او و زور و زفایست حتما از و می طلبد و از حضرت صادق علیه السلام نقل است که از من ستمی بفرماید که سندان است که را حفظا
در بر اینضاب الهی و ملائک تا که در در این چیز است که خدا با و نداده بد دستی که روزی را حرام میگرداند و میگرداند و اگر
نمیگرداند و اگر کسی از و در و می رسد خود بگریزد چنانچه از غلام بگریزد هر چند روزی او را در باید چنانچه غلام او را در بسیار بعد از از و در
که بد دستی که حتما الابدان خود روح و راحت و شادی را در بقیه و رضا قرار داده است و انده و جز زار در شک و از رد که از فضا فی الهی
و فرموده است و حضرت امیر المؤمنین علیه السلام فرمود که هیچکس از شما نماند که از شما بد مکرانکند بدانند که آنچه با و می رسد از نعمت
و غیر آن چنین مقدور شده است البته از و در نمیگذرد با و نمی رسد چون مقدور شده است ممکن نیست که چیزی او را بگریزد با و برسد
و ضرر و رساننده و نفع رساننده خداست و وقت که یکی از پیغمبران در سال شکایت کرد بخدا از فقر و کسرت و در شکایت دعا ای او
بد و چیز اجابت نرسید بعد از آن خدا تعالی با و وحی فرماد که تا چند شکایت خواهی نمود من اصل شکایت اینست و من از اینست که
مرا مدنت کنند و تو شکایت و مدنت سزاوارتر بود از برای تو پیش از خلق آسمان و زمین چنین مقدور شده و چنین حکم فرمود
از برای تو پیش از آنکه دنیا و خلق کم اما تو میخواستی که بجهت تو خلق نیاید از سر گریه با میخواستی که تغذیه ایست تو بجهت کم و اولاد
نویا لایه اراده من باشد عزت و جلال خودم قسم که اگر بکار دیگری این بخاطر تو بکنند اسم ترا از دیوان پیغمبر میگویند و نیز از انچه
مرحمت که خدا تعالی خواسته و در نه و هدیه مؤمنین را مگر از جای یکسان ندانسته باشد چه از آن در ازل مقدور و مضموم است
و همچنین عزت و عنا و رض و لذت شخصی از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام ما شود است که هر گاه عنا و عزت و با نظر و لذت تو
رواورد اهتمام در معالجه آن مفید نیست بلکه بدان که ظلم نظام و فضا این جاری شده که مدنت منتهی نوعی با فضا

مقتضای تقدیر

مقتضای تقدیر میگردند و تمسک بقطع ریشه ندیم میکنند تا بپرساوه لوحی عدم بپسندد و درین رسوای صلی الله علیه و آله
 الی بابود فرمودند با آنها ذرا اسأل فاستل الله عز وجل واذا استعنت فاستعن بالله فتدبره القائم بانه وکائن الیوم الغیة فلو
 ان الخلق کلم جهدا وان یفعلوا لکن لم یکن لک ما قدر و اعلم و لو جهدا ان یضربوا بئنی لم یکن الله عندک ما قدر و اعلم به
 ای ابود هرگاه خواهی چیزی را از کسی سوال کنی از خداوند عز و جل سوال کن و اگر خواهی زکی استعانت جو بپسندد و ند خود را
 بپسندد پس آنکه قلم تقدیر الهی جاری شده است با آنچه واقع خواهد شد تا روز قیامت پس اگر جمیع خلق جهد کنند و سعی نمایند که
 نفع رسانند بلو بیکچیز که از برای تو نوشته شده باشد بران کار نباشند و اگر جهد کنند که ضرر رسانند بیو چیز که خدا
 بیو نوشته باشد و نه بدند شده باشد قدر بران ندارند محض نمایند که احادیث در طلبی زین دنیا است و اخبار در دعا کردن
 برای روزی که بنی پشمار است و بعضی از ان عنقریب آتیه است و الله تعالی مذکور خواهد شد پس کسی که آن روزی چون مقدم
 است سعی و عابیه یافته است زیرا که بعضی از روزی مقدم شده که بیسوی حاصل شود و بعضی چنان مقدم شده است که بیسوی
 حاصل شود و بعضی مقدم شده که با عاید استاید و بعضی بفر با با تخاد اهل و صلوات بر امام و با صدق نمودن فقر او با او
 تجارت با کسب کردن و غیر اینها پس آدمی بپاید که موافق فرموده خدا سعی نکند و سعی نماید و سعی نماید و سعی نماید و سعی نماید
 خدا نماید و با وجود سعی توکل بر خدا داشته باشد فصل بدانکه از سعی بدون مشیت الهی چیزی حاصل نمیشود و چنانکه اکثر اولیا
 می بیند که سالهای سال در سفر و حضر جمیع حواس خود را در طلب جان صرف کرده اند مع هذا چیزی بدست ایشان نرسیده و چیزی
 مشاهده میکنند که بدون سعی و اهتمام بدون کوشش و تمام رسیده اند بدین پادشاه و سعی کردن و ترک عبادت الهی نمودن
 چیزی بر مقدم نمی آید و دعا و غیر این از جمله استیانت تقدیر روزی است اگر ترک تجارت و سعی کردن مفهوم است و احادیث
 متواتره با این مضمون دارند است و ایضا مپاید که چون روزی و جمیع چیزت و دفع جمع شرع را از خدا و انت چنان نکند که
 از خالق باو شکر و احسان کند حق نعمت او را شناسد و شکر او را نکند بل بپاید که اعتماد بر او نکند و او را زنی خود نداند و بر او
 او مخالف برود و کار خود نماید و بداند که خدا او را واسطه کرده است که با بزرگی با او رسیده است و اگر خدا نمیخواست او
 تا در این دنیا این نعمت نبود چنانچه از حضرت علی بن ابی طالب منقولست که گفتگاد در روز قیامت به بنده از بندگان فرشتگان
 که ایا شکر کردی خلاق شکر گوید که بگوید که ترا شکر کردم فرماید که چون او را شکر نکردی مرا نیز شکر نمودی پس حضرت فرمود که
 شکر کنده نه من شما کس که شکر مرا بپشت کند و در حدیث مشهوره در صحاح از حضرت صادق علیه السلام منقولست که در
 نور بد نوشته است که شکر کن هر که را نعمتی بپسندد و انعام کن بر کسی که ترا شکر کند بدو شکر نعمتها را زوال نیابد هرگاه
 انرا شکر کند و بجا نیاید شکر آنها را هرگاه کفران کند و شکر سبب نعمت و موجب عیبی از بلاهاست چنانکه خدا سبحان فرمود
 اِنَّ اللهَ لَا یَهْدِی الْقَوْمَ الظَّالِمِیْنَ یعنی بپسندد اما با انقیاب غلام معنی نکند خدا شکر میدهد و با انقیاب که بگوید عطا فرموده است
 ایشان نفوس خود را شکر دهند و بندها خوبتر کند و انتد پس شکر نعم حق است که همه نعمتها را از اولی و ثان شاد و خرم با
 و خدا و دانستی و نعمت را بصری که او را ضعیف باشد صرف کنی و اگر کسی دیگر ترا شکر کند چنان که خدا بپسندد دل او را مستقر فرموده
 که با نیک اندام نمود و او را خواهی نخواستی و برین داشته و اینک ذکر شد که شکر خدا است که نعمتهای الهی که با عطا شاد و خرم
 باشد اما تا زین و امکبا عت لذت و کامرانی او شده و نعمتها بلکه از انرا که بواسطه انعام می تواند تحصیل رضای نعمت کند خود را
 بلرب و جوار رحمت او رساند و حضرت صادق علیه السلام فرمود که شکر نعمتها از کتاب است که تمام شکر الحمد لله است و
 فرمود که شکر هر نعمتی که بزرگ باشد است که خدا را اگر چون شکر سبب رضای بلا و باعث زبانی نعمت است از چیزی و اگر نعمت
 بآن شده و حق تعالی مقرر نماید ما یفعل الله بیذا یکم ان شکرکم و انتم چه میکند خدا بعباد شما اگر شکر او را کنید و ایمان با او
 و مقرر نماید و این شکر هم ازین است که اگر شکر کنید نعمت شما را از پادشاه می کند و از حضرت پیغمبر مرویست که هر کسی چیزی خورد و شکر
 کند مثل این که است که از برای خدا و روزی که بپسندد و شکر نماید مثل این که برضیبت که صبر کند و غنی باشد

اجرا و مثل اجر فقیر فانی است بجز غمانه که معنی جزئی در تحصیل روزی کافیه چنانچه منقولست که سید مرتضی بنجدت حضرت
صادق علیه السلام عرض نمود که برادری در تحصیل روزی چه چیزندم است فرمود که چون در ذکر تراکتوی و شمع خود را بپوشان
اینچه بر تو لازم است بجا آورده و ترک طلب مذمومت چنانچه بسند معتبر از حضرت رسول صلی الله علیه و آله منقولست که
صفت زامت من هستند که دعای ایشان مستجاب نمیشود از آنچه شصت که در خانه خود نشسته باشد و دعا کند که خدا
را در روزی بده و بیرون نیاید که طلب روزی کند پس خداوند عالمان مبرماهد که ای بنده من ترا داده و او را بطلای روزی کن
کردن روزی من و اعضا و جوارح صحیح بنوراده ام بالیست که برای من ثابت فرموده من طلب بگری که اگر صلح مبدانم در شرف
نورست مبدانم و اگر صلاح مبدانم روزی بر تو نیک مبرم و تو نزد من معذور بودی و از جمله ایشان فرمود شخص
که خدا او را مال دنیا را روزی کند و او را هر چه در راه او دعا کند که پروردگار او را روزی بده حقیقتا جواب او مبرماهد که
من روزی فریخ بنوراده ام چنانچه در روایتی نکرده و اسراف نمودی و حال آنکه ترا از اسراف نهی کرده بودم **فصل** بدانکه آدمی باید
در طلب جوی خود مسأله در دعا و خواستن از خدا نکند همین آنکه از مفسرین علی بن ابی طالب منقولست که حضرت صادق علیه السلام
فرمود که ای سرور عالمین و مملوک که هر چه مقدس شده است خواهد شد بدست کسی که از خدا منزه است که آن نمیتواند سبب مگر علی
و مستنک و اگر کسی در همان خود را ببندد و سوال نماید از خدا چیزی بخواهد و نهد در طلب عطا کند ای سرور که در دنیا سبب است
البته هر دو پیش میکشایند و حضرت امام رضا علیه السلام فرمود که دعا از بنده نیکتر است و فرمود که دعا را در وقت نماز و در وقت
که از آسمان نازل شده باشد و محکم گردیده باشد و فرمود که بپای دعا کند که عاقلید جمیع رحمتهاست و موجب فرزند است
و بگرمها انفریخ توان رسید مگر بدعا و در حدیث دیگر فرمود بر بنو بادیه عا که شنای جمیع دروهاست و حضرت رسول صلی الله
علیه و آله فرمود که دعا را با صدق و دفع غمها و انواع بلاها را بدعا و حفظ کند مالهای خود را بیدان زکوة بدست
هیچ غمی بپایم نمیاورد مگر آنکه شیخ خود را ترک نماید و حضرت امیر المؤمنین علیه السلام فرمود که دفع کند مویهای بلا را از خود بدعا پیش
از آنکه بلا نازل گردد بجز آنچه او نداند که دانه را شکفته و انواع گیاه را از آن بیرون آورده و خلا بقر اخلاق فرمود که بلا بسوی مؤمن نماند
مهر و از سبلی که از بالای کوه بیابان آید و از دویب ان الشیاطین و هیچ نعمتی طراوت عیش و قیندگان بر طرف نشود و مگر بگناه
ایشان و اگر استقبال کند بلا و بدعا و تضرع و انابه و توبه و توبه برایشان نازل خواهد بود و اگر وقتی که بلا نازل شود و نیت
از ایشان زایل گردد بخدا پناه برند و تضرع نمایند بآنها ای درستی و سستی نورزند در عبادت و بندگی و ترک گناهان بکنند البته
خدا هر فاسد را برایشان با صلاح مباد و غیر آنکه از ایشان سبب خود با ایشان بر میگردد و حضرت صادق علیه السلام فرمود
که سبب است که بانه هیچ چیز نماند که دعا کردن در هنگام بلاها و شدتها و استغفار کردن بعد از گناه و شکر کردن در وقت
نعمت و بسند معتبر از حضرت امام موسی کاظم علیه السلام منقولست که جماعتی از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام سوال نمودند که
علت دارد که دعا میکنیم و دعای ما مستجاب نمیشود حضرت فرمود زیرا که شما که پرا دعای میکنید که او را نمیشناسید و در حدیث
دیگر فرمود هر که خواهد دعا پیش مستجاب شود باید که بشتر احلال کند و نیز از آنحضرت علیه السلام منقولست که طلب نماید دعا
در چهار ساعت نزد زمین بادها و کوبیدن سینهها یعنی اول پیشین و نوبه آمدن باران و نزد و پیشین اول قطره از خون مؤمن که
شهادت شود بدست کدو در هایل سما نراد درین اوقات میکشایند و در حدیث دیگر فرمود که دعا در چهار محل مستجابست در نماز و
و بعد از نماز صبح و بعد از نماز شام و حضرت امیر المؤمنین علیه السلام فرمود که غنیمت شما در دعا خواندن چهار وقت است خواندن قرآن و
اذان و نزد آمدن باران و نزد ملاقات کردن دو صف برای شهادت یعنی در چهار وقت از حضرت رسول صلی الله علیه و آله منقولست
که بهترین وقتها که خدا را بخوانند همههاست یعنی در چهار وقت بطلوع صبح و منقولست که چون حضرت صادق علیه السلام او را طلب
داشتند نزد زوال شمس طلب مینمودند و چون این را در راه میبودند اول چیزی نصیحت میکردند و خود را بسوی خوش خوش میگرداند
و بسبب مرفتند و حاجت خود را میطلبیدند و حضرت امام محمد باقر فرمود که حق تعالی از بندگانش خود دوست میدارد هر بنده را

بصورت نماز ظهر

کتابخانه

کتابخانه عاقلان در شمار باور دارند در سحر طلوع آفتاب بعد از استسکان ساعت کعبه ای همان کثوبه میشود و روزها هر چه
 درین میشود و حاجت های عظیم برآورده میشود و حضرت صادق فرمود ساعتی که در آن ساعت عامتجواب میشود و آنست که
 وقتیکه امام از خطبه فارغ شود تا وقتیکه مردم بنام بر خیزند و ساعت دیگر آنروز جماعت است از وقتیکه آفتاب در حدیث دیگر
 فرمود که ساعتی است که در آن وقت که حضرت امام زین العابدین علیه السلام منقول است که حضرت فاطمه فرمود که از حضرت
 رسول صلی الله علیه و آله شنیدم که میفرمود که در روز جمعه ساعتی است که هر مسلمانی که در آن ساعت از خدا چیزی طلب نماید الله
 باو عطا فرماید کفرم پادشاه که در آن ساعت فرمود وقتیکه نصف نوح آفتاب فرو رود پس حضرت امام زین العابدین علیه السلام
 فرمود که حضرت فاطمه خود میفرمود که هر چه بپندی چون به پیشی نصف آفتاب غروب کرد مرا اعلام کن که دعا کنم بنده صبر
 از حضرت صادق علیه السلام منقول است که فرمود بر تو باد دعا کردن در وقتیکه جمعه در بندگی در جمیع احوال بخدا
 نزدیکتر است از حضرت رسول صلی الله علیه و آله منقول است که فرمود و چهار کسند دعای ایشان در آن وقت قبول میگردد و آنست که
 کثوبه میشود و دعا حاجتشان بر سرش میرسد دعای پیمان بر آن فرزند و فرزند و فرزند و فرزند و فرزند و فرزند و فرزند
 تا بر کعبه رود و دعا در روز و در نا اخطار نماید **فصل** در آنکه چون دعا افضل عبادت و نیکوترین و آهنگار فریب بنده بینا از صوفی
 و بیشتر دعا و مناجات بقیم بذات و صفات کائنات الهی یاد میکرد و توکل و تقوی پس بجناب مقدس او بیشتر میشود و مرجع قطع
 طمع او و علائق از خلق میشود و چون کارها مستعالی منوط بحکم و مصلحت است بنا میشود که عطا کردن مصلحت سائل است
 و ضرر است و از روی جهالت سوال مینماید آن نسبت بعضی از دعاها بدین منقول است و چون کسی دعا پیش مستجاب نشد ما
 نشود و بداند که البته صلاح او و ذرات بود ما اینکه شرایط دعا را بعمل نیاورد و اجتمع نموده امر بر اینکه دعا مظنه اجابت است
 کرده اند همین که دعا محال یا خالی از مطلب نیست انبیا علیهم السلام چراست چنانکه جناب مستطاب نبوه صلی الله علیه و آله
 ما ثور است که اگر بنده خدا آنقدر غمناک کند که بدش در کمال ضعف و نیکش در عافیتش کان کوه در بعثت الهی سو کند که تا سلال
 خوردن پیش ننگ دعا عاقلان و مطبول نمیشود و دعای او بعد از اجابت مفرغ نمیشود و کافال تم انما یتقبل الله من المتقین و
 حضرت رسول صلی الله علیه و آله با بودند فرمودند ما انما نیکفی من الدعای ما یکنفی الظلم من المکره با اذنه مثل الذبده و ابصر
 عمل کمال الذی یومر به و برای او نیک کافیت از دعاها نیکو احوال خیر اندر کطعا و اگر نیک از غلای او در مثل آنکی که دعا میکند
 بر آنکه عمل صالح است یا بد است یا نیک است که بر اندازد از آن که بی زور و در صد پیش خود می آید شده بدست بعضی از عبادان
 هستند که صلاح ایشان در نظر است و اگر غنی تمام هلاک میشوند و بعضی از بنده گان من صلاح او مدعی بودند که اگر ضعیف تمام
 هلاک میشوند و چون اوست نیز میان این امور بقتل خود نمیتواند مدد میکند که عطا می آید مصلحت دعا منوط بود
 و بعد عاقلان مصلحت در آن نباشد پس باید از دعا عاقلان در و از خدا میخواهد با آنکه اصل دعا کردن عبادت است و با عبادت
 و حق تعالی چون وعده فرموده که دعا میکند گان خود را مستجاب گرداند البته خلف بدو دعای الهی باشد پس اینک بعضی از دعا
 اثر اجابتش ظاهر نمیشود از عدم قابلیت و صلاح است چه دعای الهی شرط بحکم است چون اگر مصلحت دعا باشد مستجاب
 میکند چه بنا میشود که کوی از خدا غنا و ثروت طلب نماید و عطا فرماید او موجب هلاکت ضلالت است چنانکه شیخ
 روح رواست کرده است در صحیح از حضرت امام محمد باقر علیه السلام که در زمان حضرت رسول صریحی بود و مؤمن و فقیر زاهدی که
 در همه اوقات صلوات ملازم رسول خدا میبود و در وقت هیچ نماز قیام نبود و آنحضرت پیوسته بر او نقل میفرمود بیست و نه
 و غیرت او میفرمود که ای دعا اگر چه برای من بپاید ترا عقی میگردانم پس بر شد آمدن مال از برای رسول خدا و آنده خیر
 شد بد شد بر او پس ختم مطلق شد بر عقی که آنحضرت را عارض شد پس بعد از آن حضرت نازل شد و در دم
 آورد و گفت ای محمد صلی الله علیه و آله که تو از برای من کنی احوال سعد بن ابی وقاص که بدو ایمان آورد و این را کرد و آنحضرت فرمود
 که ای قیام بر شل گفت که بگر این و در هر دعا عطا کن بعد از آن که او اگر توبه کند بدین و در هر چه حق بنده و در هر کوی

کتابخانه

برای نماز ظهر بیرون آمدن سعد را دیدم که بر روی جبهه ای مقدسه ایستاده و انتظار بیرون آمدن آنحضرت میبرد چون نظر مبارک حضرت
بر او افتاد فرمود که ای سعد آیا تجارت نمیتوانی کرد سعد گفت که بخدا سوگند که مالی بخیر یا بکتمان تجارت کم تر از حضرتان در دهر ایستاد
و فرمود که با این دو در هم تجارت کن و در روزی حقتعالی تصرف کن پس بعد دو در هم را گرفت و در خدمت حضرت روان شد تا نماز
ظهر و عصر را با آنحضرت داد و چون از نمازها فارغ شد حضرت فرمود که برخیز ای سعد و متعرض تحصیل روزی شو و حق تحقیق
که دنیا غمگین بودم بحال تو ای سعد پس بعد متوجه تجارت شد و حقتعالی او را بر کفی کرامت فرمود که هر مناعه را که بیاید در هم میخورد به
دو در هم می فروخت و هر چه باقی بود در هم میخورد پس چهار در هم می فروخت پس چهار در هم باقی ماند و مال و مناع او فراوان شد و تجارت او
عظیم شد پس در مسجد دکانی گرفت و در آن دکان بر کف تجارت نشست و مال و مناع خود را در آن دکان جمع کرد و هر گاه که بلال از آن
نماز میگفت و حضرت برای نماز بیرون میآمد سعد را میدید که مشغول دنیا گردیده و وضو نداشت و مهنای فلان نکریده چنانچه پیش
از مشغول شدن بدنیام میکرد و حضرت با او میفرمود که ای سعد تحقیق که ترا مشغول کرده است دنیا از نماز و سعد در جواب میگفت که
کم مال خود را بگذارم که ضایع شود این رویت که با او مهنای فروخته ام و میخواهم که قیمت مناع خود را از او بگیرم و این مرد دیگران و مناع خود را
و میخواهم قیمت مناع او را بگیرم پس آنحضرت را از بحال سعد و مشغول گردیدن او بدنیام و غافل شدن از عبادت حقتعالی اندوخت
عارض شد نهاده از اندوخت که بیفتی او را و آنحضرت را عارض شده بود پس در می جبرئیل هم بر آنحضرت نازل شد و گفت با محمد بدرستی که
حقتعالی مطلع شد بر غمی که ترا عارض شده است ای سعد اکنون که در این مناعها را بحال دارد با آن حال که پیشتر داشت
رسول صلی الله علیه و آله فرمود که ای جبرئیل بگو که ای رسول خدا و او خوشتر از منم زیرا که دنیا را از آخرت بر او داده پس جبرئیل گفت بدرستی که
محمد دنیا و مالها را از آن غنیمت گذارده بر آن باذن غنیمت حاصل میگرداند سعد را بگو که پس هدیه او اندر او در هر روز اول با او عطا کرد
فهر آ که اگر بگریه اندود در هر بار میگردد بحالتی که اول داشت پس حضرت از خانه بیرون آمد و سعد گذشت و فرمود که ای سعد آیا پیشتر
من اندود در هر بار میگردد سعد گفت بل میگردم و در وقت در هم دیگر نیز میدهم حضرت فرمود که ای سعد من بعضی از دورم من میخواهم
از تو پس سعد دور در هر بار آنحضرت پس او دنیا را از او بر کشت تا آنکه آنچه جمع کرده بود از دستش بیرون رفت و بحال ناول خود بر کشت چنان
آنکه اباردن زیاد و ناقص میشود بشماره سحر نقض آن بانه ظاهر اجبار منبر است که اگر قسم شود بان سعی قابل نامور به در پیش
ظفر است ناقص زیاد بلکه غیر سعد با او مکر آنچه مفقود شده چنانچه در دعای صحیفه میفرماید و جعل کل روح منهم قوت معلوم ماه فکرو
من روزی لا ینقص من ذاهه ناقص لا ینقص من ذاهه ناقص من ذاهه ناقص من ذاهه ناقص و در حدیث وارد است ان ذاکم تطلبکم اجماعکم فلن نقولوا الا ذان کال
نقولوا الا جماع و بان اشاره نیز شده در باب لکلا تا سوا علیها فانکم لا تقرحوا لها الا که علی اگر کس در خانه خود بنشیند و نرسد طلب بید
ای صورت ایصال دزدی واجب نیست بخدا و اگر برساند از راه تفضل است لیکن از اطلاق این دو ماین ذابیه فی الارض الا علی فی ذنوها و قول
تعالی و من یتوکل علی الله فهو حسبه و غیر اینها بعضی گفته اند که باز ایضا مذکور است که اشیا و غیره نماید در بصورت بر کسی که توکل حقیقی بر خدا
کرده باشد واجب است و تاوار غیر این روایت که چون این دو ماین ذابیه فی الارض ایخ نازل شد اصحاب خود صلی الله علیه و آله
بدرستی پروردگار ما متکفل روزی ما شده و دیگر کتب و مطالبی که در این باب وجود داشت در خانه ما خود نشیند بعد از سعی
ساکت اطراف ارض نازل شد ابواب خود را گشودند و در قفسه ایستادند سعی کوشش خود کردند و میخواستند صاحب خود صلی الله علیه و آله
اهل حرفت و کتب و تدبیر آن زمان زمانه بود که علم منحصرا بعلوم کلام و حدیث شده بود و سنتی که بخدا داشتند و مثل زمان ما نبود که
اجتاج باطنها در مسائل اشتمال باشد و در وقت شام و کلام و مناجات باطن شوند که صرفا کثرتا و غارتها در محض احوال علوم و مفقودان
ان از هر چه و منطوق و لغو غیر از آن علوم اجتهاد و غایتها مشتمل شده که افعال علم نقطه کثرتا و اجتهاد بل که صاحب انوار غایت گفته
ان العلم یسطر کتب العالمون ینوع فی کما یرین شده باشد فرصت ضعیف شود و اکثر علما را در این اعتراف مابین که معاش و تحصیل علوم
کمتر تا اینک برینند و چنانچه اول بقدر معاش خودشان از اجالی و دانی خود موقوف و غرض خود اند فلینها بکل التوکل و
چون سابقا گفته شد که علوم معارف بهترین در آنهاست چنانکه در جمیع آیهان نیز گفته و الاذانی نوعان ظاهره و باطنیه کلاهما

و باطنه لقاوب کالماوت و العاوم و علی اذان یحیی و افر و نصی کاشرسیده اند و لذت علوشان ایشان در نظر اهل بصیرت فوق و

ماولد سلاطین است چنانکه شیخنا محمد بن الحسن الطوسی علی الله مقلما علیهم و یکنزلت و در مطالع چون مشکل از برای ایشان
 حل میشد میفرمودند این انباء الماولد من هذه الذکات و شیخنا الشهد قدس سره در دروس از حضرت رسول صلی الله علیه و آله
 روایت کرده که فرمودند انتم من طلب العلم تکفل الله برزخه حاصل معنی اینکه هر کس طلب علم کند خداوند عالم تکفل بفرموده و شهادت
 روح بعد فرموده مراد از تکفل و تقوی خدا آنست که قلب او را با حق و معصیت مینوازند و در روز قضا با حق بر مویک باشد ^{تند} مکن
 چه ناچشم بر هم زندند خشن بکسان شده هر چه بر او افتاد خواهد رفت معنی از قدر منزلت اهل علم و عقلا از کثرت دنیا جاهال و سفلا
 درین سه و پنجاه چیز که روید شود و ما احسن قول الشاعر شعر الذکر بالبر و یلوا و فوجیف و یستقر یا ضی صبر و الدرد و یقال
 بیوم لا تعد لها و لیس یکف لالا القمر و القمر و علاوه برین کسی که معرفت خدا و رسول و ائمه هدی علیهم السلام مدد او مستقر شد
 باشد از بعضی فرموده که کونتم شیخنا که در آن زمانه و وظایف و بخت کردی از نظر اهل شیخنا که حضرت با صدق و علم است
 از نظر خود شکو میگردانند و در وقتی که شیخنا ما کلا غنی اند تا اینکه فرمودند اگر در غنی ترا
 بگردید ملائکنا غنی بلو میبندیم که از خدا و ولایت ما اهل بیت برگردی و ولایت خیر آنها را اختیار نمایی یا چنین عمل میکنی گفت این
 الله اگر دنیا را از طلا بگرداند هرگز قبول نمیخواهم کرد بعد از آن انجمن فرمودند پس درین حال تو ضعیف نیستی بدست ولی که است که از برای
 آنچه تو را بر نه باشد پس چیز به ما در حرکت فرمودند **فصل** غنی مانند کفایت با بدین نظر خود در نهایت خوشنودی و شادی باشد که
 اوقات مال و عنایر کاروان ستار و ز شمار فارع البالت بلکه فقری که بفرموده و در بعضی دیگر گذرد که اگر باشد در دنیا نیز با ضعیف
 گذراندند ما در ایم از سلطان و وزیر و نه امیر از شاه و امیر نه او از حاکم جمع مال و نه تصدیق حفظان و خون و مال بلکه شاهان
 بصورت گذارند که اینست و حقیقت پادشاه شعر ما نوز و عود و در بحر نوز ادبی تا آنکه بدایب و گوهر نوز ادبی تا آنکه بدایب و خا
 بر خواران سدر من در نظر هلشان اسکند در نوز ادبی تا آنکه در مدیتر بی پیکار و بی کجاست راه بیرون شد ازین شدند نوز ادبی
 روزش هر چند بودند بشما بدست غیابین اندیشید بگرداد ادبی عیبی از راه قبح بر سر آمد چرخا پایه از نظر بالا نوز ادبی
 ادبی ولیکن هر قدر پادشاه فقیر ثواب نیست بلکه ثواب فضیلت از برای فقریست که او ضعیف و شاکر باشد و بعد در کفایت فایده شده الود
 بدست حرص و طمع نکر بلکه فقریست که در حدیث نقل از الله است چنانکه حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرموده الفقر فی غیره
 که فقر و مست خیر الی الناس است چنانچه در حدیث وارد شده که فقر نزد بکت که فقر باشد و در دعا وارد شده نعوذ بالله من الفقر
 ای الفقر یقال غاب جنوب و جوبه از اذهما عندم کافه البحر و نبرد دعا وارد است نعوذ بالله من الفقر و القلة قبل الفقر المستغاض
 انما هو فقر النفس الذی یضی بصلحه الی کثران نعم الله و لیسان ذکر و بدعوه الاستغاضة بما یبذل فی عرضه و یسلم به و یسأل الله
 علی الله العسیر و یقال لا عدو لانی قبح البحر و فی الخبر تصالی الله علیه و استغاضة من الفقر و انما قال الفقر فی غیره و به فقر علی سائر ال
 و قد صحیح من القولین بان الفقر الذی یستغاضة فقر الی الناس الذی یجدون الکفاة و الذی یستغاضة هو الفقر الی الله تعالی و انما کان
 هذا فقر علی سائر الانبیاء مع مشارکتهم به لانی نوحیه و انما استغاضة الاله و انقطاع الیکان فی الذبحه الذی لیکن لاهد
 مثلما فی العا و فقر الیکان انما اکل من فقر سائر الانبیاء انهم کلما علی الله مقامه و غنای که در حدیث غنای فضل است و
 که در حدیث غنای بکثر است که با حقین و طمع باشد و از بعضی احادیث ظاهر میشود فقریست که در موسم است لذت که ادبی در
 لذت ما یبذل خلاصه فقر مدوح نیست هر جا که لذت وارد شده است جهت شرمنا مذمت فرمودند و هر جا که مدح فقر
 شده جهت شرمنا مدح فرموده اند چنانکه جناب امیر المؤمنین علی السلام فرمود که فقریست که بعضی عیوبیست از جانب خدا و
 به بعضی که است علامت فقریست که است لذت که صاحب خود را خوش خلق میکند و طمع پروردگار میگرداند و شکایت اعمال خود
 نمیکند و خدا او را بر فقر خود شکر میکند و علامت آنکه طویبات است لذت که صاحب خود را بد خلق میکند و مصیبت پروردگار
 نماید و شکایت میکند و طمعیست بلکه فقریست که استغاضة کرد و استغاضة کرد و استغاضة کرد و استغاضة کرد و استغاضة کرد

۱

نشود و با ایشان هم مشفق بنماید و ایشان را هم مال نواسع میدهد بلکه از خیر ما ایشان تکلیف کند بیست خوششان از راه کرمی همان دار و نظیر این
 نازد گوشه چشم توفیق گوشه کرم بر او بیست که حضرت امیر المؤمنین علی السلام و حضرت سید کبریا و سیدنا حضرت زین العابدین از حضرت پرسید که
 بهتر این اعمال چیست گفت بد لا غنا بر فقر ایچی در سخا خدا حضرت فرمود از این بهتر نماند و تکلیف فقر است بر اغنا از راه اعتقاد و شوق
 خدا فقر گفت اینکار چیست که باید بود بر صفت ریختن خون نوش در کف کول مرویت که مری در راه چند مال خود جدا کرد که بر فقر
 که زاهد بود بد هدا فقر گفت اگر غنی باشی قبول میکنم اگر فقیر باشی قبول نمی نمایم پس آن مرد گفت من غنی هستم قبول کن آن فقیر پرسید
 چند در مال کی گفت دو هزار درم و او هم فقر گفت ای امیر المؤمنین و سید کبریا و سیدنا حضرت زین العابدین از حضرت پرسید
 یعنی دو آهنگ لافها یعنی بر دین نوعی فقر در راه ترا هر که قبول نمیکم بجز اغنا بیاد من نفس است و فقر بیغنا فقر و غنا
 غنی است و بر خدا منو کسب و توانگر با غنا هر من محتاج تراست و خلاصه فقر با پول از راه غنی و فقر در عبادت خدا سنی
 نماید و اگر طلب از ثروت زیاد آمد و خدا بد کند چه توانی پس بیشتر از مالها می فروانی است که غنی بد کند حضرت زین العابدین
 صلی الله علیه و آله فرمودند که بگرد هم صدقه میتوانی افضل باشد از صد هزار درم شخصی عرض کرد که این چگونه میشود
 فرمود شخصی از منافع مال خود و زبانی آن صد هزار درم جمع میکند و مردی دو درم دارد و بفرمان آن هیچ چیز دیگر و مالک نیست
 و یکی از آن دو درم را در راه خدا میدهد صاحب بگرد هم افضل است از صاحب صد هزار درم و پسند مغیر از حضرت امام موسی کاظم
 علی السلام منقولست که خف و سبب شمار بد فقر این شیئا علی بزای طالب علی السلام فرزند اشرا بد است یکی از ایشان در
 قیامت شفاعت میکند مثل دیده و مضر را که در قبله عظیمند از اهل عرب و از حضرت کاظم علی السلام رویت که خدا امانی فقر
 که من غنیتر غنی تر نامی است آنکه گرامی کبر من داشت و نظیر با فقر نکردم و بخارجه که در من داشت بلکه غنا و فقر چیزی است که با غنا
 ضرر را امتحان میکنم و اگر فقر نبودند ای اغنا منو جب نیست نکشندی و حضرت امام رضا علیه السلام فرمود که هر که ملاقات کند فقر
 مسلطی و بر او سلام کند بخلاف سلامی که بر غنی میکند ملاقات خواهد کرد خدا را در روز قیامت در ملاقاتی که بر او غضبناک باشد و از حضرت
 صادق علی السلام منقولست که حق تعالی در روز قیامت الثقات مفر ما بد بسوی فقر است شیطان مانند کبک که عذرش از جوی خواهد
 و در حدیث دیگر مانند برادری که از برادری عذر طلبد و مفر ما بد که بعزت و جلال خود سوگند که شما را فقر نکردم و در نهایت
 آنکه شما نیز من خاد و ذلیل بودید و امر و نخواهد دانست که با شما چه لطفا خواهد فرمود هر که که بشما در راه دنیا نوشته داده است
 نیکی شما کرده است و مستشار بگریه و داخل بیست کند پس یکی از فقرا گوید که پروردگار اهل دنیا در دنیا خود عیبها کرده اند از آن
 خوب خواستگار به نموند و جامهای لایم نفس پوشیدند و طاعتها را از دست خود دور داشتند و فقر نشکند و برایشان مشهور بود
 قیامت سوار شدند و زبانه عطا کن آنچه با ایشان عطا فرموده بودی حق سبحانه و تعالی جواب فرماید که از برای تو و هر پادشاهان
 و امثال تو از فقر مفر و ساختنم هفتاد برابر از فقر با اهل دنیا عطا فرموده بودم از روزی که دنیا را آفریدم اما نه حکام اقتضای دنیا
 و در اخبار وارد است که در سینه بندگان نزد خدا فقر نیست که بر روی خود فایده و از خدا خود باخته باشد بلکه حضرت رسول
 صلی الله علیه و آله فرمود که احدی افضل از فقر نیست هر گاه ان خدا را غنی باشد و از ان حضرت مرویت که خدا بنوعی در روز
 قیامت خواهد فرمود که گمانند بر کربدگان خلق من ملائکه عرض میکنند پروردگار ایشان که نشد خطاب رسد که ضربه مسلمی
 که بداده من فایده و بقضای من راضی بودند ایشان را اهل بیست کند پس ایشان بیست و نماند و بعضی عیوب بگذرانند
 در نماز و نماز محاسبه خود باشند و فرمودند که هیچ غنی فقر نیست مگر آنکه در روز قیامت اند و خواهد کرد که کاش در دنیا راه از فواید
 داندا شدی مرویت که در روز قیامت اصحاب شخصی با چند حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرستادند آمد و عرض کرد که من رسول
 فراموش تو حضرت رسول فرمودند که جایت و یکسانی که از نزد ایشان آمده از نزد کائنات آمده که من آنها را دوست دارم پس آن شخص
 عرض کرد که فقر است که بگوید اغنا بیشتر از آنکه از فقر بیخ میزند و مافدرت نداریم و عمر و بجا میاورند و ما نمیتوانیم زیادتی اموال خود را پیش
 مفرشند و مانند ایم حضرت فرمود از من بفرما بگوی که هر فقره که از برای خدا صبر کند شخص را در راه است که از برای اغنا

انکه
۳۲

یک آنکه در بهشت غرقان هستند اهل بهشت نگاربانها میکنند چنانکه اهل زمین نگاه میکنند داخل آنها نمیشوند مگر بی ضرورت
شهادت فقیر با مؤمن فقیر دردم آنکه فقرا با نصد سالی پیش از اعیان و اهل بهشت میشوند ستم آنکه هرگاه غنی بگوید سبحان الله والحمد لله
لا اله الا الله و الله اکبر فقیران هم بگوید ثواب غنی و ثواب فقیر غنی شود اگر صدقه هزار درهم یا در راه خدا اتفاق کند همچنین سالی
خیرین این شخص مکتوب و فقیرا کند داخل شدیم و همین قدر که نیست در هیچ فقیر و غنی که درین وجود او خاتم سیرت این فقیرا
بر غنا اختیار کردند با وجود فقر و در غنا سر و دل و پا خود را مسکین و فقیر نامیدند بلکه ثواب هر عبادتی از فقیر همین آنکه در اشیاء بالا
از ثواب عبادت غنی و هیچ فضیلتی بیکدیگر بر او نیست بر غنی همان بر آنست که ذات عبادت و عبادت او و عبادت او را از ثواب
بود خاتم آنکه اگر صدقه مفذره مضموم است چنانکه ذکر شد لکن در صورتیکه در وطن خود مبتلا بفقیر و فاجر و عساکر و مصیبت
و ذلت کرد و در پیشانی از بر او هجوم آورد و شوهر و از آنست که بیلد دیگر بود چه شاید و ستم روزی او در سفر یا درین بلد و غیر
شده باشد کمال آلتی علی الله علیه و آله اذالم یوفی و اولاد و تحول شهر و مراد از فقر و غنا نیستش گوید مبتلا بیک بخت جلاوطن
و ضلالت و ستم مبتدا و غریبا اختیار کند و او در طلب زین چنانچه صدق و روح در فقر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است
قال ان الله تعالی یحب الایثار فی طلب البر فی حاصل اینکه بدین معنی خدا تعالی دوست میدارد بیلا و غریب و غنی را در طلب برین حال
جمع الیوم فی اعدیایان الله یحب الایثار فی طلب البر فی الذماری التفریح بقال تفریح اکثر الیوم فی طلب البر فی الذماری و هم هذا الکتاب از
انجنا بعلیه التلم و اب کرده اشخص فی النالی بقال اشخص عن البلاد فی نهج ساقول اشخص فی شخص او و نهج فی شخص
اذا ارتفع عن الهدی فی معاشی بر پیشانی امر او ماندن وطن نباید داشت شهر سعد با حاکم طن که صدقه است صحیح
شوان هر بعضی که من اینجا زادم و بزنگان هم گفته التفریح سکتا لظفر یا اینکه در غربت بگذرد و غیره نظیر اکثرنا سوا حاصل میشود چنانکه
اکثر علماء و فضلا و تجار و شاکس انرا مشاهده نمودیم که بیل خود با سوه حال و خواص میکنند ان مکرر کنند چون غریب اختیار کردند
کلی در او معاشی و ذلت و عزت و احزام با عدم سعی تلاش از بر اعیان حاصل که بعد بنوعی که مسودا قرآن کردند و لغت ما قال
الماء یسیر بالغ فی أرضه کالتفریح فی بصره فی وکره و ابانمی بود که اب شهرین در مصانع و محاضر امثال اینها اندر حکما اند
و اسن مکرر در ما بخت سیر و کذب بر شب کمال میرسد چنانکه در کتب کونان تصدیق ابن الوردی نقل کرده است و سیرت جنانا لاوطا غیر نیا
فاقریب تلوی عن لاهل بلد یکن الماء فیقری اسنا و سیرت بدینا کما کل فاطح الدنیا من عاداتها تخفیر المال و غلبت
سئل و شاعرین گفته شعر هرگز که سفر کرد پسندیده شود و ذم عن کمال خود هر صده شود یا کوزه ترا از این باشد چیزی بیکار کند
مقام کندی شود و قابل نیست که عمل مترتبان را با نشود و اولاد و عشا خویش بقدرشان و در ثبات او اندیشه نمیشود چنانکه در
که عود و مسند از وطن خود بجای طلب همزم میسوزانند چون بلاد بیده او در غنایند و مترتبان معلوم میشود چنانکه گفته اند
الوطی لوطا فاطح لاجرم فی القتیاح المندک عطن بنالجا المندک و هم من بلاد المندک فرح و عطن خاطر از او سیرت از او اند
مخول بدین سفر شود چنانکه گفته اند بیت کثرتنا اگر در سفر بنا فار ازان بهر که باشد در وطن خاد و کفاس سفر یا بر این کسکلی
بجای حاصل از بعضی که نقل کرده است چیز است منازقنا فان از انجنا و انفت گفته و ما اب شدند او با کثرت کثرتنا
با ایشان نماند و مخالف از جمع انچه و مالکنا و است مخالف عانت در ماکل صنام و مجامده از سبب و بر و احوال از ملاح و مکار
و در هر روز و تحصیل منزل جا و در ظاهر را که غالب است که ایدیل بدین فرج کج پیدا نمیشود فرج و سوز که در وطن ماندن
تکلیف بر بار حاصل شود بعد از کلان بر سر و کله در حن مقبول نه اسفر شده بمضرت و او غنای الله و اسد فایان نفی و سبط
اناضا قدیم الان فرجی و اخذ اب الخیار نماید چه شاید بمخلوق فی آن و با غنایا با بجز جلا براه او مفتوح کرد و در بنام و کما
سما عال از حضرت رسول صلی الله علیه و آله و ابان نموده گفته بودند سافر و از سمج و او با صد دانغما و این سفر کند تا بدین شایع
و چنانکه در غنیمت دنیا و آخرت بیاید و بیچ کپدنا ما لدن پیشا شود و شاعرین در دنیا گفته شعر لا یمنعک فیصل المبتدی
من ان تبدل لاطانا با سلطان تلفی کل بلاد ان حاکم بها انما باضی اخوانا باخوان و از حضرت صادق منقول است که در مکرر الاله

نوشته است که نباید کسی سفر کند مگر از بر سه چیز سفری که توشه انزوت بدان حاصل شود یا سفری که باعث عرقش امور معاش گردد یا
 سفری که از بر سه سبب لذت باشد که حرام نباشد و احوال اکثر اینها در کتابهاست چنانچه آدم علیها السلام از سفر
 برگرداند و احوال باقی و ناموسی از مصر بعد از آن رفت به غیره بیاف در کثکول و وایت کرده که حضرت موسی علی نبی و علیها السلام فرود آمد
 انصرافی قدا و تک فی السفر ما لم یدرک احد حاصل اینکه مذمت نکند سفر را پس بدو رسلی من در آن گویم و در سفر اینچنین و اگر احدی بد
 نکند از او شیخی البیضا رحمه الله بعد از ذکر اینچنین که در بیان الله تعالی اصطفا بر سائده و شرفه چنانکه فی السفر انحر و حضرت خاتم النبیین
 از مکه آمد بنه قشرب و در علم اسلام و نفاع باقی حضرت در این از سبب افضی بصیرت و عیسی علیها السلام اخلاق عامه با و رحمت فرود
 حضرت با وسعه چون از خانه و مسکن بر او بنیاد افتاد حضرت جبرئیل نیزه او آمد و چون گفت که از آنرا نمود و استبطن مصر و انحر کرد
 هر برادران نیزه او آمدند و بعقوبت چون از کعبان بمصر رفت بوسف و این بامین را در باقی و غیر اینها از احوال و اوضاع انبیاء علیهم
 و چون دنیا سبب مؤمنست پس در نیزه نام که از احوال بعالم با و مسافرین شایع است نموده بهیأت بدیه و سعادت دائمه و فرود شایسته
 و انصاف با و صفات ستمه و ملکات ملکه انبرک او حاصل نخواهد شد یعنی نمائند که در امور معاش در دنیا و سعی در تحصیل منافع
 اینها است سر از اغتراب و غیر آن البی و احراق کذبانه از ندر ضرورت سعی نکند خصوصاً در ایام پیری که حرمش شد بد با و عاقل
 میشود باید در هر حال پیش از عهده لازم مقول و عشا سفر نشود چنانچه با و در سفر مقدر شده باشد یعنی چیزی با و میرسد و از هر
 صادر علی التام مقولست که سفر قطعاً است و عذاب چون کار شما در سفر ساخته شود زود باهل خود برگرد بد شعی از سعی خویش
 کار شود خام پیشتر پیچید بر غریب بال نشان نام پیشتر از سنگها عقیق به و اریجه که داشت تحصیل نام کرد در ایام پیشتر پیران تلاش
 روزی فروز از جوان کند حرمش کد اش و طرف شام پیشتر از ارج اعتبار بنفیند اهل خاق مست غر و افند ازین با و پیشتر از
 مرد بظلمت هموار و زمان در خاکهای نرم بود نام پیشتر پس گوهر گرانمایه صرف تحصیل حرف پاره چند در ظلمت کده و باقی نماید
 در چه خداوند رحمن با و در زنده کند بان آگهانور و مراجع بوطن خود نماید و اگر از غایت حرص شوی خودش مانده باشد رفته
 از آن بیال خود ارسال نماید و ایشان را در ضیق معیشت و ذلک و متناهی وان نگذارد و بیسویانک شیطا نعو خواش ننگارین
 دنیای خالی خود را بشفا و ثابدی گرفتار سازد و بنظر تو بود در هر حال در تجسس خفا با معصایب خود بر آید و چون بچیز از آنها بر خورد
 در از اول آنها سعی کند چه ادوی عاشق صفات و احوال خود است و اینچنین اعمال و افعال شرح نظرش جا و در و بدون نامت و باران بی
 بهوب خود بر نمیزد بلکه اکثر مردم از عیب و خود غافلند و غافلند که بیامسک و در زود می بینند و شاخ و دخی را در چشم خود بر نمیخوردند
 بطالب عادات و سالی که راه تجارت لازم است که و اول خود باشد و آگهانورش آمد کفش و دوستان و سایر بر و معان خفا بد و
 در میان این خوش آمد گوئی و اغراض فاسد مخالی نیستند فصل بدانکه انسان کامل آنست که سعی او در از با و بقی باشد نه مال
 چون صاحب یقین گردد در امور خود بضر پروردگار و انکس و مقاصد و مطالب بود در از نظر و تجوید و اعتماد او میز او نباشد
 از هر حول و قوه بجز حول و قوه خداوند کار بجز او هر قدر که بجزند و با فریده کار در نظر او به اعتبار و خوار نه خود را مفاخر می داند
 و در دیگر به بلکه در همه امور خود مستند بذات مقدس او و در جمیع احوال متوکل بوجود او بونه باشد چنان داند که اینها زود می
 است با و خواهد رسید و اگر اینها را بشود بر او و نظر او تفاوت خواهد بود میان نظر و ثروت و حرص و صفت و عزت و
 و مدح و ذم و برتر و دقیق و ورت و طری سون ذی که در وقت چشم از و بجا پوشیده و منبع هر احوال را از یک سر چشمه می بیند و
 از احکام مطلق و خبر معصوم بدانند و انحضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت کرده که بقی این است و اعتماد او ضعیف باشد
 خود را با غیبه میکند که مؤمنان است و سناط شود و پیرو صوم و عادات و کف کو گمراه نماید و در امور دنیا و جمع زخاند
 اینها است سر کنند بزبان اقرار میکنند که هر عطا و منوائ خداست خبر سید بنده مگر آنچه پروردگار گفته است و در مفضل او منافق است
 میباشد و بدل نکند آنچه را بزبان اقرار نماید و انحضرت صادق علیه السلام مقولست که حضرت امیر المؤمنین علیه السلام در پی
 دیوار شکسته خمشده خشنه بودند و در تقارن حکم میفرمودند شخصی با حضرت گفت که این دیوار شکسته است و در پی از شکسته

فی الاغتراب

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

حضرت فرمود که هر کس را اجتناب حفظ میکند چون حضرت برخواستند و از غیر دیوار بیرون آمدند دیوار فرود آمد بعد از آن حضرت
صادق علیه السلام فرمودند که حضرت امیر المؤمنین را از بیابانها و جاهای بیگانه بگردانید و اینست مقبلة یقین و از صد بن قیس منقولست
که در جانشگاه نظر کردم شخصی در جامه پوشیده و در میان معرکه است پس سیرایش با ندیدم دیدم که حضرت امیر المؤمنین عم است گفتیم
امیر المؤمنین بچنین معرکه با این قدر دشمن بیکه پیراهن آمده فرمود که بلی بعد هر که هست البته حق تعالی چند ملائکه بر او موکل فرمود
که اعمالش را بنویسند و در ملک با او هستند که او را محافظت مینمایند از آنکه از کوهی بیرون افتد یا بیجا هیچ داند و از سایر بلاهای کشنده
چون تصایف الهی باشد و اجتناب سب و اذیت و اذیتها را و امپادند در کفای از حضرت صادق علیه السلام منقولست که قنبر غلام حضرت
امیر المؤمنین علیه السلام آنحضرت را بسیار دوست میداشت و هر گاه که حضرت از خانه بیرون میرفتند شمشیر بر میداشت و از پی آنحضرت
میرفت که مبادا ضرر به او از دشمنان یا آنحضرت برسد و در شب معزله آنحضرت بیرون رفت نظر بعقب کرد و قنبر را دیدند پرسیدند که چکار
داوید گفت مدام که از پشت سر شما بر آییم که مبادا آسیبی بشمار برسد حضرت فرمود که اگر از اهل انجمن حراست میکنی یا از اهل انجمن گفت
بلکه از اهل انجمن میخواهم که حراست کنم فرمود که اهل انجمن هر چه می توانند سانسند تا مقدر است و شما را نجات دهد از خدا برود پس
قنبر بر کشت خلاص بعد از آنکه کسی بقیه نبود با اینکه اختیار هر امری در قبضه قدرت حق است و آنچه از خدا در دستش بود و آنچه از دست
حکمت و مصلحت است پیوسته در محال است و ناخوش و بدی از قضا میباشد و از شدت آن احوال از فقر و ذلت و بلا و فقر و ذلت و فقر و فقر
اوراد خواهد یافت و بجهت یقین او بصلی خدا و بیضا و دنیا و دینی آن مشاع و نبوی و نظار و اخبار و لجا علیا خواهد بود و در آن معلوم
شود که عجز و شتابکاره او فایده نمی بخشد و حکما نیز گفتند من نالته اصاب ما نمی بلکه تجربه رسید که هر امری که به نفع است از روی سیرت
با عیش خیر و زیان و فاعل آن نادم و پشیمان میشود زیرا که بعد از آنکه بر او روشن شد که بغیر از خدا احدی نیست و خدا هیچ امری نیست
که بعد از وجودی و منشا هر نعل از خلق و ذلت و عطا و نفع و عطا و فقر و مرض و صحت و ذلت و عزت و حیات و موت و غیر اینها
سبحانه و تعالی است و او است مقرر و مستقل بهیچ اینها و سایر چیزهای دنیا و بعد هیچ اثری نیست دیگر و هیچ امری منصف بغیر از
میشود و بیضا و تقدیر او را فریب نگیرد و شتابکاره و عجز و پزایدنها و پادشاهی بد و امر خرافات اینها و بیست سرمایه او ضعیف میکند
من آفة التوفیق و علیة التکلان چنانکه همین آنکه در تحصیل و ذلت سعی جز تلاشست همچنین حفظ صحت نیز واجب است بر انسان و اگر کسی
داشته سعی در دفع آن باند کرد و اگر صبح باشد رعایات حفظ را باید بکند در کسی که آن نکند که آنچه مفقد شده از صحت و مرض بر او
رسد چه ضمای الهی می طریقی مفقد شده بر ما معلوم نیست پس بر هر کس که در ممالک و مشاغل و تجارت از نمودن از موزیان جوانان
و همچنین اجتناب کردن از خوردن هوا و رطوبت و غیر آن لازم است و بسیار است که صحت مزاج و مدت منتهای اجل مقرر و نوط باشد
اینها بوده باشد درین شایرین تحریر و بی غفلت است واجب میشود چنانکه بعضی از آن شرع و طب حکم کرده است و از بی غفلت است که گفتند که
ترسیدن از صاعقه و قوت و ذلتهای شدید و نشان جنون است و پستی و آلودن بجانوران دزدنده با سباع کننده از حاققت و جان
غیر الحقیقین و ذلقة المحدثین شیخ جعفر بن محمد طایب راه در سال جنبان فرموده واجبست فرار کردن از جمیع آنچه مظنة تریب هلاکت و هلاکت
انفیل دیوار شکنه و خطر ظالم و طاعون و غیر اینها از سایر اراضی سرزمین و حیوانات مفترقه و غیر اینها ولیکن فساد میکند و فرار
کردن فرار از خدا بسوی خدا را با بیتی که اطاعت خدا مفروض است ازین فرار آنچه وارد شده در بی غفلت و نواهی معمولست بر اختلاف
مفاسد آنظر کلیه دفع مقامه و مؤید اینها است آنچه در اخبار وارد شده که فرار کن از مجذوم چنانکه از شهر فرار میکنی و بی غفلت
اینست فرار از مجذوم فرار از من الاسد و در مجاز و معانی حال گفته اند که روایت شده که علی بن محمد بن علی علیه السلام کل نمود با مجذومین
و دعوت فرمود ایشانرا بر طعام و شاکت نمود و او را کل با ایشان ممکنست که این از خصایص ایشان علیهم السلام باشد چه ایشانرا
اراضی مشبهه که موجب فقر و غنا است خدا بی غفلت است و بعضی گفته اند که مجذوم مستثنی است از عدم عدوه باید عامتاسخ
ان احذر انما یبدم کرا برای معصوم علیه السلام و در آنجا و طبنا لائمة از ایضا عداقه علی التلمیذ است که هر که سؤل حاصل الله علیه
وال فرمود اما و انظر الی اهل البلاء و لا تدخلوا علیهم و اذا اردتم بهم فاسدوا الشیخ یسبکم ما اصابهم حاصل منضایب که کنیزان

نظر نمودن باهل بلا و داخل شويد بايشان و وقتی که از ایشان بگذريد دست بکنيد و دعاء و نذر را نرسد بشما آنچه بايشان سپيده و راه
در پنجده با اهل بلا اصحاب راض صریحا است همچنانکه بجاوید در هر کتاب تپا نوبه و همچنین نهي و او شده در اخبار چنانکه در
جمع التجرین نیز ذکر کرده از خون بلدت که در آن و بیابود ساریه و وخی شده از زور و دفعه و ظاهر بر وجه و بعد از ذکر این اخبار در هر آن
کتاب گفته فیکر نوجوه با آن سادات ذلک من استجاب العلفظ لئله اثنتان من اعداء المابل و التفتنه المعویه فی معلوم که میداند که مدانات
و نیز یکی از استباحت است استا و برهنه کردن از اینها مثل لزوم اثبات است ز جلد و غیره از مابل و شکسته و سوار شدن بکینه
معیب و طبیقی نیز در مشکوه گفته و لذا منع من مشا و از مابل و التفتنه المعینه و باید دانست که خود اینها با لاسفلال و بنفشه
مهلك و سیر نیستند بدون مدخلت مشیت خدا و لکن چون از استبا و موجبا هلاک شدند باید از احوال آنها انما بیدون
اجتماع نمودند انداخته بر نیمی معرفت از نظر کردن بر اشیا عمر و بر نیمی مصر و مع از نظریه دین بر اشیا و قیو الماعلیه چه نفوس خلاق شده
است جلیمیا و همام چنانچه در سیر و عالم گفته و آنچه در بعض اخبار وارد شده که اراضی زمین میخیزد بگردی سرب نمیکند یعنی خود
بصورتی که مشیت خدا سیر نیست و اگر شرک و کجرب و اشتهار و اختلاط بیشتران و دیگر نماید و ایشان را برسد آنچه بان مشر و سپید
در بصورتی که باید اعتقاد نمود که در زمین نفسی نکرده بلکه منزل مرفوع و اعتقاد است چنانکه جبر و اشتراک و اولاد و همچنین است
سربت شاد این سیر و فی سبیل اینکلام انشاء الله تعالی عنقریب که میشود و خلاصه انسان باید در هر حال منوکل بخدا باشد و بداند
که آنچه خدا تعالی او سفند نمود فرار چاره و علاج آن نمیکند بلکه در هر جا باشد با و خواهد رسید و لکن چون بلا و مصیبت الهی نازل
شد جسامه شود که بعد از نزول بن و قاجر و امیر و چنانچه از بعضی اخبار مستفاد میشود و چون در حصول سلفه خبر و چون فرار نما
اطاعت خدا باید بنصرت او برونه باشد و قصد کند در فرار کردن فرار از استیصال هیچ سویم رحمت پروردگار به و با و استوسل شود
و در و ناصر و حافظ خدا را و اندک آن قدر و ما آنتم تمیزیت علی الاذنیق ما لکم من دون الله من قلی و لایقیه به اینکه مثل بعضی کتا
چنان دانند که فرار نمودن قضای سمان و قطعین خدا با و در منباید بعد از فرار هر تکب شمس و فجو و شد بتعقیق و خوش گذاشتن
چو بی جای حرام شغول میشوند و تسایم و سباع و اغلافی شها طین سر تا پا میفتن ایشان را و گرفته و فوشه و در لسن و
چون زمان صبح و شام و در فکر غذا و شراب چون چهار پایان سلین از ابتدا و از تپا ایشان در فغان و بندگان خدا از ظلم ایشان بجا
نه هرام سپیدند و نه حلال نه از یاد اش پرستند و بالالتوهه بانواع لجاج و رد ذابل و عار به از خیر است و فضا و مع هذار و صد
بر نوبه و شمریت و نام و در خواستش مفارقت برانام اندک خدا فاضل با ذکر کردن بالمره مامل کر دیده اند با اینکه باید ترک جمیع مناهین
شما نموده بانندک و انکسای بنویسه و انابه و تضرع و افتقار و بندگی پروردگار رفته از زنده طلب نجات از جبار زمین و ستمی کند
دفع بلا بتصدیق و عا از بار علی و نوح سماء مسئلت نمایند تا آنها ابواب فوضات برود و ایشان کشایند و صمود هم در اج سعادت
هم رسانند **فصل در آنکه انجمله امور و الامور ترک و عا لیه است ما دامیکه اندفاع مرض و جواسک بصوت چنانچه در عمل الشراک**
و جبار از حضرت سارن علیه السلام روایت کردین بمنزله بنا است که در ایشان میخیزد میخیزد و عدا و اقبال و اء موجب یاد شدن
مرض و احتیاج رسانیدن بدواء اعظم است که صریح فالجبار و اضا و عدا و عجا از انحضرت علیه السلام روایت کرد که کسکه فالب شود
صحت و بر مرض او با وجود این دعا لجه نفس خود کند پیغمبر و چه در من تبرا ایتم انو و صی خدا تعالی بدانکه ظاهر اینجده است حضرت
بدون شدت در مرض احتیاج شد بدان لکن چون راوه سکونه او خیر ضعیف است ممکن است حمل آن بر کار است بخت معاوضه اطلاق خبر
انخبار و دعایان گفته و ان کان الاحوط العمل به و نیز این بابویه روح در حضرت از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام روایت کرده که در لایند و
المسلم حق بقلب مرضه صحت حاصل اینکه ندانم نکند مسلم را که غالب شود در دین و بصفتش و در هیچ از انحضرت روایت کرد که با مرضی
براه بر و ما دام که مرض با او بره مبرود و در مکارم از حضرت روایت کرد که در دفعه علی اندیک صبح المزاجی که در
از اکل و شرب کند و دیگر به علی و مرضی که غلط باشد و در آب شهابی و جبار و مکارم از انحضرت صلی الله علیه و آله روایت نموده
اند که ندانم که کند پروردگار و چه که در راه را نازل نموده و روا هم نازل کرده و فرمود نازل نکرده خدا تعالی اینرا مگر اینکه او شفا

في المرض

هم نماند نموده و قائل میسر رجعت در مجامع بعد از ذکر بعضی از قبیل اخبار گفته که این اخبار دلالت میکند بر خطاه انکه چون من
باو غالب شود از عمای توکل نموده معالجه نماید و کتاب مکرم روایت نموده که حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمودند **قوله**
الدواء ما احتمل بذلك الدواء فانه يحتمل الدواء فالدواء حاصل ان ينجب كمن ان قدره كبدن ثم يتحمل داء و مرض و ادوية
فبكرة يتحمل داء و مرض ايسر دواء يكن و از حضرت ابی بصیر علیه السلام روایت کرده که بنویز انما علیهم السلام مرض شد
و یکن دواء نمیکند حق ای که برود عکاره که او را مرض کرده او بن شفا بدهد یعنی نمود خدا تعالی او که شفا نمیدهم ترا انکه خدا
نمای بدست شفا از منک و ابضا به وجه اخبار و تجرب ان برای مرض و انکست که احراز کند ان شوع حرکت بسیار به حدیث
وارد شده که مشی مرض باعث تکون عود مرض است و در کتاب هم از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده ان الله للمرض کفر کلا
چون مرض احراج بطبیب ساندین در رجوع باطن مدار به مظنه است و اگر طریق از قول طبیب حاصل شد جا بزاز است ندای و
واجب نفیدی نیست قبول قول او که مانند رجوع بسوی فقه و احکام شرعیته باشد حتی اگر طریق مرض حاصل شود بدواء و شوق
اگر از طبیب ندای کند مراست و اگر طریق قوی حاصل شود بدناوی عجمان و اهل تجرب در بعضی از امراض در رجوع کردن با ایشان
اولیت فصل الجمله امور و مطلوبه مرض از صبر مرض قیام نمودن بهندست است و بنا باشد که واجب پیش رو بکتاب با
اضطرار مرض مکرر انکه مظنه سرایت باشد بنویسد ذکر شد با واهمه عظیم داشته باشد اما اگر طهره باو عارض شده باشد که عباد
از قشام و نا اثر نفس باشد از راه بد با بداعتنا بان نکند و احادیث در بابها هم طهره مختلف است و مقتضای جمع میانها ان
که اگر توکل ارمی ضعیف باشد و نفس از ان منشا شود ممکن است تاثیر بکند و اگر توکلش بر خدا قوی باشد و اعتنا با ایشان
نکند تاثیر نمیکند چنانکه کلبی رحمه الله روایت نموده از حضرت صادق علیه السلام که فرمودند طهره و اگر سهل گرفتنی سهل و انسان پیشرو
و اگر شد بد کردی شد بد میشود و اگر از آنچه به نداشتی و اعتنا با آن نکردی رفع میشود و چیزی نمیکرد و در دوا نوار نعمت نیز
این را بتر از ذکر و مبر حال بخار شهید ثمان و صاحب بحار و نوار رجوع بین الاخبار هم داشت که ذکر شد و احادیث در قیام نمودن بخد
مرض بسیار و چه در وقتها است از انجا از حضرت رسالت عاشر روایت که هر کس بکشیانه بود و قیام نماید بخدش و چیزی بیعت میکند
خدا تعالی او را بر همه خلیل میکند و از سرطمانند برین لامع در صورتیکه مرض فریضه بکشد تا او این اضعاف و ضایع
حتی در احادیث معتبره از حضرت رسول صلی الله علیه و آله منقولست که هر کجا عانت کند من مسافر یا مریض یا زود و فتنار و
شدت از شدت های دنیا بر بردارد و او را امان دهد از غم و اندوه و هفتاد غم و شدت در آخرت از بردارد و در وقت که از شدت
اهوال شایست نفسش ارم کند باشد و ما را هم که از بر امر مرض شوی به هست و اولادت که اخبار کند در مرض از روی خودش ارحام
مماثل امقد ما بر غیر مماثل و اگر در ارحام او مماثل باشد اختیار کند اقرب و ارحام اقرب ما بر غیر از بری اگر اقرب ارحام نیز نباشد پیش از
کند از نیکان و مماثل ایشان پیش هر که مرض بر او غلب کرد و شعورش زایل شد بعد پنجم کام و اول است از برای او در مرض دارد و شد
کذا بر پیش از عیابد توکل نام برضدان ندانم و انشد بسبب مع مرض طهره و قشام خود را از ثواب پرستار به عزم نماید و از حضرت رسول
صلی الله علیه و آله روایت که طهره شرکست و لکن خدا بهیتر از او توکل و وجه جعل طهره را از شرک است که کسی اعتنا نماید که نظر جلب
نفع و دفع ضرر را که به وجه ان عمل کند بنما بدیش کو با انرا شریک فرارداده است بخدا و بنی قول انجاء صلی الله علیه و آله که توکل انرا
میرد اینست که ذنب حاصل از هر مرضی طهره گفته اش توکل کردنت بخدا و چون طهره که کسی با عارض نمیشود لکن باید توکل و توکل
بصدا کرده اعتنا با آن نکرده تا خلاص شود و الا شامان با او میرسد حتی در نوار فرمانده روایت نموده که در خوردن باو فحمان اگر بغضد و دوا
بنموده دوا میشود و اگر بغث و ضد دوا بخورد داء و مرض میشود و بعد از ذکر این روایت موقوف انوار طاب شراه گفته معنی حدیث است
کذا اگر کسی باو فحمان را اکل نماید و نوقم از اکل آن دانسته باشد داء و مرض میشود و اگر ضد مرض داء و انداخته بد باو مرضش برساند
ضرر ان تا طهره است یعنی چون واه از ان داشته سبب مرض میشود و گفته این ضرب نیست و شرع اعتراف برین نظر هست همین
دوا اخبار وارد شده که آنچه در معالجه طهره و خیال در خواب کسی بچند واقع میشود یا نظر حق که معتبر بعضی نفسم میکند پس فی سبب

فصل در علاج مرض و دوا

عن الطبري

ووقع ان میشود بصری که تعبیرش شده و عادات نیز شاهد است بر این چنانکه بعضی هم خصوصاً انطاغی زنان از هر چه دشام میکنند
 اکبر و رفیقان و عورتهاستاپوش و امثال آن باشدند بپایان میسند و غواص بجار الانوار و سواد عالم بجار از کتاب خود رس منقول
 که حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمودند کلمه الیاد نجات شجره و ابتهار الجنة المای شهدک الله بالحق ولی بالتوراة و لعل بالولایة
 فن اکلها علی انها و اء کانت داء و من اکلها علی انها و اء کانت دواء و از بجز این مفهوم بلکه معلوم میشود که توهم و طهره و دشام با عدم
 توکل و توسل بجناب سبب میشود و شامتان از هر چه سبب تطهر با و میسند و بینه صحیح صلی الله علیه و آله در خطب او کلمه بود
 کافی ان حضرت امام موسی علیه السلام روایت نموده که گفت چیزی است که اگر در برابر ما فر ظاهر شود برای ما او شوم است غریب تا علی از هر
 همین معنی کلامی که فریاد کند از جانب راست و وسطی که در اعلام کرده باشد و اگر کسی که برود خود نشسته باشد و برود و او فریاد کند پس
 مرتبه بلند شود و پشت شود و آهوی که از جانب راست بیاید و بجانب چپ او برود و بوی بعضی جنیدی که فریاد کند و بزبان عربی غرابی
 صافتر گویند و شامتان پس سبب موم و مخلوط با و او که در برود او بیاید فال الجوهرم الشطیبی من شعر الراس بحال طسوا
 و الرجل الله و المرأة شیطا انهم و از انجور فرمود و الا ان العضا له لیمد ما یعنی ماده او لافش که کوشش برده باشد و کوشش او
 ناست شوم نیست بلکه شوی در مقطوعه از ان وقت که متوجه فی الجار و کسب که از بدین انها می بیخاوش بیاید بگوید اعصمت بانی
 رب من شتم ما احد فی نفسی یا عصمتی من ذلك چون این بگوید برود و با نرسد و این صاحب بجار و انوار نیز از صد و نود و این
 کرده اند خلاصه غرض صاحب شرح انور سداب طهر است و التها و توکل بجانب حق است و وضع صورت قسام از مذکور است در هر چه
 و غیر این بدعا و امانت فرانت و در حدیث نیز وارد شده کلمه بدین امت نماید مراد وضع عذاب و واخذه از انست یعنی اگر کتبی
 امری بجامل سدیدین اخباری نیست نمیشود و کفتم از و من اثر شود خدا برای آن مواخذه نمی نماید و گفته اش از انست که توکل کند
 بر خدا و امضای آن امر یکد چنانکه در حدیث وارد شده چون تطهر کنی بگذر و اعنا ما کن با این که مراد وضع تا شرفان باشد این امت بر
 انچه بایشان رسیده است از و از خدا و انتم هدای علیهم السلام از عدم اعتنا با و توکل بر خدا و ادعیه و از کار بجای کرده
 اند از برای وضع ضرر آن و اگر با آنها رفع نماید بسام میشود که سبب همه و دشام ضرر با و برسد و چون اخبار در انست مختلف است
 مقتضای جمع بین الاخبار است که انفا ذکر شد و اینچنین حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت شده که فرموده اند لا هدوی ولا
 طهره فی ما حصل الیک هدوی که عیالین از سرایت اراضی باشد نیست و همین طهره معنی انست که سرایت بنفسه بدون مدخلت
 متباینه انست باشد و چون اراضی سرایت در بعضی احوال سبب موجب سرایت مرض است از ان خدا در جناب زان از بصری و اخبار
 کرده چنانکه در سابق بیان آن شده و معظم علما نیز تصریح باین نموده اند و تصدیق و صاحب بجار و جمع و انوار و غیر ایشان از احاطه خبر
 بیان فرموده اند یعنی بدانند ان الله کفنه ان الطهره و الید و حدیثی بیان مع التوهم یعنی طهره و حدیثی کام میشود که سرایت میکند با
 توهم و علاج انها بان خواست که مفضلان ذکر نمودیم نیز بدانند انوار و بجار گفته که در علم طب است که سرایت هفت است جنام و جرب
 و جدری و حصیه و جگر و مدد و اقران و جلیج و جح در بجار و کتاب سما و حال گفته قال الشافعی صوباً لرتبته ان اعدام و الجرب
 بجای و قال ان ولغا لجدوم قل ما یسالم منه تلك معنی قوله انه بعدی ای بنابر الله تعالی لا بنفسه لان الله تعالی اجزه العاده بالانسان
 صلی الله علیه و آله و سلم و قد بان ان الله تعالی و قد قال لا عدوی ولا طهره و قوله فی الولد فلما یسالم منه فقد قال لا عدوی
 معناه ان الولد قد یسالمه من الاب فیه اجذم و بهذا الطريق یحصل الجمع بین هذا الاحادیث و جاز فی الحدیث انما صلی الله علیه و آله
 قال لا یورد ذوا صله معصوم و فی مسند احمد ان النبی صلی الله علیه و آله قال لا یطباوا النظر الی الجذوم و اذا کلمت و مفکرین بیکریدین قد
 ریح و یفکر الشیخ صلاح الدین فی الفواعل ان الام از کان بها جنام او بر من سقا حطها من الحضا لانه یسالمه الولد من جنابها و یطباها
 انهم و نیز در بجار گفته قوله صلی الله علیه و آله لا عدوی و همکون ان یسالمه الولد فی سلالا لعدوی بدون مشبهه تعالی بل مع الاخطا
 بالله بصرفه عن ظلاله الا ان الفاعل من الجذوم و امثالها لانه اناس اضعف بقیامهم لا یسالمون به تعالی و انما یسالمونهم بائنا
 غیر کلامه و وصی الله و وصی الله و انوار و بجار گفته که در علم طب است که سرایت هفت است جنام و جرب و جدری و حصیه و جگر

فصل در بیان طاعت عیون

و امر از وی بابت و مشورت بود این هفت عرض لطیف در شرح مشکوه هم ذکر نموده **فصل در بیان طاعت عیون** بدانکه آنچه از اخبار
 مستفاد میشود سبب لزوم طاعت عیون و دیباز تا است چون مردم مرتکب این عمل لطیف و شایع و فاضح گردیدند بنا بر واپس بخار و صلح
 انوار غریبه زمین ضلالت زانرا قبول میکنند چنانکه اب بخار میشود و مناصد میشود بطرف آسمان و از آن بهر که در قیام آن
 میشود بار و عبودیت و خدایان و افکار و بخار و هوا که کثیف میشود در وقت صعود و نزول آن بخار و میانه کثیف هم رسانند و
 مهوم میگردد و مردم از آن بهام میباشند بدان هوا مهوم پس حاصل میشود مواز قاسمه در آنجه ایشان و ظاهر میشود
 در بعضی اعضا باذن خدا از چیزی دیباز وقوع این در اطفال ضعیفه الاثر نیز و امثال ایشان و غریبه که مناره هوا ان ارض فضا اند
 ظاهر میشود و همانکتابی که نموده که روایت شده که سبب عیون همین است و بعد گفت چون زاندر زمین زمین بیستاد مساط
 کند خداوند عالم بجاهل آن جنود عیون مجاری میکنند با ایشان و طعن میزند تا ایشان را بجزایب خشم و غضب ایشان را میسرانند
 فکلی و تخلف و در نظر آنها متشکل میشوند بصورت کلان در زیارت بطور صورت و طوائف میند عیون هابله الصوره **موقف قصه**
 که مؤید اینست شرحی که موسی و مریخ او فی انوس و صاحب جبل الطاوس و اغلاط صاحب الداموس و غیر ایشان از اعظم اهل لغه
 ذکر نموده اند که طاعت عیون عبادت بارگوشد و جمع این طوائف است و لغت طاعت عیون مبالغه است بیعت یکدیگر از او خیر میگویند عیون
 زمین جن بارع و ضوآن از اسباج که نافذ نباشد و گفته اند الوخر الطعن بالتریح و نحوه مالا لکون نافذ این معادوم شد که از دوزخ جن است
 اذن خداوند و بعضی از روایات معتبره مذکور است که چون موسی و هرون علیهما السلام در تنه بر حنطه ای نگریدند حضرت پو شیخ
 بنی اسرائیل بر او اشک و بجانب شام بیعت عمال قدر رفت و بهر شهر از شهرها شام که می رسید فتح میکرد تا رسید به لطف او در آنجا پاد
 بود که او را مالوق میگفتند و عکرت و بیایا پوشش و ایشان بجان شد چه کسان از ایشان گشته اند چون از سببین میسپندند گفتند در
 ایشان زنده است که او تشریح او در همان سبب کوی از ایشان گفته نمیشود پس با ایشان صلح کرد و گذشت تا شهر بگریه سپید چون پادشاه
 آن شهر دید که بیعت تاب مقاومت پوشش ندارد فرستاد و بلبم بن با عور و اطلبید که او با اسم اعظم دعا کند که ایشان غالب شوند چون
 بلبم بر حمار خود سوار شد که بغز پادشاه و روحانیان سرور آمد و افتاد که در این چنین کردی حمار بغز رفت خداوند جبار بگفتار
 و گفت چگونه بسر و بیایا بر شل جریب در دستهای او و زانرا میگرداند از آنکه بغز پادشاه بر روی او با بعضی در او تاثیر نکرد باز رفت
 بغز آن پادشاه رفت پادشاه او را تکلیف کرد که اسم اعظم بخواند و مغزین کند و قوم پوشش بلبم گفت پیغمبر خدا همراه ایشان رفت
 در ایشان اثر نمیکند و لیکن من از برای تو نمیدهم بگریه که نوزان بیایا مغزول از اینست که بجان خرد و فروش بهمان لشکر ایشان بغز
 که در میان بد ازینند تا ایشان زنا کنند زیرا که زنا در میان هر که و هر که بیایا شود البت خدا طاعت عیون را ایشان میفرستد چون چیزی
 کرد قوم پوشش زانرا بیایا کردند پس حقتا ای حی که پوشش که ایشان چنین کردند و مسوق غضب من شدند که میخواستند و دشمنان ایشان ساط
 میگردد و اگر میخواستند ایشان را بجزایب هلاک میگردد و اگر خواهی ایشان را هلاک میگردد هر که زود و دند پوشش که میخواستند و کار ایشان فرزند
 به طوبند و دوست میفردم دشمن بر ایشان مساط شود و میخواستند که ببط میزند لیکن برگردد که اگر خواهی ایشان را عذاب کن پس
 در سماعت و در هفتاد هزار کس از ایشان بطاعت عیون رفتند و در بعضی روایات چنین مذکور است که چون بحکم بلبم در آن وقت
 بیک شیخ تم داخل شدند مرد و زن بیکدیگر محال و کوبیده بیایا زاندر بین جنود او واقع شد پس طاعت عیون افتاد و خاقان کرد
 ایشان هلاک شدند و پوشش هم دید که ایشان اتفاقاً میکنند شخصی که بزنا مشغول بود ناخواب بر سجده بر ظهر او زد که از پیش
 زاندر بیرون آمد و هر دو در سرشان بلند شوه و محراب زمین نصب کرد و هر دو پیشانی و زاندر بر سرشان مانند نند پس او فرمود مناد
 کند که در عسکر الا من زنا بعد از نوم طاعت اصعب بما صنعت بعد من فانقطع ان زانرا رفع الطاعت ما حصل الیک خبر از شود
 زانکه بعد از نوم بدست من میگردد بواجب که هم با ایشان پس چون زنا قطع شد طاعت عیون از ایشان رفع کردید و قال سبحانه و تعالی
الذکر الی الدین خیر من دینهم و هم الوی حدیث اللوی قال لم الله مؤثرا ثم احبهم ان الله لقد فضل علی التاریق لکن اکثر
لا یکرهون ظاهره و عیونها با نظر بکفی بسوی خسته انجرا عیون که بیرون رفتند از آنها خود و ایشان چند هزار کس بودند بر این حدیث

از در چس خندان ایشان گفت همه بدین نده که با نیدایش از اید شد که خدا صاحب فضل و اعانت بود و لیکن اگر مردم شکر او نمیکند
 این اید از حضرت امام عجل علیه السلام میاید با فرقه السیه پرسیدند فرمودند که ایشان اهل شهر میبودند از شهر کاشان و هفتاد هزار خان بودند که
 طاعون در میان ایشان بگرم رسید و هرگاه اثر طاعون ظاهر میشد تو انکار کن که تو تک حرکت داشتند بیرون میرفتند و مردم پریشان
 بر این صفت ایشان در شهرها میماندند و آنها که میماندند بیستامه بر دنیاها کپیرون میرفتند که میبردند اینها کپیرون رفتند
 بودند میگفتند که اگر ما در شهر میماندیم بیستامه بر دنیاها که در شهر مانده بودند میگفتند که ما بیرون میرفتیم از اید ما میماندیم
 را اید ایشان برین فرار گرفت که چون اثر طاعون ظاهر شود همه بیرون میروند و فرقی با اثر طاعون که ظاهر شد همه بیرون رفتند و در
 شهرها بجا کشیدند تا رسیدند شهر خراب که اهل شهر هر طاعون مرده بودند و غایبها اید ایشان حال مانده بود پس با نیکان خود را
 با شهر فرود آوردند و در ایشیم فرار گرفتند پس حق تعالی فرمود که همه بدیده یک ساعت میمانند و مانند بر این حال تا استخوان شد
 و ایشیم بر سر راه موافق بود و اهل ناطقها استخوانها ایشانرا از سر راه دور کردند و در یک موضع جمع کردند پس خبری از پیغمبر ان بنی
 اسرائیل که او را خلیل میگفتند با حضور عبور نمود چون نظرش بر استخوانها لم یوسیده افتاد بجا کرد گفت پروردگارا اگر تو
 در بساعت ایشان زنده مینوی که چنانچه در یک ساعت ایشانرا میماند تا شهر کاشان آبادان کند و بندگان نواز ایشان بوجود آید
 و ترا عبادت کند با عبادت کنندگان تو پس خدا وحی کرد که ایضا و کما یامضوا من ایشانرا زنده کنم گفت بل ای پروردگارا من پس خدا اسم
 نام او وحی کرد فرمود که ای این نام بخوان تا ایشانرا زنده کرد و نام چون خلیل اسم اعظم الهی خوانند نظر کرد با استخوانها کپیرون میکردند
 سگها که بگردید بهای ایشان در دست شد همه بیکدیگر نظر میکردند شیخ و تکبیر و تهلل میگفتند پس خلیل گفت که شما در دست
 که گفته ای بر هر چیز در دست و بر او شیخ طبری خدس گرفته و صا ایشان کرده بودند از بنی اسرائیل که گریختند از طاعون که در
 ایشان بمرسد بود گفت است که در عدد با جماعت خلافت میان سه هزار و هشت هزار و دویست هزار و سی هزار و چهل هزار و
 هفتاد هزار و نود است که ایشان با نیکان خلیل زنده شدند و بعضی گفتند که اینها شمعون و اسم شهر ایشان زاوران بود و بعضی
 گفتند واسط و بنو علی بن ابراهیم و حدیث روایت کرده است که ایشان در بعضی از بلاد شام بودند و طاعون در میان ایشان بمرسد
 و غایبها از ایشان از نرس بر از شهر بیرون رفتند و در بیابان فرود آمدند پس همه در یکب سردند و چنان بر سر راه مردم بودند که
 مردم بر روی استخوانها ایشان عبور میکردند و بدعی پیغمبر ایشانرا زنده کرد و بخانه خود برگشتند و عمر ایشانرا از آن گفتند
 و بعد از آن بند و بیچ مردم بیکدیگر آمدن کردند و بستند حسن منقول است که حران از حضرت امام عجل علیه السلام پرسید که آیا چیزی است
 بی اسرائیل بود ما است که درین امت مثل آن نباشد فرمود که چیزی از نفس اینها از آنحضرت سوا که و گفت بعد از آنکه زنده شدند
 فدما نند و میگفتند که ما نهایی خود ما کن شدند و طعام خوردند و زنان نکاح کردند و مدتها زنده ماندند و بعد از آن با جمعی خود
 رفتند و آنها که درین امت در جهت زنده خواهند شد چنین خواهند بود بمر حال باعث ابتلا طاعون و دیوار زلزله از وقوع نجات
 و در صحیح فاضل شهر جبر العلوم طاب ثراه از حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله روایت نموده که فرمودند ظاهر شد ما حشر
 در قومی که در آنجا اید ایدند مگر اینکه ظاهر میشود و ایشان طاعون و از ابو عبد الله حضرت بن محمد الصادق علیه السلام روایت
 کرده که فرمودند از اعیان الرناظر علی الرناظر بعضی چون نجاتشک شد ظاهر میشود زلزله و در آنوار از حضرت رسول صلی الله علیه
 و آله روایت کرده که فرمودند هرگز یکبار زلزله که در آن ده فصل است تقطعا عطل و عین و زلزله و عرق از قرآن و غضب جن و حیوان
 دنیا و بعضی از اینها است که او را دشمن خدا میدانند و بی نهایت بر او طراوت و قد نماز عبادت و این نشانهها از چنین است
 نکات خاص گوید که حال خیر میانه فقرات با زلزله ایلاء و بقاء بقره قهارا و صومعه امامت خفایت که اهل خرابان و فرمان و اصحاب
 و درین و طهران و قم و کاشان و بروجرد و همدان و سلطانیه و زنجان و نواحی کل اینها است که کتب بر بنویسند آورده اند
 با اینکه چند ماه قبل برین و بقاء عظیم بیلد ما نواحی ان شاء بود مع هذا باز وقوع یافته و علاو برین زلزله عظیم بر خوی و بوم و
 شیراز و اهواز که فلی از آن خراب شد و جمعی از صحرای کربلا شت شدند و اقربا دین است که در عرض این چند سال نصد نفر صا

فصل اول
در بیان احوال

و باشد بدو اگر بلا در آن عهد بنویسد و حال آن دفعه باشد یکی ازین بلاد سابق بخوی و بر طاعون و در با هر دو بود و در وقت مدوت
 بدین و اگر همه اهل آن را از غیاحتی از عجز و فقر این بنویسند و قرار داد اختیار کردند با وجود این از هابین و ساکنین جمع کثیر نپایه از بند
 و ضرورت بدست خدا نکر اعلی اسیر و دستگیر شدند خلاصه مناسب مقام این فقیر با توزیع خاطر و در مع ما طری باید داشته بود از آن
 و ما اثر کرد مخصوص نزد این برین ظاهر و در شد بمقام ضعیف بود بلکه در باب عقل سلیم و طبع مستقیم از مطالبه ان تقیه حاصل
 شود و آنچه ایست که هر قدر بلا کثیر تر میشود معصیت اهل زمان نیز میجویند پیشتر میگردند و حال آنکه صاحب بصیرت و درین بین
 در هر حال باید در اصلاح نفس خود بپورده از تقصیر خود مخطوف و در سان و همیشه از ایالی خود مضطرب و لرزان باشد و هر نفسی
 که از مناسب میشود جزاه اعمال مست که خدا ما میدهد کمال جهان و این شکر کم کند کم و آن کفر کم ای عذایب تشدید و اند
 حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت کرد خداوند حکمی واجب فرموده است که هیچ نعمتی که به بنده عطا فرموده از و ذایل نشاند
 تا کماهی از دست نبرد که مضمی سالت نعمت شود و این معنی ذلالت فرقی نیز معاموم میشود قال الله لعلى لا یقیر بقرم حقیر و
 ملیا نصیبتم و قال سبحانه و ان اصل القرین امنوا و اتقوا لعلکم ترحمون من التملأ و لکن کذبوا فاخذنا بما کذبوا و کذبون و
 قل عن اسخطوا الفضاة التیر و التیر علی التیر لیس لیسند بقرم بقض الذی علی و علم بر حیوت و قال عز من قائل و ان لو استعنا
 علی القرینة لا تقبنا فمما عذایب کثیرا و غیر اینها از اهل آن نیز فرمودند بدین تنگ بنده کماهی میکند و با نسیب و ذی ذم مع میشود
 و از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت کرد فرمودند بدین تنگ بنده کماهی میکند پس باین از نماز شب محروم مسکود و بند
 عمل بد و در تر صاحب خود را میگرداند کار بد و در گوشت و از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت کرد هیچ صبیح طلوع نمیکند هیچ
 شای غریب ضمنا بد مکر میکند و فرشته مییازند جواب میکند بگردا میدهند یکی از ایشان میگوید کاش این خلاق آورده نمیشدند
 و دیگری میگوید بپاکش که چون افزیده شدند میدانند که در ارضه افزیده شده اند با و اول میگوید بپاکش حال کند انداختند
 بر ارضه افزیده شده اند هر قدری که دانستند بدان عمل میکردند و باز بقرم میگوید بپاکش که چون با آنچه دانستند عمل نکردند تو بقرم
 کردند از آنچه کردند و فرمودند بدین تنگ بنده و ایچ پلنگه که از کاهان که کرده مسد سال حبس میکند و او نگاه میکند بقرم آنکه
 بهشت از برای او داده شده است که بنام و نعمت مشغولند و او درین مهرب و حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود که یک
 قصد معصیتی نماید زنها کثیرا مومن آن نکرد و چه بسیار باشد که ان بنده کماهی میزند بر دستکار مفر ما بد ظم بعزت و حال آن
 که بعد ازین هرگز ترا نمیارم و نیز آنچه مایه فرمود که هیچ رنگ در بدن آدمی نمیچسبند و در سر و در رخ میبوی فرسند مکر بسیار
 که صادر شده است و از حضرت امام موسی علیه السلام روایت کرد بر خدا حزم است که در خانه آنکه معصیت او بشود انخانه او بران سار
 تا اقبال بر زمین آن بناید و از برای سازد و آیه و اخبار در معنی بسیار است و در چهار احدی کان نکند که ممکن است اثر کماهی که کرده باورند
 و بویالان گرفتار نشو و چو این اوست و چگونه حال نباشد و حال آنکه خدا از اولانی که از پیغبران سرزد نکند و از ایشان
 فرمود پس چگونه از کاهان عظیم و معاصی کبیر که از هر کس سرزد میگردند فصل اول آنکه بسا میشود که بسبب کوتاهی و مسامحه کردن
 در امر بیرون رفتن از مکر نه کار از این بلا میگرد و چنانچه از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت کرد هیچ طوی نیست که معصیت کند
 در میان ایشان کسی باشد که قدرند داشته باشد ایشان را منع کند و نکند مکریم است که خدا بپاکش و کبر و ایشان را بعد از آن که از بر لقا
 نازل کرد و اندر آن در منقولست که باید البته امر معروف و نهی از منکر نمایند و الا بدان شمار بر شما ساط و حاصل میشود پس خوبان
 شما دست برد عابر میدانند و شما ایشان بدرجه اجابت نمیرسد و فرمود که خدا عذاب میکند خواص را بعباد عوام و المعاصی و
 ایشان ظاهر و عیبها کرد و خواص را لایق بر تکوازه آنها باشد و انکار نکند و از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت کرد خداوند
 عالم و جوی شیبی علی السلام فرستاد که من صد هزار نفر از قوم ترا عذاب خواهم کرد پس هر از نفران بدان و شصت هزار نفر از دیگران
 کرد پس در تکوازه ایشان را چرا خطاب رسید بجهت آنکه ما شاهد و محصل انکار با اهل معصیت کردند ایشان را زمین نموند و غضب
 با ایشان نکند و حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمودند که پاکیزه نشد طایفه که از احوالی ایشان حق ضعیفانها گرفتند

وازمیر و فرمان علی علیه السلام بفرمود که هر کس با شما بیعت کند باید که بگوید و آنست که ای محمد بن عبدالله خداوند عالم
 ایشان آنها را نهی کردند و چون معصیت ایشان بطول انجامید عفو و ایثار ایشان تا آنکه گوید و در حدیث دیگر فرمود که از
 ملائکت کند کلاه و نام کلاه را خداوند در شش ماه از شما بگذرد و آن حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت کرد که خداوند ملائکت
 را فرستاد که هر که از با اهلش هرگز کون سازد چون بختی برسد بر او بگذرد که خداوند عفو فرماید و تضرع و التماس هر کس که از ملائکت
 کند این بر او نازل میگردد و آنرا حق اقصای امر فرمود و ما است بجا ما و ما این است که هر کس که بگویم و بگویم بگویم و بگویم بگویم
 سوال فرمود پس این یعنی که در عرض خود بگوید کار چون بپوشد سپیدان بعد از آن که بگویم بگویم بگویم بگویم بگویم بگویم
 و حق فرمود که در هر یک از اینها که هر کس که در عتق بپوشد او من او را مشرف نشد و بپوشد که هر کس که بپوشد بپوشد
 و آن حضرت رسول صلی الله علیه و آله منقول کرده که فرمود و بگویم خواهد بود هرگز آن شما فاسد شوند و او را آن شما فاسد
 کردند و این بر عرفت کنید و هر که بپوشد و در هر یک از اینها که هر کس که در عتق بپوشد او من او را مشرف نشد و بپوشد که هر کس که بپوشد بپوشد
 هر که حاضر میگردید و هر که در عتق بپوشد عرض کردند که چنان و حق می خواهد بود فرمود و بپوشد و در هر یک از اینها که هر کس که بپوشد بپوشد
 معروفه در نظر شما است و منکر معروفه است که در عتق حضرت مسعود علیه السلام بپوشد از آنکه خود فرمودند که بر من لازم
 است که بپوشد شما را بپوشد کاران مواضع تمام و چنانکه لازم باشد و حال آنکه از رده آن شما علی فی شام بر شد و آنکاره
 از آنکه در از او و در همه آنها پدید آید خبر رساند او را تا از آنکه کند و فرمود که البته خواهد بود که آنگاه آن شما را بر علم بود آن
 شما چیزی بپوشد و شما را که چون از روی آن تمام مصیبتی برسد بپوشد و در هر یک از اینها که هر کس که بپوشد بپوشد
 عرض کرد که قبول میکند فرمود و از ایشان عذر بگیرد و از فتنه ایشان اجتناب نماید و بپوشد و منع از حضور مجالس حسنه
 وارد شده در صورتی که همی زبان و وضع از مغفود در ممکن نباشد و در هر یک از اینها که هر کس که بپوشد بپوشد
 تا زل میشود و بنابرین جایز است داخل شدن در خانه های ظلم و فتنان در هر یک از اینها که هر کس که بپوشد بپوشد
 شدن بدون ضرر و در هر یک از اینها که هر کس که بپوشد بپوشد
 بر توار و غوغایان و بپوشد و بلاها و عفو و ایثار ایشان رسیده و مشاهده عصر خود نگاهدارد آنچه در آن حادث میشود و بپوشد
 از آنکه در زمان بعد از شروع معاصی عفو و ایثار ایشان رسیده و مشاهده عصر خود نگاهدارد آنچه در آن حادث میشود و بپوشد
 و بپوشد و در هر یک از اینها که هر کس که بپوشد بپوشد
 و مثال اینها است که در هر یک از اینها که هر کس که بپوشد بپوشد
 نرسد از راه استدلال و عذر و از آنکه چون امر میرود و فرموده ای که در هر یک از اینها که هر کس که بپوشد بپوشد
 کلمات از بیعتان و بیعتان و او سپاه و بپوشد که او سپاه و بپوشد که او سپاه
 و این شده خداوند عالم جل شانهم بفرموده است عُونَ الْاُنْحِبِ بِالرُّؤْيِ بِالْعَرُوفِ فَيُبْهِقَنَّ عَنِ الْكُرُوفِ وَ اِيَّاكَ هَمَزَ
الْقُلُوبِ حَاصِلُ اِنْ كُنَّ اِيَّاكَ اِنَّمَا بِرَأْسِكَ وَ هِيَ اِيَّاكَ اِنَّمَا بِرَأْسِكَ وَ هِيَ اِيَّاكَ اِنَّمَا بِرَأْسِكَ
 مفر ما بدست خرم تا خرم و بپوشد که او سپاه و بپوشد که او سپاه و بپوشد که او سپاه
 معروف و بپوشد که او سپاه و بپوشد که او سپاه و بپوشد که او سپاه
 خواهد بود با آنکه امر معروف کنده و اهل معاصیان از منکران باز دارند و اهل حق بیعت و ایثار ایشان رسیده و مشاهده عصر خود نگاهدارد آنچه در آن حادث میشود و بپوشد
 که در اجابت نکرده و از آن حضرت منقول است که جمیع اعمال حسنه پیش از آنکه در عتق بپوشد و در هر یک از اینها که هر کس که بپوشد بپوشد
 حسنه خواهد بود که در هر یک از اینها که هر کس که بپوشد بپوشد
 این معروف و بپوشد که او سپاه و بپوشد که او سپاه و بپوشد که او سپاه
 راهها من بپوشد که او سپاه و بپوشد که او سپاه و بپوشد که او سپاه

و اگر شریعت استقامت هم برساند برین بطلای خود بر مصیبت و اهل ان تکلیف کند و تکلیف بر ایشان را بر زبان آورده و در جاهای ایشان را
 و در راه خدا از ملامت ملامت کند و کان خوف و اندک مفاہد پس اگر قول شما را قبول کردند و از عصمت باز ایستادند و بحق رجوع کردند
 دیگر راهی در شاطی ایشان نیست مگر شک شاطی بر کسایت کرده و ما را ظلم میکنند و در زمین بنا حق سرکشی میکنند ایشانند که عذاب
 در منزلت انرا بر ایشان نمانده است حال این کسان چنانکه بید نهایی خود در شمن و در پدایشان را بدین راه خود بر آورده و بعد از آنکه حال
 اینخوان باشد و کوی در صد در روزی باشد بلکه ان باب بدع و اهل معاصی و فساد و مکر و محرم بوده باشد دیگر چه طور میشود که
 امثال ما ببلای انظار و بیاد و غلا و غیر اینها مبتلا شویم با اینکه از علم عقل شیع و محقق و ابن اودین جامعین از مشرقین و مشرق
 شخصاً الشهدی شیح الارشاد و المحقق الشیح علی طاب ثراه ما نازل شده اند که بر مروت و غیره از مکر واجب عرفانست و اما شریعت
 و ابوالصلاح و علامه یاد کرده و بعضی مشایخین که از جمله ایشان شهد ثانیست بر وجوب کفایت آن فایده و اسناد لال نموده علامه یاد
 مذکور بر وجوب کفایت بودن ابرای که غرض از درونی و فروع مروت است از نفع مکر بر زمان که حاصل شود بفعل واحد و درونهای از
 دیگر به عیب میشود و ظاهر این شریعت و لکن فانک امدید بحون الی غیره نیز مینویسد قول ایشانست که لفظ من در این شریعت است
 چنانکه در کلام سعد بن سعد از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت کرده و ان روایت در بعضی نسخ نیز مذکور است و در
 بعضی نسخ بر لفظ من با بیانه گرفته اند و معنی بقول ایشان چنین میشود کونوا امة یاروق بالعرفان و این بهر حالست چنانکه در ادب
 نیز گفته و فاسل کر باسی رح نیز کفایت بودن انرا اخبار کرده است قال فی المہاج حجاب الارباب الواجب التفرغ عن الحرام قولاً و فعلاً و لایستجاب
 و هامن الاقراب من العظام و محبتانها بهما بیفام غیرهما من الفرائض و حسب الذریع التفرغ الی فعل المند و با شریعت المکر و هوالو
 کالاستحباب کفایتی فلا یجوز البتة و لا یجوز ان یعلم فقام الغیر بهما و کفایت به عن غیر من دون خدمت الی ادا و اذانه لها و بدانکه انرا به شریعت
 و نهی از امور مکر و هر واجب نیست بلکه است و امر معروف یعنی اربواجی نهی از مکر یعنی از حرام مشروط است بهیچ شرط اول
 شرطت کار و فاعی علم و غیره داشته باشد ما بین معروف و مکر یعنی بدانند که این فعل بر افشخص واجب است یا حرام پس در او در مشایخ
 امر معروف و نهی از مکر وجوب ندارد خلاص کلام آنکه در مسائل مظنیه اجماعیه هر کس امر معروف و نهی از مکر لازم است و اما در غیر
 اجماعی نیست اختلاف است و این در ان ممکن است در عتق باه غایت امر و نهی از مکر نمیتواند کرد مگر بر کسی که بدانند اعطاء را و اخبار را
 با فایده موافق اعطاء خود امر و نهی است و در مجموع ثابت است و در بعضی احوال فایده و اثر بر امر و نهی خود میدهد پس چنانچه بعضی
 باطن شمالی این فاعی این باشد که بر ما مورد اثر خواهد کرد در بعضی و در بعضی و نهی از مکر واجب نخواهد بود چه اثری از ان مشرت
 نیست ستم شرطت که سبب امر و نهی ضروریان با بدیه و عجز بر امر و نهی نرسد پس اگر در امر و نهی با فاعی از مکر که مظنیه است و خبری با
 یکی از مسلمانان حضور بیور باشد و جوین قطع خواهد شد و در بعضی از روایات وارد شده که هر که متعرض صاحب سلطان
 بشود و بیله با و بر سنان و ثواب بر او خواهد بود و آنچه در بعضی اخبار از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت شده که اگر کسی
 شهادت باین نسبت که بعضی حق و غیر ظالمی بگوید و او را بکشند و در نهایت کذب و مفسده نداشته باشد و چنین داند که
 ضرر به او نخواهد رسید چهارم از شخصی که معروف شرک شده یا مکر مسا و در کرده آثار شهادت و توبه و اماره افلاخ بظهور نرسد
 که اگر التخصی لازم شود و رجوع بوسی طاعت نماید دیگر احتیاج با امر معروف و نهی از مکر نیست و اگر کسی از استیثناست و امر بواجب
 از حرام نکند و بی بیض مکر از امد فلان خود بداند و این بعضی از الله است که ما مورد است و درسته مطهر و نفسی کرده اند بعضی
 و انهارا که از با عدم تقیه با بد ترک مکالمه و مخالفتین با بد چنانچه در اخبار گفته و وارد کرده و بعضی از ان انعام مذکور شد و از
 بعضی حکایت شده که آنکه امر معروف و نهی از مکر باید عادل باشد و خود مجتنب کند و باشد از حرکات و الا واجب نیست
 با امر بواجب نهی از حرام و اثر بخلاف نیست بلکه واجب است مطلقاً همین آنکه مذهب اکثر اصحاب است و واجبست آنکه مکر از بطل
 زبان و دست یعنی در اول مکر فاعل مصیبت باشد و از بیعت او در شمن داشته اعطاء و وجوب واجبست حرام علی الدوام و طلب
 خود بوده باشد و این در همه صورتها واجبست و دخل با امر و نهی ندارد و از شرط ان نیست بلکه با با فاعلها و نفی و اگر از افشخص
 حق

وکار موجود و دیده کردن و نیز در معنی و امیزش نمودن از قلم با عدم رضا بقول مصنف و ذلك يمكن به و معنی این است
معنی این است که هر اخبار کثیره و دیده شده که در معنی بهرام مثل فعل جزم است اما آنچه لازم است که برین عمل آورد پس باید معنی
ابتدایینند و تصحیح نیز می و اگر معنی شد بتجدید و ترسانیدن و اگر آن غیر معنی شد بد و شوق و تکرار شدن و از معنی است
قسط چون شکستگان را در و او چه در پیش شریک کردن مال مفصو و چه بقضا آن وقت کردن و اگر در بدین باشد تا باشد در وقت
دست و یا با یک اعضا جز آن که در شرح مقررات بدین است که بقول جرح است برسد و اختلاف کرده اند احتیاج و جواز هر چه
احتیاج باشد از معنی این دو تا بعضی گفته اند جایز است مطلقا و بعضی گفته اند جایز نیست مگر از برای کسی که امام بزازان بدیده
گفته اند جایز است در وقت قتل و سب و نرضی همه الله و جانشین و اول و از هیچ داده اند از برای کسی که ممکن باشد و موجب
نباشد مطلقا اگر چه در وقت امام باشد و لیکن اگر علماء در صورت خاص جرح و قتل و غوغایان امام میباشند و بدانند که اختلاف
نموده اند علماء و شریک و لایف بر لایفیه بعضی جمیع شرائط در زمان غیبت در اجراء محدود و غیر این که مذکور است
شون هاله و اختاره القایل و الفاضل و کثیره و الشهدان و ضا المحدث صاحب الکفایه و الشیخ الخزلی اکثر الماخرین و نسب الی الممور
بل در معنی بعضی علی الاجماع در مسائل عملی اما در بعضی محققان گفته اند که در ظاهر و ظاهر شراب و الخاضع الذی و الاول مؤمن
در این خصوص بر عیاش الخیر معنیها لو کان بالشکر و قال سنک با عبد الله علی السلام من یقیم عهد و عالت سلطان و الفاضل
المحدثان بن الیه حکم و بینه روایتی هم قال فضی من المؤمنین علی السلام ان ما اخطا الفاضل و لم یقطع فعلی بکمال
السلم و بدو ایضا و عیاش الوارثه فی حکایتی عبد الله مع عیاش بن جری و بدو ایضا لاطلاق مثل قوله
سنان فاطمه و ابیها و قوله عن شانه فاجله و مؤمنان کن یخشد فیه بعد معا و مبد شمول الما اخطا یات مثل لفظها و
فلا علم علی الوجوب و جواز الظاهر من الفائلین بثبوت الواهیم الا ان حب اسند لو ابیاط لافان الا و در انضام
المحدثان الی المفسد و صحیح و ابی وجوب مناعده هم و هو کما یظن من اجماع الکریم قول المؤمنین علی السلام و روایتی هم
اللی و ما المشایخ الکثیره الوارثه فی حدیثنا الله سبحانه هو العالو بهر حال چون حال مسد در بر و در معنی از منکر و دانسته
و هر یک که بر وجه فسد مترتب است خواص است که در معصیت غیر از طاعت چه فسد را و چه طاعت را و مقابل است
و از جمله امور که در امر بر و در معنی از منکر لازم است که علم بر صدق دان هم رسیده باشد این بنو که از من خود از این بیند علم
باین دانند و آنکه نفی و تجنی است باقی باقی با معنی است از آن جا این نیست و در صدق و با بر آمدن اگر کسی در
شخصی در خانه مشغول معصیتی است تا با این نکاشتن عنوانه داخل انجام شود و با بعد صدق تحقیق از آن باشد و همچنین از این است
فراوان نام معلوم شود که صدایی که میباید معصیت است نه خلاصه آنکه تا عام حاصل شود نفی و تجنی نیست و در آن جا این نیست
که آنچه مذکور شد از شرایط و ادب از برای آنکه بوند ان بر عرف و عقل و منکر و بکنند اما کبر که با در و منکر در در غلبه است که با
بالق و عاقل باشد بل در بعضی از منکر است پس اگر طاعتی در بوند و بینه که شراب و مخور و بر او واجب است که شراب را هر آنکه
و از آن منع نماید و همچنین اگر بوند بر بینه که با در بوند و با جواز جمع شده با با و مانع کند و همچنین از حکم دنیا
دما مثلا بگونه شایع فعال و همچنین از جیب بر فاعل ایشان از هر چه که دانسته شده باشند شروع مقدم است که
موجود نبودن آنچه را در خارج بجز فسادی که در آن است مانند فاعل او اطو و شراب و غیر اینها و شایع نظام شیخ
شیخ علی و شیخ حسن و فاضل زبیدی و غیر ایشان تصریح فرموده اند که صاحب جوامع کلام گفته که ظاهر اینست که فاضل از اینها
که مفسود شارع مقدس عدم وجود او است و خارج همی آنکه ظاهر آنست که خوردن چیزی که غیر از شامیدن آنها از اینها
است که خوردن آنها با ایشان میرسد و در چیزها منجن و هر چند در اینها باشد و در چیزها منجن و اطفال از جهت خوردن و شامیدن
و نیز آنچه ذکر شد از اینها که در طاعتی مثل پوشیدن جامه خرد و طلا و امثال اینها چون مشهور و اطو است که با این
بودن مع اطفال و نیز از آنها آنچه است که واجب شد بر او منع اطفال غیره نیز از آنها و بدانند که در هر مسلی و از آنست که ابتدا

درین وقت
نویسد

بخود کند و خود با صلاح آورد و مواظب بر طاعت نماید و محرم از ارتکاب آن فکر نکند و از فکر آن نفس خود غافل شود و اخلاق را در بند
 و سایر کسان نمایند و مثل شخصی باشد که کتب معالجات را بخواند و بعد از آن دیگر را تعلیم نماید و این مدارای خود را نکند که کافال بران
 انامرون اناسیر لیریه تمسونه و قال عز وجل کبر مقتدا فی ان تقولوا ما لا نقعانون و حضرت رسول صلی الله علیه و آله
 فرمودند و روایت که بائسکم بقوم تقرض شفا هم بمقادیر من نارضلکم من نعم فقالوا انما امرنا بالخیر و لانا به و یقین عن الشر و نانا به حال
 معنی اینکه مدشب معراج گذشته از قومیکه ای را با شایسته قرآن است که این می بودند پس گفتیم که پسند شما بعضی صاحب چه علی بدید گفتند
 ما در اینجا هر یک کردیم و خود عمل این نمیکردیم و نه می بودیم از شتر می کردیم و خود ما شتر با جمل ما آورده بودیم و مدینه مقدس وارد شده با آنها
 امواله تقولون ما لا یفون و کم تقولون ما لا نقعانون و کم تقولون ما لا ناکلون و کم تقولون ما بعد یوم توخون و عام بعد
 شظیون الکم من المومنین لم یایدکم بران من ان ان تحفظم القوم باین ان فلا تقر که القصد والسلامة فان ایاکم معلومه و انفسکم معد
 الی ان قال و قد موامنا فی ایدیکم ما بین ایدیکم این ام تقدم علی ملک فانت فی هدم عرک من یوم خرجت من بطن امک و تقرب من کل یوم
 من غیر ان تلتک کما کلمت فی حرق نفس باین ان در معصای اینکه ای بنده گان خدا که این او را به ای چرام که بید چیزی را که هر یک یک
 و نه می یکند از چیزی که مرتکب میشد و چه قدر جمع میکند معالهای را که حضور پیدا کند و بعد از این زمان که او بر در روزی
 که بعد از سال تمام امان دارد با از ترک با برات خلاصی از آن شر را بدید با یقین دارد بدین قول بهشت مغرور نکند شما را صفت و سلامتی که در آن
 عمر شما معلوم شود و نفس کشیدن معد و دست بعد معین ناید نمیشود و آنچه در دست شما است از اموال چشم فرستد ای بیز آدم
 تقدم کن بر عمل خود یعنی عمل خود را پیش فرست که نود هدم تمام کردن عمر خود یعنی از نود توله از مادر و هر یوم بقبر خود نرسد
 و نباشد با ندهم که خورد و از زلفه از برای دیگران شعر از سرانوی خود ایینه او را داده اند بنکران ایینه از هر چه کلوت داده اند
 توش چون پاره دل بره باشد باشد که در کهن بر ان باقی بل نهان داده اند و از سنک طفلان چون در وقت پیوسته دار کبریا
 دیگران این برن و بارن داده اند دیگره دارد عنان ترا چون طفل تو سوار کرده و ظاهر عنان اخبارت داده اند از کراته لنگر دانه
 امکان کرده کتی جیمی از هر کدازت داده اند در کشاد عقده رهای خوشن صورت کن این هم کسی که چون باد بهانت داده اند می
 تواند و ذبح خود را عشق ساختن کوشن مقدمه چو چشم اشکبارت داده اند چند چون نادیدگان دام تماشای سکنی حلقه چشمی که هر
 اعتبارت داده اند چون پنهان از نوع دلنک که هر سفر با دیای همچو جان سفران داده اند طفلان با زده کوشن بجزیر او شونخ
 سرفی زان بدست کوشمال و ذکارت عاده اند پس آی براد من بر آنکه به دیگر شایسته بر ایله خود نظری کن و من غیر نفس خورشو
 و مطالع نما و چار نماز بر ی خود کن زبان هر زده خود با عدم انصاف صفت ظوی و عدالت و ورع و زهد و سعادت و منابر بر عطا
 و نصیر در مدقت اهل صفت یک شایسته از خود غافل که چه عیب و نقیب گرفتار و بچه اعمال و افعال ناشایسته در کاری شعر معنی
 زلفه از سنک افکار بیکر نیم سازه دل بیوی کل از گلزار بیکر نیم بر که صحت نیست و اهل تنغم را چو کافور بید باشد شمشیر
 دشوار بیکر و قطع نظر از عذاب خدا که خود مرتکب معصیه باشد و دیگران از ان زهر کند خالی از جهالت و شر و سایر عیب و زشتی
 با روی نیست و غالب نیست که از عطف صحت چنین کوشمیر اصرام مرتب نشود و کوشمیر از ان زهر کوشمیر عاقل باشد و از نایب صبح
 عالمان و نامتوا و اعطان به عمل مصلحت و فاسقان از اشر ظاهر زهر و از قول ایشان معظمت بگریه کند و حال شایسته
 گفته شعر هو که دل جان طر از برتند اول که ششون تو بشتند و در مجرای آب که نوش بکنند جو که چون صدف لب که شاد
 اند مدگر کوچ باش و بنیالغی قریب بر شاک و شوکر و روان بلربند با نیت نیم خزانند لاله و امن اگر دانه که شایسته اند هر
 براص و خشن خوب که جمع این مخفی که دل غمخور باشد و از جن صفت که خوانند همان شعر عاقلان خوش بر در این است
 و چنین که هر وقت کاره ادا و اول از نظر ظاهر را از جهت خود او میشود و سایر کارهای از اهل بدعت و از مثلین بلایا من فرست
 اهل بیور و بیکر و بیانت عوام و جهال و همان خود طردن ملک حقیقتان بخلاف خیل و اهل نوره باشد چو شیطان ایستاد بقصد خدا
 و چشمات و اهل ایشان از راه حق برین گره پس از قول چنین کسان و انکه با بفا بده ایشان بر اهل مسلمانان چنان خروج از ان

وایمان حاصل نخواهد شد بل چنین گمرازه و پندیده هوشی برپا و انمان آنکاران را که در دنیا الهامه ذرا زود فکار بزور و در مائمه خود اشکها
حسرت از دیده میبارد تا لاقه اصلاح احوال و خیر الملوک و الممالک و آله خیرال باب تخم در بیان بعضی از مسائل ضروری و بیعی و شرعی و
لازمه اوست بدان ابد که الله تعالی که کسب پیشش از برای خروج خود و عیال و اجیل از فقره که مدار معاش کسی منحصرا بر آن بوده باشد
دیگر برای خروج خود در راه او نباشد با و بی بر فقه او باشد که از هر یک در دیگر نتواند بدهد با حاجی بر فقه او بود و پانصد یا کفایت با محمد
با فنی با امثال آنها که دادن او به تجماعت و کسبکن نشود در جمیع اینصورتها و از او جدا جرات و اقرب قریات و بهترین طاعت و عبادت
و هیچ طاعتی عبادت نیست پیشتر بدین آن و همه موقوف بر آنند هر چند در دوزخ دهندند خداست چنانکه فرموده و فرموده و فرموده و فرموده
از فرموده ما را بتحصیل آن بعنوان احوال منطبق بر مصلحت و جود بلکه مصلحت و تحصیل آخرت و عبادت و محبت با خدا خواهد
است و اهتمام تمام فرموده است و بتحصیل احوالی و کسب معیشت او نموده است و چون تعلیم گرفتن مسائل کمالی لازم و مطلوب است
از برای هر صاحب کسب که بخواهد از حرام چه در دنیا انعام مآلند که از راه نادره مسئله معامله مابین باطل میشود و تصرف و فروش
در آن حرام مگر در و مال بر و در باطل حرام موقوف و خروج میکند و انحراف از دیگران همچون دوا و دوز و وبال صبر و کوشش
که از لغز حرام بگریزد و چنانچه بگوید که او را می تواند بود چه بهشت طیب است و داخل نمیشود در آن مگر طیب و غالی و غالی و غالی
در زمین هم صبر است و نقل بقولش هر چه غارت شدن اموال و اسیر شدن عیال و اطفال و خراب شدن شهرها همه از حقوق الناس
تخصیص اموال ایشان بغير حلال است چنانکه وارد شده در آیات و اخبار و اگر محبت شده و مشاهده کرده و در حدیث از ائمه معصومین
علیهم السلام وارد شده که نقشند در متوجه یک کسند اندر خود و فرزند و اولاد و اولاد و اولاد و اولاد و اولاد و اولاد و اولاد
حق بیکدیگر دارند و در شده که اول الله تجار را با دیگرید و بعد تجارت کند و شکر نیست که علم بمسائل تجارت از جمله لوازم و محتاجات
برجایستی که اشتغال بر امر مذکور میدارند و آنچه است که در بین اعضا اکثر اصناف و تجارت و کثرت عرض و شفاوت و عقول و انطق
حشر و ذم و معارف و مسائل اصول دین و فروع آنرا اصلاح میدهند و چون یکی از ایشان گوید که در طلب مسائل و فرائض و واجبات
نمکنی میگویند بفرایند چه میدان ما فرضی نداریم و ان شغل خود و امپانیم و طلب فقه کفنی بر ما مشکلست خدا عفو کند و است این از دست
مانند باید حکیم عیال با ریم و طلب روزی را بید و داد و روغ نکویم که فقهیم کار ما از پیش منبر و در کجای خود را ترجیح میدهند بر عیال
خالق و در از جعفری و اگر از داد و دست و اخذ شطاعت شوند در وقت غریب که فراموش ننمایند از بدن محافظت او این از فرزند
و فام و کوع و بصورت و قشمد و سلام بپایانند و هرگاه کسی بگوید که چرا چنین نماند میگویند که خدا قبول میکند و ملائکه نمازها را
در دست بنمایند و ان تکبر و غموز سلام بر کسی میکنند و اگر اصلاح شوند بر یکدیگر برسند سر می جنبانند و اگر فقیه بر ایشان سلام کند و سلام
اوران میکنند و ان دارند اگر خویش و قوم و مادر و پدر و برادر و خواهر ایشان که باه کنند و پریشان باشند و هر طایفه و انما فلان که مالدار تر
باشد بشوای خود میدانند و در دنیا آنها او را با نظر و احصایش از قاضیان و نظامیان برای اعتبار خود دعوت مینمایند و انرا با نظر از
طعام ایشان مردم و طلا و مساکین در مجلس ایشان معدوم میباشد و خودشان و سایر بکان و انعام و صلوات و انعام ایشان پیشام می
خوابند و انواع نكافات و طعامها لذیذ با انواع اسرافها در مجلس با فضا ایشان صرف میشود و چون اجناعت یقین و انهم با خویشند
در مجلس ایشان بغير از صحبت خرید و فروش و مستغلات و طواعین و عبودیت و ذراعت و ساختن خانهها با انواع نظایر و طلاکاری و
فواکه و مطعمات و امثال آنها حذر زده نمیشود و اگر کلاه صلبه زند او را بیرون میکنند و اگر کسی از افراد و ضحای سادات و ملائکه
مساکین و فقیران برهنه و عورتی که برهنه باشد هرگاه از ایشان استغراض کند فرض هم بانها نمیدهند و لیکن هر کدام مبلغی
با میزان برین و کفن فرض میدهند که مساوی و اشکله ایشان باشند و حال آنکه غالب نیست که جسد فقیر را به ازان وصول و فایده ایشان
نمیشود و بعضی از ایشان از ضعف ایمان با دلالت و کمال رفیق میشوند که جانب ایشان را در وقت کج و وزنی پانصد و فروش بر احوال
و اگر بگویم بر و نفاذ خوف ملائکه هم بر خدا با آنچه و کج و مجلال بر او باشد که او را حاجی فلان گویند خود با الله طالی مشانه و این
بدینان و کرامان بوضوح خدا قائل شده اند که گویند خالص نمانند و در دنیا هیچ شایسته ایمانند و از خواب غفلت و غفلت و غفلت

و از مستحق بجهت شهادت و شکر و وقت همگام بجا آید و هنگام فرصت بگذرد و بکار قرمان اجل بنویسد و کور و افکند و از زندان عزت
بناگدان خارج و مذکب طریقت و پریشان بی نوش و بی سامان ماستف و نالان از فضا اعمال صالحه و غیر آن شخص و غیر آن
اندازد و در ظل باد کور و بار و در هم نشین گشته خاک سپا حشر و غیره بخوبی بر سر و نفع و استغاثه اش به اثر از صید منکر و نکر
سلیم و مدد هوش از هول انتقام ماکه عادل هر ایشا و بهوش و از شدت حسرت و ندامت بیفایده نالان و دل شک و بانفس شود
بهار و نیک خود در مجادله و جنات و از فکر جوابی و در کار جهان و مواضع حسرت و غم و اضطراب از عرفان جنات و سوا فیما بین
فضای اضالی و بیچ و ثواب حد ملائمت و هتایت و اتم در عذاب است جهنم در عقاب شرح و از نوبت شکی نخواهد داشت که مان کله فجاد
انجات و نیکان و از هر یک تفصیح و تحصیل فلان و در حق خدا بنده نواز و در مصیبت ندامت و در راز است و اگر کبر استفا و در
سقاقت نباشد بعد از توفیق و فکر اینرا بیکدیگر خود را غافل و کامل نمسازد و از همین دم محبت دنیا که فایز از قلب خود برین نمود
شروع بخلاص نفس عزیز از رکات ها و بی وسع و جرات عالی مینماید و ندانند که رکات و عزم و جرم و توبه و امانت مینواند کرد
از حال که مذکب از اخبار است و بیوم و بیک که در اخبار و نوبت بسیار آنکه شکسته اند لذت خود را بجهت دنیا که از سعادت جاودانی محروم
مشاوره عزیمت را صرف اکتساب مال و منال دنیا کرده معروض فقا و ذالست همانچه در حرام آن عقاب عذاب و علالش مور و شمول
حسابت قال فقال و لا تأکلوا أموالکم بیکبکب الباطل و لا تأکلوا أموالکم فیما بینکم و لا تأکلوا أموالکم فیما بینکم و لا تأکلوا
شرفه نهی بخوبی فرموده از اکل باطل و ازین جمله است جمیع مکاسب حرامه و از جناب مستطاب نبوی صلی الله علیه و آله ما شواست که
بند خدا انقدر نماز کند که بدش در کمال ضعف و نگرش زرد و فاقمش گمان کرد و بجز این امر مشح که تا حلال خوردن پیش نکند و تا
او مقبول نمیشود و دعا و هدفا جابت مفرون نمیکرد و کما قال خالی ایما یقبل الله من التقیین و در حدیث قدوسی است که ای بنده
از توبه کردن و از من اجابت هیچ دعا و دعا نمیکند مگر و کما اکل حرام او در اخبار معتبره و او شده که توبه لغیر حرام محبوب است خدا از
هزار رکعت نماز مستطی و در آنکه حرام از خود برابر هفتاد و هفتاد و آنکه حلال در اجلا صفا میدهد و نیک معصیت از توبه میداند
چون صیقل که نیک از من بر میدارد بخلاف حرام که در اشیا میکند و او میرا از طاعت که باز میدارد و بطاعت شیطان و او میدارد چنین
نیت که با ندهن حرام عنق شود بلکه نظر و غنا با بعضی خلال عالست و پر و انحراف است که مال حلال مقوم طلب است و در بیان
کما قال لقال کلوا من الطیبات و اعملوا من الطیبات و اعملوا من الطیبات و اعملوا من الطیبات و اعملوا من الطیبات و اعملوا من الطیبات
لکه در اخبار وارد شده که اکل حرام ظاهر میشود در ذریب و نسل چه از ابدان متقویه از حرام فرزندانها از فساد حرام بهم میسرند که این
ضم حرام زار که چنانچه فاضل هبها اعلی الله مقامه نقل کرده و مؤید اینست آنچه استند فاضل طباطبائی در انوار انواریه روایت کرده
که چون حضرت آدم تم از شجره منتهیه اکل نمود و در شکم مبارک او ماند و بعد از آن بی نمود و زمین چسبید و در زمین و نباتات آن
در پیید و بر سر آمد و از آنچه در شکم انحضرت ماند و بیرون نیامد و نسل باقیل و وجود آمد و بعد از آن که از روایت کفشد و کف حرام
در بطن اکل خود ستم مضرب باشد بر اخص و غیر او چه نیست که اثرش در نطفه و نسل او ظاهر شود و خلاصه اخبار در خصوص روایت
و زیاده از حد شمار است بعضی از آن در کتاب بلو قرض مفصل اند که ذکر کردید و کسکه تا قبل تمام میداند که خوردن حرام اعظم
حجاب است بندگانی از وصول به بعضی ابرار و قوی تمام نیستند تا طاعت ابرار و انوار سلیمان را از آن بهره که غفلت و خجاست غفلت
حاصل و نفس انسانی بواسطه آن با سفلی نکند هلاکد و ضلالت حاصل میگردد و عجز در وفادار بواسطه آن فراموش و در نادانم
باشناطین در این هم افروشم کرد و لذت باطنی تا ازین غریب بجان عیب است و استناد در حق این اشیا و خطیبات است و سبک در کتب
برای بهر اهل ایمان و در ایشان در عقاید است اتصال حقیقه و معاملات و در تعلقات آن که اجماع منقول در آن ذکر شده است و در حد
الفصل بوده باشد جمیع غایب و اگر حاصل وضع این کتاب مشتمل بر مواضع و نصاب و اخلاق بوده و لیکن تمام اندر این است
ضرورتی فقهی در غیاب مثل ابواب الفقه در هر چه میشود و در حدان چند مطلب است مطالب اول در بیان بعضی از احکام
ضروری جمیع است حدان چند مسئله است متوال بدانکه در جمیع معاملات باید بدین معنی باشد پس اگر چنین باشد و جمیع ضروریات

باید متعذر باشد که در اشرفه رایج باشد و هر یول سفید مثلا تعیین احد هما نماید یا بعد فاسد است بلی اگر نقد غایب باشد که اطلاع آن
 منصرف شود و ما بعد در صورت صحیح و بیعی است خلاصه تعیین شدن در صورت تعدد نفوذ کدره معامله بالتسویه بیکو رایج باشد
 بایع تعیین یکی از آنها نماید یا بعد باطل باشد و اجازت اشغال بیکو بیدار از و ختم نبوده و نومان تعیین نماید در صورت مفروضه که
 اشرفیت با پول سفید یا اینکه فرو شده بیکو یا بخر یا از من اینجند را بنویسند و ختم هر بقی کنونی خواسته باشی یا هر بقی که فلا نشخص
 یا با انقضای که فلا نکند از بیخبر و فلا نه فروخته و از قیمت فروش آنکس که چه شرط نباشد مطاع نباشد در بیای بعد فاسد است قال فی آرای
 الرابع من الشرايط صحة البيع تقدم الثمن وتعيين جفه و وصفه فلو اشترى بحكم احدھا او اجتنابا لبيع باطل اجماعا كما في
 الخلاف والذکره والرضه للغرمه والبيع المسمى بالاجماع والرقابة المقتضى علمها بين العلماء كالفلا فلو اجتمعوا على ان
 وان كانت صحیحه ستم مع اعتضادها في السنه بسدیم الخلاف فيها بين اطلاقها والاجماعا فلا نقوله ودر صورتی که مشتری بهر چه
 عقد فاسد اقباع نموده مالک نمیشود و اگر مشتری بهر بعضی کرده باشد تصرف در بیع مانند اکل شرب و لبس سکنی و امثال
 اینها نمیشود و اندکند بایع نیز اگر شمر از اخذ نموده باشد تصرف او نیز حرام است این حکم اختصاص با بی صورت ندارد بلکه در هر جا که بیع
 باطل باشد حکمش چنین است و در جمیع صور بطلان و فساد معامله اگر بیع در نزد مشتری یا من در نزد بایع تلف شود اگر چه بدون شرط
 هم باشد ضامن است باید مشتری بهر بعضی فرو شده و در نماید و اگر تلف شود در پیش خریدار یا در بیرون در صورت مشتری در ضلع
 مثل از او در تعیین قیمت ضامن است با بیع رد کند اگر چه در بی صورت ضامن مال بدند هم میشود و جوع نماید و اگر جوع بان نکند
 تواند از مشتری که قبض نموده بود بکند و اگر از مشتری گرفت و نیز جوع میکند و در ضلع و از و بکند و اگر در نزد بایع جوع
 مشتری تلف شده و بهر بکند باید از بیخ تفاوت مابین صحیح و قیمت معبر باشد و اگر قیمت سوزی آن کرد و در آن نظیر
 هم نرسیده چیز میباید بدهد و همچنین است حکم من در نزد بایع و اگر قیمت بیع نرسیده یا تمامه در بیع هم رسد مال مالک است نه
 مشتری و حکم من نیز چنین است اگر مشتری بهر با وجود فساد میباید بکند بکند منطفل سازد و موقوف بر ضامن مالک است که با بیع اولی شد
 اگر ارضی وجود صحیح است علی الاطلاق و الاطلاق اگر مشتری بهر بکند که در بیع زیادتی هم رسد مثل بیع در بیع بلام و در آن کرد
 جامع و در آن تفاوت واجب کردن ملک و ابا نمودن آن و تعیین کردن خانه در بی صورت اگر علم بیع نداشته باشد بگذرد و با
 شرک می باشد و در آن مال مشتری می شود و قال فی الشرايع ولو قبض مشتری ما ابتاعه او لعقد الفاسد لعقدك وكان مضطرا
 علیه وشهد حده الله بعد از ذکر این عبارت در الشاكلة الاشكال في ضمانه اذا كان جاهلا بالفساد الا انه قدم على ان يكون مضطرا
 عليه فيحكم عليه به وان تلفت عينه فله و قوله صلى الله عليه واله على اليد ما اخذت حتى تؤدى من الطواعي المفترقة وهذا الباب
 ان كل عقد يضمن بضمين فاسده وان ما لا يضمن بضمين فاسده ولا فرق مع جهل من كونه البايع عالما بالفساد او جاهلا
 مع احتمال عدم الضمان لو علم بفساد العقد مع جهل بكونه بائعا على ملكه وكذا لو كان عالما بالفساد ولو كان البايع جاهلا به
 المتكلم عالما فالضمان اوله والافوضه يوشق في جميع الصور فيراد ان المضمين مع بقاءه او بدلهما مع تلفهما او يرجع ضما المنافع
 السوفاة بها ولو فاند بغير استيفاء فوجب اوله ولو ادرك العين فللمالك الا ان يكون ان يامه بفعل الاجزاء هلا فله في حاله كان
 التصنع او صفه كالصنيع ومالك في الربايس وحش بطل البيع ضمن مشتری تلف البايع مع قبضه ونقصا بفقراتون عطف على
 اي يضمن بظن ان تلف البعض عينا او منفعة ان كان مثليا والاهل الفهمه يوم التلف على الاثر الا ان كان الاصل الى الفهمه
 انما هو عند تعدد دفع العين وقبل يوم القبض وقبل الاعلان له وهو حسن ان كان القادون بضمين العين و زيادة فاما
 التوفى فالاول لازم فالاطلاق بعد و بعد منه القول الثاني لعدم الدليل عليه بعد ما عرف من انه قبل التلف كان جوار العين
 خاصة دون القيمة فاما الاصل ان البايع بعد تعدد الوصول للمأمور به و در صورت جهل بفساد ما بعد شرط مشتری بهر بايع بر
 اخذ نماید که از ضلع صنعت با تصنع بفعل او بهر رسیده باشد مشهور عند الاصحاب است كما في الربايس وقال في التوفى والمضعة
 فيه ان الضمان مستباح عدم تبرع وعدم وجوبه مستلزم من وجوبه و بضمين من وجوبه كنهه بايع و بضمين من عطفه بلکه من چیز دیگر

شده مال بايع است بجهت اينكه تمامه ملك او است و حالي تصرف او در و بر او و كنهه كه در تعليم صفت تابع عين است و در غير ان اگر فصلي
است بايد جدا كند و الا شريعت شراب مي شود با القبه در وقت و اين تفصيل مستحسن است در صورتيكه قابض عالم بفضايل و بايهما
چند تصور است مثل خاصيت است و او را رجوع به منفعت نيايد با اجاع كما في المذهب و در صورت جمل افاض فضائيل با بر مختار
المعظم قول اشهر است كه انفاذ كرده خالف في ان باض موجب عيب البايع ان يرد عليه في المنة و اما في المبيع و بطلان منفعت كانه ان
كفيل المنفعة او عيب او و المشار اليها بالتصريح على الاشياء المشتملة و قالوا للمنفعة لانه ان تصدق بغير شرع به فكون له مع استناده
عدم و جوب ان رد ضرر و بخرق عليه اضاعة عمل مع احترام في الشريعة حيث لم يوجد ما يوجب بطلان خلافا للقب و طافلا بر عليه
بل هو للبايع كانه تمامه ملك و للمخالف تفصيل بين الزمان بين فصل في رد في التامه ان امكان فصل ان شر كبا التبع من التبع و لا في الاول
بل يكون تابع للمعين ثم على التامه و بغير تقييد بمجموع الافاض بالفساد و الا تفصيل المانع عند جواز في المسئلة مستحسن لا باس به فانه جفته
كالناس الذي ليس له الرجوع الى المنفعة بالاجاع كما في المذهب بخلافه در صورت وقت ميباع هر يان رجوع بمال خود مي كند با بديل
مع التامه فان الناس ساطون على اموالهم و مثل معاطات نبش كه تصرف في شان جايز باشد چه شرط صحت معاطا از اجزاء جميع
بيع است و با عصبه عقد و احوال الحان معاطا در عدم لزوم قصد فائت و اكفا از ان بعوض بذول برضاه و قابل چنانچه در عيان
بعض اصحاب است بخرق است كما ترجح في الراجح ان كونه طلع بفضايل شده در راضي تر بكمال هر يك در نزدانديگر باشد و نوا
تصرفات در ان نمي آيد پس كرد ان مستمر باشد مانع نماند چه كاشف بعين امده كه مناه رضاي التامه بر حسب عيب شرعي نبوده بلكه
كدام مال خود را در ازاء آنچه گرفته باند بگريه ابا صر نموده و راضي كرده و همچنين است اگر احد هر دو عايد داشته باشند برضا طرفين
تصرف نديگر با وجود فضائيل و اگر قرض باشد داشته باز تصرف جايز است على المشهور و كنه منصف است با اجاع منقول و عهده
تابعين با نيت هر يك ميتوانند رجوع بعين خود كنند و لكن حصول علم بدون ان صريح در بيا مشكل است چه بيايشود كه جفته مثلا
فبه مضر و شرط است در وقت نسيه كه زمان لزوم ادا مشن معين باشد پس هر گاه معين نباشد مثل اينكه بگويد اين چيز را بيا و فرخند
خود او را هر وقت كه بخواهر بدهم هر وقتي كه تواني بدهم يا ثمن اين بگويد كذا نشد معين نكند در هر دو صورت باطل خواهد بود و كاه ميشود
كه تيمم ان جنس ترقي مي كند و بايع اگر مال ميشود بفضايل البته غالباً راضي نميشود كه ان نفع را مشتمل بر د با اينكه غالب بفسد است اگر اظهار
فضايل با بايع معلوم نماند معين ميدانند كه راضي نخواهد شد با وجود اين از خوف عدم رضاي او معاوم نمي كند و همچنين در صورت
عكس كه قيمت موقعا بجنس نازل كرده باشد مشتمل بر كذا معامله اعماله كرده هر كذا راضي نميشود كه ثمن از بايع مال شود بلكه در وقت
مبيع با بايع روي نمي آيد و راضي با بايع نميشود و خبر مسا كه در معاملات منعافه بعض تجار كه اجناس كثير از ابريشم و مال فراوان دارند
سند مي كند و معين ثمن با نعد و زغور بخوبيكه مذكور شده نمي كند در نسيه تعيين مقدار نمي آيد و بعد ان مال ثمن با نقره مي كند و با علم
فضايل اگر راضي بان شوند از راه ابا صر ميتوانند تصرف نمانند و الا تصرف بايع بشن و مشتمل بر مشن حرام است و بعضي از تجار و غير كبا
اينگونه معاملات مال ببايع نموده اند تصرف في شان در احوال جايز است بنا بر مشهور و اجاع منقول حتى اگر از عين احوال با
براي خود كنند نماز و طواف و دادن باطلست ببايع ميشود كه نيت بعضي از ايشان اوشن مجاهه مبرسند كه كل مال او حرام ميشود و زغور
با عهه طاني شان و تصرف في اكل و مشرب و ايسر در ان اموال جايز نيايد و بنا برين معاملات منعافه موقعا غالباً مبرسند و با
خيار و بقال و قصاب و عطار و بزاز و امثال اينها مبرسند و بعضي مجزئند بفرار اينكه خنواه انرا بعد از اين در وقت نكند با بخوان بدهند
باطل است اگر مناط رضا ايشان بخرق باشد تصرف في شان در عين مينا صر جايز است مگر اينكه علم برضا با بايع داشته
باشد كدر بنصورت داخل با صر ميشود نه معاملات شرعيه و لكن مادام كه علم برضا با بايع ميتواند تصرف نماند و چون مالت ا
گرا هت كرد بيب مبدن ثمن يا امثال ان و بخرق تصرف در ان نمي آيد و حتى اگر لباس كرده باشد نمازش در ان باطل است قطعا و اگر
خوردن و اشاميدن باشد كل و شراب نيز حرام ميشود و در جميع صور مزبوره و غير اينها در مباحها فاسده مشتمل بر عيب است
و با بايع روي نمي آيد و اگر عين ان تلف شده باشد در مثل و در وقتي ثمن انرا اشغال وقت است با اينكه از بايع بران حاصل كند بخوبيكه در

شرع مقررات خاتمه بر آنکه در صورتیکه مایه فاسد بوده و لکن ثمن بیع با بیع حواله بدیگر مکرر باشد و بعد کاشف بعمل آید
 که مایه فاسد شده و بیع در عدم تعیین ثمن یا ثمن در بی صورت حواله نیز باطل خواهد بود و یا شیوه مرابحه محال غیر اولیاً و ثانیاً
 از محال علی مطالبه عملی و اگر معامله از اصل صحیح باشد و بعد خورده مایه بیعین فسخ مایه نمایند یا تقاضای فسخ در صورتی که
 خلاف حواله منصف بشود و بیع آنکه حواله عقدیست لازم و طریق آن فسخ موجب بطلان حواله نمیشود و در بی صورت محال علی مایه
 وجه محال علی مایه و عوض آنرا از محال بگوید بلا کلام و در صورت بیع بی فسخ است یا بی فسخ که واقع محال باشد اگر چه
 ازین دو چیز بعمل آید بیع صحیح است و اگر هر دو بعمل نیاید مایه باطلست با اختلاف و معلوم بودن هر چه بیع خود است و اگر چه
 با موزون باشد مثل کتف و عدس و غیر اینها آنچه عادت جاری شده در بیع آن کالا او وزن آنرا در وقت آن نهادن کفایت میکند
 اگر چه مشاهده نشود جایز نیست علی المشهور و المنصور عند الامتنان در بیع کتف و عدس و موزون بدین تعیین کفایت میکند بیع صحیح
 این جز آنکه علی المشهور بین اصحابنا ذهب الیه الشیخان فی المنفعة و القیامه و البسوط و الخلاف و ابوالصلح و ابن جریر و ابن زهره و ابن
 اودین و ابن سیرین و القاضیان فی الشرایع و النافع و الخلف و النکرة و القیامه و الطریق و الفروع و الارشاد و التصریح و التمهید
 فی القدر من اللغو و الروضه و السویح و الصمیه و المحلی و عمارة الشارحین و غیر اینست حکم مایه که بدون مایه بیع از بیع باطل
 علی الاطلاق الا شریک یا صاحبنا چنانکه در ریاض کفایت شریکها مایه معلوم است کلاً او بعضاً علی ما یلزم فلا یصح بیع الی لوالیه و حد من الغیر
 المنع عن اجامه و قطعاً للتراع و لکن المعلومه لکل شیء بحسب العاده فابیع بالکیل او الوزن او العد بكون تعیین مایه علی الاطلاق الا شریک
 بین اصحابنا فلو بیع ما یکال او یوزن او یعدّه کذا بل جز آنکه باطل التصحاح المنصفه و غیرها من المعتبره التي کما رتبه مع الاولی
 و بعضی از اصحاب ما نیز دانستند با مشاهده و ان ضعیف است در شرایع کفایت بیع مایه کال او یوزن او یعدّه جز آنکه در مالک
 بعد از ذکر این صیارت گفته اند و المشهور و علی لغوی و ذهب بعض الاصحاب الجواز مع المشاهده و هو ضعیف و در نکره گفته
 ذهبنا الی انه لا یصح بیع الکیل و الموزن جز آنکه حکم خلاف فی ذلك عن الفقهاء الا بعد من اهل الخلاف قال و لا یصح بیع ما یلزم
 من بیع و ثمن قال العدود فی حکم الموزن فلا یصح بیع جز آنکه مایه مقدار بیع به کتفه البیع فلا یصح بیع و نکال وزن و الکیل الخ و همچنین
 باطل بیع صبر و وزن و کیل آن معلوم نباشد که چه تعداد است خلاف آنرا بیعید که جایز است بیع از فقط با مشاهده ضعیف
 کافی الشارح و غیره و برخلاف قول او عوی جامع در مختلف شده و در بعضی از نقل نموده قال فی المختلف بیع العسبر باطل لان
 یعلمنا قدرها او یعلمه حدها او یخبر الاخر حاله العقد و لو جهلا ما وفق العقد و احدھا باطل سواء شاهدھا او لا شاهدھا علینا
 اجماع الا ابن الجبیر و معتاد در شناختن آنکه کدام جنس باید کیل شود و کدام جنس باید شمرده شود و فقها فرموده اند که آنچه معلوم است
 که در عهد شارع صلی الله علیه و آله و کیل با وزن و معامله میشود یا با محال نیز چنین باشد و آنچه معلوم نیست در هر یک از این عادت
 آن بلد است اگر وزن بلد بکیل او رسد میشود یا بشمرده و جناب ضل منیر رئیس المجتهدین آقای نجف علی الله علیه و آله در کتاب
 مناجر فرموده پس مثل نان که مسموم و بنوده که زمان پیغمبر صلی الله علیه و آله با ما معارف برده فروختن آن پانصد شکانکه بیع و تقاضا
 بوده حال مانع نیاید در برابر بیع که بعد در مضر و شدت بعد و در بلدی که بوزن مضر و شدت بوزن و چیزی که بکیل فروخته میشود
 میتوان بوزن فروخت اما عکس خوب نیست چه وزن اضبط است و کیل آنچه کلامه رفع مقامه و جایز است بیع بین بیع و کتفه مشاهده
 تعیین و زاده کما مرخ فی الکفایه و اگر کیل با موزون را بختی نیز در تصرف نمودن آن از ذیل کیل و شرب و امثال اینها جایز است
 علی الاصح و اگر قیاساً بیع عالم شود و بداند که بیع در ملک است و با بیع در بی صورت اگر راضی شود که مشتری بپایزه آن بوی که با
 داده هر تصرف که خواهد در آن بکند پس تصرف نمودن مشتری در آن جایز نیست چه داخل یا حصر میشود و همچنین است حکم در
 چه معلوم است که مناط رضای ایشان در بی صورت بر حلیه بیع نبوده بلکه بطریق ایاض شده و همچنین اکثر اعظم تصریح نموده اند که
 مکیل با موزون را مثلاً بدون وزن و کیل بعنوان همه مالکان منتقل میشود و در هر چه نماید و در هر چه نماید و در هر چه نماید و در هر چه نماید
 و در صورت بطلان بیع چنانچه در سابق ذکر شد که بیع تلف شود بعد از قبض هر چند با عدم تصرف مشتری باشد از کتفه او

بان کلمه باغ بان کلمه خانه و باغ و کون هر یکی از اینها معلوم نباشد بکن باد و من باد من مثلا بالا شاعرا بقیاع نماید مبادی باد
 است قطعا و اگر غیر از این معلوم تقدیر سبب اشخاص مثل بکلیغ از ثوبه کعبه ذرع باشد باد سم از کل شایع صد مسم یا بیضه ام
 از کل شایع هفتاد و سه م مصلح است بلا خلاف در شرک میشود بالقیبه و همچنین شایع است اگر ایتباع نماید جزئی از انرا بالقیبه مثلاً
 یا نصف باد و غیر از سبب اشاعه مختلف الاجزاء باشد مثل اینکه نصف خانه را با ثوبه از انرا یک دو هزار و یک مسم یا یک
 فکوت داشته باشد سبب اشاعه اگر یک م یا یک م یا یک ذرع مثلا در صورت غیر اشاعه از کل ان ایتباع نماید اگر در وزن کل ان غیر
 ککذشت معلوم باشد چون مساوی الاجزاء نیست در غیر اشاعه باطل است هر گاه مبنای فزوشده و غیر بداد دعوی شود یکی از
 ایشان بگوید فرض من انظرمین این بود که سبب اشاعه باشد و دیگر بگوید که فرض من غیر اشاعه بود و شرعا قول مدعی اشاعه
 مطلق است ترجیح بجانب القصد کما قاله اللک و غیره و باینست بجزه غیر مین از جنس معلومی که اجزاء ان مثل یکدیگر باشند مثلاً
 بجزه یکدیگر و اگر در اجزای غیره باشد جائز است بخیدن یکدیگر و از انصاف کدم که همه اجزاء ان مساوی باشد هر چند که معلوم نباشد
 که کل ان چند ذره است و بدین باب برای توضیح از فاشه و عبارات مبادی مذکور شود قال الحق الشیخ علی فی شرح الفواعل
 بیان خصیص اشاعه من الصبر الجمی و الصفا و ذلك لان البیع لکل واحد من اجزاءه مساویة فلا یفرق بخلاف ما لو باع الصفا
 مع جملة الاشیاء فده فایزم الغیر انتمی و قال فی لسائلنا لیسوا یجوز ایتباع شیء مقدّمنا قاله یکن مساویة الاجزاء کالداع من الثوب
 شیء مقدّم غیر مین کداع من امانا لو عین کما لو قال من هذا الطرف الی حیث یقع فی حصه فوالان اوجهها الصفا لاشاعه ان
 بذلك لو قصدنا لاعتین الاشیاء و کان الجوع معلوم المقدّم ذراع من ثوب عشر ذرع مضافاً و کان شرکاً بالقیبه و لو اختلفا
 فی القصد قدّم قول مدعی الاشاعه ترجیحاً بجانب القصد الان قال و کذا یجوز لو کان من اصل جمیع لیکون من صبر جمیع و لو اختلفا
 علم شفا علی البیع و الاشیاء هل یزول علی الاشاعه او یكون البیع مكوکاً فی الجملة و همان امرها انک لا یظهر لافایدها و تلف
 بعضها ضل الاشاعه مختلف من البیع بالقیبه و علی انشاء بیع ما یزول من البیع و در موضع دیگر در کتاب کشف توابع عددا
 معیناً من المکل اکثره من اشیاء مع علیها باشفا علیها صح و لافرنج بین المعلومه القدر و الجمی و لو کان معلومه القدر
 باعها کل ضرب بدیم صح و باعها اصل ان معلومه بعضها جمله و جزء منها اشاعه و معتقبا و یباعها کل ضرب بدیم و الجمی و لا یصح
 بیع شیء ترا ذکر سوی الجزء المعین الذی علم شفا علیها و ان بیع کل ضرب من الصبر بکذا بطل مطلقاً و در شرح کشف و لو قال بکذا
 کل ذراع بدیم یصح الاعم العلم بذراعها و تصدیح در شرح قول او کتبتنا الکثیر فی الارض بالشاهده امکن کونها جمیعاً
 الا ذرع حال البیع فذراعها کل فذراع بدیم و لا یعلم قدّم ذراعها لیسع من جمیع لیکید الشیء ان کان من معلومه و علی بیع
 البیع و هذا هو الفارق بینهما و بین الصبر المعلومه و قال فی الارشاد و لو باع جزء من المشاهد غیر المکل و لو یون صح کشف انک
 و الثوب لو باع کل فذراع بدیم صح مع العلم بقدر الاذرع و قال فی الکتابه و لا یجوز ایتباع شیء مقدّم غیر مین من اشیاء لیکون مقسماً
 الاجزاء عندهم کالداع من الثوب و الجزء من الارض و عبد من صبی و اشیاء من طبع و قال الفاضل الکتابسی فی المنهاج و لو باع
 ذراعاً من ارض و ثوب بثمان ذره من ارض فان قصدنا الاشیاء عن ذراعاً بطل و یصح بیع صاع من الصبر و ان کان جمیعاً
 الصفا اذا عرف وجوده فیها و هل یزول علی الاشاعه او فی الجملة اظهرها انشاء و الثوبه لانه البعض فی بعضه الاول من البیع بالقیبه
 دون الثوب و کشف شد که اگر معتبر کتب کما کان فلا یظرف جمله خبری به شود یا یکدیگر یا بکن باد و من مثلا ان فالنظرف زمین
 مبادی مصلح است فی ان در صورت تمین مبادی و من غیر موضع و فاشفا قال فی الشرایع و لو قال بعتک عشر ذرع منها و عین الثوب
 ثوباً و او باعها له یجز و در کتابه از ذکر این میان کشف می کن آن یباید بتعین الموضع تعین المبدأ و المنتهی و اجوا زح موضع و قال و اگر
 مبادی بدی و معتبر نکند مسئله خلافیست علامه در ان شاد و فاضل بن زرار و در کتابه بصبر و فاشفا شده اند بجز ان اشاعه
 فی الجملة تعین مبادی و ضبط اذرع قال فی الارشاد و لو قال بعتک عشر ذرع من هاهنا الی حیث یقع فی ثوب تعین المبدأ و الاشیاء
 بطل و ان کان الاذرع معلومه و قال فی الکتابه و لو عین من جمیعاً لو قال من هذا الطرف الی حیث یقع فی حصه فوالان امرها

ويكون ذلك في متساوي الاجزاء كما انفق في البيع ولكن في الواحد بطلان فالاشارة اندوهذه عبارة ولو باع عشرة ذراع من هنا الى هنا
فبيع ولو قال من هنا الى حيث انتهى الذراع لم يبيع احد العلم بالنهي ودلتا كذا جو بعضك اكرم متساوي الاجزاء باشد ففان كان
هم قد اشبه بالاشارة والابطلان جود استوعبا رثا بطلان بنته في فصح خلاف الوجود الصخر ومثلا القول في الثوب قد تقدم في
تقسيم الصخر بمتساوي الارض وقطار بها والافا بطلان جود وقول بتفصيل كذا في مسائل الفروع امشراست وقولك معظم اعطى
واكثر معا صرين بيزر بنهولست وبنابرين اكر يكدوع با بكن فصاعدا انهم بين باثوية ككلام متساوي الاجزاء باشد وليجز ان مختلف
نبا شد بعد ان تعين مبداء بفر شد صحح واكي مختلف الاجزاء باشد مثل البكك مشجرا با مكر ومباشفله برهما وان بوده باشد مثل اكر ان
ان ارضا واشجارا بفر شد بعد ان تعين مبداء بفر صورة بايد منتهرا بن معين نمايد والامبا صر باطلت جبر باعث جهان وعزير مشجرو
شتم شرطست لازم بون مبا صر وثما متك ناشر ان كهر بان بايع ومشرية مالك باشد انما البرا كعمامله بلوميشود بخره انما ان
ايشان باشد باعكبل باشد انما البرا كعمامله بان ميشود باول ارضى باشد باعك مشرع كدوني صغار ويجانين وغاسبين وماتند
انها است باعكبل كذا انها ارمالك وحكم مالك واكر بايع ومشرية نه مالك باشد وضولي ووكبل في مال خيرا خرد با فر وش نمايد
لازم نخواهد بود بلکه موثوق خواهد بود بر اجازه واذن صاحب مال پس كمال اللان امضا واجازه نمايد صحح خواهد بود على الا شهر
واحياج بصغره وهر نخواهد داشت والاطال خواهد بود واین نحو خرد وشرع علماء وقه فضولي مكویند وبيع فضولي لازم نشود
اجاما كذا الراض ودر صحت ان دو دولت شهر ما بين المتاخرين حضرت بلکه كفت مشدء كذا يكس اجامى باشد صحت ان لكن موثوق
بر اجازه مالك انك اكر امضا واجازه از حاصل شود مضمون الامعامله منضغ ميشود قال في الشرايع ولو باع ملك غيره وفضل
على اجازه المالك على الاظهر ودر التا بعد از ذكر قول محقق كفت وهذا قول الاكثر ويدل عليه وجود المقتضى للصحة وهو المقتضى لاجام
للشرايع وليس من مانع الاذن المالك بصح وطا بعد بطل المانع الا ان قلد بوثوبه محدث شعرة اليا وبعه شماره التي يصل التعلقه
بشرا شاد ببنار فاشري شاين باع احد هما به ودره مع الاخر مع فاجازه الترخ وبارك له في صفة فاعنه وفي المنع احاد به ودره من
الطرفين عامته الا ان ما هنا اشهر اول على المطالب لا فرق في ذلك بين البيع والاشراء وان كانت المسئلة والرواية مفرضة في البيع ودر
جواهر الكلام كفت ولو باع ملك غيره مفع ولكن كفت تمام ناشره من المالك ومضمون على اجازه المالك على الاظهر الاشهر بالمشهور با قبل انك
يكون اجاما بل ربما اشعر فوله عندنا في التذكرة بالاجام على كذا في باب لو كان بل والاجام ضرورية عدم صدق اسمها
على صدق لفظ العقد من غير الفضول الخ وقال في الراض ولو باع الفضولي ان قال في صفة قولان اشبهما واشهر هما بين المتاخرين
بل وطا كما في الرضة وكلام جاعه بل قبل كان يكون اجاما الصخر ووفوه على اجازه من المالك فان حصلت الا اشعر بالمعاملة لانه عقد
صدق من اهله مزج اجتماعه لشل بطمعت عند الملكية وكان في محله كون البيع مما يجوز بيماني حد فانه يكون صحح او بالاجازه بصبر
لازم العمو الامر بالوفاء والعقد الى ان قال مضافا الى القوي وبنه الفصول في النكاح مطا بالاجامات الصكبة والغبنة المستفضة بالنوا
فان شوبه فيه مع بناء الامر في على الاحباط انام كما يستفاد من التصور اجام العلماء الاعلام مستلز وانه هنا ولولاه لاشكل
المصالح هذا القول بحكاية الاجام من لانه الى ان قال مضافا الى الخبر البار في العامين المشهور الجبوضه كقصود دلالة لو كان با
الثمرة العظيمة والاصول المسئلة القافض الاحتمال ان التي يناش بما في الدلالة هذا وفي الموثوق كالتصحيح على التصحيح بل دعوى بطرف
اخر صحح قضي على عليه تسليم في ولده باهما ابن سيدها واولوه غا يبلغ هر حاله استدلال نموده اندر صحت ان بظواهر اجامات
معضده بنقل شهره وبه وما ارثه عمود وجر مستمره حاصله بضررنا صدقاه واهل امالك وكلامه وما ذوقين در غير اشهر ان
بايشان داده شده انخر يد فر وش بر صخره بحدث فروختن عقيل ودريني سئل الله عليه والوا دمه كوا اجازه نمودن انصابت
بعد از ان چنانچه در نوا والفاظه من غير ان ذكر شده وبعده شعرة بارك مستفيض مضد بشهر نطلا وقوي بفضاه املا
على التام وولده كچه سيد شرد وبعده بحدث فروخته بود وبعده اجازه نمود ويا شه دار شده در نكاح لاجام واخبار
فضولي ثابت ميشود در غير نكاح با ولوتين جبر او فروج اشكاز غير است و غير انما اوله كدور كذا استدلال نكر شده وبر جبر

ببايع فضولي

فرضها
و

فرضها و اختصاص آن در نکاح و بیع نیست بل تمام اقسام آن با اختصاص به هر دو حکم مذکور نمی باشد و نسبت به این که مال
از غیر و نیز از اهل بیت باشد و او بدین اذن بفروشد یا بدین اذن بخرید و او بدین اذن صاحب مال بفروشد و بیعین
صورتها آنچنین و فروش لازم نخواهد شد و چون صاحب مال مطلع شد که دیگری مال او را فروخته یا بخریده باشد که دیگر بر او
خوبه را بخشد و فروشنده و خریدن شد پس بیع مال آنکس میشود که خریدار همان شن که تعیین شده بود و بها نشوید که در عقد
شده بود و همچنین است مال خریدن که میدان رضامالت او میشود و همان شن و شرط اگر شرط واضح شده باشد و همچنین اینها
معاملات دیگر مثل عقد نکاح یا غیر آن و هرگاه صاحب مال بخرد چیزی و فروشنده چیزی را از فروشنده و یا بخرد
بگیرد در صورتیکه مشتری شمر با او داده باشد پس نکاح اعلام بیع در مختلف گفتند اگر از خریدار بگوید بعد از رجوع میکند بگوید
اما در اجازه سکوت کافی نیست. زیرا که جهتا مال بگوید که تو بخو بزرگتر در این خرید و فروش رضایت او ساکت شود کافی نیست قطعا
بلکه باید که تخلی بگوید که دلالت بر رضایت ندارد که در مجلس بیع حاضر باشد یا نکاح است نمیکند قال فی القدوس لا یکن فی الاجازة
التکون عند رضاه و لا التزویة فله الاجازة ما لم یرد و قال فی الکتاب و لو باع ملک غیره فالتزویة و انه یفوت علی اجازة المالك و من
له الاجازة و لا یکن سکوت مع العلم و لا مع حضوره العقد و تحقیق در شرائع گفته اند که بیع سکوت مع العلم به اجازه کردن ضروری نیست
که بعد از پرسیدن از او باشد بلکه مادام که مال خود را از خریدارین نگرفته اگر راضی شود و اجازه نماید صحیح است اما در نکاح
بکر سکوت کفایت نمیکند اگر در بیع باشد و در نکاح ایجاب کلام بخشد که چیزی رضایت مخصوص در عقد است و در بیع عامه پس
مطلوب رضایت باطل است که بیع در نکاح امضا و اجازه نماید الاجماع المنقول علی لسان الفحول و بدانکه بعضی از اصحاب
شیخ طوسی و خلافت مرسوم و علی و ابن زهره و غیره و محدث بصره بطلان عقد فوضولی قابل شده اند و گفته اند که بیع فوضولی
فاسد است و اجماع بر این نیز از شیخ و ابن زهره شده و در آن نظرات بلکه قول اولی و اولی و اشهر است بل الحاکم عن اعمام
الاصحاب کالغیر و ابن محمد و ابن حمزه و غیره از اصحاب علی التام الحاکم عن هامة الشیخ الفحول و اصحاب ذلک و بعضی از اصحاب
غیر صحیحی بطلان ایضا مثل هذا الاجماع القوی الظن بخلافه لم یثبت صحیح کلام و اگر چه در اخباری وارد
شده از بیع مال الایمال غیر آن محمول بر نفی لزوم و مراد اینست که بیع لازم نیست الا در مال الایمال و اینست که بیع مال الایمال
نیست عملی آن مثل حق و نحو آن قال فی القدوس عقد الفوضولی و بطلان الشیخ فی الخلافه البدوی و ابن زهره نفس التبیح فی الله علیه
و الذم بیع مال الایمال و یحمل علی لزوم و در باض و بعضی اجماع شیخ و ابن زهره گفته اند که بیع فوضولی الاجماع فی محل
له بطلان القائل بمضمونه الامتداعیه و بعضی من فخره و بعضی طریقه او تلویح آن مکن و الاخیام مع شریعتها و معارضتها باقوی منها
ستاد و دلالت غیره و آنچه دلالت آن است انما فیها حلال از مراد مال الایمال ما لا یصح فمکک کما یخر و نحوه لعدم جوان بهیچمانی او رجوع
انتفی الی لزوم فیکون المذموم لایصح لازم الاجماع مع الایمال الیهم الاستدلال به فی البین الخ مستور نماید که اجزاء بیع فوضولی
است آنکه حکام باندازه با ظاهر دیگر مال را بطلان و بعد از آنکه بگرد و میفروشد با معامله دیگر میکند اگر صاحب مال مطلع بفروختن
با معامله شد و با صریح آن کرد بعد از آنکه فروختن با معامله دیگر که عمل او در آن صحیح و منتظر آن مشتری با معامله میشود و علی
الاشهر هر چند بعضی علماء معامله غلبه باطل است بدانند اگر چه مفوضه بعد از رضایت معامله شود و لکن فوائده مظ
بل الشیخ و کاتبی داخل فوضولی باطل نیست و رجوع کلام که در آن هناك بیع القاسم من الفوضولی عند العظم
او بیع انظر و در موضع دیگر در جوهر الکلام در بیع است و در کل حال فظا مرالین و غیره من غیر کتابشان بیع القاسم
الفوضولی کما صرح به فی الذکر و الخلافه و نهایت الاحکام و الذم و حواشی التمسید و التمسیح و جامع المقاصد و غیره علماء
مکن عن بعضها بل عن الاضاح تسبیلک لا کثیرا و ان قد باع فاسدا للتقل من نفسه و قبله الشیخ علی ذلک لانه لا یلزم الفوضولی
الذی قد و نشأها عبارته عن وقوع العقد من غیر المالك کف ما قصد بل عرفه مددکها فیما تقدم مما لا فرق فی بین ذلک کلاما
و لاین علم الشیخ بالقبض و جملة کلامه بیع بعضهم لثأول معظمها غیره من الادلة السابقة فاجزم ببعض الناس من عقد

كون بيع القاصح او مع علم المشتري بالقبض ثم تدفعه كذلك في غير محل وقصد التفضل والقهر لا يدخل في بيعه من الاالات والادوات
 فالباب الثاني في حفظ العقد مع وقوعه على ما كان قابلا للتأثير فيه من غير فرق بين المالك الحقيقي واجازة مالكه وبيع فضولي كاشفان
 صحته وبيع استاذ عين وبيع ابن بنا برافوي وقال الصريح التمسيد بن وعنه هنا بل في الرضا ان الاشهر كما من جمع الرضا ان قوله
 الاكثر فيهما حاصله اذ بيع وثمنه فخلله ما بين عقد واجازة مال مشرف وبيع ومال باصنف ووثمن وقول بغير ابي
 كما اجازة نافذة ملك الا عينان بعض ارضين اجازة من ارضين وطوع عقد قال في المسالك على تقدير الاجازة وتزوم العقد فهل
 نافذة الملك من بيده المالك من جهتها ام كاشفة من حصوله من غير عقد البيع الا في الثاني ونظرا لفايد في التمام المختلف
 بينهما في احكام اخر وقال في الرضا ان الفاعل الاجازة كاشفة عن قصد العقد من عين وطوعه ام نافذة من جهتها
 الاظهر الاول وقال الاشهر على مقتضى اجازة اقله من انما الا الرضا بمضمون العقد وليس الا اذ شاء نزل الموضعين
 حينه وبغير التمسيد نوافذ الاشهر عليه فكان كبره والتبقي في نظر ظاهر وجهه بغيره ونظرا لفايد في التمام المختلف بين العقد
 الاجازة والحاصل من البيع هو للشرع على الاول كما ان تمامه الثمن المعين للبايع وللمالك المبيع على الثاني انصرف كل ملك
 فان لم يجرى فضولي لم يجرى كاشفة من سبب الاجازة بل انما هو رضا المالك قطعا ليراد به كاشفة عن قصد فضولي باطلا
 شده وبيع شرعي تمكيدنا انك مطلع شونده واذ كان كذلك وكاشفة عن قصد فضولي در مال شخصي ومنه من صفه كرون ومنه
 خواندن خطا بر اصحابه ان جاز است ان مال را انهم وان تدبیر وخصه وتمامه من بغيره مشرف به من تدبیر وجاهل الكلا
 كذا في القائل يجوز الفضل لا يجوز الضعف والاسئلة بل تحقق الرضا من المالك كما هو واضح انتهى وكره خصه وتمامه
 بتصرف به من احكام غصبية ان جازي ميسر وبلالات وبر مشرفه من ارض است تصرف كرون وبيع قبل اجازة مال ليس
 اكر بيع ملك باشد قبل اجازة مال التصرف به مبدع غل ووضو وتمامه ان بعد ان باطلت في غير ارض حكمه ابو اسير كرون
 وظهر انها و حكم ثمن في غير ارض است بكر ايك جرم وقطع ماشه باشد بضاي مالك ودر جميع حقوق اذ بيع ومصالحه وكاح وغيره بها كره
 عنوان فضولي واضع شد ما كرم مالك قبل اجازة وامضا وفاق كند باطل ميسر ولا كلام وثمره بان مترتب ميسر ووجهين شرط
 بلا خلاف في اوله ودر غير اخبار شدن زمانه عامه نموده باشد وخرج واطهار برهم زدن وامضا خودون نكره باشد چه اكر اظهر
 مضافا بد عقد باطل ميسر و قطع ادبكر نموده نمكند كه باره بكر امضا نماد وكوبه كد اضي شد حاله بعد از اظهار وخرج وتمامه
 بكر ثمره نمكند وهر ميسر وفضولي بغير استخوان عقد نكاح باشد با غير ان وكره باره راضي شوند با بد استبان عقد كند با جاز
 ودر صورت كمال معاملة با امضا خود اكر عين مالش در تصرف مشرف باشد رجوع نمكند بعين مال خود وبر غناء متصل
 منفصل ان وبعوض منافع مستوفاه وغيره ان وبعينه مالك با مثل ان وبعارة اخره صاحب مال رجوع نمكند ودر صورت مشرفي
 واثملا با جميع نفعها وبقاوت كه از ودر بعت مشرف حاصل شده بكره مثل ايك بيع كوسفند بوده ورنده باشد اصل
 كوسفند از و بكره با اولاد و شرف وشم و موي كه انان در بعت است تمامه و اكر مال او نانه و با غير با نكان با باغ با چار و ابوره اصل
 اينها از مشرفه با جرمه مثل منافع مستوفاه از و است تمامه با وهر كاه جزيره ان منافع حاصل شده ودر بعت تلف شده باشد
 اكر مثل باشد بغير اجزاء مساويه ان مثل ايك بكر باشد مانند شرف وخرج كه بكن وخرج بعينه مساوي قوت بكن بكر است ان
 و همچنين شرف و سائر شهاث نمكند و جرمه و ماشه غير اينها از جرمه در بصورت مثل انرا و مشرف بكره وهر كاه مثل ان
 خاسته بقره انرا بكره وهر كاه قوت مشرفه در ماشه كه بيشتر بود بود مختلف شده باشد بعين بعض اوقات كرون وبعوض او فاق
 دها ودر مشرفه ان طالب ثراه ودر مشرفه ووه كه اكر فادون قوت و نفع ان بغير قوت و نفع است شده ودر بصورت مشرف
 قوت ودر بعت كه تلف شده بعين با بدد كه قوت ان در ان و نفعه ندر بوده انقهر ان بكره و اكر نفع او ندر في بعت ودر بعت
 بل كبر بعت بوده كه انما تلف شده بكره لاف بوده ودر بعض اوقات فرید و بصورت با بدد انرا و بكره و بغيره با بدد
 ودر قوت كرون ان نبوه و زمانه مشرفه و قوت ان بوده است انقهر انرا و بكره و انقهر انرا معظم است ودر بعض اوقات

بأنواعه شرعية فالق في المسائل التي يجرى فيها البيع يرجع في عين ماله ونماها مفصلا ومفصلا وموضوع منافعها المستوفاه وغيره
وبقية المالك من ذلك ومثله والمعتبر بالقيمة يوم التملك على الأقوى كان التفاوت بسبب لتون وبالاعلى ان كان بسبب الزيادة
المعينة كالتن او الوصفة كالعلم بالصنع ثم تساهما انتهى قال في الرضا ولو لم يجرى المالك رجوع في عين ماله وتماه مطوعه وتكون
منافها المستوفاه وغيرها وهذه التالف من ذلك ومثله على المشتري للمعتبر بوجوده صفوان الجمع على فصح ولو لم يجرى في صفة فلا يجرى
بهما لا راديه وارساله الى ان قال ومع حصول النفع فيه لشكالك كل فا اذا لم يكن عالما بانته لغير البايع او ادعى البايع الاذن والآله يجرى
بما أغتره لانه خاص ينتهي وبعد ان ذلك صاحب المال خور باجمع منافع ونهايتها انما في المشتري اخذ فهو دين مشتري رجوع
كندرجع غرامات كان وصاحب المال اخذ كرهه بايغ وازد مثلا او قبضنا سكره بشرطه كمشترى وروقتن يدان انما مال جاهل بوجه
باشد كبيع مال غيرك وابتغى انما انتم باشد بل كجنان فهبه باشد كايضا في وشدت است با انك فروشدت باو كنه باشد
كصاحب المال اذن ودر فروختن انما مال داده بقره رهن بان بند و صورت مشتري رجوع ميگند بفر وشدت وانچه بصاحب مال داده
بجوع او فروشدت ميگردد بوضع مسئلا اينست در صورت ببيع مستحقا للغير ظاهر شود و مشتري وروقتن مباح جاهل استحقاق
غير باشد و غير بنامضا نماید ببايغ واجبت كقيمت ما خور مبيع ايشترى وروقتن مباح جاهل ببيع باو عا
وغير بنام جداره مشق اهل و حضارها و انما في جوان و امثالها كرهه باشد بقره غرامت كشيده هر را از بايغ ميگردد اجاعا و همچنين
اگر صاحب مال مبادي اهدم نماید با اشجار و مغروسه را قطع كند در بنصورت مشتري جاهل بقيمت تمامي ريش فقط اكر الان مبان محله
بلك ا ريش جنبان و قيمت اشجار را كقطع نمودن انرا فاسد نموده با اجرة حضور و علم هر را مشتري ان بايغ ميگردد و جميع غرامات خود را ان
ارش فقط و انما في جوان و قيمت ولد و غير انها بصوي كذكر شده هر را از او ميگردد بقره غرامت بايغ شده و مسئلا اجاعا
فان الحدايين من انه لا يرجع الا بالتمن مخالف للنوع الطاعة والاجاع بضم كاصح في جواهر الكلام اما در آنچه مشتري استحقاقا
منفعت كرهه مثل اينكه در مبيع سگي نموده و با از ثمره اشجار و لبن جوان و دكوب دانه و با از قيمت ان نفع برده باشد در بنصورت اكر
مالك اجرة المثل انرا از او بگردد اها او بنام مبادي رجوع ببايغ نماید در مسئله و در وقت مشهور اينست كه باز مشتري مي تواند
ببايغ نماید و اين قول مختار محققانست در كتب تجارت شرايع و نافع و شهيد اول در رد المحتار فاضل مغفله در نفع و غير ايشان از
اعلام پس بايغ مشتري ارض بنده مغروسه و رجوع ببايغ كند بقره ضمان بعهده غاز ميشود مانند اينست كه كوي طعم غير ايش شخص
بباو و فاكل جاهل بان باشد و اكل ان كند در بنصورت اكر صاحب طعام غرامت انرا از اكل بگردد او بنام رجوع مي نماید ببايغ ايش
واعضا كبيع و اطعام مالكان نماید مالك در بنصورت رجوع بغير نميگردد و جواهر الكلام بنام بقره ببايغ ظاهر ميشود و چون قال
فان لم يجرى وكان الفضول قد وقع المبيع كان ذاي المالك التاع من المشتري قطعاً بالاختلاف ولا اشكال في ان قال نعم يرجع المشتري
على البايع بما دفع اليه من الثمن بل وبما اغتره المالك من نفعه او عوض عن اجرة او عن تمامه او ارض جنبان او غيره شجر آفنده الفلع اما
حضار و طه او بناء جداره و مشق انها را و حضارها و غير ذلك و لكن انما يكون الرجوع اذا لم يكن عالما انه لغير البايغ و اغتر بظاهر فكل
ان لم يكن من قصد البايغ عهده لعدم توقيت صفة على ذلك لو كان عالما انه لغيره و لكن ادعى البايغ ان المالك اذنته ولم يكن له معار
لفاعده انم و در خبر جبل التاب والاجاع بضم على ما حصل لنفع في مقابل ما غرمه من عوض تمام او منفعة و
مخوفا اتفاق فالتهور لانه كذلك ايضا للطاعة المبرورة الا لنفع الذي قد حصل له انما عدم عليه تجا نابعها بالقره من فعل
البايغ او دعواه فيكون صحيحا لو قدم طعام الغير فاكله جاهلا وفي شرح الاسادات في جليله لا اعلمه انتهى وقول ثانيا
كدر رجوع نمي تواند بگردد بقره مشتري ببايغ كدر رجوع نماید ببايغ در استر او غرامتي كرهه مقابل منافع مستوفاه بمالك داده و
اين قول مختار شخصي و در ميسوط و مخالفه و ابن ادرج و صريح كفت الورد و غير ايشان مباشره الا انهم مع حصول نفع او
وحواله الخصم على مباشر الاذن او له و در جواهر الكلام بنام بقره و فكل ما كان كذا ما يقع للغير بين افعال و موقوفه و بايغ
و ظاهر التراب و صريح كفت الموقوفه فلا يرجع بل عدم نفعه بعد فروض التماه في مقابل التزامه و فاعده الة ببايغ

وهذا ان الضرر يتحقق بعد الاقدام منه على استيفاء ذلك بخلافه وان كان كون بناء ملاصدة الفرع على حدة التي من المباشرة انما جاء على
اصحاب قول ثمان كعدم رجوع بالشدان الرجوع اذ انما انجمله صاحبها من مخرج ومنهاج وغيرها انما انما من مخرجها من مخرجها
از رجوع مفرق بجواز صورته في بعض احواله وادخلها في بعض احواله وادخلها في بعض احواله وادخلها في بعض احواله
من فسادها المستند بانها ولو اجتمع باين كل من غير ثمان استعمل في صورته كما يجب ان يكون في بعض احواله
بالمالك هو كونه في اليد بالشدان في كل بايع وادخلها في بعض احواله وادخلها في بعض احواله وادخلها في بعض احواله
وضمان مخرج باين شدان في الرابض في جيران الرجوع عليه بما ضمن وعرفه من النافع لموضع الثمن واجراء الكف في
مقتضى من مباحثه الا ان مع حصول نفعه في مقابله فاولوية حواله الضمان على مباحث الا ان من الغاصب عن
وله في شرع على ان يضمن ذلك فكان الضمان على الغار كما لو قدم عليه طعام الغار فاكل جاهلا او وجع المالك على الاكل او غصب
طعاما فاطعمه المالك فانه يرجع على الغار والى هذا ذهب الماثل في كتاب التجارة من الشرايع والنافع والفاضل المفاد في
التفريع الى الاصل ذهب الشيخ في المبسوط والخلاف والحق وهو اوفق بالاصل مع عدم معلومته صريح المعارض المعاضض بناء
على عدم وضوح دليل على ترتيب الضمان على الغار في الرجوع وان لم يجره في بعض احواله كما في بعض احواله لا يستفاد من مقتضى
ما حرمه والاجماع على هذا الكيفية في كتاب تجرير في بعض احواله الرجوع حيث يتصور له الضرر بالرجوع كما اذا اذنت
منه قيمة النافع ان يدعى بما يدعى له هو في مقابلتها من غير ملكه ونحو ذلك وكيف كان الا حواله عدم الرجوع مطا انظر كلامه في بعض احواله
وعدمها في المذهب في عدم رجوع كغيبه وما يفرضه المشتري مما يحصل له في مقابلته نفعه كالنقد والعمارة فله الرجوع على
البائع وكذا ادرش النقص وان حصل في مقابلته نفعه كالسكنى بالثمن واللبن والركوب وطفره المالك في رجوعه الى الغاصب
والعدم رجحان انظر كلامه مطا انظر كلامه في بعض احواله عدم رجوعه المالك كالمشتري جاهل بوجهه
معدا انك تعلم انما يستباحه عالمه يوجد ولكن بايع دونك فروض ادعاءه وكالمشتري انما انما صاحبها ان كان له في بعض احواله
هو غير انما كشيء رجوعه في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
مفروضه ما مشرفه عالمه يوجد في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
رجوعه بايعه في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
حرامت في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
الكلام فان لم يكن كذلك بل انما الرجوع في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
من يفتقد ونحوها ولذلك لو رجع عليه من عوض من بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
اشكال لانه يحكم الغاصب في احيانها على مال الغير بل يتحقق في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
الاصل عدم حصوله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
في الكفاية وان كان المشتري عالمه بالرجوع في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
كان وانما من المشتري ويرجع المشتري على البائع بما له من النفع من بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
ان قال فان لم يكن كذلك لم يرجع به الا في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
فاذا لم يكن عالمه بالرجوع في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
او فاسد في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
في مال المضاهاة في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
بما انما انما من المشتري ويرجع المشتري على البائع بما له من النفع من بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله
بما انما انما من المشتري ويرجع المشتري على البائع بما له من النفع من بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله في بعض احواله

غالب

غاصب مخزن كان عالما بحقيقة القرض لصدق فيه عليه مع بالانفاق الى ان قال ولا يرجع المشتري الى البايع بما يضمن له
من الثمن مع تلفه اجاعا كما في التفتيح والملك وغيرهما قبل الاصل وان قد ساطع عليه واذن له في خلافه وان مع عليه بان لا يسلم الثمن
في حكم المساطع عليه بجانا انتهى وهو كراهة ثمن مبيع بلغة باشد ووزد بايع غاصب غير رجاوز رجوع مشتريه ببايع ودخله ثمن ودخله
عدم رجوعه بل كدور مذكرة اذ عاى اجاع نموده ولكن بحقوق رجوعه وبعضى ذر سائله وود فاعل شده بجاوز رجوعه وان تصدق
نموده ودر تنقيح وفي الخلاف والفواعل وهابا الاحكام والايضاح وشرح الارشاد للفقير والقدوس والفتوة وجامع المقاصد للامام
والسالك والكفاية التفصيل بينه وبين البقاء فلا يرجع مع الاول ويرجع مع الثاني لبقائه على ملكه والناس مساطون على اموالهم
وايقولوا اقوى ثمن وما نداء عاظم مفاصير من مثل صاحب جامع الشك ومنهجه ومنها جرح صاحبها من غير ان يقولوا الاختيار نموده
بغير جواز رجوعه بايقاض ثمن اكره بعد في الجملة اشكال البراءة نموده بجهت اجاع مذكرة كعدم جواز رجوع نموده بجهت اجاع منقول
بجواز است على الاثمن سيما اكره عندنا باشد بهل اكثر استحقاق في المسائل وان كان الثمن بالثمن ببايع رجوعه عليه فاولا ان اعداه
هو الاثمن بل ادعى عليه في الذكرا عليه الاجاع عدم الرجوع ولانه باعطائه اياه عالم بعدم عوضه حتى يتم ملكه يكون في معنى
هبة اياه اذ لا معنى لها الا اعطاء العين من غير عوض وهو محقق هنا وللصنف في بعض سائله كون جواز رجوعه عند
قوى عدم وقوع ما يدل على التملك والى ايقاضه على ملكه كما في التفتيح على ان يمتنع الرجوع بوجوه بعد تلفه
اقامع بقائه فلا تنفي وقال في الرضا اقامع بقائه حتى جواز الرجوع له به على البايع قولان اشهر هما عدم التمسك الا باعطائه
اياهم عالما بعدم عوضه حتى يتم ملكه اياه وفيه بعدم تسليم كونه هبة لا يسلم عدم جواز الرجوع بل الاصل فيه
جوازه الا انما استثنى بحمل المنع عن الرجوع على صورة الاستثناء بعد عن الاطلاق عبارةهم والمجاز بان عاى فيها لو كانت
البايع بالنسبة الى المشتري من لا يجوز الرجوع فيه وفاقا لاحد قولنا لمن وبصريح في التفتيح وقواه شيئا الشهدا في
كتابه ونسب من متأخر المتأخرين جاعا ولكن بشكل بما يحكى عن التذكرة من الاجماع على عدم مطلقا بانه على ان الاجماع المنقول عنه
كما هو الاثمن الاقوى سيما اذا اعتضد بقوى اكثر اصحابنا انتهى لكن في موضع نكردها كتاب بنفول الحسن وان ثبت قال وهل
يرجع بالثمن المشهور لا مط لانه رضاء به وساطع عليه مع عدم استحقاقه يكون بمنزلة الاباحة ولقد اشتهر القائل بما اذا تلف
اقامع بقائه فله الرجوع لانه مال وهو مساطع عليه بمقتضى الفرض ان قال وهو حسن انتهى وقال في القدوس يرجع بالثمن مع وجوده
كل حال واذ اعترض بما هلا اذا رجع عليه ملك بالقبض ولو زاد هذا القيد فالان يرجع وانما اذ ايضا انتهى قال في جواهر الكلام
بالايل لا يرجع بالثمن الذي خصه الى البايع ايضا جوهرا مع العلم بالنسبة الى الذكرا قال علمنا لغير المشتري الرجوع على
القاصب اطلقوا القول في ذلك وفي محكي فخاص التفتيح اطلق الامضا كافة ذلك بل من الايضاح انه في عدم الرجوع مع بقاء العين فضلا
عن تلفها ثارة الى قول الاصحاب في اخرى الى نصهم وفي جامع المقاصد يمنع استراد العين عند الاحتكاك وان بقيد العين ولعله يريد
ظاهرا كما حكى عنه ذلك ايضا في موضع اخر الا ان لا يخفى عليك ما فيه من الاشكال وعدم الاطلاق على الصواب المقتضى خلافه
نظارة كمن يجوز المنة ونظرها ومن هنا حكى عن المستغنى بعضه بقائه القول بالرجوع بساط وهو وان كان موافقا لما عرفت لانه
للبيع بين الاحتكاك فلا يحسب الا اعتراف بالقبض والذكرا في الشهدين والاسان من عدم الرجوع في صورة التلف الذي هو المنع
اطلاقا الواضحا المراد من ان دفعه بعد التملك بالنسبة لاطم منه للمال بلا عوض فله الرجوع عند تلفه كمنه من المال البايع
من ما نكول اذا كان خيرا المذكور في الخلاف والفواعل في موضع مفادها بالاحكام والايضاح وشرح الارشاد للفقير والقدوس والفتوة
وجامع المقاصد والروضه والشاوا الكفاية التفصيل بينه وبين البقاء فلا يرجع مع الاول ويرجع مع الثاني لبقائه على ملكه والناس مساطون
على اموالهم **فصل** في صورتها كمشية عاى ويصيرت بوجه باشد ومع ذلك انما يرجع وما لنا مضانها يدرس عن مقصود اكره
باشد ما لنا سفره او يكند از بايع با از مشية واكره تلف شده باشد ومطالبة عوض ان مثلا باقها ملك بان بخراسان كذا بايع
او مشية بخره وحقه بين اكره مشية من اربع اشياء منفعة مثل سكن وحر وكره وخواهها نموده باشد بان ملك بخراسان

بما يضمن له
من الثمن

اجرة المثل ایام مستوفاه از بیع بالزمتی و اگر از مشتری اخذ نماید بکر مشتری رجوع به بیع نمیشود بکند سبب استقرار آنست که در باره
علم و خولان بضممان ان و اگر از بیع استیفا نماید بیع رجوع بکند آنچه در مالان از آنند نموده از قیمت اجرة المثل منافع مشتری از آن
انرا میگوید بلا کلام قال فی الشرایع و لو اشتبه من خاصه من العین و المنافع و غیره رجوع علی الفاسد کان علی المالك الرجوع علی
المتأثره فان رجوع علی العین یصح الفاسد علی مشتری و ان رجوع علی مشتری یرجع علی الفاسد استقرار الفاسد فی بیع و عدم استقرار
باینقرار و تصریح نمود و قال فی الرضا و حق المالك بین مطالب العین مع بقائها و بوجوهها مثلا او قیمت مع تلفها و مطالبها جرت
علیه بده من المنافع و بین مطالب المالك فان طالب الرجوع علی مشتری بالعین او البدل و ما استوفاه من المنافع لاستقرار الفاسد فی
مع رجوعه علی مشتری و اگر بعضی از اجزای بیع مستحقا للفاسد و پس با استحقاق غیر عدم اجازه او هرگاه مشتری در ضمن بیع
میباشد جاهل بوجه باشد باسقطان غیر و بصورت مشتری و بیع و مشتری او تمامی من و باطله بیع و اخذ من جز مستحقا
للمشتری من معنود علیه بالنسبة لبايع و بدانکه مستأثر بوجه فروعات متکثره دارد و تفصیله را اسوة الفقهاء از بعدة العلماء جانب
جعفر نجفی علی الله مقامه در کتب الفاظ ذکر نموده و فی الجمله در کتابها و در مفتاح الکرامه و جواهر الکلام و جامع الشان نیز ذکر شده
لکن حقیقا خصوصا نموده حدیثی از ائمه اطهار و بیع الکبار هفتیم شرح عابدان جبران عقد فضولی اصل فسط بر فسخ ندارد و فسخ اجازت
مالك و بعد از آن چه مشتری اجازت نباشد بلکه از جانب بیع لازم مگر اینکه اصل مشتری شود و بیع اجازت ماله که در بیع
بعد نیست و از فسخ برك اصبا یا بعد بیع فسخ اجازت ماله که جاهل فضولی بودن باشد قال فی نوار الفقاهة لیس للعین فسخ لاقبال
اجازة المالك و لا بعد ما لان قال الا ان تقصد الاصل بالناظر فلا یجوز جواز الفسخ منه تحدیث نفی الضمان و بیع مع جهل بالفقو
و جوی از عالم معاصرین نیز تصریح باین فرموده اند هشتم اگر کسی در مال خود و قد و بیع از مال غیر بدون اذن او بر روی هم فرو
پس اگر صاحب ماله از فروشنده نسبت راضی بان خرید و فروش شود و بیع صحیح معامله صحیح خواهد بود بنا بر صحف عقد فضولی و اگر
اجازت میدهد نسبت با خود صحیح میشود و بیع و من و با الفاسد فرومدهند به و این بداهل خبر و اگر مشتری جاهل بوده که بعضی از
ان مال غیرت بیع صحیح و قسم نموند معامله را و در صورتیکه غیر اجازه ننماید و اگر غیر فاضل شود و امضا کند بیکر اخبار فسخ
ندارد و اگر در وقت خریدان مبادقت که بعضی از مال زعفران شده است چرخ صورت عدم امضای غیر از اخبار فسخ از برادر او میباشد
بعضی بتوانند ماله فروشنده را هم پس میدهد مگر اینکه بیع راضی شود و خلاف بل ظاهر هم الاجماع علیه کافی الرضا و صرح به و الفقه
للمصحیح المنع و قال فی الکتاب فان لم یجزم من الاجازة كان مشتری محتمرا بین الفسخ والامضاء فان أمضی صحیح البیع ان قال و بدل علیه
صحیح محمد بن الحسن الصفار علیه السلام من عابها و قال فی المنهاج و لو باع ما یملك و ما لا یملك بعقد واحد صحیح فی الاولی ان قال
لغو الامر بالوفاء بالعقود و استصحها الممالک الساقطة لافرض عدم الاجازة ما استقر مثل ظهوره و عدم سقوط المهور بالمعقود فضلا
عن الثمن و الاجماع المنقول و نوقعت علی الاجازة فی الشان فان اجازت لم یجزم ولا یجزم و الاصح فی ماله و لا مشتری المحتمرا بین الفسخ
والامضاء هذا مع عدم علمه باواقع و اذعاناً فنه بان فسخ رجوع مال کل الی صاحبه نعم از جمله مثل بطما بیع و معامله ای دیگر
انکه برضا بعل بد پس اگر چه اگر آنما بداند انها بعل بد باطل خواهد بود و مشتری بر الفاسد نسبت نخواهد شد مثل اینکه کسی دیگر
اگر او کند بر خرید و فروش با بیع عقودا معامله صحیح خواهد بود و اجاعا و حدیثا اگر آنست که اگر آنخرید و فروش با امثال آنرا نکند مشتری
بیجان او یا مال او یا بسکی از اهل ایمان برسد مخفی نماید کسیکه خرید و فروش نخواهند با اگر او بچیز کرده باشد اما بعد از بر طرف شدن
اگر او بچیز دیگری از آنرا بکند و راضی بان شود و معامله صحیح خواهد بود و احتیاج بصفتی دیگر نخواهد داشت علی المشهور و الاجماع المنقول
و حکم عقد فضولی دارد پس بعد از فسخ که در بیع راضی بعل بد بان معامله صحیح میشود قال فی القدر و س فساد لکن
الآن برضی بعد از اکره و الاقریان الرضا کاف من قصد الی القفاد و ن مدلوله فلو اکره من ارتفع قصد له یؤثر الی ان یطلب
و در مثل بیع مذکور بیعت بیع صبی است و ان اگر بعد از خودش بعد از زوال عقده ضامنا با کتبه الفرقه بیع و در بیان آنکه در
اگر در بیع بیع و لا اهل به لفقده شرط و هو العطل بخلاف لکن معاقبة بالبع عاقل و لیس تمناع الا عدم الفسخ الی العقد

و انقضی در دادن وجهی بمال خود را بر عرض بیع در آورد و لکن انظار و چهار گز را که بر او خایه بود بر مابعد در بیع صورتی
مباذبه گذاشته می باشد و اگر چنانچه انظار انحصار بخود مباحصبر نموده باشد که بفرش او اجبارا و اگر مالک خود را
باشد مباحصبر و در باطله می باشد بلا خلاف بظهور بکار اینکه بعد از دفع اگر او مکرر خریدار می باشد اگر او را می شود و امضای آن
که در بیع صورتی مباحصبر می باشد عمل المشهور عند الامتثال چنانکه انظار بفضیل مذکور کرد بدو بدینکه متحقق می شود اگر او بیع
بایمه ضرر باشد بر مکرر بجهت نفس خود یا آنچه جاری می آید است بدو تقریر بضرر متوعد مثل اینکه بر پدر یا مادر یا اولاد او و شبانه
ضرر برسد چنانچه علامه و شهیدین و فاضل هندی و فاضل سیراوی و غیر ایشان تصریح نموده بشرطیکه متوعد قدری
بران داشته باشد خواه متوعد به قتل باشد یا قطع با جرح یا ضرب یا شتم نسبت ببعض اشخاص یا اخذ مال و مختلف می شود اگر
بجای خلاف مکررین در احتمال هانده و عدم آن با اختلاف طبقات است پس شتم وجهه اگر است در حق او و در حق غیر او و اخذ مال
قلیل کثیر باشد نسبت بمرکه اگر است در حق او و در حق غیر او و کما صرح به فی الکشف و الکتابه و غیره لکن کفایت میکند عام بطل
یا ظن بر آن و لکن مختلف می شود اندک اگر او در قتل و قطع بلکه کل ناس و مکرر شدن آن مساوی است اگر آن می شود در ضرر جسمی عرفی
هندی و کشف الکفایه و مختلف می شود اگر است با اختلاف لکن همین فی امثال الالهانه و عدمها لفضا العرفیه قسم الوجیه اگر
دون غیر و علی البیاع لا یختلفون فی الطلوع و الفطوح فی الکرهه بالقسبه الی الکل و لا الکرهه مع الضمیر البیعه و اوجع کثیرا و اعلا
بدون ذکر خلاف در کتاب طلاق جمیع ما ذکر و تصریح فرموده اند مؤلف فاصر گوید که اگر کسی در بیع و بیعتی در بیع
از سعادت جا و آدمی و ساخته املاک و عیون و میثاق و اموال مسلمانان را بخرید و اگر او ایتباع نموده متصرف می شود و نماز و عبادت
در املاک مباح عمل می آید و بیاید و با می شود که فراموشی و کافران و غایبان و مزایع و باغات و امثال اینها را بعنوان جریه اگر او بیعتی
ظلم و عدوان بجهت تصرف می آید و از نما و منافع آنها در بیعتی و احشا و غیره در صحت مکرر باطل و مدارق مساجد صورتی
کنند تا در بیعتی و محافل در میان مردم نام ایشان مذکور شود و نگاه می شود که از غایب ملاک گذاشته بشود یا در بیعتی و وقت سبقت
مدرسه می کنند بلکه زمین را که سبقت می رسد و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
پول تمام زمین و مصالح آنرا ایتباع می کنند با با غنوک شیطان زمین و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
می سازند و بعضی از علماء بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
اجرة و اعطوا و روضه خوانند و کما و ظلم از فقر او غنایم که بدین فاشر و عمارت عبادت خدا پنداشته اند از بیعتی و بیعتی است
انها توقع ارزش باند بلکه خود را ارزنده میدانند و از بیعتی است که بعضی از اهل علم در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
می کنند که بعضی بیعتی با بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
می کنند بلکه با بیعتی است که بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
مبایع و ساندن آن و اضلاع اعمال خود را درست پندارند و حال آنکه در آن گمان خطا کنند و بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
نقد مکرر می پندارند که غنایم بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
ستکار و روزگار و اراء بدکار که در صغیر روزگار بودند حال بعضی بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
الا اینکه فتنه ستمهای ایشان مشهور و در السنه و انواع لعن ایشان مذکور است پس از بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
و از مسق شراب جهت جا و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
و عین و دولت دست خالی کرده با حضرت و قدامت و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
کشیده در بیعتی است که سر می آید بر خشت کعبه نهاده شده و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
روزگار تراشیده خواهد شد و امالی که بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است و در بیعتی و بیعتی است
او خواهد ماند و قسم ما قال شعر صد کل بیاد رفت کلابه نندید کس ز خیر و دل سپردم ای نندید کس بافتنی بیعتی است و در بیعتی است

سید بن طاووس
در بیان
تفسیر
۱۰۵۰

سهر غم از ناله گله خنای بندید کس آب حیات سطل بد هر چه تشنگ لب و دودای گموج سراید بندید کس طریقه چمان و اهل دنیا
 فتواست در بیایه و سپید و خنای بندید کس از گوش فلک شب کوته زندگی زان سان بدید سپید که خول بندید کس و سانس مقام
 از اعلام ذکر نموده اند که صبی امرا سبل روی بود با اموال دشمنان و غرور دنیا روزی با یکی از مردم خود خلوت نموده بود که شخصی را به پند
 و غضب باخل شد آنرا و غضبناک شد گفت تو که مستحق کفر از آن مغول و با کف من کسی هستم که احتیاج باذن ندانم و از سطوت و سلطنت
 و سلاطین غیبرم و هیچ کس که کشتی را منع نمیکنند زود پس روزی را عشا آمد و از آن روز و از خوف پشوش شد و بد از مسافتی سر برداشت و در
 نهایت عجز و شکستگی گفت پس تو ملک الموت گفت بل گفتن با صحنی هست که من فکر میازیر و در دنیا خود کنم گفت هجران هجران
 متذکران انقضای نفس است و پس از آنکه در سبیل عدل و تقوی نوا تمام شد و نفسش را نوبانو سپید گفت و ای کس خواهی بود در دنیا
 گفت بجانب عمل که کنی گفت من عمل صالحی نکرده ام و از برای خود چیزی نیاخذم که در پیش ترا ببرم و بوی خوشی که بوستان سه پند کس
 قبض روحش نمود و نور الان را از مغرب روایت نموده که در عهد ماثم امیر المؤمنین علیه السلام بودم وقتی که از عرب فرودان راجع
 نمودند پس در جانب فرات نظر مبارکش میجوید تا آنکه از آن گذشت و بوسیده شده پس از آنجا به قصد آمدن کربلا میجوید و فرمودند
 که سنی از افضل بودی ما غنی شعی بودی با سپید ملک بودی با رعیت و از جواب داد بکلام فصیح و گفتنا السلام علیک یا امیر المؤمنین
 انک انت ملکنا و انا هم ملکنا و لولا بعضی من بودم پادشاه ظالمی منم هر من ملک ملول ملک شدم مشایق ارض مفاصل ترا از بر
 و بر و هم آنکس که مستر شدم هزار شهر و مدینه و هزاران ملک را بقتل رساندم و پیچاه شهر علیمد و بنا کردم و با نصد جان بیکر و اختراع نمود
 و چهار هزار عبد ترک و از موی و موی از بیخ ایل پابع کردم و تزویج نمودم هفتاد هزار زنات ملول و هیچ پادشاه روح بدوی زمین نماند
 مگر اینکه غالب شدم با و در ظلم کردم اهل او را تا آنکه ملک الموت ترور من حاضر شد من فرموده اطاعتی از اهل او را که کردی
 از اطاعت او و ماضی غیر و زان اشارت زلزله بر اقصای من افتاد و جمیع غرائض من از نفس هم رسانند چون هفتاد هزار نفر از اولاد تو
 در حبس من بودند همه بر پیشه بودند آنها را بنظر من در آورد بعضی جزا مقام نمودن ایشان را بمن نمود و بعد دفع مرا اجتناب کرد و اهل
 زمین از ظلم و تعدی من راحت شدند و من معذب در انتم و موکلند بر من هفتاد هزار از زبان من جهنم که در دست هر یکی از ایشان
 نمودن از نار است چنان عوی که اگر خیال دنیا را از ان بنی نکل و سوزن میشود و باز من هواری میکرد و چون یکی از آنها ضربه
 بمن میزدناش از ان مشتعل میشود و مرا میسوزاند و باز خداوند عالم را زنده میکند و عذاب من باید بسطی که بر عباد او در ان
 کردم و موکل نموده است بمن بعد هوی که در بدن منست ما را عطفی که مرا میسوزد و بمن میگویند حیات و عذاب که این جزا
 و مکافات ظلم است اطاعتی پس ساکت شد چهره و جمیع انکساف که انصکار انجناب علیه السلام حاضر بودند همه بیکه افتادند
 بر ذس خودند و عرض کردند یا امیر المؤمنین صلح کنیم حق ترا بعد از آنکه رسول خدا صلی الله علیه و آله را معلوم فرمود و زبان
 گشودیم و حق تو پس ما را احلال کن از آنچه نرضی و حق تو کردیم و از آنچه نرضی و معلوم نوشتیم و ما مانع و پیش ما نهم در امیر المؤمنین
 علیه السلام فرمودند بتعظیمه چه دید ز برخان مسطور نمودیم فاعلیها با اولی الالبصار و بدو اضمحلت هر که طرح رسم انداخت و در باشد
 که اسامع و لغش نهادم که در در کشکول و در کتاب جوده ایچ و اندو که احوال تجمل یعنی بکن گفتند بکن از اعطای اگر در دست بعضی را
 حاضر بود و زان معکات مشوقی نیز بود پس زمین ان کردی نظر و بیان جلالت مشویشان خنده کرد امیر المؤمنین سپید کس بیخند
 پدیدت گفت من در عنفوان جوانی از طاع طریق بودم پس تا جوی بر آوردم چون خواستم که او را بقتل رسانم و بیجا اختراع دزازی نمود
 است از ترسش بجای رسید پس چون دید که من او را میبکشم و او که بدید بکن کرد و کوه بود و گفت شاهد باشی که کفایتی من اینتر است
 و من در خواست بخت تو ایند بکن بر بان شد مراد بدم حق ان نجر که او را کشته بودم بخاطر آن امداد بیخند نمودم فقال لا میسر
 فدشتم انتم ادر بضر ب عنصیر ان امیر گفت ب تحقیق این هر یک که شما است دادند یعنی بر خلیل بودن تو و بعد از آن نمودن ان
 کرد بر انداختن ایچ ایلانه که حاضر بیخند ایدان شمشیر بر مان باید و کار ب که از افضلیان مملوفان و ایدان نیزه و تیران میاید و از
 ظلم و پیداد احوال ملک و مملکت زبون و ققت و عدالت سرزگون میکرد و حق بقای سلطنت با کفر و کفایت و با ظلم و پیداد حقان

و اخبار معتبره وارد شده که الملائکة یعنی مع الکثرة لا یبین مع الظلمة کما کتبت انک هر کس چیزی را کند سر چیزی را منورند بلید بود هر که
ستم نماید هلاک خود را پیشین باید کرد و ظالمها را ثابت ملکت و دوام دولت نماید و هر که بصفتان در میانند و او شایسته
امانه باشد و هر که در خود دن زبانی و شره نماید منظر پیرایه باید بود و آنچه ایست که بجز انظالم و تمسار از غایت غفلت و استکبار
بغیبت ملکت و ملکت نمودن با ملکت و اسوا لایشان بجز در غلظت اجزا و اکثافان و نه از کجای از کجای خود نموده و او نند
نیز اجبار و او اگر افاضت و بیعت چنانکه کرات مشاهده شد از نقل ایشان او که تا بعد از غفلت خودشان باقی ماندند
ذکر لغت آنها در الت و افواه علی التوام در بین نام مذکور شود و نگاه میشود که اگر کینه هم بر او باقی بماند و بیعت بپوشد
بمیزند و بیعت بپوشد و بیعت بپوشد و بیعت بپوشد و بیعت بپوشد و بیعت بپوشد و بیعت بپوشد و بیعت بپوشد و بیعت بپوشد
نفرجام بلا خلاف عنای اعلام خواهد بود و هفتاد و هفتاد و هفتاد و هفتاد و هفتاد و هفتاد و هفتاد و هفتاد و هفتاد و هفتاد
و اندوام افکند و هر جا که حص از خیمه امانت زد امانت و راستی و خدایا بجز در این است که از انواع ظلم و ستم از آن
بر چهاره کان مبرسد با این که کفر و عذاب خواهد شد و اندام مع هذا ان سطوت قهاری و مواخذة جباری غلبه نماید
بر خاطر ایشان می نشیند و آخر باید از آنست که بعضی از فقیر که معاصی دنیا از ایشان سوزند و عطا صفت پندار از ایشان نور سوزند
هزارها از فراموشی نمایند و بکفایتی که از ایشان بهر حال است از احتضار یکدیگر و واسطه آن متب بر خدا می گذارند و خود را از بند
مطلق میدانند مثل اینکه در همه عمر یکدیگر صیغ میکنند با یکدیگر مشاهده مشرف می شود تا مسجیدی میسازند یا در باطن میسازند
و حال آنکه هر چه از عبادات دیگر ایشان بر نحو مغرور در شریعت نباشد با آنجا شبانه مال مردم نمیکنند با داد و نیکو نفس
خود تقصیر نمایند اما تا بداهه مسلمین و ظلم نمودن بر ایشان و اخذ مال آنها از آنها نمایند و همه اینها را فراموش میکنند
و ان بن عمل هم پیش در مد نظر ایشانست و چنان با خوب خیال میکنند که چگونه خدا را عذاب میفایند و حال آنکه هیچ کرده ام
با مسجد بنا نموده ام یا روزی فلان قدر در آن خوانده ام و امثال اینها و چنین کرم با بد در صد مجلسه اعمال خوب باشد و نه
اعمال خوب با یکدیگر موازنه نماید و آنچه شتر آنها را ملاحظه کند تا به بیعت نکند ام افزون تر و کدام کفر ترازی همانا شکر سنگین تراست
و منشا اکثر آفات و شرور و غرور است حاصل معین فرود فریب خوردنت و روان از آن در مقام فریبته شدن بشهر و خدا ^{شيطان}
است در این شدن از عذاب خدا بنوعالی و مطمئن گشتن بامر که موافق هوا و هووس و ملائم طبع باشد تا چیزی بافعال اعمال
خودشان را در دست نمایند و کان میکنند که بعبادت و سبده اند و این محض غرور و غفلت است شيطان همین او را فریاده
است و حال آنکه بقدر ذرة از اعمال صالحه بفری و چنین بشارت از عملی که در زمین و آسمان و کور و انداز مغرورین و صفات اخلاص
هر اخلاص فاضله و بالآخرین جمیع ملکات حسنات قبول عمل آن منوط و محتاج به اینست بان موقوف در بوطست و عملی که از اخلاص ^{خال}
باشد در نزد پروردگار اعتبار ندارد و در نزد مسئولین روز جزا چیزی بر نماند و مناسبت مقام فاضل محقق زان خطای شرافت
مقام از اسرار پنهان است و این فعل نموده اند که حاصل مضمون آن اینست که در خلی بود چیزی و در امید رسیدند بر عابدی در بیخ
اسرائیل بر آن مطلع شده غمناک همان او را برین داشت که نیت بر داشته روانه شد که آن شهر و اطعم نماید در راه شيطان به
صورت روی بار و چنان شده گفت بچرا می آید گفت در خلیست که چیزی از کفار بچرا بود و کفار از او پیوستند مردم تا از قطع ^{کنند}
گفتند با این چکار و گفت کوی ایشان بطول انجام میداد این منبر شد که دست و کربان شدند و فایده شيطان از این زمین ^{الکند}
چون شيطان خود را عاجز میدید گفت معلومت که توانی عمل را بجز شواب و کفایت من از این نوع عمل را میدهم که توانی آن بیشتر
باشد هر روز فلان مبلغ بزرگ بخواد و نوم بگذردم انرا بر او و بفرع اعطا کن غریب شيطان را خورده از عزم قطع درخت در گذشت
و بخانه بر کشد و هر روز قیام خود را بر میباید همان مبلغ را انجام میدهد و بر میباید که نصیحت مکاره و چون چند روزی برین
گذاشت شيطان قطع و طیفه را نمود و بگردن بر تبار خود زنیافت نیش بر داشت و بقطع درخت تمام شيطان سوار بر او
گرفته باز بر سر چاره آمدند و این شيطان بر عابد غالب شده او را بر زمین افکند عابد چون مانند شيطان پس یکدیگر کوفه

فی مخرج

این قصه بر من غالبی آمدی گفت بواسطه اینکه در ابتدای وقت تو خالص بودی و بعد از آنکه در وقت خود قطع درخت کرده بودی و ایندفعه بجهت الودک نموده
 قصدان مبروی و وقت تو خالص نیست با بختی من بر تو غالب کشتم بل آنقدر تمام هست و دفع از مقامات مقربین و منزله است منیع او را
 راه من بلکه کبریا که اعظم است هر که توفیق وصول با نرافت بر تبه عظمی فایز کردید و چگونگی نباشد و حال اینکه آن سبک با
 بنی نوع انسان چنانکه حق سبحانه و تعالی فرماید مَا أُرْوَاهُ إِلَّا لِيُعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ یعنی بندگان مامور با و اراسته
 کردند مگر با بخت که عبادت کند خدا بر او در حالی که خالص کند باشد از برای آن چیز اولیای پروردگار که غایت مقصود و منتهای
 مطلوب است بان بسته است چنانکه فرماید قَنَانٌ يَرْجُو الْإِثْمَ وَيَعْمَلُ مَالًا خَالِصًا وَلَا يَشْرِي بِيَعَاذُ رَبَّهُ یعنی هر که از روی
 لافا پروردگار نهر داشته باشد پس باید عمل صالح بجا آورد و در عبادت پروردگار خود با حدیث شایان سازد و از حضرت پیغمبر صلی
 علیه و آله و سلم که هیچ بنده نیست که چهل روز عمل از برای خدا با خلاص بجا آورد مگر اینک چندی همای حکمت از دل او برین یافتن جاز
 میکرد و در وقت که عمل از برای خدا خالص کن تا اندک او را کفایت کند پس کسانی که مال مردم را میگیرند و در حرف خیران و مبرایند ^{ند}
 محض غرور و غفلتند **بِاللَّهِ التَّوْفِيقُ فَصَلِّ** آنکه کنگا که صبر بر ظلم و عصبانیت در سگرات مونس از سوء خاتمه بر خطر عظیم و در محل نشو
 و پیمان و چگونگی از خطر نجات باید که کسب اکل و شرب و جماع و از حرام علی القدام بوده باشد و عظم و معدن و بجز اگر اموال و عرض
 و ناموس مسلمانان از تصرف کرده باز خاتمه او بجز عاقبت او به نگوید باشد بلکه باید که در وقت مردن دل متوجه بخدا و موقوف از حق او
 او باشد تا بر ستکاری جاوید فایز گردد و این موقوفیت بر مجاهدت نسبتا ناقصرا از شهوات دنیوی باز داده و بلایه محبت دنیا را از
 دل بیرون کند بلکه خاندان را با الماره از ماسوی الله ببرد از دنیا یاد خدا ملکه او شود و بدین این مطن از اینک خاتمه بجز خواهد بود
 تا بتواند و معاوست بهوشی که نزد با مردن روم دهد حکم خواب از ملاطفت کن حالت خود را که در اکثر اوقات خدایا که می
 بین و طافاد از احوال در دل خود محبت خدا را نمی بینی و بخاطرت نمیکند که ترا خالف است بصفت کمال را داشته بلکه او را باطله ^{کلیا}
 فاسده که بانها از کفر در خواب می بینی و اگر توفیق با الله در سگرات مونس در عقاید ادا می خطی هم رسد و شک با نکار در بعضی از
 تنهایی از کثرت معاصی و طغیان در دل او حاصل شود و نیکار به ابد و شغلان سر و منصب و خواهد شد پس کسی که خواهد وقت مردن
 خاطر از آن معاصی و شغلان محفوظ و اصل افکار آنها بنهند باید که در نماز مشغول بجا آمده بود که نفس خود را از او جدا باز
 دارد و در شب شک و اتر از دل خود بر کند و و اطلب بر شمع علم نماید و باطن خود از فکر شاغای بنیاید از دل خود را می محبت خدا و
 انزلی سازد و این از خیر هنگام مردن خود نماید زیرا که هر کسی بر حال آنکه زندگانی کرده مهمی و بر حال آنکه مرد محشوره میشود و مکرر
 مشاهده شده که هر کس بر در وقت مردن دل او مشغول ادا می شده که در زندگانی پیشتر توجیه آن بوده آثار آن از وی ظهور میبرد اما از
 محبت مان و جوارز نا و اوطا و شراب و امثال اینها همین آنکه مریض در وقت عرض سرسام بر اینها از اینها بفرماند که بپل و محبتش بپشور بوده
 ذکر میکند و بان متوجه میشود و پروانغ است که از استیسا و خاتمه از جمله ضعیفها است و بسبب دوستی خدا بود و او که باشد
 و دوستی دنیا و اهل و عیال و منصب مال پرور و سنی خدا غالب میباشد پس چنین که را بنده صبح محبت و نه خالی میکند تا بجا میسر
 که دوستی خدا در نهایت کمی میشود و از آن خیر که اثر در مخالف نفس اماره و شیطان کند باقی نماند و با بخت دل ناریک و سپاه
 میشود و فساد و نافر و میگرد و نادر یکی گاهان بران ترا که میشود و با کلمه نود ایمان از آن بر طرف میشود پس چون سگرات مونس
 در سبب احوال و حال باشد از دنیا مفارقت نماید و آنچه محبوب و ستان مال و فرزند و امثال آن همه را ترک کند و این فعل
 تا از خدا میداند خدا ان قلب دوستی خدای باقی مانده تمام میشود بلکه مبدل بیغض انکار میگرد و چه میداند که خدایا
 او و مصلحت فرزند و مال و عیال و امثال آنچه دوست دارد جدا می کند است و دوستی بسیار با خدا ندارد که بقیضا او را خدایا باشد
 پس در دل او انکار و کراهت بلکه بغض خداوند داخل میشود و نوبت با الله تم پس هر گاه چنین که در حال انکار و بغض میرود بر سو
 خاتمه مرده است و او را خواهد بر خدا مانند بنده که بچشم خشمناکی که او را بفرموده باشند و نیز مولا می خوبیند پس بر کسی
 لازم است که دوستی خدا بر دل او غالب باشد و مع هذا بطاعت و ایمان خود مطنش نیاید شد و خورسند شدن با

و سزا دادن

نیت مکر از بجزدی بجزدی چه هیچکس را از آنچه در پیش برده است خزینه بیرون آید هر چه از این احوال و حاصل از دنیا با مردم که بخت و مقطع
باشد و بالکلیه در خدمت خدا مشغول بوده باشد خائمه خود را پیر میدانند و از آن کار خود چه چیزی دارد و چگونه طبعش میشود
که در آن حال او برنگردد و احوال او متبدل نشود و حال اینکه گفته اند که در شروع دل می شد بدتر است از کردن شراب جوستان در ربک
در آن زمان بچاره کجا و اطبها خاطر کجا چه بجا نشستن و چه در مکان خاطر جمع شد نشد و باید هر کس بر خود که کند در احوال
خودش نوحه نماید و باینجه است که معظم خوف اهل مدینه است و اینست که میترسند در وقت بودن افکار در دین بجا نظر
ایشان خطور کند و بر اینحال هم در همین حجاب میانه آنها پروردگار کرد و ازین معلوم میشود که اگر آدمی در نفس آخر که در
بان مبرور در ساله نماید همه احوال حسنه آن ضایع و بیفایده است و آن نفس که در احوال و افکار مضطرب است در دنیا است
است در آنکه بیطاوعت شهود او فرو رفتن در معاصی و ستمات غلبه شهوات و سوح آنها در آن وقت نیست مگر با
الفیض جانیه با آنها و چه را آدمی بان الفت گرفت و عادت کرد در وقت عین همان بجا نظر او می رسد و در نزد او تصور میشود
در آن که پیشتر و بعد از آن عبادت باشد در وقت رفتن از دنیا دل او متوجه طاعت میشود و اگر آنکه در وقت او تصور میشود
و گاه همان بوده باز آنها در وقت عین حاضر میشود و همین جمیع شغلها و عملها که در وقت عمر متوجه آنها بوده است که پیشتر
شد او سزای است و استعجاب بوده باشد در آنوقت مشغول آن میکرد و کجا که پیشتر فکر و ذکر او در مصیبت و گناه بوده است که در وقت
مردن شهوت گناه بر او غالب دل او متوجه آنها باشد و بر اینحال قبض روح او شود پس گمانند که دل آنها بشهوت مایل و از عیب
خدا زاهل و غافلند و با بخت نزد بگردد و با بخت حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمودند که دردی پنجاه سال عبادت و عمل اهل
بهشت را میکند تا اینکه متوجه او و بهشت بگذرد و شهادت شکر با آن نماید و خائمه او با آنچه مفقود شده میشود و معلومست که در
نقد و قیاسی که باعث شقاوت شود نمیتواند مگر افکار و نیت که چون برین خاطر دو گذرند و با بختی گفته اند که نیت یکم
از گناه که در دنیا هلاک شدند که چگونه هلاک شدند لکن تعجب یکم از گناه که نجات یافتند چگونه نجات یافتند و در اختیار
شده که چون روح بنده مؤمن را بر خرد اسلام و پیران ملائکه نیت میکنند و میگویند چگونه نجات یافت از دنیا که بندگان مادی آنها
تانی شدند و از اینجاست فرموده انحضرت ع ظاهر میشود که فرمودند مردم هر اهل هلاکت مکره اهل و علماء هله اهل هلاکت مکر
عمل کنندگان بد علم خود و عمل کنندگان هله اهل هلاکت مکر مخلصین و مخلصین همه بر خطی عظیم و محل خوف و بیم اند و بی خط
مریبه شهادت در راه خدا مطاوعت عمل مفاهاه ناگوار غیر خوبست زیرا که بسیار باشد که در آن فحشاء و فحش اتفاق افتد که خاطر آدمی
ملفت فکر بدی باشد و اما شهادت در راه خدا قبض روح در عالمی میشود که در دل بجز بخت خدا امری باقی نماند زیرا که کسی که
خدا در سول و ائمه علیهم السلام رو میداند کار از ما بود مگر آنچه در ضای ایشان بر خود نوشته است و از اینها ظاهر میشود که گفته
شهادت باشد که مذکور شد باعث طریقت از خطی بگردید همین آنکه بعضی از اعلام نکر خورده اند که هر چه بظلم گفته شود یا بجزا رفت باشد
و لکن مقصود او رضای خدا و سول نباشد بجز آنچه که در عا و دنیا هرگز در دنیای دنیا که ای مختلفه و در خواب مشاهده میکند
و که هر اهو بوده نازه بجا و غر سیده باشد و محلم شود صورت عبادت بنو اول و نباید همچنین در وقت سکران اول و پیش
پیش از آنکه مشایخ خوابت بجزا آنچه معاش شده و الهت گرفته بنظرش نماید و بسیار باشد که بواسطه الفت و عادت صورت
در نزد او مثل میشود و در آنوقت میل بان میکند و با بخت قبض روح او میشود و همچنین است احوال مصبران بنو اول و اول و شری
خروج غنا و انکسار که بجهت مجا و مال و جلال در است و امارت و ظلم و هفت غارت و غیر اینها مبتلا گشته اند اما خدا الله سبحانه و تعالی
و هم شریک در معافندین کمال عقل و باوغ و رشده و فساد پس جابز نیست بیع همچون اگر چه اواری باشد هر گاه در حال
چون او بوده ندرتھا اطلاق و همچنین بیع منفعل و سکران و صیغ سغبه و غافل و غافل و غافل بلا خلاف آنکه مکر و صیغ که بد
سال سیده باشد چون در آن خلافت و لکن اشهر و اغوی در آن نیز بطلافت و تصوم و صیغ مستفص و منع از آن بدو
ان قبل باوغ و اید شده اگر چه در محقرات باشد و قول بجزا بیع صبی که بدیده سالی سیده باشد که از شیخ طوسی روح نقل

قوله

ضمیمت در بعضی گفته و توافق علم مندرج سوی القیاس میوزان صیغه و عقده و طلاق و غیره منع القیاس و لا یشتم المفسر علیہ
ثانی الامام القائل بالعدلیه علیہ و بكونه مع القائلین ثالثا الثمن الفرض تكالیف لیس محکما و در الاموال الزیوره مع معانی
بالاصول التمهید عما یصلح للمعاوضه حق العوضه و قال فی التراجیح و کذا یبلغ عشر اعلا علی الاطلاق و در مسائلک در شرح قوله
او گفته هذا هو الاقوی و قبل مجازیه به بالوصفین وهو ضعیف والمراد بالعدل هنا الرشده فغير الرشده لا یصح به بعد وان کان عا
و قال فی انوار القضاة من جوز عقدا تصبی اذا کان مینزا و اذا بلغ عشر اذ فی الحقیقت فقد خالفنا لاصحابنا لاخبارنا الحاضره فی
الایة لئلا علی عدم نفوذ تصرفاته الموبده بما لا یصلح و القواعد و الاحکام و الاجماع و لکن فاضل مؤسسه علی اعلا الله مقامه
در کتاب مناجر فرموده که از شرطهای مباحه اینست که بایع و مشتری هر دو باید عاقل و رشید و بالغ باشند بنا بر مشهور و اگر کما
شود که پدر یا مادر یا شخص دیگر چیزی را در اماند بنا بالغ که بر امان ایشان بفروشد یا معامله دیگر نماید ظاهر مانعی نداشته باشد
و معامله با حقیقه ایشان میکنند و اینست که انکار شاکت و غلام و کنیز اگر خواهند خرید نمایند یا فروخت کنند باید باذن
مالکشان باشد انچه کلامه دفع مقامه بل اگر چه معامله طفل بی تمیز و با تمیز از صحیح نیست لکن اگر با غیر او معامله کند که در
او دار و مکتان باشد و چیزی را بخرید و چیزی را از او بدید که معامله نماید چون اصل بیع و شرا باذن و اینست ایشان ان
معامله اند و در اینست جو از ان چه از سبب مسلمان در عصرها و شهرها متعارف و مندا و لست اما باید انکار بر متعارف و مندا و ل
کند ما حصل هرگاه اطفال بمنزله ان باشند از برای فروشنده یا خریدنده که اهلیت معامله را دارند و این امر یعنی باذن بفریبند
مانندان معلوم باشد ظاهر این نوع از معامله فی الحقیقه معامله با صاحب مال که بالغ و عاقلست میباشد چنانچه متعارفست
و سیدنا العلی العلی القائل قدس متهم نیز تصریح بجواز این کرده و عبارتی ایشان در بیان اینست نعم الاظهر جوازها ان فی غیره
الادله و الایة لئلا و لکن لا یصح ان لا یصح من غیره کما یستدل به من جملة جماعه من المسلمین کما ان فی بعضی تخصیصه
بما هو المعانی امثال هذه الا من غایة الذي یمكن فیدعی ان القائلین الامه الخ و فاضل کراسوز در منهاج گفته فلا یصح بیع الصبیح
لو بلغ عشر او کان مما ینزل القادیه من فی الثمن الذوق و ان اجازة الولی نعم بیع بیعها ان فی بمنزله الادله الایة مما هو المعنی
فی امثال هذه الا من غایة ان یكون باذن الولی و حضوره و لا یصح ان لا یصح من غیره کما یستدل به من جملة جماعه من المسلمین کما ان فی بعضی تخصیصه
اطفال و عاقدان که اطفال بحد باو غ و رشید رسیده اند پس تصرفشان قبل از ان موقوف است نسبت بفریبند و خیر باشد یا پدر و بعد از
ان که بالغ و رشید کرد پس بعد از ان قطع میشود و اختیارشان بر طرف میکرد و باید تصرفشان در حال اختیارشان خلاف
مصلحت غیر باشد یا مصلحتی نباشد که مال ایشان را بخرند و در اینست که بیع بیعها ان فی بمنزله الادله الایة مما هو المعنی
و مال خود را از برای ایشان بفروشد بشرط معرفه اطفال در هر دو صورت بلکه صبی نیز میتواند که با وجود مصلحتی سفار و مال ایشان
برای خود بشن مثل غیر یا اگر بیکر عین یا به اذن غیره قال فی الریاض جوز ان یقوم مال الیتیم علی نفسه بشن المثل فصاعدا اذا الیک
هناک للزبادة باذلا علی الاقوی و قال القاضی و القاضی و الفاضلین و التمهیدین و الفاضلین و غیرهم من المتأخرین للغیر المجهر
فصوره سند و جعل الاکثر و با عدم مصلحتی غیره است قطعاً بل خلاف و قال التمهید القاضی و غیره و اما بیع لک التقوم علی نفسه
مع کون الیوم مصلحه لک طفل اذا بیع بیع مال پدر و نه مطلقاً که بیکر یا صبی خود کرده باشد نمیتواند تصرف در اموال خود
کنده کند مگر بعد از فوت او و در هر چه و صبی تعیین کرد صاحب اختیار است کما فی بعضی مصلحتی میباشد و ان بیکر یا خرید و فروش و غیره
در بعضی کلمات فی الاموال بیام و لکن صبی را به خود بخرید نمیتواند و بخرید و بخرید و بخرید و بخرید و بخرید و بخرید و بخرید
که بوجوب بیعها ما بین موجب قابل شده اند ضمناً است بلکه کتابت میکند معانیها و صاحبها چنانکه فاضلین و شیخها بن کتاب
عاقده صریحاً و صان المتأخرین و اکثر متقدمین تصریح نموده اند بلکه در بعضی از شیخ طوسی در کتابت ثنای اعتباری و عقده
کتابت در بعضی اجاع متغایر و به در و اینها بطریق اولی کافی باشد و عاقدان بیعت و لئلا و علی القلوس و بیع علی کتابها لئلا
الاعتباری فی عقد انکاح لجماعاً و حاصل انها بکون کافیاً به بطریق اولی و بدانکه آنچه از دلیل و قاضی عاقدان اعظم است

من غير خلاف ظاهر و میشود اینست که با نیت بیع ملک و مال منفرجه که مورد نیاز است یا آن جهت نفع یا در صورتی که بیع اصلاح باشد
از برای او مثل اینکه ملک به نیت از برای او بجز و آنکه اگر بفرشده باشد یا اینکه اگر آن مال را نخرود و شد تلف میشود و ضایع میگردد پس فروختن آن
و در صورتی که مال منفرجه را بدون احتیاج منفرجه فروختن آن بشرطی که معلوم نیست که جایز باشد چه جایز باشد بکسر از ضمن المثل بفرشده
مکمل که برای او اصلاح و الهی باشد از نگاه داشتن و اگر چه آن منفرجه شد کسب آنرا با عمل عامه شرعی بدهد باز با نیت نفع او اما به
احتیاج منفرجه فروختن بیع صحیح است مگر اینکه ولی مقصود باشد و در صورتی که آن بکسر از ضمن المثل و اگر مقصود نکرده باشد بکسر
آن ممکن نبوده که او معیشت ... بگذرد یا نفع صحیح است در اول چیزی نیست و هرگاه مقصود شده باشد در قیمت آن و از راه نادانی
قیمت کسب از ضمن المثل فروخته باشد بیع صحیح است و اگر بیایم عوی غبن در تمام باید و مقتضای آن عمل باید کرد و این در صورتیست که
ولی شخص صاحب جای بیع غالب معاملاتی و بر وفق استقامت بود و در اینجا عاقل شده باشد بیع صحیحی مثل آنکه در اول فروختن و در
باشد تا آنکه در هرگاه ولی عاقلی بطریق عقل و معامله باشد و ببلد بی نیت نداشته باشد و با وجود این از روی بی خبری
با نیت قیمت فروخته و بعد معلوم شد که کسب از ضمن المثل بوده در خصوص آن بیع از اصل باطل است قال فی انوار الفقاهة نعم لو اخذ
ابطال بصره فهاضما افسد به ولا یغزلان و قال فی المناهج ولا يجوز التصرف من الاولیاء اذا كان مضرا بل ما لا یفیع فی بیع و بیع جامع
و غیر ایشان بدون ذکر خلاف نقل نموده اند و بنا بر بطلان بیع ایشان غبن ندانند تا بیع صحیح نماید و از آنجا که حاکم شرع با
که این باشد از جانب و میتواند که تصرف کند در اموال اطفال هرگاه پدر و جدایی با و حق ایشان نداشته باشد بلا خلاف که فی ارباض
و میتواند اموال ایشان را بفروشد و چیزی از برای ایشان بجز هرگاه مصلحت ایشان را نداند و همچنین تصرف در مال غایب در حق
فساد بران با ملاحظه مصلحت آن و تصرف در ادای دیون و وصایای میت در وقتی که وصی نداشته باشد و اختیار اموال کسی که مسافر
بعد از بلوغ و رشید و او را طاری شده باشد در زمانیکه سفیرها بالغ شده باشد و اینها فایده است از برای او همانند باشد که
اگر چنین باشد اختیار او باید و جداست که زنده باشد و الا با وصی ایشان نیست و اگر وصی نداشته باشد با حاکم شرع است قال فی ارباض
و ان سبق و شده و ارتفع عنه الحجر بالبلوغ معتمداً علی تحقیق النسخة فللمحاکم الولاية و انهم قبل الارتفاع الولاية عنه بالرشید فلا تعود الیه
الایة بطلان و هو منصف و محاکم و ان عام لا یحتاج نوبت الی دلیل وان لم یخلف فی بعض الموارد و ظاهر المسائل و الرخصة و غیر هاتک
المخلافه و شیخ علی کرک طاب ثراه در شرح قواعد فقه تصریح با این نموده است قال ان بلغ فاسد العقل فلا یجوز ان الولاية علیک
ذکر المصنف اما اذا اکل الغنم تجده حیوانه فالذی یقتضی صحیح النظر الولاية علیه للمحاکم لزال الولاية الی اب و ایضا قال فی شرح
العلل و در کتابت گفته و قبل ان بلغ و شهد اثم تجده مسفه فامر الی محاکمه و نهما و هو لوجود استصحاب حکم و لا یتم فی الاول و
ارتفاع عن الشان فحتاج عود الی دلیل و محاکمه و ان عام لا یحتاج الی دلیل و همچنین حاکم شرع صاحب اختیار و ولی کسی که در
او پیش از مال و باشد و طلبکاران التماس کنند از آنکه او را نگذارد که اموال موجوده که او را نترسند و بر طرف سازد و بجا
اخری میتواند و را بجز نماید و تسلط دارد و در کفر و غیره و زکوة و حصه امام علیه السلام از حقش زکوة که مانع کند و بفقرا مستحق
بدهد و دلیل در همه اینها بولایت حاکم شرع یعنی بیحد جامع شرایط قوی از عموم نهایی که از او ایات مثل قبوله عمرین حفظه
و غیر این فریده میشود و همین از عموم العلماء و در ثلث الانبیاء و شکی نیست که از برای انبیاء این نوع ولایت ثابت بود پس
از برای علماء نیز میباشد و از بعضی اصحاب جامع و اتفاق نیز در بیابان نقل شده و بعضی از ما ذکر چنانچه در جامع الشان
ان ذکر نموده اند و ایضا دلالت میکند برین عقل و اعتبار از برای آنکه ظاهر است که ما شایسته امور نباشد و کسی مثل حاکم عادل
نیست بی رحمان او و بسبب علم و بیان چنانچه در کتابها و جامع الشان تصریح نموده اند و در کتاب بعد از ذکر اینها گفته و ان الفقه
ناجیه الی الامان یقتضی بعض الاحیان التوبة بالثمرة و نقل لاتفان و در صورتیکه سفید و عاقل و وصی یکی از ایشان باشد
باشد مذکور کرد که نوبت اموال ایشان با حاکم شرع است و اگر حاکم نمی بوده یا بوده و لکن دست در بیان معتدداً معتد شود
مثل آنکه عدل او دیگر باشد در صورتی که نوبت اموال ایشان بقدر حاجت با عدول مؤمنین است اگر چه بکفر عادل باشد چنانچه

فان كان

مطلقاً مؤمن بتكليفه وفاقاً للظهور اكثر المتأخرين وللمعتبر المستفيضه المؤيده بان فيه الايمان على البر المأمور بهما والكل يد
 السنة وعموم قوله سبحانه مؤمنون بعضهم اولياء بعض ونحو ذلك من المؤيدات التي يعظمها الثمرة العظيمة التي كثر
 تكون اجاباً بل العلم اجماع في الحقيقة كما مر في الرباض وخلافه بن اورد في مثل برود محقق روح در شرايع شاذ وناو است واحتمال
 هك منع على ان ذلك عدول مؤمنين وهو وانه باشد كه حاكم شرع در انجا موجود باشد چنانچه در بعض بعض شرح
 نیز گفته و خلاف آنكه قد المان في الشرايع شاذ غير ما ثبت له مع احتمال عبادة الاول ما يوافق اجماعه بارادته منها المنع عن ولا
 اذا كان هناك حاكم شرعي وصاحب قواضين قدس متردد جامع الشكات فرموده كه هر كاه حاكم شرع نباشد چنانچه ظاهر است كه
 ولايت ثابت است از برای كس كه اعتماد بدین و امانت او باشد چنانكه جی از علماً نصیر بان كوه اند و ذلك مكذب بان امانت دیناً
 اخبار مثل قوله شعراً لا تقر بامال الائمة الا التي هي احسن و در موضع دیگر در ان كتاب در نسب این ایه گفته ای باطل بقوله التي هي احسن
 قد بوقم ان هذه الاية تدل على وجوب استغناء الطريقة الاحسن والامتنع من جميع الطرق البقية ولا يمكن مجرد حصول المصلحة في النظر
 واول اولاد في الاية على ذلك مفهوم الاستغناء هو جواز التصرف على الطريقة الاحسن فانه ليس محرم ان فان اولاد لا
 تقر بوال الا لان بل اقربا بالحفظ عليه كما ثبت في ذلك من بعض المفسرين وايضا دلالتها بان قوله تعالى وما على الخبير
 من تبديل وشك فيستدل بان احتساب صفات و غیران و بعضی استدلال كوه اند بچكای خضر و ظاهر است كه او محبوب كرم كشته
 باشد بجهنم حال كنهان كه صاحبان بودند كه ان پادشاه ظالم انكشیر اعظم كند و از صكبت انبیا عرض حسن متابعت او شاذ و
 كوی نكود كه خضر پیغمبر بود و این عمل از برای او جایز است و لزوم ندارد كه از برای همه ملایم باشد چنانكه كبر و استدلال بملاحظة
 علتك كه ان احتساب است پس در هر جا كه علتك باشد حکم ثابت میشود و دلالت میکند برین نیز بعض اخبار مثل صحیح محمد
 بن اسمعيل بن بزيع مؤيد بروايت اسمعيل بن سعد الاشعري چنانكه در كتابه و غیران نقل نموده اند و غیر آنها از اخبار كه نقل
 شده بظاهر عدول مؤمنين در مقام جهنم در تصرف و اموال ابناء محقق نمائند كه اگر حاكم شرع جهنم باشد نك ممكن بود
 مراجع بران اگر چه بعد از مدت مثلاً ممكن بوده در بعض صور عدول مؤمنين با عدول واحد با بدافضات نمايند در تصرف و در
 اموال صفات و آنچه لا بد منه است و بايد بنا خبر اندازند آنچه را كه وسعت دارد بخبر ان قال في الرباض ولو كان الحياكم بعد او ممكن
 الرجعة اليه ولو بعد مدة انصرفوا في التصرف على ما لا بد منه واخر و اما مع تاخیر و اكثر اصحاب خبر از بنظر انصریح نموده اند
 و مستثنى است ان فعل منع بر تقلد بران آنچه مضطر میشوند اطفال و در باب زينة مؤمنه و همچنین استعمال مشرف بلغ في كل انبها
 و مانند آنچه از قبيل باشد مثل طعام جابعين مضطرب و نحو ان بر عاقبة مسلمين و اجب كفايت و ان مجهد و عدول
 هم ايضا ضرورت است بلا خلاف عدول بعض نیز گفته و استثنى عن محل المنع على تقدير ما يضطر اليه الاطفال و الذواب من المؤنة و
 منها الملايش في الاطفال ان ذلك هو الواجب على المسلمين كفاية فضلا عن العدل منهم كاطعام الجابعين المضطربين و نحو ذلك
 سيزدهم انك بايع و مشتم بهل و شهد باشد بعضی بر له نفع و ضرر بكنند در امور بكنه لابق مجال ايشان پس معامله منصف بعضی
 چرشد كه اموال خود را نماند ضبط غلبه و در اغراض غير مجرب و چيز بكنه لابق مجال ايشان بكنند و غالباً كذا ان میباشد
 نه در اصلاح ان باطلست بلا خلاف و مجرب و ممنوع از تصرفات مالیه است از قبيل بيع و شراء و عاصم و اقرار بمال و امثال آنها
 و مجرب و سفه ان با بطل حکم حاكم على الاطلاق اگر چه مجرب باشد با معامله مالیه نماید بعضی نیست كنه با رضول في او امضاء
 قال في الرباض التفت وهو الذي يعرف امواله في غير الاغراض التي يفسد بها ولا يصلي الى ان قال فلو بايع و اجماع هذا
 بعد ثبوت مجرب و ثبوت سفه و بشرط حكم الحاكم على الاطلاق لم يفسد به و ان ناسب الحال الفعلاء الامع اجازة التمر في
 ضمير على القول بالفضول و علامه در ان شأنه التفت وهو المذكور امواله في غير الاغراض التي يفسد بها و ان قال فلو بايع
 او اقر بمال او اقرض او يبيع مع حاكم عليه المخرج و جواز بيع سفه باذن مولى مذهب كنه اصحاب و علامه في رد المحتار
 داده اند صحت بيع او اقرض و كنه مخلص و مولى من منع نموده اند و جواز ايشان غير واضح و افضاء اصل و عموم مسالمة

في مقام

في
٢٥٨

عليه في التصرفات المأثمة والذي يصرفها الاموال في غير الاغراض القصية عند العقلاء غالباً بالتعب الى حاله بحيث يهاب على ان يعرفه وطلبه
 لذاته والفقهاء جميعاً التفتوا المذكور فكذلك بهذا المعنى انصرف كل من قد استقره اما كقوت رشدين بل انك وشدة ملكة نفسانية
 كما اقتضاهما فيما يصلح الا او منع يمكن ان اذ ان وصرف كردن در غير جوه لا يقبل باضالع عقلاء وطلاق كقوت عدم ملكة كفايت نميكنند
 بل كما بايد بخوي ملك حاصل نمايد که معتبر باشد ذوالان در اقتضا اصلاح مال و اگر غير همد مال باشد ولو كان
 وغيت نداشته باشد در اصلاح ان بوجه معتبر در نزد عقلاء غير و تحقق باشد باز كفايت نميكنند و اگر ملكة اصلاح مال
 عمل در جمع مال داشته باشد و لكن انفاق كند ترا در غير وجه سابق بما لشران غير شملت بلا خلاف بهر كافي اليه ارض حيث قال الرشيد
 وهو كما ذكره الاصحاب من غير خلاف يعرف وساعده الامانة والعرفان يكون مصححاً لما لا يثبت يكون له ملكة نفسانية تقضي اصلاحه
 وتمنع اسائه وصرفه في غير الوجوه الا بقضاء العقلاء لا مطلقاً في اصلاح اجناس مع التسليم القابل للرشد جدا مع عدم الرشيد
 مجردة عرفاً وحادثة و مع سالك في جميع انبها كه نوشت كريد بتفصيل ذكر فوهه و در كتابه كفت به غير تحقيق الرشيد ثلثة امور كونه همد
 مفيد المال بالتضييع و كونه مصححاً لعل العجز الا في احواله بما يمتنع عند العقلاء بالتبني مثلاً و كونه بحيث لا يصرفه في المصارف التي
 لا يليق بحال ولا بد كون الثالثة ملكة ذرايمه وكفايت نميكنند بتكديش اغراض صحه مال خود و صرف نكند في اصلاح مال خود و
 بكنند باز بهر شدت ولا بد بايد در صد ملاحظه اصلاح وجود و تحصيل معدوم بوده باشد پس سفره ترك انبست و تحقيق بهر
 سفره بترك اشتغال بر اعمال كسرت و اراست وقوع ان از امثال او به تضييع مال و احوال عين فاحش در معاملات و انفاق در
 حرمات و صرف مال در اطعمه نفهيكه لا يبق بما لا يوجب قتل و بله خود و شرف و صنعت خود و مثل انبها است شراء
 امنه و لباس فاخره و نحو انبها و صرف نميكنند غلط و اختراع نادرا و وقوع كدره ما ذكره كاهن انفاق ما يند چنان كاهن مشهوره كه از
 رشدهم در بعض احوال صادر ميشود و كل ما ذكره عنونست در كلمات و كتب الا اصحابه در مسالك و دباض و غير انبها نیز
 ذكر فوهه اند قال في المسالك قلنا عرفنا الصنف الرشيد باننا المصلح لما يعرف بالتصنيف باننا الذي يصرف ماله في غير الاغراض القصية او
 تدعى فالتن الرشيد لا يكتفي فيه ذلك بل لابد من ملاحظة اصلاح الموجود و تحصيل المعدوم بالوجوه السابقة فيكون للتصنيف ذلك
 فيحقق ترك الاشتغال بالاعمال التي يغني وقوعهما من امثاله و لابد من تقيد صرف المال في غير الغرض القصية يكون ذلك ملكة
 بان يكون ذلك من شأنه فلا يندفع الفاطم و الاختراع نادرا و وقوع من كثر من التصفين بالرشيد و الماله بغير الاغراض القصية و ما
 لا يلامهم تصرفات العقلاء غالباً كضييع المال واحتمال الضمان الفاحش في المعاملات والانفاق في الحرمات و صرف المال في الاغراض
 التي لا يليق بحاله بحسب قده و بله و شرفه و صنعته و مثله شراء الامتعة الفاخرة واللباس كذلك الى اخره قال في الفواحد و اما الرشيد
 فهو كقوت نفسانية يمنع من افساد المال و صرفه في غير الوجوه الا بطله باضالع العقلاء و قال ايضا و اما التصبة هو الذي يصرف ماله
 في غير الوجوه الملايم لافعال العقلاء و قال في الشرايع اما التصبة هو الذي يصرف ماله في غير الاغراض القصية و قال في الخانات و
 التمدد فيه وفي التضييع لا يشان الفهوم من الرشيد عرفاً هو اصلاح المال و عدم الاختطاع في المعاملات وفي الغرض بالرشيد
 اصلاح في المال و قال تعالى فان تصبه هو الذي يصرف ماله في غير الاغراض القصية فلو باع و احوال هذه له يرضيه و يصح
 طلافه و ظهوره و افرانه بما لا يوجب مالا و قال في الكفاية و اما التصبة هو الذي يصرف ماله و لا يصرفه في غير الاغراض
 القصية الا بطله بطاهه و وجهه كونه من ذلك عن ملكة و اسطة الان فانه يرباع التصبة له يرضيه و هبه و افرانه بما لا يوجب
 طلافه و ظهوره و افرانه بالتباليه و وجهه بالتقيد و بالتقصير في غيره فله من كلام الفقهاء بل هو نظرية عملي و لا يندفع
 التصبة بهذا المعنى فبعض الروايات ايضا في وثيقة عبد الله بن سنان و ما دامه الا ان يكون سفيها او ضعيفا فقالوا
 التصبة فقال الذي يرضى لعدم باضاعة فقال و اما الضميمة فقال الاله و في حيزه عجزه قال سالكه من التهمة مني تدفع
 اليها الما قال اذا علمت انها لا تفسد لا تضييع وفي رسالة الفقهاء عن الصادق عليه السلام استسئل عن قول الله عز وجل فان
 انتم فيما هم شذاة قد ذوقوا اثم اموالكم قال بناس الرشيد حفظ المال وفي حيزه هشام بن سالم طنا حمله و لم يورثه

رشد و کان سفیما ارضیها فایلیج من غیره و لیه مال و فی روائی و بصیران احکام و لیکن نه عقل له بدفع البشنا ابدالی غیر ذلک
خلاصه از توضیح است اتفاق مال در هر دو جهت چنانکه از گفتار نقل شد بلکه در مذکور ادعای جامع کرده و در بعضی نیز گفته است
تضییعها اتفاقا فی المهر و ما کما فی الذکره او فی الاطعمه التي لا یلبس بها و یلبس فیها و یلبس فیها و یلبس فیها و یلبس فیها و یلبس فیها
کذلک با اینکه در اطعمه و امانت و ملبوسات که لا یلبس بها و یلبس فیها و یلبس فیها و یلبس فیها و یلبس فیها و یلبس فیها
و مصالح از نقل و انتقال هر باطلست اگر چه به بیست و پنج سال اخصا اعلان شده باشند با اتفاق عاونا اما چنانکه در توضیح
مشار و غیره نقل شده و مخالف با وجهی است که گفته بعد از بلوغ بیست و پنج سال او بجز و نیست که نقل فی الریاض و اخبار
مکند اولاد تجار و اهل کرب با بنظر بنی که بیع و شرا از امتیاز با و نفی و بیع نماید اگر در او رسد هر گاه و اتفاق فاعده بعمل
آورد و مکرر از غنیمت و تضییع سال باشد شهادت الاکلا و اگر اهل صنعت نباشد این نفعه یکجا او را مثلا تسلیم او میباشد
هر گاه مکرر ابقوا ملک و در صالح خورد و مواضعی که معین بر آن ان خود اند صرف نموده و الا غیر شهادت و زمان و
امتحان میکنند در حفظ آنچه در دست ایشان است و استیجاب و وضع آن در آن جهت که موضوع بانست و همین در صورت و حفظ
اطمینان در تحت پدایشان است نه مثل موش و شواینها و چون مکرر بر وجه ملک حفظ نمود ثابت میشود و رشد و در این اگر نشود
فقط نماید سفاقتش محقق میشود و بعد از آن ول ملک غیر ندارد اگر اقرار اتفاق افتد که در حفظ غلط کند با اجماع در
بعضی اشیا بزرگ ایشان واقع شود چه از کاملین نه چنان عمل در بعضی وقتها صادر میشود و کما صرح به مثلا من الاحتیاج
الاعلامه و التجهیزین و التا الکفایه و التا الریاض و اکثر المناخرین و بدانکه نسبت شیخ داده اند که در مبسوط و خلاف و غیر
شیخ غنیه حاصل شده اند که هر فاسفی بقیه است و غیره بقیه است که عادل باشد و این مشکلیست و حق اینست که چنین نیست بلکه
علی الشیخ و المنصور سقیه است که مذکور شد و قول ایشان ضعیفست بلکه در رشد عدالت شرط نیست اشتراط آن است
جماعتی از عامه است از جمله ایشان شافعیست چنانکه شریعه و مستأذکر نموده و اگر عدالت شرط باشد در رشد دیگر اقامه میشود و سونی
برای مسلمین و منتظم نمیشود احوال عالم برای اینکه مردم الامان و ایشان یا فاسق است یا مجبور و محال و جعل بشود مقتضی جمیع شریعت
چنانکه اکثر اعلام ذکر نموده اند و مانعین احتجاج نموده اند بر آن بقوله تعالی و لا تؤولوا الشفاهه أموالکم و قد روی ان شاربا یحرف شیفته
و غیره از لایزال با فصل مدعی عن ابن عباس قوله تعالی ان انتم منینهم و رشد هوان یبلغ ذوقه و حلام و عقل و اکثر اهل امام علی
اعتبارها و الاکفایه باصلاح المال علی الوجه الذی ذکرناه لان المفهوم من الرشد عرفا و ذلک هو المعنی فی التا و قال فی الریاض بالمفهوم
من الرشد فی المعنی کما عرفه و یصلح المال علی الوجه المتقدم و ان کان غاسقا و لیس له مدخله فی مفهومه عرفا کما لا یصلح
ار شریعت معنیه مزجیه هو و نظما لان قال فالفول باعتبارها کما فی المبسوط و الخلاف و الفقه ضعیف غایب فی بعض و غیره قول ایشان
میکنند عموم اوله ثبوت سلطنت بر ارباب مال و اطلاق او لکتابا و سنده بدفع اموال بنامی بجز با بناس و رشد بدون اعتبار از غیر و ایضا
دلیل میکند و وجهی که در شده بر جوان معامله و منافع مستان و اخذ جوایز عمال و ساکنان بدون تعهد عدالت ایشان و علامه
در تذکره گفتار ان الفاسق ان کان بنفق مالا فی المعاصی کثیره الخور و الا ان لله و الفار و یوصل به الی الفساقه و غیره رشد لا یصلح
الیه اموال اجماعا الشذیه ماله و تضییعها باه فی غیره و ان کان ذمه لغيره لکن کالذکر منع الزکوة و اضا عند الصاویه مع حفظ
ماله و دفع الیه ماله لان الفرض من الحفظ الماله و یحصل بدون الحفظ لاجل الیه قال و کذا انظر فی الفسق الذی لا یضمن تضییع
المال و لا یبذره فانه لا یجوز علیه اجماعا خلاصه سقیه از جمیع تعترفات مجرور و ممنوعه قطع خواهد بود باشد با آن و اگر چه سقیه بنامید با
بمال یکدم مضی نیست اما تعترفات غیر با الیه از نحو طلاق و ظهار و افراء با نیمه و جیال نباشد مثل افراء بنامید موجب بصلح است
اگر چه افراء بقتل عمد باشد بلا خلاف معنای الی الاجماع الحکم فی بعض البصالی ما نقله فی الریاض و اگر کسی چیزی را بفرودشان بنامید
و اگر بیع موجود باشد بنامید سقاره نماید و هر گاه تلف شده باشد پس اگر باذن صاحبش قبض کرده از کس به بیع میبرد و بعد از آن
سقیه بنامید ندارد که مثل باقیه از او مطالبه کند در صورتیکه عالم بحال و باشد قطعاً بلا خلاف تا اگر جاهل بوده در سینه عمل خلاف

بموجب

اطلاق قول محقق و مشايخ ائمه كذا من جوع غم و اندكند ملكه بكمفاده عدم وجود رانيد با شمر و ادمه مال و اذناهم انسان كالمبيع
 باطلاق كان المبيع موجودا قبل البيع استوار وان لکن لو كان المفضل من صاحب وكان عالما بغيره كان الفادان فان جوع و غم
 غير ان كان جاهلا لم يكن كذلك على الاصح حيث خصه خود که قبل از اخبار با و معامله نموده اگر سفيه بغير ابدون ان بايع فصرف
 باشد در صورت رضامت و طر ببيع فاسد مقتضی ان در بعض نوبت و من تصرف میشود و مال غیر بغير اذن او رضامن ان مثل
 انکه مال غیر تلف کند با فضیله بغير اذن مالک چنانکه در تذکره و للتا و شرح لعمد نصیر مع نموده اند و قولی که در کتب ائمه
 معلوم گردید احوال اشخاصی که ملک مضمحل ندارند و هر چه بدست ایشان افتد در عقرات مانند شرب بخور و زنا و لواط و لواط و غیره
 میباشد بلکه در اطعمه و نفی و البسته فخره که فرخود لحوال امثال او نیست مصرف میکنند و در اصلاح مال موجود تحصیل معدود
 نمیشوند و اموال خود را در غیر ارض صحیحه باصرف مینمایند پس بلاشک چنین اشخاص از مردودن سفيه و غیره شدنند ان تصرفات
 بالمره ممنوعه و حق بغير ايشان اگر کسی بود هر چه میخواهد مشغول در استیلا کلام و اوصاف و نظراته اگر اموال ایشان از اینها تسلیم کند مشغول
 و ضمها مانند طعام بلا خلاف با حرجی که در علمه و طلبها و چون در شد ایشان محقق گردید پس کلامه داشتن اموال ایشان با عدم
 انها حرام است اجماعا کما قاله الفقهاء ان ائمتنا هم رؤسنا فادفعوا اليهم اموالهم چهاردهم از شرایط بیع انکه بايع ندرت داشته باشد
 بر تسلیم بیع بلا خلاف کما في الرأى بل عليه الاجماع في الغبن وعن الذکره و هو بجزء مضافا الی استلزام البیع مع عدم الفرد و التفاهة و اگر بايغ
 باشد و انزع ان از خاصه صحیح است بیع بر فاسد و عاجز بنقض علیه العلامة فی الذکره و التفاهة و الخلفه و غیره المحققین و الحقو الکرکي
 الشرکي هو المرفوض مع انتفاء المانع و در تذکره او عا کجماع نیز نموده است حيث قال لو باع ما لا يقصود بان كان يقصد على استراده و تسلیم
 صحیح البیع کالموهبة اجماعا پس بیارین اگر مالی با ملک مثلا در دست ظالمی باشد و با بهر استیفا ان ممکن نباشد که تسلیم مشرک کند و مشرک
 نیز قدرت نداشته باشد که انظامه بر بوی بکند و تصرف نماید لاشک چنین میباشد باطل است چه مسلم غر و سفاهت قال و الخلفه
 لا يجوز بيع المصوب على غير الغائب اذا لم يتمكن منه الباع ولا المشتري اجماعا لانفاء القدره علیه و اگر بخود انظامه بفرود شد صحیح
 بلا کلام صحیح و لکن بینه فلا حاجة الی التسليم و اگر خود بايغ قدره بر انزع نداشته باشد و لکن بفرود شد بکسی که قادر بر انزع باشد عدا
 و ح در نهایت الاحکام حکم بصحت نموده با احتمال منع جواز ان بیع بوجوب تسلیم ان بر بايغ و حال اینکه در فرض عاجز از ان نظامه
 در مختلف و تذکره و قواعد من غیره اشکال حکم بجزان نموده و همچنین در انضاح و کفر القوائد و مصلح بیع جواز ان فتل شده اند لان
 المقصود حصول المشرک و هو مقدر و له قال الحق الکرکي فيكون الشئ امكان تسلیم البایع او تسلیم المشرک و لو اهدا لا يمنع
 بذلك لانه يلزم مخالفة الاجماع و استدنا العلى القطب المطاب و مدیاض گفته که اگر بايغ از افاض عیبا بقی عاجز باشد و مشرکی بر تحصیل
 ان قادر بوی باشد پس جایز است در صورت بیع ان بلکه ظاهر میشود و انضا که جواز ان در فضال از بیعها نیست کما مته و مفرد
 شده اند در صحتان بجهت عموم اولد و انتفاء موانع از اجماع و در بیع فرض غر نیز مندرج میشود بر اینها بکصد وصول مشرک بینه
 بیع و لکن شیخ و من تبع او باطل میدانند بجهت اطلاق نص و در شمول ان بحمل فرض نظرات قال العلامة أمل الله تعالى محل الکرامه
 فی التفاهة و لو باع المالك ما لا يقصود على الغائب صحیح بايغ مطوان باع علیه بینه کما استراد و تسلیم صحیح کالموهبة و ان
 وان لم يقصد هو ولا المشرک لم یصح لعدم امکان التسليم وان باع من يقصد على انزع عتف فالاصح اجماعا لان المقصود حصول
 الی البایع و یجوز المنع لوجوبه لتسليم على البایع وهو عاجز فی الشئ بعد حکم بعدم صحته و وقف لعبد الابن لتسليم ما
 هذا لفظ لکن بشكل بان العیض العیض القصد غیر فوج و ح فلا مانع من وقوع الصیغه صحیح و صحته الوصف مراعات لبعنه بعد
 وان طال الزمان وهذا بخلاف البیع فانه معاوضه من الجانبین و شرطها امکان تسلیم العوضین فی الحال بالقرض فلا یستدعی ان غیره و قال
 فی الرأى الخامس من شرایط فی کل من الثمن والثمن القدره على تسلیم بلا خلاف بل علیه الاجماع فی الغبن و عن الذکره و هو بجزء الی ان
 الی لو باع الما و لو الابن القدره و تسلیمه منقره الی بعض اجاعا و نصابه فی الا انقدر و المشرکی علی تحصیل جود البایع فبما یزح عند
 ما عتبل و تجاظهر من الاضا انه ثما انفراد به الاما و هو كذلك لعدم الادلة و انتفاء الموانع من الاجماع للخلاف و الفرق لا یفقا

ولا يلحق به غيره مما في معناه كالبيع والشراء والقبض والغاير على الاقوى ففصلها عن الاصل على المنصور فعلى هذا يبطل البيع
بمجهول القيمة مراعاة بالتسليم وفي الرخصة ولا يلحق بالابن غيره مما في معناه كالبيع والشراء والغاير على الاقوى بل الممولد
لغيره بغير الابن انفسا رافعا عن الاصل على المنصور فالحال في الضال واليحمود ومجهول قوتها بطلان البيع لفقد شرط العقد
هو امکان التسليم وقال الحلي ولا يلحق به الضال فصيح بغير فهمه وبضمنه البايح هو في سلمه من ادم بلفظ المشرك وقال المولى
الاربيعي الضال من البيع والقبض وغيرهما فان الظاهر جواز بيعها من غير انضمام شئ وقال الشهيد في الدرر ولو باع بعيل
شركا او ضالا بطل ولو باع الابن مفردا لم يصح وفي اللغة اما الضال واليحمود فصيح البيع ويراعى بامكن التسليم فان فقد
ضيق المشرك ان شاء وجاز است بطول معظم فروضه ان يفر وشده شواهد ان زاد وقت فروضه تسليم خريدا واما بطلان التسليم
بمجهول ان موقوفه باشد بر كدش من مدق بشرطه علم بان من اذبحها اصل شود بامكن تسليم بغيره محققا في شرعية وعلا
رد قواعد صحیح در غایب المرام وشهدین در ردوس وشارع در مسأله وحقوق تراشاه وکتابه وعلل تطایبان در نکاح
وغيره ایشان از اعلام نصیر بان غوبه اند غلبت امرائند که در احوال معتد است تسلیم ان وان شرط صحیح نیست والا لازم
شود بطلان سلف در اینهمه فی احوال مفقودان نیست و همچنین بیع و هبه و عاریه و عین منلیه و حال آنکه ظاهر اصحاب
اشقان جواز بیع است کما صرح فی المصابع بل هرگاه خریدار جاهل باشد نداند که فروشنده انرا مال غیر است تسلیم نماید بلکه
همچنین میداند که حال تسلیم او خواهد بود بخار خواهد داشت که مبادی و ارفع نماید و هرگاه اینهمه را میداند و در وقت
خرید دیگر چهارم خواهد داشت باینکه باید صبر کند تا وقتی که فروشنده فدره نمودن ان بجز ساندغال المحقق فی الشرایع ولو با
ما بعد تسلیمه الا بعد مدته فیه فالوجه الجواز و بقیه المشركه فی القواعد لو باع المصوب بعد تسلیمه لم یصح ولو قدر ان
علا انرا بعد من البایع فالانزب الجواز فان غیر تجزیه کذا الواشركه ما بعد تسلیمه الا بعد مدته وله یعلم المشركه كان للخيار
الصحيح في غایب المرام من کونه مالاً مملوكاً مقدوداً علی تسلیمه بعد مدته فصیح و ثبت ان خيار الشريه مع عدم العلم وقال الحلي
التراب و یصح بیع ما لا یمكن تسلیمه الا بعد مدته فان تعدد خيار الشريه و منه المصابع والاصح جواز بیع مع ثبوت خيار فی صورة
اجمال اما حق البیع فالوجه القضي الصادق من اهل في عمله مع انتقاء المانع منه وهو تعدد التسليم لامکانه
هو المفروض غایب الارفقده فی احوال و لیس شرطاً والا لازم بطلان السلف بهما لا یومد حال العقد و بطلان معامه بالاجماع فان فی
الکتابه و لو باع ما بعد تسلیمه الا بعد مدته فیه فیه و لعل الاقرب الجواز ثم ان كان المشركه عالماً باحوال غلظها له و الا فیه
یا نزلهم هرگاه شخصی خواست باشد که ماعلی نکم غیر حرام است که غیر قیمت انرا زیاد کند و فرضاً و غیره انماع باشد بلکه فرضاً
ان باشد که باینجه نده انماع بقیه زبانه بجز و هوا با فروشنده لوطیه کرده باشد که چنین کند یا نه و بدان فقها اینرا بیعش گویند
مخفی نمایند که بعضی فاهل دنیا بتلا یا بتکونه احوال نا و ابا ادم خوف از خوارض و همه میباشند و مسلماً تا از فریب میدهند
اینکه را در خردان ندانند بلکه عرض ایشان فریبشده انماع است که بنیانه از قیمت ان بجز و صدق و روح و در مقابل اخبار حدیث
در نهی اینهمه نقل نمود و بعضی حمل بکراهت نموده اند لکن در ردوس گفته و الاقوی التزم بطلان تسلیم و لا یبطل العقد و قد بان
کنه و الاصح التزم بطلان الاكثر كما حکى بل نفی عنه فی المذهب بخلاف وعن الشیخ المحقق الثاني الاجماع علیه وهو انماع مضافاً
الی انه عشر و هر که چنین کاره بکند فعل حرام کرده بناه قول اکثر بلکه باجماع منقول از قول مع هذا بیع باطل نیست بناه قول
اکثر احتیاطاً و بنیاب و اگر انماع از ان خرید باشد از برای مشركه بخار غیر خواهد بود بجهت نفی خبر و لکن اسکا فی اصل بیعاً
دانسته اگر افضل با بیع بوده باشد و فاضل من البرک خیار و اثبات نموده مطالب اینهمه لیس اگر چه معنون نشده باشد و معتد
قول اکثر است قال الشیخ الاقوی عمریه لانه عشر و قد یخاف انماع فذلك فالبیع صحیح و بقیه المشركه مع ظهور القین کما یفقد
و قبل لا یخاف هنا و قبل بیعیه مع موطنه البایع لا یخاف الاقوی و قد فی الرابض لا یبطل به البیع وان تعدد المشركه مع القین
فصل الضرر و ظاهر الاكثر في الاول بل نفی خلافه و المناصل و یفوی انماع خلافاً للاسکا فی الاول فابطلان کان

من فعل البایع والمخلان في الثاني فتمت الخصال للاصل بانحصار العيب لو بطلت في البيع خاتمة بستان بآثارها فبطلت
 الخصال مطلقا ليس لغيره شيئا من شأنيها من غير ما نعلمه انك كصفه تدبیر شرطت وان عبارته في لفظك دلالت كغيره انما
 مال معتبر انما للثمن واليك بغير عوض فثبت معقبا براض طرفین پس اگر بعدت صفت معامله را بعمل آوردند باینکه بایع بدهد چیزی را
 بشرطی و مشتری نیز بایع بیاورد باینکه بدهد چیزی را و در وقت آن هر چند این داد و ستد از فریب و امانه ظاهر باشد که در طرفین مباح است حقیقه
 لکن مشهور در تصور عند الاضطرار انك كصحیح است باین معنی که نفل میشود مال هر یک بد دیگری بطرفی مباحه جائزه و فقها این
 نوع داد و ستد را معاطاة میگویند و لکن چون مضر جاری نشده لزوم بهم نماند آن نفل همانا که احدی عین نفل نشده با
 و احد عوضین احد هر تصرف نکرده هر یک را میسرند که جوع بمال خود باقیاء عینین نمانند و احتیاج باقال ندارد و اگر احدی دارد
 احد عوضین اگر چه در بعضی جاهه یکی از آن باشد تصرف کرده باشد لازم میشود دیگر طرفین نمیتوانند رجوع بیکدیگر نمایند و ازین
 قبیل است که مردم پول میدهند بزاز یا عطار یا بقال یا خباز و از ایشان اجناس میگیرند و دیگر در مقابل ایشان صفت ازین نوع و قاتل
 باشد که جاری نمیشود پس تصرف هر یکی در عوضین جایز است و اگر هیچ یک از ایشان تصرفت در عینین نکرده باشد هر کدام که نادم شود
 یا خواهد بر هم کند میتواند رجوع بمال خود کند بلا خلاف و مثل اینست زید جامه را بخرید دهد و ده هزار دینار بیکدیگر درین صورت
 زید میسرند که تصرف کند در ده هزار دینار و آنرا خرج کند و عمر و دام میسرند که جامه را تصرف نماید و بیوشد باید بگری پیشش و مانند آنکه در عوضین
 یا احدی تصرف نشد میتواند رجوع از آن داد و ستد بکند یعنی زید جامه خود را در عوض ده هزار دینار خود را و اگر برون صفت
 بعنوان معاطاة از بزاز یا عطار یا خباز ببرد و بعد نادم شود درین بیابورد و پول باعوض خود که در این
 آنچه گرفته در نزد ایشان باقی باشد در قبول نکند و پول باعوضی که گرفته از ایشان نماند و مال خود را که تصرف در آن نشده نگیرد
 شغل فقهیه همانند چنانکه دیدن اکثر اصل سون است که مال حلال خود را حرام میکنند مگر اینکه در احدی عوضین تصرف کرده باشد
 اموال داد و ستد لازم میشود دیگر نمیتوانند رجوع بیکدیگر نمایند هفتم کسی که وکیل شخصی باشد در اینکه مال زاده بخرید
 نمیتواند که انما لیرا که وکیل در فروختن از برای خود بخرد علی المشهور و در کلام وکیل گفته باشد که چیزی را برای اینا بخرید بگری بگری
 یا خود بخرد یا غیره باشد که محض موکل و فروخته شدن انما است بر هر کسی که باشد پس در صورتی میتوان برای خود بخرد بیشتر
 از آنچه دیگران بخرند خود بیک از آن بخرد و همچنین است اگر کسی بگری بگری وکیل کند در اینکه معاشی از برای او بخرد و انما است با وکیل خود
 باشد باید از خود ندهد مگر اینکه بدانند که موکل را خبر بماند و ازین معلوم کردید حکم آنچه تجار از بطلد دیگر بخرند شخصی مانع میشود
 و او را وکیل میکند که بخرود و درین صورت هرگاه داند که صاحب مال را از آن برای خود بخرود و شد جاهز است و هرگاه
 که داند ماضی نیست طعام حرام است یا هرگاه رضا و محام رضا هیچکدام معلوم نباشد و از اطلاق کلام موکل معلوم نشود که وکیل داخل
 آن باشد درین صورت باز بقول اکثر عدم جواز است بعضی از علماء اختیار منرا درین صورت حل بگرهت نموده اند فاصلا کویا در
 از تجار است چون کسی از عیال او اکابر یا غیرها ایشان را وکیل میکند که از برای ایشان معاشی خرید کند باینکه میدانند که از بیعت او وکیل
 میکند که از اهل خیر است برای آنها انما است از آن باقیست عاده بخرید و ایشان از مال خود یا شخص میدهند و حال اینها میدانند که
 از مال خود در انما نیست و اگر از طرفین علم حاصل کند که واضعیت خبر ندارد مثل مسئله سابق و جابا میشود که از نادر مرفوع بدو
 انما است و اگر وکیلست و خریدن آن از دیگری برای خود بخرد و بعد بقیهت کران بموکل خود با مال غیر میفروشد نعوذ بالله
 شان میدهد چنانچه بیعت اولی و دومی که فرزند او زنده است یا در حکم زنده مثل آنکه در رحم باشد و هنوز روح بار و اهل نه
 شده باشد مگر آنکه بیعت او در کردن مولی مانده باشد و بیعت و جواد او را نمیتواند بکند و بعضی شرط کرده اند درین مؤلف
 مولی او دیگران باطلان فتوی داده اند و این اظهار است هر گاه از آن است و در قواعد نیز بطلول اختیار نموده است قال و کذا
 بجهت بیعتها مع وجود ولد هانی ثمن بقیها اذا كان دینا علی مولاها و لا یحق له سواها و الا فرب عدم اشراط موت المولی فی
 مثل و میان علماء و ظاهر حدیثی که در آن وارد شده بعضی صحیحی عمر بن زید میجو نیز همین صورت است لکن چون شیخ در اینها

صورتی که نقل کرده اند حق در شرح امر مواضع کثیره ذکر نویسد که خواهد بود جوع بان نماید هر جان بیع ام ولد جان نیست هر چند که
مولد است میتواند مولد را با جانه بدهد یا بشود هر چه در او تحمل کند و از او غایب است و از کفالت او غایب است و از غایب است
و بدلیل این موند و در هر دو است چنانکه است و غیره در حقان سواهی خارج نمودن از ملک خود بعد از حقیقتی که جان نیست بیع آن
و نه هبه آن و او را با جانه است و علی استند ام و کتابت و تعیین آن و اگر ولدش وقت کند قبل از مولد او را به باطل می شود و در جانه است
بیع و هبه آن طعنه در حقان هر ضریقه خواهد و ام و ولد اگر ولدش زنده باشد بعد از وفات مولد از نصیبی که ولدش از او می شود و مال
و اموال او بعد از وفات مولد او را می تواند بپوزد انصرف به ماشاء سواهی خروج عن ملک بغير العین قلمی که بیعها و اموال آنها را
و طهارت استند آنها و عتق آنها کفالت بغيرها و ملک کبها و نوز و همها را فکایتها و تعیینها و مال فی الطریق للمولی آن بزوجه بیع
و مال للمولی المهر و کذا للمولی اجازتها لخدمته و بیع انصر فاق من الوطی غیر الا بیع و له ارضه یا بیع علیها و اولف و بد فاجب
القائمات و اموالها و بیع کثیر حاصل در غیر ام و ولد است کمال ندانند مثل اینکه از غلامش حاصل شده باشد و او را ام و ولد است که نطفه نطفه
شود و در ام و مولد و مال که در ملک مولد است قریب اگر نطفه قبل از دخول در ملک منعقد شده باشد بیعی طی بشود
بعد از آن کثیر را بیع ام و ولد نمیشود علی الاصح لانه چنانکه در جامع الشان گفته و نیز فرموده مشهور است که باید بیع نطفه
در ضمن انحصار نطفه از او باشد و مولد شخص بیع و معاشد اگر بعد از انقضای نطفه از او شود موقوفه حاصل ام و ولد او نمیشود و فاجب
است بر بیع کثیر هر گاه او را و علی کرده باشد فان کثیر بالغ باشد اینکه او را استبراک کند بیع بعد از دخول باید بان حیض ببیند و
واظهار بیعت که هر گاه در بین حیض او بیفروشد تمام شدن همین حیض هم کافیست و اگر تا همان حیض نرسیده و لکن در سن زنی
است که حیض ببیند بیعت او تمام باشد چهل و پنج روز و نزل جماع او بکند و بعد از آن بیفروشد چنانکه بر مشعر هم واجب است
که استبراک کند همین فتره هر گاه بیع استبراک نکرده باشد و این در بیع مخصوص کرده استبراک را بیع و در زنان و اطفال بیعت استبراک را
لازم ندانند و مشعر هم است هر گاه بیع بعد از دخول و قبل از استبراک بیفروشد شکاک کرده و لکن بیع صحیح است بلا کلام مگر اینکه کلام
شود که حاصل بوده است از مولد که در بیعت بیع او فاسد است قال فی اللغات و لو لم یستبرک ان کلام ام و بیع و غیره من العقود و ان
الم رجوع القوی الا امر خارج و استبراک باطل می شود و اگر از مرد نطفه عدل بخرد و او اختیار کند با استبراک کردن خود با عدم و علی خود با اینکه
کثیر از آن بیعت نماید و بیعتی علی المشهور و بیعتی کالی اللغات استبراک بیعت و لکن استبراک را واجب است نه این و در بیعتی که بیعت
عدل استبراک از آن بدهد با از آن بیعت و تابع شده است با و غیره القوی و شرح قواعد و اقسام بیعت و در اللغات بعد از اخبار و بیعت
مشهور گفته و بیعت مع التهمه و الاخبار المتضافه قریب از اخبار متضافه با عمل مشهور و بیعت قول ایشان میکنند و در جایی که استبراک لازم
می آید از آن ترک و طبع قبل از او و در اول استماع جانه استبراک بیعتی بخردن بیعت و بیعتی بیعت و بیعتی بیعت و بیعتی بیعت و بیعتی بیعت
و هر گاه در زمان استبراک و علی غایب است کار است نغمه بر میکند و او احاکم شرع با علم بخیر مین و مطلق می شود و با و ولد قال فی اللغات
و لو طلق فی زمن الاستبراء الم و عند مع العلم بالتخريم و یلحق به الولد لانه فراش نوزدهم در احکام است و ان صبارت است از بیعت کردن
طعام از برای اینکه گران شود و بیفروشد قال فی اللغات الاحتکاک و افعال من الحکره بالانتم و هو جمع الطعام و حبس بر رجس
بالمقال قال فی اللغات الاحتکاک و افعال من الحکره بالانتم و هو حبس الطعام کما من الجوهر و ما و مطلق الاقوات بر رجس الغلای
للقهر عن فی المستفیض و بعضی زعموا انما مکروه بدات مثل مفید و بیعت و اوی التصالح و ما کما بحاله و غیره
و محقق در شرایع و نافع و غیره ایشان بنا بر آنچه در جوامع الکلام نقل نموده و بعضی میگویند مثل صدق و این بر رایج و این
اندیش و اوی التصالح و فصل بیع و علامه عدنی و غیره و شهادت در ردود من الشارح و غیره ایشان و این قول خالی از قوه نیست
چنانکه در بعضی گفته است بملاحظه عمل جرایم و بیعتی اسمی است بین زید و انصاری و صدق که فرمودند حضرت رسول صلی الله علیه
و آله و سلم طعام الاحتکاک بیعتی است که هر گاه از آن فاعل ذی بیعتگاه است و بیعتی است که بیعتی است که فرمودند حضرت رسول صلی الله علیه
و آله و سلم و قال فی اللغات و الاشیء غیره بیعتی است که بیعتی است که فرمودند حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم
و محکم و ملعون و قال فی اللغات و الاشیء غیره بیعتی است که بیعتی است که فرمودند حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم

مسئله

در احتکال
۳۶۰

بعضی جوایز هم برسانند و از ملاحظه فدره بعضی از مخلوقات از شهرها و غایبند با طغش میدوان میگردند بلی کبک کوی سعادت در این
 اربابین و ارضی و توکل کامل حاصل کردید. غبارناشان ثواب و ستاره بر چهره او نمی نشیند نه سعد ظلمت در او ظاهر کند و نه بخش
 و نه فریاد و کوری باشد و نه شمشیر اهل یقین و از تریج و نشانی کو اکب چه پاکت و از باب نفوس فوتیه و از سعد و نخل کله
 چیم اری و سنگی و آن فلان فلان کله ایوان در وقتشان دور و چراغ خود بشد و در کج خلوتشان نادر و بی نور و در بحار الاقوار و در
 بهالسن ابن شیخ طلوسی قدس سرها از محفل بن بطوب که ملاقات با شیخ اسرار است و وقت که چند من امام حسن عسکری عرض
 کردم در باب سلام سعد و محفل بام که آنرا بفهمم و حاضران از آن غایب و توجه در روز نفس کرده به پی حوائج نروم انحضرت فرمودند
 بدستی مرا بنجیب لایب ما اهل بیت شایگان ما در عصمانند که نگاه داشته شده اند اگر چه در نوای تجرجه با یاد در عصمانند
 باشند خالی از ابابین سیاح و ذناب احادی جن و افریاز امین میباشند از مخلوقات آنها بسبب لایب ما پس بنده اند عزیز و جلالت
 شو و خالص کن دوستی خود داد و لا با تمظاهرین و توجه نما هر جای و کوری که خواهد و قصد کن آنچه میخواهی چون اینها
 قدری طول داشت همه از آنچه بنمودم حد را من الاطناب بحکم الکتاب خلاصه حکم کن از ضعف ایمان و یقین نه مانند که خداوند
 لکن و کفر و فو و بر استقامت بدان میکند یعنی کرانه و از زانی در دست مردم نیست چنانکه در نظره و جواهر الکلام روایت شده
 الله عزوجل و کل الاستقامت کما بدین ما و از آنکه آن کران میشود و از کفرش از آن نمیکرد بلکه از آن و کرانه موقوف به شایسته
 چنانکه در کتابین از یقین و یقین کرده اند که فلن تغالوا الاستقامت فلن توفی ترخص من کثرة و نیز روایت نموده اند که از علامت
 خداوند عالم از خلق خود عدل سلطان ایشانند و از زله استقامت آنها است و علامت غضب الهی بر خالق خود جو سلطان و
 کران از خدای ایشانند و کمال محضی نمایند که احتکال منوع منه در هیچ چیز است علی المشهور بل من جماعه الاجماع علیه تجزیه
 البصر و کما ذکره فی جواهر الکلام بعضی احتکال ثابت میشود و بعضی کردن خطره و شعریه و غیره و بعضی در بعضی روغن و در بعضی در بعضی
 صدق روح و غیره از مملو باینه اگر به مضمون روایتی که از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت شده و بعد از آن گفته و فی روایتها
 ازیب و هو حسن و در محتاج دخول زهرا قوی شرم و در بعضی از گفته که این قول خالی از ذوق نیست شیخ در بعضی روایتها این جمله را
 نموند با بنها علم اقول ایشانرا اختیار نموده شمه اول در دعوی و ثانی التمسید بن در مساله آنچه احتیاج ناس بان اشتد است
 اینکه اغلبی موقوف بانست و لکن در شرح کبیر که ایشان فائل شده چه اشیا احتیاج الیه ناس غیر مفسر است بان و از بعضی روایتها گفته و
 عن الشیخ یثبت الاحتکال فی المملو و لا عرفه مستندا و اما در غیر اینها از ما کولات مثل برنج و عدس و ماش و مویه و غیر اینها از ما کولات
 احتکال میباشد بعضی مانعند از کما بهما و انگار اند تا اگر آن شود و غیره و چند چیز جایز است نگاه داشتن روغن از غیر طعام
 بی چراغ و بخواند پس همین روغن و بعضی مثل آنست داخل احتکال نیست چنانکه در جواهر الکلام ذکر نموده و اگر کدم وجود مایه و مویز و غیره
 حدیثی آمده است اینکه در اضطرار با تقاضای نماید بجز این خرف جایز است بلا خلاف بظهور بعضی مساله که در فرض او فروختن نباشد
 غرض او آنکه داشته آن باشد که خود بصرف برساند حرام نخواهد بود و علامت صحیح گفته احتکال محقق نمیشود مگر بشرا و حبس آن اما
 هرگاه خود از داعیه برآورد و بعضی نماید داخل احتکال نیست و در مساله گفته و فی حینه الجلبی لا الاصلیه و بعد از آن شهید بجموع شرح
 فائل شده اند چنانچه فی الاقوی عموم التجریه و مع استثنائه عنها و اما جده اناس الیه او در بعضی گفته که روغن مویز و مویز
 و تعبیه جود است جهت فائل فائزیم جود و فائل التاجر لا بالاطلاق و الفائل الیه مفهوم العلیل فی القبیح المقدم فی وجه محتاج بر گفته
 فی حصولها بمحصل الزمان و قولان احوطها نم یل لایب کونه اظهر و فلوله اکثر بن عموم قوی است و بدانکه احتکال و کراهت
 قوی ثابت میشود و کرم محتاج بدان طعام بشوند و بگری هم نباشد که انطعام او نباشد و غیره شد بلکه از راهین بکنند بیشتر
 و اشیا باشد و غیره شدند و مردم محتاج با نطعام باشند و هر کس مردم محتاج با نطعام نباشند با باشند اما در بکوه انطعام او باشد
 باشد و غیره شدند و مردم مضطر مانند کما ایشان بکنند حرام نخواهد بود و بعضی ادعیه مثل طلوسی قاضی رحمة الله تعالی
 گفته اند که محتاجات شدت احتکال است که اجناس مذکوره را در وقت از غمیل روز بگریزید و در کله سه و در بعضی از زمانه

احكامه ليست في موضعين ومنه ان يشان وواحدة بضاعت مقادير با اولها بساطة فيمكن كما صرح في الايضاح في دفعه غير كذا وهو
ضعيف وذكراهم غير كذا وعمل التقييد بالحاجة اوله في راسه او اشهر انك كذا حتى يراى ان نسبت بعد ان فرض حصول الخطر
وقال الله تعالى في سورة الاحزاب والاحزاب من قبيل قوله بالحاجة لا بللقة وقوا من صلح باض وجوا
الكلام في موضعين قال في جواهر الكلام في تفسيره حصوله فرضا لا اضطرارا فاقسم في كل واحد من تلك المواضع ببعض شخصي فانما
مذكوره غير كذا في موضعين فان كان باسنادا كذا في موضعين فجمع في موضعين فاما عليه التمسك بما كذا في موضعين والاعتماد
مؤمنين الشخصين كذا في موضعين ان اجتمع في المذهب والتمتع وكلام جماعة وهو الوجه وقال في الايضاح مضافا الى المخرجين
انما بالمعنى فانما يخرج في بطون الاسواق وحسب ينطق في الناس اليها وبعضه ان عملا كذا انما كذا امام بما كذا في موضعين كذا
او من نزع انطعام ارضين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
لان الناس ساطون على اموالهم والنفوس خلفا للمقيد والذليل فيسرع عليه بما كذا من المصلحة لا لتفادى اعباء الاجابة
بجواز الاجراف في الفهم بالاجراف في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
او في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
دفع ضرر است وخطار من جهة وقاضيه في مختلف وشهد به في دفعه ودون المصالح من جواهر الكلام ومنه ما ج و
بالحاجة كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
ولا يصر في الرخص قطعاً في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
فائدة الاجابة ان يجوز ان يطلب مال الا يقدر على بذله او يضرب بالانسان الفرض في دفع الضرر وقال في الفناح وهو لا يصر في الاجابة
لان الناس ساطون على اموالهم والنفوس ومن لامع الاجراف في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
لو لم يصر هذا لانفق فائدة الاجابة ان يجوز ان يطلب مال الا يقدر على بذله او يضرب بالانسان الفرض في دفع الضرر وهذا قول بعض
المحققين وقال في جواهر الكلام نعم لا يصر عليه في المسمى للاصل نعم لا يصر فيه مع الاجراف كما من ابن حزم والفاضل في الخيارات و
ما في التقييد من غيره نعم في الضرر والضرر لان ذلك لانفق فائدة الاجابة ان يجوز ان يطلب مال الا يقدر على بذله او يضرب
بما لان في الفرض في دفع الضرر ولا يصر في ذلك من التمسك في الاكثر من بعضهم من عدم جواز ذلك لانها في الاطلاق الى ان قال
بعض المتقدمين بل بالحاجة على غيره في البيع بل قد يصر مع الاضطرار وان صح البيع مع الحاجة في قوله وقال في المصالح ويجوز في التقييد
ما احكم به ارباب الحاجة في بيع او غيره في وقت او دون منه واكثر ان قوله بما لا يصر لهم او يصره لغيره على الترتيل كما كذا
غيره مع نفعه بل مط في وجه غير يصره وان كان لا يصر الا كفاً بالاول واكثر من كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
ناس او بما يصره بغيره في مضمول يصره وهو كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
في جواهر الكلام ولو كان المتكبر بغيره الجهد الاخر وان كان مفضولاً فان لم يكن مفضولاً مفضل من مفضل من غير
فان قيل بانك في عام جواز كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
لوجه كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
واسر ملك ولا يصر في كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
عدم داور في جواز اموال ملكك في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
كثيراً لا يصر في مضمول كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
خدا تملك كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين
فانما تقييدهم وهم انما في هذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين كذا في موضعين

۳۰۸
فی

اوی بسا باشد که عزیمت و ساکن و ایشام از دست ظلم ظالمان و مختران و بچانه جوانان ایشان از هر جا باشد دست ایشان از هر جا
کست باشد که خالی و دل شکننده بجا و شکوه و داخواهی بدرگاه پادشاهی و کساحت و حقیقت که برنگاه بی پناهان و غمناک و حقیقت
نریب و سر او خواهان است چون ذرات پادشاه و در دست عال و خوابیدن و بر او فائز مظلومان ترا شنواست و در باشد که شکر برده
بجانب ظلم تیغ و کشت و منزه آن در کارش هند و بیجان وجودش زهر فروزنده که نهدانند که انچه از دعای ناک خود آن اید
از شمشیر بریزان نماید و کار و محک از راه خیر این برین از نیر و لیران نماید چنانچه بود و کتب معتبره اوده اند که در زمانی که فضل این
مقام بر خاسته بود و بدان مملکت مخطوطه عظیمی نمود باران از آسمان باران از زمین فرست و در باب قنوت و غنچه شاهان و غنچه
کشت و عشرت و تنگی و تبا نجامد که خلاصی جز قنوت قنوت ماه صبح و شام نمیدهند چون کار خلاصی با ضطرار و سبب آنها که فله
داشتند نگاه داشتند و جمعاً که قنوت نبود به قنوت داشتند اهل پیشا بود بخداست کلان نزل است و فقه الفاسر نبودند که با ما آمد
سرا امیر قشربها رده صورت حال و بجز با ضطرار ملای بر دای و عرض داد و درخواست نمودی که انبارها کثوفه غله بیرون رود
و مقداری که هم بخانان بفرستند با از ان زمان پیدا شده خلاصه را اطمینان حاصل شود و دیگران نیز در بیابان خندان
امیر قومه خلاص خود را بمرض بیج و در آن وقت کلان پیشا بود با الامان و فقه با طلبید و در آن وقت فضل بن مقارم شراب و اسباب
مطربان از آن وقتان غنچه بردان و در آن وقت سیم اندام و ما چه کسان و لا درام و تیرج انداخ که بزعم ان نمایان باعث فرار بود
داشت و چون کلان قریب خصم بنظر می که بزنگاه امیر بود شاکت فضل او را مخاطب ساخته گفتند از عمل آمدن تو بخداست بزرگ
هم و بجز کشته کلان صورت حال و انشا و عمارا عرض کرد مفضل بخداست و انان منظور بر بیرون کره بان خالی که بر در خانه او
بجای کشته بودند که چون یار سیمان و علی و حسن و خواسترا از شما با نکر فداست حرارت کردن بر شما محض جفاقتند بر و در
المهر تکبید که من وقتی غله خواهم فروخت که عیش شما اینجا انجامد که چنانچه قوم بوسه ۴ از حاج و ضیاع و عمار خود را برین فرو
مردم چون این سخن استماع نمودند و حق او را در عا بگردند زاهدی که در میان قوم بود گفت ایشان با شما ادا که فرج نوز یکسخت
کلام اینتر و بکلام دولت بر کشتگان مشاهدت تمام دار و قیران بی نوبان و بیچارگان با پاس حرمان و در نگاه خالق عالمیان که
بمنزل خودشان با دیده گریان دوران کردیدند پس فضل ما کتب بخواب منتهی فرود رفتیم شب بکر منتهی شده بیدار گشت و از خواب
طعام طلبید چون طعام پیش او رفتند لغز و کلویش مانده بس فرید سرفیدی منزه هر چند جهد کرد اما طعم بکل و فرو رفتند از کلو
بیرون آمد و ما تلخ جان بداد و مرغ روح پلیدش بیجان و کات ها و پیر و نار حاکم روان که در بد فاق نظر و با نظر الاغشیا را
با اولی الاغشیا و شکر نسیب که امثال چنین کسان از پادشاهان و اسیران و دیوان اگر در روزی محشر که ملوک و سلاطین عدالت
بخله بی نجا امروزش را چند و بیجا و هاج کرامت سیر بلند کردند باس پاس در و خانه صعبت بر سر خواهند پاشید و انشا خدا
از دیده خواهند پدید بلکه آنکست ندانند تا سف و خواهند کرد و فاسد و تپو نه و آخر و بظلم و ستم و امانت که خواهند کرد
بر کجا با عدل خندان عادل جمع میشود که در مفلوکسان و مفلوکان و اطفال بی پدر و یتیمان با ناله و افغان گریه و بیامان
شیع و در میانند و امیران به دست و بیابان و در حفظ و حر است ایشان اهرال و عشا نماید و در صد و صد و طعام از بندگان ملک
علاقم بر آید مختکرین انرا منرا و ان او ان برانعت نماید و حضرت مالان الما و لکن بران مطلع باشد و در صد و ان نظام او بر نماند و
با وجود اینها هر خود ظلم و ستم باعث بر پشای و عیب و موجب بران مملکت میکرد چنانکه حضرت امیر المومنین فرموده اند که
انرا انرا ان جواد السلطان خرابی معور و ها از جور و ستم پادشاهانست و دیگر که من با بدمن ظلم و تهمینه نصر اضا داده هر که بر عیب
خود ظلم کند پاره و شمشان خود کرده و علاوه بر آنچه مذکور شد نام ان ستمکار در اطراف و اطراف بظلم و ستم اشهار میباید
و در تزیل و عور و زور و بکبر و سافهای لیا و قریبهای بی شمار بد نامی و سواهی و در زمان او میمانند و نکاران بدی و در
مکن در هر چه زبان کار میگویند بد و زوی با انرا است که در عیب پامال شوند و عیب بلند بر او او بدی همانند و در اخبار مضموم و در
که چون حضرت سید سجاده و ان زمان وفات رسید بحضور شاه امام محمد باقر علیه السلام فرمود که این روزند زنها و ظلم کنی که

واین امر مورد ثانی و با خبر دو انسانی اند که اجماع عصاره نصیح و وایت ایشان واقع شده اگر چه اکثر مشایخین بکار این ظاهر شده اند لکن
 وضع کنند و بضعفان هم آری قول بقره اظهاریست چنانکه در بعضی کتب مشایخ مع اخذ از مجربین بوجهی از هر دو عملی با هم
 اقتضای فی العمل باخبار الامام علیما احتف منسبا بالقرآن القطعیه حدامع دعوی الشیخ علیه الاجماع فی الخلاف و حدیث عند الاختلاف
 بلا خلاف که من التماهیة والمنتهی رابع فراسخ و حدیث استهالی که حرام با مکروه است بخت که چهار فرسخ برود یا کمتر از چهار فرسخ چنانکه
 در بعضی بلاد بقاله او خبازها و قضاها میکنند و در تکبیه میزبوی میگردند و از پنجه بیرون کف از اموال ایشان برداشته شده و در این
 سبب و تکاب فعل حرام و در ذلت و فروغنا و عنانند و اگر بیشتر از چهار فرسخ برود مکروه با حرام خواهد بود زیرا که بیشتر از چهار
 فرسخ حکم سفر کردن از برای تجارت دارد و کراست با حرمت مصونت است که بقصد خرید و فروش از شهر بیرون رود و اما اگر از
 شهر بیرون رود بقصد دیگر و انفا فاکاروان بر خورد و چیزی از ایشان بخرد یا چیزی بایشان بفروشد یا کسی معنی در آن نیت قائل
 فی الریاض فلا یکره ما زاد لانه سفر للبیوع و بیع و در صورت تلفی اگر کاروان نریخ بلد را داشتند بخوبی و فروش مکروه با حرام نخواهد بود بلکه
 نه در صورت نیت که ایشان نریخ بلد را دانند و نیز نه در صورتی که از شهر بیرون رود و چیزی از آن در نماند شهر بیرون رفتن به
 کاروان بر خورد و در خرید و فروش بقول جمعی معنی نیت بعد از دخول ایشان ببلد اگر چه نریخ بلد را دانند و بعضی از عموم قائل
 در روایت بکراهت یا حرمت آن نیز قائل شده اند چنانکه از صاحب بعضی نیز معلوم میشود و بدانکه بنا بر هر دو قول بعضی بکراهت
 یا حرمت جمیع صحیح است قال فی الریاض لعلقی النبی بالخارج الا ان النبی من کل ما تلقی و شرانی فی الخبر الاول و ثبما اشعر بالفساد
 کما عن الاسکانی و اگر چه فتوای معظم اصحاب صحیح است و لکن اسکانی بخت جمیع حکم نموده و بنا بر نیت جمیع حکم بصدعها میشود
 اهل کاروان که در آنچه خرید و فروش نموده اند مقبول شده اند و در صورتی که بعد از ثبوت نیت و نیت نریخ میباشند
 الاظهر الاشتهار به ضرر و ضرر او شرع نیست قال فی الریاض و فی الاضطرار لعلقی النبی بالریاض و فی الاضطرار لعلقی النبی
 و الاضطرار فی الشرع بخت و مقدم حرمت تکبیر و در بجهت نریخ شده باشد قابل تطهر نباشد مثل کلاب و عشا برون و امثال
 اینها از هوا بیرون نریخ شده خرید و فروختن آنها حرمت پال شدت اینها ممکن نیست شرعا الا اینکه مستعمل شوند در ذاب فیه لعلقی النبی
 خود بخوبی بکنند آنها هوا پاکرم شوند اگر چه نفعی حاصل شود و از اینها با حرام است اعم از آنکه ما بپان نجسه بالذات باشد یا بالعرض
 اعلام کند بخبر بدان با جماع چنانکه در غنیمت و مناهی و مسائل و غیر اینها ذکر شده قال فی الریاض و جمع التکلیف بالذات البقعه
 بالذات و بالعرض مع عدم قبوله الاظهر و مطلقا و حاصل نفع و اعلام بالذات اجاعا کافیه و الغنیمه و المنافع و المسائل و غیره و آنچه
 مضافا الی الامور المقتضیه المنافع عن ریح النبی و المریض عن غیره من سائر اصول مکروه عن جمیع اصناف آن مثل بدع و کراهت
 و کوفتند و بعضی ذب و بعضی در بعضی نریخ و بزرگ کل آنچه اسمی و عن بان صادق شود و خواه از حیوان حاصل شود یا غیر آن
 صحیح فی جواهر الکلام نیز جایز است خرید و فروختن آن ببقاعه استصحاب بشرط آنکه با بیع مشرفا اعلام و خبر دار نمائید که اینها نجسند
 از اینها نریخ فروختن و بعضی جمیع اصناف آن با اعلام مستثنی است با جماع چنانکه از غنیمت و خلافها با حرام النافع و غیر آن نقل
 شده و بعضی اصناف مستفیضه و منبر از اینها بجز حلی و صبیغ و زاره و صبیغ و صبیغ و غیر آنست و بعضی از اینها
 جمیع اصنافه بجز بیع اعلام لغایه الاستباح للاجماع کافی الغنیمه و غیرها و الصالحات المستفیضه و غیرها من
 القبره و مشهور بین اهل بیت استیسا با حرامت و در بعضی اصناف استیسا با حرامت و در بعضی اصناف استیسا با حرامت و در بعضی اصناف استیسا با حرامت
 او نیز اعلام اجاع برین نوعه و در دعوی اجاع منع است و اخبار صحیح که در بعضی اصناف استیسا با حرامت و در بعضی اصناف استیسا با حرامت
 الاختلافان شوند بجهت شیخ در مبطوط و علامه در مختلفه و شیهه ثانی و مسائل النافع و فیها فی صاحب کتابه و صاحب
 ریاض و بجز اکثر مشایخین چنانکه گفته اند سوزانیدن آنرا اگر چه بدعت است و ظلال باشد بسبب عموم اولی و فلو اخبار از قید
 با وجود آن بدعت طحا لعلقی النبی و المسائل و المشهور بین اصحاب تقیید جواز الاستباح بها بكونه تحت السماء بل ادعی علی بن
 ادریس الاجماع و فی حکم بالنص من نریخ فی الاجماع منع و الاخبار القبره مطلقا و القبره مطلقا و القبره مطلقا و القبره مطلقا

۱۰۰

معلوم فالقول بجواز مطهره واله ذهب الفصح في المبطون انه اذا في الخلاف وقال في الكفاية والفتاوى بالجواز مطلقا متجربا
 اليه جماعة من الاصطلاح عموم الاوله وقال في الرضا في البيع في جامع كثر فيها التقييد بالاستصحاب تحت التمام كل من الاكثر في الاول
 والملائمة للشعور وعن محل الاجماع عليه ومستنده غير واضح سواء كان هو المحرر او الاطلاق كما علمت من المنا
 لا يخلو عن قوة للاصل وخلق القصور عن الفهم ورواهما في بيان الحاجة وكون اظهر فادها بالانطباق لعمارة لغاية الاسراج
 القناه لكن لا يحوط بل الاوله الاول لا يحط بالاجماع بالشمس ورواهما ذكر معلوم كرد بدك اب مضطوره ما يبرحون شرب و شرب
 دوغ و سرکه و اب گوشت و غیره چنانکه نجس شدة قبل نظهر نیا شد حرامست مباحتران هر چند بایع بیشتره اعلام کرد و نفی
 بدان باشد مثل اینکه مشرب نجس از بیرون غسل فرار بدهد یا اب نجس را بجوانات دهد و دروغ نجس و غیره صاحبون
 با برنج جوانات و انسان بماله و با نجس بیرون شد با حرامست اگر انجا منحصرا بجواز بیع او همان نجس برامه فایده استصحاب
 اورد شده بود مستحکما قواعد این بود که در آن نیز جایز نبوده باشد حال في المسائل و لا فرق في عدم جواز بیعها علی القول
 بعدم قبولها اظهاره بین مسائلیها الاستفعا علی بعض لوجوه و عدمه و لا یمن الاحلام بحالها و عدمه علی ما نض علی الاصحاح
 و غیره و بعضی از علما جایز دانسته اند بیع انرا در مطلقا استیصالا از غیر مشروط بطهارت او مثل اینکه خدنا یا یا بایع صاحبون یا یا
 استیصالا در حق کردن اجرب استیصالا و دلیل این نماند بلکه جایز بودن بیع مایع نجس منحصرا بدین است که بر بی استصحابا خرید و
 فروختن شود نه غیر آن و لکن شیخ علی در حاشیه شرایط و مقتضای بیع و فاضل سبزواری نجسین کرده اند مطلقا استیصالا غیر مشرب
 بطهارت او مثل اخذ صاحبون و چرب کردن جوانات و بدن و در کفایه گفته اند که بعضی اصحاب بیعها الاستصحابا بیعها
 صاحبونا اولیة من جملة الاجرب غیر ذلك وهو قوی للاصل عموم الاوله و ذکر الاستراج و الاستصحابا في الروايات غیره الی علی الحصر
 بل الظاهر انما الفرق بین ان الفایده و الاستفعا بدک فایده ظاهره که آن مخصوص است با لاکل من غیره الی علی الحصر و فایده الاستصحابا
 تحت التمام الی ان قال والفتاوى بالجواز مطهره کا ذهب اليه جماعة من الاصحاب عموم الاوله و در التمام و جواز ان اشکان نموده و قال
 بهیچا عدم جواز احوط و ان قال المسالك و انما اخرج هذا الفرد بالنظر لان كان ينبغي مساواتها لغيرها من المباحات التجردا
 يمكن الاستفعا بها في بعض الوجوه و قد امكن بعض الاصطحاب بها للاستصحابا بیعها العمل صاحبونا اولیة من جملة الاجرب و نحو ذلك
 و شکل آنه خرج عن مورد التمس الخالف للاصل انما تحقق المنفعة فی غیره مثله في المباحات التجردا التي ينفع بها كالدبس يطعم للخل
 و نموده و در بیاض غیر نجس قول بجواز و اشد و زود و عدم جواز و احوط و انشده قال في الرضا في فتاوى القصور المنفعة الوا
 في بيان الحاجة الاصلية الاستثناء علی الاستصحابا خاتمه خلافا ان شد فاما نجس بایع العمل صاحبونا اولیة من جملة الاجرب استیصالا
 الی الاصل و بیع نجس از بی بیع من توادر الی و در حلال القصور علی الفتح الغالب احوط الاوله لان دفاع الاول بعموم مادل علی
 المنع عن التکلیف خرج الی علیه و هو البیع و الشراء للاستصحابا و بعضی المسائل و الثاني بقصور التمس و الثالث بالضعف بالعموم
 عداه مع اکثره و اعتضاده بغيره فقها الطائفة و بدانکه بنا بر قول بعدم جواز استصحابا محض ظلال و سفوف نه از جهت نجاست
 و خان استصحابا است بلکه در خان استصحابا ظاهر است بلا خلاف عند علما بنا بلکه این بقدر محض است حال في المسائل و اعلام التمس علی
 الاول بلخصه جواز الاستصحابا بالتمس تحت التمام هو بقدر محض لا ليجاسته و خانه فاق در خان الايمان التجردا عند ظاهر
 لاظهار التمس و در بیاض گفته و اجاعنا التمس في الرضا و غیره علی عدم نجاسته و خان الايمان التجردا و اگر اینها مایع و در آن
 نباشند و نجس شوند یا اینکه سفوف باشند همانقدر نجس باید و در انداختن و باقی بمصرف رساند محض همانند که دروغ نجس که جایز است
 فروختن بر اصحاب استصحابا این در صورتیست که نجاستان بالعرض باشد و بعضی دروغ و در اول پان باشد بعد از آن نجاسته و اخلان
 شود و نجس کرد مثل اینکه فضله موش در آن افتد یا خود اربان افتد و بجز با غیر اینها از نجاسته و اخلان شود اما هر گاه در نجس
 باشد که بالذات نجس باشد مثل دهنه و الثابت میانه از جوار میزند یا بیشتر از این بعل آمده باشد جایز نیست سوزانیدن آن
 مطلقا و در فروختن اصلا با اعلام نیز جایز نیست و انما اصحاب نیز در آن نقل شده که في الرضا في المسائل و من

عمومیت نموده اند در حدیثی که علم شده باشد که بر آن شراب می خورد و این قول مخالف معاصرین است و در بعضی نیز است قول اختیار
 کرده و قطع نظر از کلماتی که در آن مذکور است که اگر چه او شود واجبست بر او نقض زجران پس حکایت نمیشود و احکام او نیست فو تجوز
 مگر از آنچه در آن ظاهر است و اینها در تمام دانت و عبادت ایشان اینست که در بعضی دلیل القابیه المیزه سواه اشترطها فی نفس
 تقدم حصول الاتقان عملها و باحوالها بر اینها بدون الشطآن نه بعلم اند عملها که مجموع علی الاقویون این کرده و این علم در دنیا
 ضم مخرج و جهان وجودها ذلک و الظاهر ان غلبه الظن كذلك و علیة نزول الاخبار الخلفه ظاهر او قال فی القدوس و بیع الضعیف
 ما اخذ منه ملک کما یسکر او الخشب و الخمر علی صما او و ثما او صلیبا او انظر و فی رواة این احادیث المنع من بعدد لغیر فها ذکر القاب
 و احتیاطه این در بیع القاضل لان التبیح علی الله علیه و آله من عاصه الخمر و کذا یخرج بیع التوب ليعطى بها التمس و التصلی اجاره
 المذکر و الخمره المیزه ما لا ان یستعدا فیه الخمره و الا فلا یختم بر و حرام است جامع از و ضمن خبر که شراب بیست مسکران انکور حاصله
 شود با آردت در خصوص جرم بودن بیع و شرا و سایر معاملات آن و در او است از آنچه بیاید است و آن شراب بیست کتبه است
 که از بیست حاسبه میشود و از آنچه بیست است که از عمل حاصل میشود و از آنچه بیست است که از عمل بیست شراب بیست کتبه است که از
 جو و غیر آن حاصل میشود و آن غیر بقاء التبیح است که ان یا کتبه از آنچه بیست است که از بیست حاصل میشود و غیر آنها از آنجا
 شرابها که بیست کتبه است مطلبی قم در بیان حرمت خمر و نجاست و استامعلاقات التبت و در آن چند مسأله است اول در
 است با آنکه حرمت خمر از ضروری نیست و مستحل آن بعضی که خوردن شراب را حلال دانند مثل منکر زکوة و صلوة و معاجبه نماز
 بیست الله الحرام و سایر ضروریات دین کافر و مجرم واجب لقتل است کتاب و ستند ناطق است مجرمین ان قال الله تعالی فی سورته المائده
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْمِرُ وَآلُ الْخَمْرِ يَجْحَدُونَ مِنَ الشَّيْطَانِ مَا خَنِوهُ لَعْنَةُ اللَّهِ لِيَجْزِيَ ظَاهِرٌ مِنْهُ وَمِنْ خَلْفِهِمْ
 انکه ای ای که ای که ایمان آورده اید اینست و جز این نیست که شراب با هر چه مشالین باشد بیست بعضی از نفاسه فارسیان و غیرها که بر او
 نبراست که در زمان جاهلیت با آنها فرار میخواستند پس بر چه که با آنها استخوان میکنند و خبری که در محل خود مذکور است جوی پلینا
 ناشی از عمل شیطان پس جناب کیدان شاید که دستکار شود باینست و غیر این نیست بعضی اهد شیطان که اندازد در میانشما
 و شهنوع که در شرابت فارسیان و بانه از شما از با خداست عاقل از اینها شما اثره ندیده آنها هستند بر عاقل هوشیانا ظاهر است که
 خدا بیعالی و این بنیسل با هدا چه فدم با فقر و ناگه در معتق شراب پلید بکار برده که جمله راه صد و بیست با ظنا کرده و شراب بر او
 خوانده و ان عمل شیطان شمر و در با جناب ذان بر ستکار عمل میدواند و در باره دیگر ذکر آنرا با فرار عاده نموده و فاسد و بیخوشی
 از اینها فرموده و دیگر با بیطرین استغریام که با لبع از نصر نیست ذان زهی کرده و انهم بالانرا است که شراب را بی نشان ساختند و بر کجا ذکر
 است و بر طبق اینست حدیثی که رسول صلی الله علیه و آله فرموده که شراب کجور که با بدن او شرب بعضی شراب بخوار مانند است بر من است
 زیرا که بیست نفس و هوای خود اطاعت مینماید و در تفسیرش گفته اند که این است و اخلاصت و در تحریر سبیل شکی نیست که در بین اینها
 است بجهت خمر و انشا فروده ملحق شده است بجمع مسکرین نیز صلی الله علیه و آله که فرموده کل مسکر خمر و کل خمر حرام بعضی
 هر مسکر و ذابل کتبه عقل خمر است و هر خمر حرام است خلاصه کل شراب مسکر حرام است و مخصوص بعضی نیست حتی در تمام سوس هم گفته
 و القوا صحت انها حرم و ما فی الذمین خمر و ما کان شرابهم الا الفم و البس الخمری کلامه و قطع نظر از این اخبار عقل نیزها کتبه
 ان چنانچه جمعی از فلاسفه و ملایمه را در شواهد الی و بیاید بهجت شداد کاهمان کبر و صفی بقاعده عقلیه تصریح نموده
 باینکه چون مقصود از ایجاد این نشاء معترفه بالوحدانیه و است احکام و عبادات الهیه است کما قال الله و ما خالفک لیکن و الا فی الا
 لیقیدین و معرفت خدا و عبادت او نمیشود مگر بغفلت پس هرگاه بصفت بشر خمر خرد شود منافع غرض حکیم میشود و معتبر میشود
 اسکار کثیر است در قلب آن نیز اگر چه بکله طره باشد و مستحکم نیز شود هر امنی بنص جماع حتمالما انما لفتا که قانون عقل
 باشد و البته سوس است فیضها اسکر که بکله طره حرام و بدانکه بعضی از فیض طهر است و خمر را از بیست خمر گویند که شرابین عقل را
 بپوشد و نیز از جناب مفسرین است ان الله سبحانه و تعالی لم یحرم الخمر الا لعلکم تعقلون و انما حرم الخمر لعلکم تعقلون
 فرمود

کتاب التبیان

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بَسْمَلُ الْعَرَبِ وَالْمَعْرِفَةُ قَلْبُ الْعَرَبِ وَالْمَعْرِفَةُ قَلْبُ الْعَرَبِ وَالْمَعْرِفَةُ قَلْبُ الْعَرَبِ
عظيم است و در از منافع آن بر ناس طوبی که جلال و کبریاها است چنانکه در مساف گفته و مع هذا ثم و کلاما بها یعنی مفاسدی که
از شرب بر و قمار و بازی حاصل میشود و اگر و اعظم است از نفع آنها و قال تبارک الله تعالی انما يريد الشيطان ان يوقع بينكم العداوة
انقصاء في الخمر واليسير في صدقته عن ذكر الله وعن الصلوة قهر الهم منه هون و در تفسیر هر چه از گفته که اینها غلط و اشتداد است
حرم است هر چه سزاوار اولی و ثانیه و درین امر نموده با جناب زفر و مدبر و علف از ایشان فرموده و بسبب آن حرام نموده از آن
و بعد از آن مذاهب و اجتهادیه در احکام شرعی بر خبر ایشان فرموده و کشف نمود و پایه را بعد شریعت اینست قال قهر الهم حرم و ربی القوا حشرنا
قهر منها و یابطن و الایم و البغی غیر الحق و در لغت است مدبر و پایه و علف و در لغت است حرام فرموده و غیر است چنانکه مفسرین و
اهل امت نیز تصریح بیان نموده اند و از لفظ اصل یابطن علف الهم نیز معلوم میشود و در تفسیر صلی بعد از آنکه امر است این خبر
تفسیر نموده و سابق نیز در جناب زعل بن یقطین ذکر کرده که حاصل مضمون آن اینست که مهدی از خلفاء بنی عباس از حضرت امام
ابو الحسن علیه السلام سوال نمود از خبر که ایشان عمر است و کتاب خدا در مردم غیر از الزقران پیغمبرند و غیر از کلام خدا نمی دهند و این
جناب علیه السلام فرمودند بلی بلکه هر چه هست در کلام خدا مهدی عرض کرد در کدام موضع حرام است و کلام خدا بیان شده است
فرمودند در قول حق تعالی که فرموده قل حرم ربی القوا حشرنا قهر منها و یابطن و الایم و البغی غیر الحق تا اینکه جناب فرموده و اما الایم فاما الایم
صنها یعنی اما الایم پس آن بیست و نه است و بعد از آن آیه و یابطن عن الخمر و المیسر قهر الهم فرمودند پس خلاصه گفتای میان بن یقطین
این فتوای هاشمیه است علی بن یقطین گفت راست بگوئی میسر از زمین و حد خداوند است که این علم را خلاص نموده اند و شما
اهل بیت چون این جناب را مهدی خلاص از دست بنی عباس بودند قرابت داشتند از بسبب حضرت شامس و سبب علم فرموده و در بعضی
گوید و انصفا صبر الهمدی ان قال صدق ما وافضی حقی هم بخدا صبر نموده مهدی خلاصه تا اینکه بن گفت راست بگوئی میافضی
اخیر حدیث و محمد بن ادریس طاب ثراه و در کتاب بر آید و باب حدیث بر خبر در تفسیر این حرم ربی القوا حشرنا قهر الهم غیر الاطلاق
ایم درین استخراست با مخالفان بدانان گفته قال الشاعر شرب الایم حشرنا قهر الهم کذا الا لا شکر الهم لک قول و جوهری نیز در صحاح
ابن شاعر و قال فی القاموس الایم بالکسر القنب الخمر و القمار و ان هم لها لا یجمل بعدا و فانوس شرح قاموس نیز با بعضی ذکر شده
و در آخر هم گفته و ستمی لغز آنها و قال فی جمع البصرین و قبل الایم لغز و البغی الظلم و الفساقین شعر بر بودا ذکر کرده و در بحار و الانوار و کتاب
سما و ما له گفته قبل القوا حشرنا قهر الهم و الکبیر ما علف بها و ما حشرنا قهر الهم و الفساقین حار و قبل الایم الذنوب المما
و قبل ما علف الهم و قبل الخمر و البغی الظلم و الفساقین انهم بعد از مدین ایات حق سبحانه و تعالی افشاح و ابدا فرموده بیان استخراست و این
نموده و هر چه که شمار است و انصفا که اصنام است و ایام که افشاح است و بعد از ذکر این مباحث تا که بدانان نموده فرموده و حسن من عمل الایم
و صریح است بر خبر که بعضی حشرنا قهر الهم باشد و در کتاب است که کل اینها حرام است بعد از آنکه در بعضی شیطان و عمل شیطان حرام
است چنانکه فرموده قاجان و در بعضی است که با جناب بدانان کرد و در او منقوضه و جویا جناب است و بعد از آن فرموده قل الهم قهر الهم
از آن و در خلاف است اسامی قال ایما یبطل الشيطان ان یوقع بینکم العداوة و البغیة فی الخمر و الیسیر و یصددکم عن ذکر الله و عن الصلوة
قهر الهم صحتون پس اینها واضح است و عداوت و ابا عتاش از آنکه خدا صلوات میشود و کلام است و بعد فرموده قهر الهم صحتون
و این پس در این منع است از آن لایحه الایم بلوغ کلی فی الایم است منه لایبغی من معظ الهم بدانان که پیشتر گفته و در آیه قل حرم ربی
القوا حشرنا قهر الهم حکم خبر بر آن فرموده و در کاف و تفسیر صحیح از حضرت صادق علیه السلام روایت که شرب خمر هر چه که کلام
و مقناح جمیع شراب است و شرابها جمع شده است و مانند شکر و مانند شده است کل بدانان شرب خمر یا تخمیر فرموده که در هیچ چیز نیست
و نافعها نیست و بنام شراب مسکوبه و سفلی حدیث از صحیحین شرب خمر و نماز فرموده و در این حدیث که در هر چه که در هر چه که در هر چه که
و در خمر خود و مخالفی که نمی فهمد که چه میکند و شراب است و در لغت است و در لغت است و در لغت است و در لغت است

بن جعفر علیه السلام روایت کرده که خدا بفرموده است شارب چنانکه نمی خورد از عبادت او ثواب و هم در انکار از حضرت ابی
عبدالله تهر و پیش که فرمودند من دنیا خرج من الایمان و من شرب الخمر خرج من الایمان و من اظلم من شهر رمضان خرج من الایمان
ما حصل اینکه هر که دنیا را خرج می شود از ایمان و هر که شرب می کند خارج می شود از ایمان و هر که اظلم نماید از شهر رمضان
باید بداند که در بعضی از فقهاء از حضرت رسول صلی الله علیه و آله منقول است که فرمودند من شرب الخمر یقبل له صلوة الله
یعنی آن نماز و قیامت حق است که آن حق تعالی از آن بپسندد و آن بپسندد خیر است و هر چه بداند اصل انکار و ما خرج من
خروج الزمانه فی جمع و در بعضی از شارب با اصل انکار و قصور و بیجا بود حاصل می شود که شارب خورد چه در
نماز او مقبول نیست اگر چه در شکم او چیزی از شارب باشد بفرموده است که این است که بنوشاند با او طهارت نکند و آن طهارت
بر او صلوات و در دنیا و آخرت از کاران بر می آید پس جمع می شود از در فرموده و در بعضی از جوامع و با شامند از اهل اشراف
که از آن می شود بان احشای او را در بعضی از شارب و در شرح فقهیه گفته اند اینست که آن صلوات و چه در حدیثی است
و جلوه شارب نرا می کند و در بعضی از شارب مثل آب بنویسد که شارب و نیز در بعضی از حضرت صادق علیه السلام فرمودند
من اکتحل بماء من مسکر کلمه الله تعالی من انکار ما حصل اینکه هر که اکتحل کند بماء من مسکر بکشد خدا بپسندد او و صلوات
چون استغفار مطلقا حاصل است بجهت شارب که آن شده و از حضرت امام موسی منقول است که هر که مسکر شود از شارب
از آن تا چهل روز در نزد خدا بی حال مانند بی حال است و در بعضی از شارب و آنچه مذکور کردیم در بعضی از
ایمان کفایت میکند فصلی چون درخت کرم و غیره از حضرت امام علیه السلام کشف شد شیطان ملعون بر آن بول کرده
و در آن ایضا بر خون بکشند و بوی بد و مستی در عصبانیت بپوشد و اینست که در بعضی از حضرت صادق علیه السلام منقول است
که ایها ملعون بعد از نماز بول کرده و درخت کرم را و انکو در آب جاری شد و در آن ایضا در بعضی از شارب
پس اینست عصبانیت و مستی که در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب
استدلال نیز اینست که در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب
روایت نموده اند که حضرت امام ۴ چون درخت کرم را و انکو در آب جاری شد و در آن ایضا در بعضی از شارب
اوراق او طالع گردید و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب
کرم و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب
جهت شارب خمر یا او شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب
نک و منظر او محسن می شود مثل لون طایوس می گردد چون مبادی سکر و مستی او در بعضی از شارب
چون مستی کامل از بر او حاصل شد مثل شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب
بفایده می باشد و چون غده از آن گذشت عزم و قوتش قابل سکر و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب
مجلس و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب
اوراقش کرم و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب
فرزندان خود را و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب
زمین بود و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب
گفت که آدم بن محمد کرده است که از این درختان چیزی بنویسد تا آنکه از زمین بر آید و در بعضی از شارب
پس آنکه در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب
دعا کرده بود چون پاره می کرد آن درختان او کسب فرمود که خدا بفرموده است که اگر از این درختان
نواز عصبانیت و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب و در بعضی از شارب

حاصل میشود حرام مبرکه بدو میخورد و هر دو از خوراک خود میخورند و اگر یکی از آنها را نکند و دیگری بخورد و آنکه در صورتی که نوش و تران مشرب بود و آنکه در صورتی که
 تر بودند چون در مشرب خدا اینها را مکند و در مشرب ایشان بر طرف شد و در ایشان که کرده بدو مشرب که بر زبان دوایا ذکر نموده بود
 حرام خمر مقدس از عین بیجام مسلین و بیضه و این ثابت است چنانچه در حدیث آمده است و مقدس در بیرون کاشان و مجلس و غیر ایشان نظر
 نموده اند و مشکل این مطلقا حرام است و باید لفتل است همین در جمع مسکرات از قبیل و بنوع و قبیح و فحش و غیره
 و غیر اینها در حرام آنها از ضرورت مذهب امامیه است و مختص نیست حرام کل اینها بشرب بلکه در مشرب عام است بر جمیع انواع تناول
 اگر چه بزیج در اعتدال و او در بی باشد و هر چند بی قابل داخل نموده باشد با اجزاء حرام است لعمرو الاخبار مع عدم القول بالفصل و
 تناول جمیع ما ذکر شد شرعی متعلق میشود باجاء محققا و نقل ظاهر و صریحا فی کلک فالبعث کا حکم جامع و لا یندرک ما صرح فی
 الشیخ و قال سید الاجل فی المصابیح و صاحبنا الامامین ان کل شراب سکر کثیر ظاهرا و کثیر محرام صریحا و هذا سکر که در کتب
 کان او مطبوخا اتخذ من العنب و غیره و هذا حکم من ضرورت امامیه و قد تواتر بذلك القطع عن اهل البیت علیهم السلام و اهل الاما
 علی ذلک الشیخ واحد و الله التوری و بر سجد و جمیع اهل الخلاف للاتجاه فی دو عالم و ما هم عن التوصل الی طهره و الا فی غیر
 فلیله و السکر کثیر من کل شیء و قد اخرجها ابن جنید عن عشرين صحابا و منهم من زاد علی ذلك و لان التیجرت بالمدینه و ما فیها غیر
 و انقی السلون بقرمها کما کانوا یشریون من الابدیه یوم ظهرها باور رسول الله صلی الله علیه و آله و کان اکثرها کفی یومئذ الفصح لانه
 یعنی السجد الفصحی قد فیه النبی صلی الله علیه و آله و الله بسجدا لفصح لما اذ بق من الفصح بحسبه و خالفه ذلك ابو حنیفه فاحل السکر من
 کل شیء عند بعض العقبی و اظه علی ذلك صاحبنا ابو یوسف و محمد بن الحسن انی قال و قد خالفوا بذلك الکتاب السنه و ما هم علیه من
 امر الفاس مع کون جلتانی هذه المسئله ثقیبا و طلبا للرضه و قد شنع علیهم فی ذلک علماء الفایده فضلا عن الخاصة انما کلا
 اعلم الله مقامه و لم یکن ضاع بجزو جمیع احکام اگر چه است همکدا اجامه صریحا و ظاهر انما فی کلام ثلثه منهم لم یفید فی الاملا
 فمکی افعال الامامیه و الشیخ فی الخلاف و ابو المکارم فی القبه و العلامة فی التمهید و الفواعل الشریعه و الدروس فمکوا الاجا
 فی الملتا عند من عند الاحزاب و وضع و فان فی التمهید حکم عند اصحابنا حکم التمهید التواء فی نه حرام للتصوم من استنبضه
 انحر او غیره و او التمهیدها او غیره استصغرها الناس و نحوها و مدبر صمد اسم فطام است براسکای چنانکه ظاهر نصوصا
 و هرگاه صدق کند اسم بان عرفا حرام و بشود هر چند اصل از آن نماند و سکر هم نبوده باشد و ان مثل حرام است و احکام بقره سکر
 و نجاست و حد مکرر و اعتقاد ابا حشر در کسکه لزاما حلال ماند قبل نه استند تقدم کونه من الضرر و اما و اگر صدق نشود با و حقیقه
 و دعوی حرام نیست لاصول و العوضا و قدیم بلکه جمیع سکر مایع بالاشا باشد بجز العنب است علی الشیخ الا کوی مطلقا سواء
 کان ما خوروا من عنب او غیره لچنانکه جمیع کثیرا از اصحاب صریح بجماعت است نموده اند از جمله و در مشرب مذکور و سایر غیره کثیر
 القوابد و مدنیان و ذکر کوی و اشهر مدنیان در شرح و شواظ ظاهره منعه و در تصریحات و نهها و صیغاشیخ و غنی و هفت کشف
 اللثام و وسيله و تلخیص و صاحب و الشیخ و جعفر بن محمد شرح ان تا کل معاصرین حکم بجماعت است کرده اند و جمیع و نجاست خمر بعد از
 اجراء استنبضه حکم بان عرفا حرام و غیره و خلاف و معسوط و تصریحات و غنی و مذکور صریح مستفضا است و نحو ان است
 استفاض اخبارات معتبره که منجز است فصوصا سائدا نه اشرف علیهم چنانکه در بعض اخبار عکس و در طهارت ان داده شد
 مثل جعفر بن حسن بن ابراهیم و مؤثره عبد الله بن بکر و دیان عبد الله بن جعفر بن محمد و شربها کلا بحول بر نفعه است و قول بطول
 که از ابن ابی عمیر و انسدون و عظیم نقل شده شاذ و نادر است چنانچه جمیع زاعاظم اصحا گفته اند و در شرح و شایع جعفر بن محمد
 و استند فی نجاسته السکر المایع بالاصاله لاول القاصد من الاصل فی ثوبه ما به حرام سکر من یفسل و قال العلامة فی القامه و
 الشیخ فی الذکره مؤثره و الا لانه سائدا نه اشرف علیهم و التیجرت فی اللسان الا لانی بجماعه التیجرت جلایان التیجرت الا لانی
 لو کان یفید التیجرت من ان المایع بالاصاله لاول القاصد من الاصل لانی بجماعه التیجرت جلایان التیجرت جلایان التیجرت الا لانی
 و الا لانی ظاهر ابطال فی الاصل حذف تقدیر شربها و عیان الاصل و الاستلزام و جعلی و غیره اصل الرجوع و العمل الفیج

در مشرب

القدر فعل هذا معنى فوالله انعم بكم الرب اهل البيت هو اذ هاب الاعمال الفخيرة والعامية عنهم عليهم السلام انتم كلامه اعلم الله
 مقامه بظواهر كونه عده وتقبل فجماعته عبقرة خيرة وشامس كرات كبالاصطلاح باشد اجازات من فضائلكم هفت اجام
 باشد باضافه هشت خبر كمغيز است اسانيدنا بها بشرة عظمه من اهل مقامه كويكده ودر مقامه بفراد انك كذا وكذا ان علماء
 براءه نوضيح اين مطلب بيان شود فاضل محقق معاصر جناب فاستدابر هم قزويني الاصل وعالي من المسكن والدفن طالب ثراه مدك
 دلائل الاحكام في شرح شرايع الاسلام كذا في طائفة اشادات كنهها ما انخرجهما صياهي الاشتهر الاطهر لا نواكوا كذا ظاهره لا
 بل على التماسه سبعة اجامات مضافا الى الاختيار هي بين امره بفسل ولاظهارها كذا في ثمانية منها وعن جمع الطهارة وطم الاصل وسبعة
 اخبار نافذة للبار عن الثوب الذي صاب به الحان قال لكن الاصل باقر مد فروع والاخبار المذكورة عن مكافؤ عدد او اضدادا
 بما قر من الشهوة والاجامات وغيرها محمولة على التقية ومطروحة ولا يمكن حمل الخبرنا عليها الاثبات العامة كذا قبل على اكل الخبز
 وطهران اهل الكتاب حمل التبعة مع نصريحها بما في الفهم في الامور المذكورة انتهى كلامه اعلم الله مقامه واسوة الحقين سيدنا
 العلوم بدمصايح كنهه واختلفنا القها في نجاسة الخمر وطهارتها والشهوية بين الفريقين انها نجسة العين وقيل بطهارتها
 وهو نصريح ابن عقيل وظاهر الصدوق حشيرة والصلوة فيها اصابت وبخالف من فهم وهذا القول ضعيف والظاهر
 بشاذ ان الذي استقر عليه المذهب هو الخلاف في حال سب الاجل الذي نفي لنا صفة لا خلاف بين المسلمين في نجاسة
 الخمر الا ما يحكى عن شاذ لا اعني بظهوره ونحوه قال السيد الجليل ابو الكاظم بن زهرة في الفقه وقال الشيخ في المبسوط الخمر نجسة
 بلا خلاف وكل مسكر حكم الخمر وقال في الخلاف الخمر حرام نجسة بمقدار ما يسكرها سكرام له فيسكر بلا خلاف وحكى ابن اديب
 في السير قول الصدوق في المسئلة بعد نفيه الخلاف عندنا وقال انه يخالف للاجماع من المسلمين فضلا عن طائفتنا وقال
 الشيخ نجيب الدين تميمي في سب في التمهيد ان القول بطهارة الخمر خلاف الاجماع وقال العلامة روح في التذكرة الخمر نجسة
 اليه علمنا اجمع الا ابن بابويه وابن عقيل وقال التمهيد في التذكرة انه الظاهر بطهارة الخمر تمسك باحد من الاثبات
 والظاهر انه اداو بالفطن الاجماع ونفي المذاهب في التفتيح خلاف في نجاسة الخمر المشهورة ومنها الخمر وقال التمهيد الثاني
 في شرح الرسالة وعلى نجاسة المسكر اجماع الامامة الا من شذ وقد عده في نجاسة الخمر وطهارتها في اربابنا كثر لكن احاديث
 القياس اصح واكثر ومع ذلك مضادة بظاهر الكتاب فتوى الامام جلالا خذ بها متعين انتهى مد كتاب كنهه والشهوية بين
 الاصطفاة نجاسة الخمر ونقل بعضهم الاجماع على نفي نجاسة الخمر من الاصطفاة منهم ابن بابويه والطهارتها والاصطفاة الخمر من سائر
 المسكرات لما سجد حكم الخمر وكذا الفقايع وقال في منهاج الهداية والشهوية نجاسة الخمر بل في التراب اجماع المسلمين بعد ذلك
 الصدوق وهو ظاهر التاصرة والمبسوط في التمهيد وكذا القواعد الاجماع وهو ظاهر الخلاف في الفقه والاصح وبعض الاو اعلم حكم
 بشذ ان الفقيه استقر المذهب بعد الخلاف على ما وفي التذكرة فيها الا علمنا اجمع الا الصدوق والعلامة في المسائل والقواعد
 اجماع الامامة الا من شذ وفي التفتيح نفي الخلاف عن نجاسة الخمر ومنها الخمر وفيها الفقه مضافا الى الاخبار المؤيدة بالعمل
 الكثرة والقوة وتعدد الطريق وامضاء الامام عليه السلام للاحق للشك وانكار مخالفه واستدل بالكتاب لان الرجل يقسم
 الشيخ ادعى الاجماع عليه ولان الاجناس فيها نظر فالاصل والاستصحاب الامامان الدليل فلا يشبان الطهارة كالاجناس الد
 علمها فانها روية بما قر ومحمولة للتقية وفي حكمه غير حق الفقايع لما قر من الاخبار الدالة عليها بجموع التشبه ثوب صاحب
 لمسكرا ونهذ الى ان قال مع اننا يجمع بالعمل فضلا عن الاجماع كما هو ظاهر التاصرة والمبسوط والمعتبر في صريح الخلاف
 بل الاجماع المكي كما حكى بعض القول هذا كونه في المابع والاصالة ولا يجر ما يبيد فيه التمر والتزبيد لو وضع فيه لينة او زبد
 ولم يحصل له التشيب والتلبان انتهى كلامه بوضع مقامه وقال القاضل الهندي طالب ثراه في كنهه للشام والخمر في المسائل
 المسكرة اتفاقا هي نجسة على اصح القولين كما قر في الطهارة سواء كانت خرا وهو المنفذ من العنب وينبذ من التمر كذا في خبر
 نعالكم الوحدة وسكون المشاة من قون واهل العين من الممل او فضحا بالفاء واجام الصادقنا بينهما

من شرب

ياه مشاهير تحت وهو من البس المفضوح الى المكشوق قبل من الرطب قبل من قروبي او نقيعا من الكريب ووزو بتقديم الميرة الساكنة
المهله وكس اللهم من الذرة وقبل من الشعير المحنطة ومنقود لك من محبوب الفقع وهو شارب يتخذ من الشعير يعاوه الرند والفقا
ولذا جرت به وبقي الغبراء كالتجربا الاجاع كافي الانصاف في جميع الاحكام من الحيرة والنجاسة وهذا شارب قد شهادته ومنقود لك الابد
اعتقادا باحد وابطاح به فانه لا يقتل معتده كما يقتل معتقد ذلك في الخمر لانها لم يشر لها في ضرورة الحيرة من الذين انشروا
اصلي الله مقامه وقال المدا في حال في الفاعل من الفقع كومان هذا الذي يشرب حتى يسكر بذلك لما يرتفع في ناسه من الرند وذكر
الرضي في الانصاف الفقع هو الشارب اتخذ من الشعير يعني ان يكون المرجع فيه الى العرف لانه الحكم فيها لم يثبت فيه وضع شرع
ولا لغوي والحكم فيها سنده قوي بين الاصناف انتهى كلامه وقع مقامه وقال في الرابض العاشرة الفقع بالاجماع كما في الانصاف
والخلاف والفتنة والشهر نهاية الاحكام وظاهر المبسوط والذكرة مع التام باطلاق الخمر عليه في المعية المستفظة الفو
كانت تبلغ الثواب بل بعضها انه الخمر بعينها وعليه يمكن الاستدلال بجماعها في حاشية هذا مضافا الى الفصل الصريح فيها ولا
بغير تصور سنده بعد الانحياز بعمل الاصناف في شربه فانه خمر بمولوا فاذا اصاب ثوبا غاسله والمرجع فيه الى العرف والما
فيها ثبت اطلاق الاسم فيها حكم بالجماع في الاصناف انتهى كلامه اعلا الله مقامه ودر خصوص فقع در دلائل الاحكام كشرح شرح ال
است كفته التاسع الفقع وان لم يذكر وعاء نجاسة حمله اجامات وعن ظاهر المبسوط والذكرة الاجماع ايضا الاطلاق الخمر عليه
وفي الاخبار المتواترة او الفرية سنده وفي بعضها انه الخمر بعينها مضافا الى ما قرى من خبر يوقر الخ والمرجع فيه العرف فاستخرج فهو محتمل
له يعلم انفاء خاصته وهو النوران الفشيش المعبر عنه بالقلبان والافظا من ليس منه ماء الشعير الذي يتعاطاه الاطباء للدوا
انتم مؤلفك صر كويدك اذ ما ذكر نجس العين بكون خمر ليكهر مسكرى كما في جميع الاصالة باشد چه اذا لم يكونوا از شرف وجود
خمر او غسل ويزيد امثال ابنتها ثابت ومحقق شد و همچنین حرم و نجاست فقع وضعف قول حسن بن ابي عقيل العماد
صدوق رح كبطها رة خرفا باشد واند ظاهر شاذ بودن قول بشان بار ذكره في كل محقق فاما ذكره مسكر حرام
باجماع وخصوص مطلقا چنانكه علامه وفاضل هندی صاحب فتاوى صاحب غرر البیان نقل نموده اند خواه ما به باشد باجماع محقق
حشبه مقتضه از حدی قتب و امثال ابنتها اگر باصل مسكار شود و لكن اگر جامد باشد ظاهر است اما حرام است قطعا بلا كلام و در حکم
استغال لفاضل الهندی في كل من اللثام وكل مسكر حرام بالاجماع والتصوص سواء كان جامدا او مائعا كما تحشبه وما يقضين
المحظرة وعرفها من الاشربة السكر وفي المنهاج الفاعل على قول العلماء في حشبه المخذة من معدن الفضة الوج انما ان اسكر فحكما
حكم الخمر في النجاسة والنجاسة لا تجزى سوى لما يبع وان اطلق في كثير من العبارات للاصل من جهة معارض الهم الا ان يتمثل اسم الخمر كل
مسكر وهو غير معلوم انتهى كلامه وضع مقامه ودر شرح جعفر بن عمار في بيان علامه عبا و فروردان نقل کرده و در منهاج الهداية كفته هذا
كل في المايع بالاشياء واما غيره وان كان حراما للتصوص بل الاجماع تحققتا ونقل فلا يكون نجسا وان صام ما بها بالعرض للاصول
فانها بعد ظهر خلاف بل هو ونفسه عن جماعة وخصص المعتبرين من الاخبار او كلها بذلك واما هو فان جمد نجس للاشياء
وعدم الخمر الخ وبالجمله مسكر و من است يكره انك كما في المايع بالاصالة استا كره في حشبه وحكم ان مذکور و كرهید كرام و نجس
است و اگر چه مسكر جامد باشد چنانچه نجس اما حرام است اجاعا و اتفاقا و سابقا و بین كفته شد كبيع خمر مشاء و ككتاب
حرام است اجاعا چنانكه از جملة نقل شده در و حکم حرام است جميع مسكر است اجاعا كما هو ظاهر الجماعه وفي الكفاية فضلا عن النبي
الصحيح وغيره ان الذي حرم شره حرام شربها بل اكره في خمر باقر و شد بدعي باجل مستحى بعد لان مسلمان شود شرابا كفته
باشد و تواند قبضه من ان نماید چه مستقر شده است ان بوجه صحیح در ان مسلمان است چنانچه اكثر اعلام و مشاهير باض من
خلاف ذكر نموده اند و در غير كرهی صحیح است و بباب واره شده چنانچه در منهاج كفته و همچنین مسلم اجاب استا كراه
در طلب اشنة و او خمر باقر و خنبه باشد چنانچه ان از ذم اخذ من خود كند ثمن فبعت كتاب معرفة الاوابل كراهي و لكان عبدا
الرجل سوطه است و كتاب محاضرة الاوابل و مع الاوابل و في كتابه على دره كفته ان ان بشا صحیح و نزو داعی است و در ساير

تواریخ مؤرخین فرقی بین نقل نموده اند که اولاً آنکه که استخراج خمر که در جسد ملان بود که قبل از طوفان نوح و متوجه صید شد و در
 بعضی حال درخت گروید که آنکه نوری بود پس کان کرد که از موم است و نموده که خوشه افکار را بچینند و عصر کنند پس عذاب
 بظرفی شکره نگاه داشتند و بعد از مدتی آن عصر خمر شدند و نماندند تا اثر آنرا تا آنکه مردی که مستحق قتل بود او را آوردند جسد
 حکم کرد که از آن عصر که با عتق او خود دست میبندد با او بدهند بنوشند تا هلاک شود پس مرتبه چند بود اندوه هر قدر که نوشیدند
 و طریقی در عارض کردید جسد تعجب نمود از آن پس امر نمود بفرسیدن درخت کم و بیلاذاتاً اینکه منتشر کردید در بلاد فرسیدن ظاهر شد در بلاد
 عمودمان جسد شرب خور و عیاده اصنام چه در حجاب اصنام معتمد در شکل چه بختی بخت و در وقت شرب و نهایی میگردید
 از آنها بمالک فرستاد و از بعضی جناب سول خداصلی الله علیه و آله فرموده که شارب این که باید الاوشن پیوسته شارب خمر مثل شارب
 چه در حقیقت عیاد است نفس خود میکند و الاینه فرموده وی چنان بدش عویش میکند که بالمره از حق پرستی غافل بلکه معاد را با
 اهل حق و انبیا و اولیا میماند و نیز در کتب بیوریه و شتا تواریخ معتبره نقل نموده اند که اول تکبیر که در بلاد سرپایه و در بعد از
 طوفان نوح شارب اینا کرد ملک سلطان بود که در وی ماری پادشاه که ضربه خمر کرده بر سر انداخت و انمار و اکث و انفرغ بر او زد
 و رفت و چون برهنه بعضی مدت طویله از آن گذشت همان فرغ سبب عجب که بکرم و مغرور و در جسد خود را شتاب آورده پیش
 ملک گذاشت پس فهمیدند که بجز او مکانات عملی که در ملک در قتل چه صادر شده برای افسوس و ملک امر نمود بفرسیدن و چون کاشند
 و نکت کرد از آن حاصل شد و شمر عیاد در وقت بیدان نمودند و ملک امر کرد که خوشه از عصر کنند و بظرفی گذاشته نگاه دارند
 از شربن بهتر سپید که مبادا ضرر بار رسد تا اینکه روزی حاضر نمودند و بر آنکه مستحق قتل بود و در بار او اشامیدند و هر قدر که
 آن مینماید و طریقی سرور و شطاطت فریاد میشد پس ملک نیز از آن اشامید و مستحکم کرد و در آن بود که در بلاد و عتبه غریب کرم نمود
 و اول ظهور آن در مدام از آن شد و بعد از وفات و در بفرسیدن مستحق بود و در آن لوی گذاشته بودند که بپلم سپانی نوشته
 شده انا الملك الذي غرسنا ولا الکریم بعضی من املاکی که فرس نمودم در اول کرم و نضاری بر پادشاه فرسند و دنیا ماعظم
 در نزد ایشان ستم بدانکه خمر جلال میشود اگر منقلب بخل شود بلا خلاف بین الفقهاء در وقت که انضال این خود بخورد باشد چنانکه
 در بعضی از تفصیح نقل نموده و هر چه مضافاً لای فاعول المصروف ان الاحکام للاسماء ثابتة حلا و حرمة و طهارت و نجاسة بلا خلاف
 بین الاصحاب بکافه کما فی الراجح بعضی از اصحاب جامع نیز نموده اند چنانچه در محتاج نقل نموده و اگر بعلاج حل شود هر چند معالج به
 عین یا به ناسخ در آن و مستعمل شود باز ظاهر است علی المشهور بین اصحابنا بلکه سبب و سبب و ادعای جامع نمودند و اخبار معتبر
 بدان مستفصل است جمل و هو مخصص و ما لکن اگر معالج ببدن باقی بماند مکره است چنانچه علامه صاحب جامع فرموده و ما
 از اصحاب صحیح نموده اند و اگر نجاست دیگر باو برسد مثل بول و اسهال نجاست بان ملاقات کند و بعد از آن غسل شود بان نجاست
 میشود قطعاً لاصل و الاثان فی شمول الادلّه و همین است اگر معالج به نجاست باو بودی و نضال باو باشد که از عصر که باو
 با بان ملاقات کرده باشند مگر شدن مطلقاً نمیشود بلکه کلام و اما اجسام طاهره جامده که قبل از غسل شدن بجز بر آن علامه
 مبرهنند بعد از غسل شدن اگر چه مستعمل شود و نجاست خمر منقصر که در نضال و جهت عموم و شاکت خمر مستعمل دیگر و اجزاء
 منقوله و زان و نوقم استحقاق نجاست آن جسم منقصر که آن منقصر جمیع مایع میشود و مدفوع است با اینکه مفر و غرض آنست که
 نجاست حاصل نیست بجز نجاست خمر که کما فی بن مایع و بان جامد موجود بدان و اینکه منقصر جامد است از همین نجاست خمر
 و ان اثر در حال خمرت با اثر مفر خمرت در اصل مایع نمیکند که نجاست عرضاً باشد بجز نجاست خمرت پس بعد از قبول خمرها در آن
 راه است که بجز نجاست خمرت و مفر و مایع میشود چه نوع نجاست مختلف نیست و بن مایع اعتبار دارد و اجزاء است که بول است
 خمر است و در دل با آن منقصر مایع بلامت منقصر عموم من مایع است پس محتاج به بیعت و شکره و اینگونه است که اولی است
 اجزاء اول عموم بود چه که شامل مایع میباشد معلوم نیست پس عمل اصحاب فرغ و در دعوی اجزاء و مایع و اخبار و
 و لکن بکند در حقیقت بعلاج مطلقاً بجز خواه جامد و خواه مایع و مطلقاً شامل مایع و مایع است که طهارت و نجاست باشد

قال في الفواعل هكذا الخ يظهرون بانقلاب من نفسه او بجلاج ما لم يمانع من جنس لافرن بين ان يكون ما يعالج بها قبا الوستهل كما وان كان
العلاج مكرها او قال في المنهاج ثم يذهب بغيره بغيره بانقلابه لافرن لوان كان بنفسه بسلام مطلقا ما كان او جاعدا او غيرها كما
الحرارة او البرودة بغير ما يعالج به او لا كان بغيره في الاول الاجماع صفيقا ونظرا من جاعده وعلى الجميع من الشهد والسيوري فضلا
عن التصور وفيها التصاح والموتون كما تصحح والمبر من طوط في غير فلا مفر من العمل بها وان كره غير الاول چهارم ووحكم غير است
ودرام بودن عصبي كيمعصر از اب عنب باشد وقى كغلبان نمايد بخوبى كاسفل ان اعلا كردد قبل از ذهاب وثلاثان بلاطلا
كافى الكتل بل عليه الاجماع ظاهر وحكى في التفرغ صريح كما صرح في الرياض مع ذلك للعبارة المستفصلا طفره جدا حتى التصحیح كل
عصبة انار هو حرام حتى يذهب ثلثاه وفيه لا يجرم العصبة حتى يظلم في الموتى او انشئ العصبة وغلح حرم وبعدها ذكر ابن اخباره
وبعض كفته وبنفاد من صرح واطلاق اكثر البوائى والفتاوى بجمعه الفرى في الحكم بغيره بالغلبان بين وقوعه في النار وغيرها
وبه صرح جماعة كما في الشرايع والفاضل في التصریح وشيخنا في المسائل والرخصة وكثير من تبعوا هذا الفرى في ذهاب ثلثه بغير
الاربن لاطلاقها بالتصوير والفتاوى وبه صرح جماعة ايضا الا ان ظاهر التصریح هنا القول بالفرى حيث قال بعد التصریح
بعدم الفرى في الاول فان غلبا انار وذهب ثلثاه حمل ولعله لمنع ما يدل على العموم لامكان دعوى اختصاص الاطلاق بالحكم
التي بعد وذهب ثلثها بالثان بالنار فيرجع في غير الى صالح البقاء التصریح الخ وقال في الكفاية وجرم العصبة في غير سواء خلاصة
او بالنار والاد الماء المعصر من الصنعة لا خلافة في تحريمه بين الامم كما يدل عليه الاخبار الكثيرة والمادة بالغلبان ان
اسفلا اعلاه وبنفاد ذلك عن بعض الاخبار واشترط بعضهم في التصریح الشدة وهي التخنونة والغلط والفوام
امر زائد على مجزى الغلبان ولا دليل على اعتباره في التصریح فان الوارد في التصوص مجزى الغلبان خلاصة وحرم من عصبة
عني بعد از غلبان واشتداد وقبل از ذهاب ثلثين خلافة در بيان علما اماميه بنسبة اجزاء من قوله از غير واحد
نقل شده اما در نجاست اختلاف في اذ ابن ابي عمير تصريح بطهارته ان نقل شده وميل نحوه بان شهيد ثانی روح وروح
الفواعل قوی شمرده است از مقدمان در بيل قدس سره وصاحب مدارك وصاحب كفاية ويخبره في معاصرين ولكن مشهور ما
المتاخرين في نجاسته بل في فكر العرفان دعوى اجماع اماميه وانموده وعبارة مدارك في اختيار طهارته عصبة بنسبة هذا الحكم
اعني نجاسة العصبة فان غلبا واشتد ولا يذهب ثلثاه مشهور بين المتاخرين ولا تعلم ما اخذه وقد اعترف بالتحصين في الذكوة والبيان بان
لم ينفى عن دليل يدل على نجاسته وذكر ان المصريح بنجاسته قبل من الاصحاح ومع ذلك فان في رسالته الانجاسته وهو عجب ونقل عن
ابن ابي عمير ان التصریح بطهارته ومال له جدي فذم في حواشي الفواعل وقوامه شيئا المعاصره وهو المعتمد مستكما بمقتضى
السالمين المعارض انهم كلامه دفع مقامه وقال في الكفاية والقول بنجاسة العصبة ضعيف ولا يجرى التصحیح في يذهب ثلثاه او يصدك
عليه لغيره وكذا حكم بنجاسته ان نموده اند شيخ على كرك طاب ثراه استدرسته من غير وشارح ان وحقق در معتبر حرام ما في نجاسته
وكفته كمن عيشه ومك بعد از اشتداد وعبارة ثابثان ائمتهم بجرم بالغلبان ولا يضر الجمع الا اشتداد وشارح جعفر بن بعد از ان
ابن عبارته از معتبر نقل نموده مكفته وكذا زاد بالاشدة الجملة المضطره اذا انجاسته حاصلة مجزى الغلبان وثمة العلامة في نجاسته مجزى
الغلبان في التذكرة ودر فواعل حكى بنجاسته ان صراحا بغيره غلبان نموده حيث قال والعصبة اذا خلا بجرم حرام سواء خلا من قبل نفسه
او بالنار ولا يجرى حتى يذهب ثلثاه او يصدك خلافة في المنهاج الهداية بنجاسته ان نقل شده حيث قال ولما بعد ما فرام اجاعا خلا
وتحصلا ويحتمل للتصريح بعدم نجاسته بل في غير من التصریح بالعمل والاطلاق لغيره في الموتى الدال عليه عموم التصریح فيها
ما قبل الا اشتداد بغيره بقوله ولا ينافيه في الكافي وان قلنا بكونه لضبط تقديم الزيادة على التخصيصا وقد نعت خلاف في
الخلافة في كثر العرفان اجماع فقهاءنا وفيه القبة انهم ودر دلائل الاحكام فشرح شرايع الاسلام صرحنا بنجاسته ان حكم نموده و
نبت عاده قول بنجاسته ايشهر وشارح ابن ابي عمير واما في كثر علماء وان كثر العرفان اجماع فقهاء اصحابنا نقل نموده وكفته كمن عيشه بنجاسته
ان كمن عيشه ان حد شارح بنجاسته وعبارة ثابثان ائمتهم وفي حكمها العصبة الضميمة في قوله واشتداد الماء عصبة لئلا يذهب ثلثها

واشنداده و قبل ما باشد و الغلبان هو مفرقة اعلاه اسفله والاشنداد الشئنة الحاصلة له ثم الحكم بالقياس مع الوصفين عن مشهور
 المناخرين بل عن اكثر علماءنا بل عن جماعة المشهورين هو اجماع فقهاءنا كما ذكره العرفان وهو يخرج بالادافه للاسناد العمومات مع انه لو كان
 طاهرا لا اشتد ولا اطلق عليه يخرج في التصحيح والمرثوق وفيه فقال حملا تشريه ولا يعارضه ما قبل من انه مروى في الكافي و لا يخرج لفظا يخرج
 لان احتمالا لفظا القوي من احتمال الزيادة وان كان الكلفي اضبط عن الشيخ فكان الاصل الزيادة لا اللفظ واذا اطلق لفظا بالخبر كان
 حقيقة كما عن جمع من الفقهاء فجملة اوله قياسية بخبر ان كان مجازا فالتشبيه يقتضي الاتحاد في الاحكام الظاهرة الثابتة ومنها القياس
 كما يظهر من تعريفها على خبره و قد وقع في مثل الصادق عن الصادق فقال لا تشبهه فانه خير مما هو في اصواب ثوبك عن عفا غسلة و قد
 القياس ان حده حد شارب بالخبر و قبل بالظهور وهو ظاهر في جوابه مما ذكره لا فرق بين حصول الوصفين بالثابت او بنفسه او بالشمس
 لاطلاق الاجماع المذكور في الحكم في حصول القياس بمزيد الغلبان بل الاشداد قولان وظاهر الروضة القاطن لاقبال بالقياس على اشد
 الاشداد وهو عن ظاهر المفاصل الملتزمة ايضا وعن الاصناف والمتعين وما شئت في غلبتها واشتدادها استصحب طهارة وان كان
 اخبارا من غير كلامه وضع مقامه وقال في تراجم ثم ان المشهور بين الاصحاب بان حكم الخبر العصبية اذا غلبت واشتد ولعلها تكون خبرا
 حقيقة كما حكى عن جماعة من فقهاء القاسية والخاصة كالبحار والصدوقين والكلمين والاطلاق لفظا بالخبر عليه فالقصور للملائمة
 بكونه حقيقة فنفذ او مشتركا معها في الاحكام القياسية منها ان الموثوق الروى في التقديس عن الرجل من اهل المعرفة بان يفي بالخبر يقول قد
 طمخ على الشك وانا عرفته بشره على الضعف فقال لا تشبهه الا انه مروى في الكافي و لا يخرج لفظا يخرج لكن احتمال السقوط اول من احتمال
 الزيادة وان كان راوى الاول اضبط جدا لكن في الاكفاء بمثل هذا الامتنان في تخصص الاصول والعمومات اشكال بل ربما اشكال
 على تقديره ايضا بناء على التامل في تبادل القياس من علائق الشيا من مطعما سيما بما لا حظ سببان الخبز و تفرغ من هذا الشرب فيه على الاطلاق
 المزبور و خاتمة ما تضمنه دليل القياس في كلام جماعة والاشنداد اليه في اثباتها بنوعه على ثبوت الحقيقة منه وعلى تقديره فشمول ما دل على
 اطلاق خبره لثبوت مثل نظر لعدم التبادر فاذا الظهور اقوم وغالبا بما عزم من مناهج اصحابنا الا ان الاضبط المصير الاول ان يحصل
 لا الاسكار والاذن لثبوت بنجاسته وسبعين جدا العموم ما تقدم **مؤلف** خبر كويته اكره صاحب باخر على انه مقامه در عبادت فرمود
 خود مهمل بلبها و ان كرده در صورت تنكسكار ازان حاصل فتود والابجاستان بجز خوده لكن در حاشية راجع زبني قول بر كنند حكم
 بنجاسته كرده وقول بنجاسته ادغابت قوت شمريه و عبادت حاشية مختار و بعض كويته بباب نوشته اندا بنف و في كثر العرفان
 دعوى لاجماع عليه وهو الوجه المفضله مما في المتن من الازالة مضانا الى الرضوى واعلم ان اصل الخبر من الكرم اذا سبنا لنا واغلب
 من غير ان يصيبه الكفر فهو خيرا ولا يحمل شرب الا ان يذهب ثلثه على النار يعني ثلثه وهو سند كالموثوق و اظهر فيها دلالة لما في
 عدم اختلاف الشيخية وبالجملة القول بالقياس في غايتها القوة انتهى كلامه دفع مفاسد و چون مسئله عام الباوى بود و بعض بتفصيل
 مذکور كويته و هما بن اختلاف در صورت يك كاسكار ازان ظاهر فتود والاكم بنجاستان بل اشكاله اكره خبر من سفله بيك
 شوبطاهر به شود و يطعوا واسفل العباد ان تبدل شدن حقیقت بخبر و بتفصيل است بحقیقت چند بكر كخبر باشد و صوة نوعه
 بخبر يا متفصل بصورت نوعه و خبره بكر است كه از قباستان باشد مثل سكر شدن خبر و كرم شدن عنده و نمك شدن سان و بول
 شدن اب بنجس ان برامه ما كولا اللحم و هين شهر با سكرين با و جميع شدن غداي خبر هر چه باشد انرا به ان و امثالها بخبر نمائند كه
 نظر از اجماع و اخبار عرمت عصي عن بعد الغلبان واشنداد اذ هاب ثلثين فتود و بعض اخبار وارد شده كه هك در ثلثين
 شيطان در شجره كرم چنانكه در كتاب استدلال اجالا ذكر نموده اند و تفصيل ان ما بن خواست كه بسند معتبر انقض بنصاف حقه
 منقول كه چون بعد از فرود آمدن از كشتي نوح عليه السلام ما مور شد كه درخت بكارد شيطان در پهلوى او بود چون خواست
 درخت نكور بكارد شيطان گفت كه ايند درخت از منست نوح كه گفت دروغ گفتي در شيطان گفت كه چه مفيد خصم من مدهي
 نوح گفت كه درختان تو باشد پس با بنجست شد شجره انكور كه بهر شود تا او ثلثان كه فتود حلال باشد و در حد بنجست بكر
 فرمود كه شيطان منافق است كه بانوح در درخت نكور پس هر چه بل اعد و بنوح گفت كه او با حق است و او را بده پس ثلثين شيطان

لاعیان طسایدان طهات کابری و شمرها بین اسباب مع وضع و لا اکثرها بناء علی ان التوضیح فی الیوم بعد اولیوم بحله علی
الکراهه اصلا الایم یغیرها بعد من حاد من الادله و هو ممکن بحله علی هر چند وقتها باطلان فلان لادله و غیره فرض المسئله مع ان یقین
کاتر و فی بحله مع ان الطلاق انصر من فلان لادله مع ان طلاق التفریح الاخر من الیوم صلی الی القبله لا یقبل و لای بدین مع ان طلاق
فعلی شریعتی لایصدن الا ان یکن مسلما غایفا قاتلا و ان ما فکر معلوم کن بدین که هر مسلکی عصری یا بعد از ان غایبان باشد و لا
وقبل ان ذهاب ثلثین حلال میباشد و اعتقاد جماعتی ان دانه اعتقاد بلول و غیره ان کرد وقتی ششم هر که مثل ان ذهاب ثلثین با بعد از
از اجسام ظاهر و بصری داخل کند مانند شش است و کرد و بارام و غیره از انها بعد از ذهاب ثلثین اجسام موضوعه نیز پاک میشود چنانچه
بین علی و اسد و ظاهر و غیره و علی جماعتی ان چنانکه انکلام شمس و کلام درج در الشک ظاهر و میشود چنانکه اولیاد و کلام
الاجسام الموضوعه قبل ذهاب ثلثین کابطل و باقی من الاجسام بعد ان نقل من غیره الی غیره من ان صاحب الحوائج و ان یقین
مدام مع الشکات لغنه بکظا هر چند که عدم نجاست اجسام یا شمس بعد از ان کلام شمس و کلام درج و ان سائلک مثل غوبه ما انک کفری
و قویه علیه بن خا ان غیره لایک با بن و ان علاقه بر عمو و شادانه که استقصا ان در کتاب مناہج ذکر کرده ام و همچنین آنچه در اولیوم میکند
بر علت غیر بجای مطلقا یعنی بجای مد با ما یج مستحک و وجهه و لایک از باب تقیید است و تنقیح که در اولیوم است و ان در بعضی
موجود است و در بعضی الحدیث نیز در بطور ان ادعای جماع نموده و ان ظاهر مسالک نیزه الی جماع کرده و کلام و لایک الی غیره شیخ حال
غلیبا نه اولیوم شدت تجسس لایضا و اذا طهر طهر اجساما کما هو ظاهر المسالک و فیما لکها بنه فضلا عن الاطلاقات و قوله الاستفسار
و شری ما در ان با طهارت و غیره عدم القبول بالفصل و در بعضی اشکالات اعلام معاصرین حکم بطهارت میفرمودند و فیلیه از ان بیان
و نه وقت داشتند تا قبل از آنکه عصری یعنی بعد از غایبان و اشکالات چون ذهاب ثلثین شود پاک میشود و لایک و ان طبع ان از
طرف و غیره ان از آنچه محتاج الیها است و وقت و بدن و وقت مباحثان یعنی کسب که متوجه عملت بشرط انکه عامل و ان باقی بر تمام بود
الوقت باشد تا بحال باشد و اگر مباحث و عامل اولیوم عمل در بین تمام با اعیان اولیوم باشد و ان کند با الاثر باشد بل با اعیان
شدن عصری که نمیشود و همچنین پاک میشود اگر از عصری سبده باشد موضوع و حال نجاست در بخشید و طوبی ان بشم که در
ان که شود همچنانکه از صحتی انصریح نموده اند لیکن احوط اجتناب و اگر شاک داشته باشد و دانست که بر طرف شده و شاک ان باشد
با غیبت بر بخش بجز چنانچه اگر شاک داشته باشد که بجزش ممدان با او میباشد در پاک و حلال بودن و لغت غوره و ان با بن بعد از غیبت
و اشکالات ظاهر و حلال است با کلام و اگر در عصری یعنی غوره شاک غایب که انکور شده باشد پس میوشن مدتی نجرام میشود و نه بخش با
خلاف بطور و اگر در اشای طبع عصری قطرات چندین بار ان باقی با بوزیدت با بعضی اجسام ظاهر و مثل بین و اولیوم و بعد از آن
انها انچه های که منفصل نمیشود و ان در بعضی در ان افتاده باشد همه انها بعد از ذهاب ثلثین ظاهر میشود علی الشهور و در بعضی
بعد از انکه طهارت اجسام اخله با ذکر نموده کثیر و اولیوم من القدر و لا فرق بین ما یقبل علیها و ما یفرض منه و کذا الی الخارج بها و
المباشرة و لیس و نحوها بل و قطرات من ما المیزان ترک فی اشاء الطبیع قبل ذهاب ثلثین و وقوع بعض الاجسام الغائره کالتین و الا
و البیان و نحوها اما الانفک عنها عاده بل ما یفکار فکان و لکن بشرط فی المباشرة و غیره علی العمل الی الاخر لانه المباحه الی بن و کذا فی
الالات غلوا عرض قبله و بدل الالات کاب لظهور الاصل و عدم شمول الاطلاقات مع ان فی الشک کفایه و قال فی الکتابه و المعروف
بینهم ان طهر بطهاره العصر بعدی زاویه و شایبهم و الا لایطرحه لو امتنا العصر بشرط حال حکم نجاسته ثم یجوز الرطوبة الحاصلة منه
بجست علم ذهاب ثلثی ما اصاب حکم بالظهاره و بدانکه ذهاب ثلثین نجاست عصری و معطو است غیره از این که هر وی با نصد و نصد
با بول باضوان و ان اقتدر پاک نمیشود اجسام و در عصری بعدی تم که بغلیان ابد و اشکالات همه رساند خلافت مشهور است و طهارت
است اگر اسکا و ان حاصل نشود و غیره عصری و فی بعضی نمری در عصری حج فوا کثرت و ببول و وجوب خلافت نیست که حلال
اگر چه بغلیان و اشکالات ابد و ذهاب ثلثین ان نشود و هر چند ان شتم و آنچه مسکرم بشود مادام که اشکالات و ان نباشد ظاهر و حلال
باجماع اهل اجماع العلماء و حکماء بعض القول و الاصول و العوالم و حصر القوان فی قوی و نقی کما بان شد فی غیره و انصوحا

فوق

في كثير من قول الفحول في بعض ديوان مثل بيت قنوج وسفر جل بدنان اكر چه بوي مسكر از اينجا بايد ان عملك ليعا عا
 ان من قول الاربعة والاشريه في السكر مطلقا وان شتم من قول ابي بكر السكوني اجاه الاصل بالموثقا التامه عن اعداء الفحول
 بالتصوم من قضا من التكفيرين والجلاديه في القوت وعبا القنوج وعبا الزمان فكتب حلال وقال في الرابع لا يحرم شيء من التوبان و
 الاشرف وان شتم من ابي بكر السكوني في الزمان والقنوج لانه لا يسكر كثيره وعبا وشا اعلام نيزاين فهاست هفتم هرگاه كه خرج مراد
 مسلم با اركان نظام فكله با امران ان نمايد من نيت بلا خلاف وهرگاه كه شتم اخرازا اخذ نموده باشد وراحتليل من صور
 نيزاين من نيت لانه في شرح الاسلام لكن في بصوت فاصب اثم است و اجبت بر او قان با بيا عين او اكر در بد خاس
 سكره شود بايد هانرا و بفسوب من غايه لانها ما وكلا على هذا الوجه فلا يزل ملكها بانها لها الا الصفة الحلاله بل ياكلها في
 وهرگاه تلف شود عين و نيزاين فكله بل ياكلها في هذا لانه في نيت من نيت همد و اكر قيل ان خلدن
 شود اثم است قاضا من نيت على المشهور كما في الحار والمكاف وغيرها لان حتى الامساك لا يوجب لقمان يهتق المشهور في
 واسكانه حكمه نموده كذا لانه في بدنان خلدن و اكر قيل ان خلدن و قول او في هفت سكره
 اكر اصحاب كنه و در بعض نيزاين فكله و فرقه نيت و نيت و نيت كذا في صلبه با كافر و بعد ضمان مسلم من
 سون مطلقا اجاع و نيت كره و نقل كره و ظاهر من عدم خلافت و خاصه كره نيزاين فكله غاصبا من مطلقا مسلما باشد با كافر
 عن كره خردا اكر فوسلر بالخلان بينا بل عليه في ظاهر البوطه وان كره اجاعنا لانها مال الاضافه اليه و قد اقر عليه و لم يجر
 فيه كما صرح في الراسخ و مع سالك كنه لوانه لذي خردا اولا الموضعين المضاف لو كان مسلما و بشرطه انما الاستدراج
 و در بصوت اكر غاصب مسلمان باشد لازم است ضمانت بغيره نيزاين فكله اكر خردا حلال مبلتند بغيره نيزاين فكله
 واحدا كما في المضاف في ظاهر المذكور ان عليه اجاعنا لانه في المثل شرعا وان كان بحال الطاعه شلها و اكر غاصبا نيزاين فكله
 خلافت كره اما مثل انرا بايد همد باهم بل في قول اكثر ائت كره بايد قيمته نيزاين فكله ان كان المضاف مسافرا نيزاين فكله
 بالمثل والقيمه و جها الان قال والجره ثبوت القيمه ان قاضوا البنا و در بعض نيزاين فكله اقرى شمره و نيت انرا با كره و اوه بل
 ان ظاهر نيزاين فكله اجاع نقل نموده حيث قال و اعلم هذا القوي و قلنا لاكثر اصحاب بل عليه في ظاهر المذكور اجاعنا او نكاحه قاضيه ان
 و احد قولين خود و ضمانت ظاهر است و علامه و نيزاين فكله انرا اذ ابي حنيفة نقل كره و هفتم ايت حكم در خردا نيزاين فكله
 غصب كره بالمثل فاصب من كره بالكلام الا انك ضمانت قيمه وان واضع است في نيت بل كره في نيت بل كره
 علامه و نيت مطلق مسكرات با اطفال و در نيت مطلق و اود است كره بد و نيت هر كس في حوله و بر است كره استا بكنه
 تعالى او از حرم همت قال في الكفايه و المعروف في كلامه في حرم معنى الاطفال المسكر و ابي حنبلان وقال في المصباح و يحرم سفره
 مطلق المسكر الاطفال للاخبار فيها الصحيح مع ما تبينها من الاصح كما هو الصحيح به من اكثر من واحد و قد استدل بحرم سفره
 و قد دعان من معنى مولود مسكر السقاء الله من حرم انظر اما سفره و ابل في مسكره ساير محرمات و من نيت حرام نيت بل كره
 على المشهور و نيزاين فكله بصره في نيت صادف و ديوان غياث و الاصل عدم التكليف في اطفال و عدم تكليف ملحق بان نيت
 لنقل في الرابع والاشريه ان بيت القديس شام من المسكرات و نيزاين فكله بصره عن الصادق قال سالت عن الجهه و البقره في
 شفي او نطمع ما الاصل للسالم اكله و شره اكره ذلك حاله نيزاين فكله و ذلك و ديوان غياث عن ابي عبد الله ع ان امهلا و من كره ان يسكر
 نيزاين فكله عدم التكليف فلا يعلق القهر بها ولا يصاحبها و شره بها و نيزاين فكله حرام و الله و ملحق باطفال كره و نيزاين فكله
 كفايه يجوز سفره القديس المسكر بل ساير المحرمات و الاصل عدم التكليف على الاصح الا شمره حكم القاضي في حرمه و نيزاين فكله
 فتولا يجره من الحما و القديس و الاصل عدم التكليف على الاصح الا شمره حكم القاضي في حرمه و نيزاين فكله
 نيزاين فكله بول مطلق است و شره بلا خلاف يظهر في بول و نيزاين فكله حرام و اكر بول و ماء و نيزاين فكله حرام و نيزاين فكله
 ما است عرض است بخلاف بول و نيزاين فكله حرام و نيزاين فكله حرام و نيزاين فكله حرام و نيزاين فكله حرام و نيزاين فكله حرام

مقدم استحال في القواعد ولو اضطر الآخر ببول شاولا لبول وفان الحق يرح ولو اضطر الآخر ببول فمدم البول وقالوا
ولا فرق بين بول نفسه وهو موضع الجسد اذا اكل البول نجسا والآن قدم مطلقا وان قيل تجزئها لاستصحاب لان النجاسة فيه
اخف من المنق عليه انظر في تلك الشهادة وقهله وعصر في الدرس لو وجد بولا وما نجسها اولى من نجسها
السكرها ولا فرق بين بول كحل غيره وقال الجوزي شرب للضرورة بول نفسه لا بول غيره انتهى وقال في المصاحح فلو شربه بين
لن وبول تعين الثالث خصوصا اذا كان من الضيق لكونه اخف حرمة ولا فرق بين بول غيره وبول غيره على الاغنى للقائ
وان كان الاحوط الاكفاء بالاول وكذا لو وجد بولا وما نجسها في حق الكهيع من يابدا بمصغض ضرورة عطش الاخر شيخ
طوبى روحه محبوبا كمنها بنيت دفع ضرورة بان وعدنها به كمنها بنيت وقول يجوز ان يكثر استصحابه هذا محقق وعلا
وشبهه من وما كتبها بمصاحح واكثر اصحابه جواز استصحابه في صورته انما يحتمل ان يكون اسفله لغيره من غير ان يكون والاهمال المذكور
حفظ النفس في تلك الجنب وتكرش محرم استصحابه منه ونحوه في الحش واغلاظ استصحابه في غيره وحلاله في دعوى اضطرار خروج
انها جاز استصحابه في غيره اولها بالبدون وقت جازي باشد وموتها بنيت رواية محمد بن عبد الله وهو من سئل استصحابها
استبان شاهد مشهور بان فهد دليل المال الشيخ ابن هبة قدس متوفى في كثر العرفان اما الكهيع من التداوي بها اجاب بطاوي
واضاف في ذلك قبل المصاحح والمحق مدس بليراح وفي ذلك كذا في المسكرات نعم لو وجد بولا في المسكرات لغيره انتهى وقال في ذلك
وبهاج لنا اول الما بقا الجنة ضرورة العطر وان كان حراما مع ضرورة جعل كون المسكرات واه ان تكون الخمر مؤخر عنها الظاهر
للاجام على غيرها بخلافها انظر في الحق قدس الله وصفنا الشرايع ولو لم يجد الا الخمر في الشخ في البطل لا يجوز دفع الضرورة بها في
الغاية يجوز وهو الاشبه فالله اللسان والاقوى ما اخبره في الغاية من اجازته وهذا المصنف في الاكثر لان حفظ النفس من التلف
واجب في كل محرم وهو واغلاظ غيره من الخمر وغيره فاذا اشاروا الى غيرها وجب جميع الاخف في ذلك الاقوى ولا فرق بين الخمر وبين غيرها واغلاظ
من غيرها في انها بالاضطرر يوجبها بالاضطرر يوجبها في قوله: يتوهمه رواية محمد بن عبد الله كذا في سئل فلما جعلناه شاهدا لادب الورد كفاية
لو لم يوجد الا الخمر في البسوط لا يجوز دفع الضرورة بها والاشبه بجوازها وهذا من جملة مناهج الشخ في الغاية في غيرها من الخمر
ويؤيد رسالة محمد بن عبد الله في دفع الحاجة المداوية وكذا يجوز دفع الاضطرار في التداوي به للملأ من مرض غيره مع الاحتكا
اللقية اذا احتسب في الحلق ولم يهد غيرها وموهمها لعل كون الشربة من سها لغيره وجوب النفس والتمسك من الاقامة في المسكرات
الضرورة والصرف المخرج والاشباه باذنه جازي بنيت التداوي الخمر في مسكرات دائمة وادومها فيما بين كثرها مسكروا غفلان كونه باشد
اكثر شربين حراما على المشهور من الاحتياط بل في خلافه وانما اجماع فهو مكنته لا يجوز التداوي بالخمر مطلقا ولا يجوز شربها بالمطر في
ابن ابي عمير في التداوي في قوله: شرب للضرورة واستدلاله قوله انه يرى ان بعضه يوجب ودعا به اليه بصحة غيره باذنه ومجتمعا
استعملوا في دواء براه حفظه في طلبه في دفع مرض كرهه وصورة خوف تلف بدن ان داشته باشد بعدل وهو من ان هم وجوب
نباشد في حق غيره بل ان نشود من صورته من سها بل في خلافه كذا ما جاز استصحابه من مشهور منع انشاء ما اجوز اذا علم به ضرورة
خوف تلف وانما علاج بان جون علاءه من تلف في مشبهه كذا ضرورة خوف تلف بدن ان صناد عابده مناج وعلاوة
انما جازي بانها في الكفاية واختلف الاضطرار في التداوي بالخمر لا في الاضطرار معطرا واطلق الشهادة في التداوي جواز تناول
للعلاج كذا في جواز ابن ابي عمير في قوله: التداوي واطلق ابن البرقي جواز التداوي به اذا لم يكن عند مندوم جعل الاحوط في
وقوى الشهادة ان اجاز مع خوف التلف بعينه وهو اخفا بالامثلة في الخلاف في الاقوى عند اجازتنا الاضطرار وعدم التداوي
عنه فلو لم يزل في التداوي في التداوي في الاضطرار في الاضطرار في الاضطرار في الاضطرار في الاضطرار في الاضطرار
الدلالة على منع محو علاج عدم الضرورة مما بين الادلة في قوله: لا يجوز التداوي بها في الاضطرار في الاضطرار في الاضطرار
على بصيرة تناول ان دواء براه طلبه في دفع مرض كرهه وكذا في خلافه جازي بنيت تناول ان وجع من الادوية بان يكون محقق
معتاد ضرورة شرايع التداوي في جازي بنيت تناول في الشرايع ولا يجوز التداوي بها في الاضطرار في الاضطرار في الاضطرار

داخل في كسبها بالجليل واخر كذا فلو كان اكره اباي بما ند صفت قس و رهنه انما اكره ان لو لم يذهب بعنوان احتقان وسقوط
نباشدا علم بغيره كمال عقل و بلوغ واختيار حد لا مستاجعا و داخقان وسقوط اكره بقول معظم حرام است لکن حد لا
يفت بلكه خلافه فان ظاهره في كمال عقل في المباحين بقسط الحد من استعمال السكر و ملاه معناه نحو الاحتقان والتسوط حيث لا يدخل
الحاق بالاختلاف في الظاهر للاصل عدم اطلاق الشراب الوارث في القصور من حيا به و بعد ما لك غير ذكره موافقا في الفواعل حد هذا الشراب
ضمولة ثلثة الاصل للوجوب هو تناول ما اسكر قبله والفقاع اخيار ارفع العلم بالشراب والكال فالتناول يتم الشرب والاصطباغ واخذ
منه جبا بالاختيار والادوية وان خرج عن حقيقته بالكره لا يشترط الاسكار بان يفعل فلو تناول فطرة من السكر او مزج الفطرة بالغذاء
وتناول حد لا فرق في السكر بين ان يكون شحذا من عسل او زبد او عسل او شحدا او فطرة او فرة او غيرهما والفقاع كالسكران
لو يكن مسكرا و هو الحد مسكرا كنه فوله في الوجوب هو تناول السكر والفقاع اخيار ارفع العلم بالشراب اذا كان المتناول كاملا
فيه و اربعة شطرا تناول لغير الشرب والاصطباغ واخذ من وجبا لاخذ به والادوية اذ كان المتناول كالاكل والشرب كالماء
او غيرهما بغيره سواء بين مع مزجه بمشرا ارفع او يخرج استعماله بالاحتقان والتسوط حيث لا يدخل الحاق لانه لا يبعد تناول ولا فلا يبعد به وان خرج
مع احتيا الحية غير تغذيها سواء التصوم وعلى هذا نجد الشارب من كونه ماء وفتق فطرة من خزان بين الماء على صفة كذا ما
الذباب الشمل عليه مع عدم الانطراب والبعض على اختلاف السابق في باب الالطعة وهي بين حد غير متعلق است باشام بدن عصبه بغيره كذا
وغلبان كونه و وثلاثه فقهه في شرطه مذ كونه حد واجب بشود في روى بصوره بمنزلة خرمه بشود وواحد است وسفر است حكم ان
ذهاب ثلثين بشود با من طلب بمحل كره و بعد ان غلبان واشتداد و قبل اذ ذهاب ثلثين و باخل شدن اكره فطرة ازان بها شامه حديد
غير مسكرا بشود بان غير با و بمنزلة و ظاهره ان يثبت كذا مثلا اجاصت ما بين اما بت جينا فخره و شقيع وغيره في شرح بيان شده
و هي بين حد لازم اشهد و تناول واستلما جميع الفجر حاصل شود وان شدة مسكرا مانند عصبه بغيره في بلوغه بالاختلاف على اسكال
و در شرب حد غير بتال عصبه بين بعضه بغيره و ثمره با استعمال ان بعد ان غلبان واشتداد و قبل اذ ذهاب ثلثين كذا اسكارا و انها حاصل
ذو بسقوط بغيره و حل انها است و شكلا مذ كور كرمه كذا شهر و انوى حلب است بدن بصور و شرب با برين حدى و رانها بفتق اما
كذا كعصبه بغيره و ثمره با بعد اذ اشتداد و غلبان قبل اذ ذهاب ثلثين اكره اسكارا ازان حاصله في حرام مبدانند في تناول و استعا
ان حد غير لازم مبدانند هو لفت حضر كوي كذا چون منند عصبه بغيره في عام البوابت بجهت موضع من و اذ انست كذا احوال و ثمره
اعظم و بديا بخره و جرين و در باض بعضه شرح كبر با وضع وجود ذكر ان شده الحق انست كصبار ان اذان اولاد ذكر شونان و ابا
و كذا عصبه بغيره اذ خلا ما لم يذهب ثلثه يجب بقنطرة او استلما بغيره فمطفا و ان كان غلبا غير مسكرو كذا اجام بغيره كذا
به في التفريق و بغيره و لطف على جرمه معناه سواء وكذا كل ما حصل فيه الشدة السكر من نحو العصبه بغيره و الزبيب يجب بقنطرة او استعا
لحد بالاختلاف كذا اشكال عموم ما من القس والقنوى في شونان بقنطرة او العصبه بغيره او استلما لهما اذ لم يبلغا الاسكار و جهان صبغان
على القول بغيره هما او حلها و قد يخفى في كتاب الالطعة والاشربة كون اقله اشهر و انوى فلامه فيها و يجهل عدم على القول الاول
عدم التلازم بين الترميز والتحصلا الا ان يكون اجماعا كما هو ظاهر الامصاب هنا حيث ان ظاهره بناء الوجهين على القولين كما ذكرنا
و در قواعد كنه تناول فطرة من السكر او مزج الفطرة بالغذاء و تناول حد لا ان قال وكذا العصبه بغيره و اختلا ان لم يفتق بالزبد
خلا من فضول ان الان يذهب ثلثه او بقلب خلا وكذا غير العصبه بغيره اصلك فيه شدة السكر و التمر اذ خلا من فضله ولم يبلغ حد
الاسكار و في شرحه نظر وكذا الزبيب فانقع بالماء خلا من فضله او بالتمر و الاغذية البقاء على الحمل ما يبلغ الشدة السكر و در شرايع و
موجب حد مسكرا كنه في الوجوب هو تناول السكر والفقاع الى ان قال و يتعلق الحكم بالعصبه بغيره و اختلا ان لم يفتق بالزبد الان يذهب
بالغلبان ثلثه او بقلب خلا و ما عداه اذ اصلك فيه الشدة السكر اما التمر اذ خلا لم يبلغ الاسكار فخره و في الاشربة
على التخليل حتى يبلغ وكذا البسطة في الزبيب فانقع بالماء فخلا من فضله وان ارغابا ان لا يجمع ما لم يبلغ الشدة السكر و در شرح ابن
عبارة و در مستان مذهب الاصطحاب ان العصبه بغيره اذ غلبان ما اسفل اعلاه بغيره و بغيره في الفوج بالاحكام و غير ذلك

فصل في المشركين
١١٢

ومعنى ما نحن فيه كنهه انما اهل خلاف باشد و در مذبح خود حرام نباشد نادیده نماند قال في الفوائد و يباع الخمر مستحلاً
فان تارك الاقل ولو باع الخمر مع ما عدا الخمر من السكران والفقاع اذا باعه مستحلاً لا يقتل وان لم يقبل بل يؤذبه وقال في
الشرايع من باع الخمر مستحلاً بطن تارك الاقل وان لم يكن مستحلاً عرو وما سواه لا يقتل وان لم يقبل بل يؤذبه ودر المشركين
تفصيل باين نحو صريح غوره و در بيان گفته من باع الخمر مستحلاً بغيرها استب عطله لو كان فطراً اذ لم يجر مجرمه معلوماً
و قد يقع فيها شبهة من حيث انه يبيع على بعض الوجوه الضد و باين قبل في رد دفاعه و بشتابان فعله مستحلاً فان تارك
قبل منه و الاقل جدا و كانه موضع دفان و ما ارضت على نصر بغيره و فيما سواها من الاشرية اذا باعه مستحلاً لا يقتل بطعام وان
يتب لعدم اجماع المسلمين على حرمة فلا يحكم بغيره مستحلاً الموجب لقتله نعم قالوا بجزء لفعله الخمر وهو حسن ان كان ممن ينفذ الخمر
والاشربة نظراً فاقا لبعض من تاخر حيث قال وفي ما يبيعهم مع كونهم من اهل مخالفة نظر هتدم اكر توبه كند شارب خمر قبل از قيام
بشرين سا فطلم بشو و حداز و بلا خلاف على الظاهر كمرصوح به است در جملة از عباير وان جهز است و در زمانه چنين است
سا فطلم بشو و حداز اكر توبه كند بعد از قيام بغيره الاظهر الا شهر و اصل بن عدم سقوطه و خلاف نموده در مسئله
جليه و جاپزه انست بر امام عفو كردن ازان چنانچه در زمانه چنين اخبار كرده و قول او شاذ و محقق غير واضح است و اكر توبه تائب شد
باشد بلكه خودش اقرار بشرب ن كره باشد و بعد از اقرار توبه كند در بصورت امام عفاست بنا بر اظهار شهر و اقامه حد و عفو
ازان چنانكه در زمانه حكيم چنين است قال في الرضا لو تائب لشارب عنه قبل قيام اليمين عليه بشرب سقط الحد عنه بلا خلاف في
الظاهر و صرح به في جملة من الثبوت و هو الوجه مضاف الى جميع ما حرم في الزمان الا انه لا يسقط عنه الحد لو تائب بعد قيام اليمين
على الاظهر الا شهر بين الخطاب للاصل مع عدم ظهور المسقط لكتابة خلافاً للحاكمي في الامام العفو عنه هنا كما اخذوه في الرضا
وهو مع شدته على الظاهر المصريح به في بعض النسخة غير واضح عما فرقة و قد عرف جوابه ولو تائب بعد الاقرار بتجربة الامام
الاقامة للحد عليه او العفو عنه كما في الرضا على الاظهر الا شهر كما صرح به جمع من تاخر لا نها بعد الاقرار مسقطه لتمام ائوي العقوبتين وهو
الجماد الجادة مائة و ائوي الذنوب وهو الزنا فاضعفها وهو الجملد ثمانين و اشرب بطريق اولي تخم هدم اكر توبه كواه عادل شهادت
دهد كذا كسر ارب خور و ديكي شهادت دهد كه هانكس شراب قى كره شمشو و ائوي نك ككتاب ميشود بلكه شهادت در
نك و الشا عدم خلافه بان بين الاصحاب نقل كرمات و در سران و كما اجماع اصحاب انموه و همچنين بتتبع و كتاب اجماع اخلا
هم كره قال في الرضا لو شهد واحد على شخص بشرب خمر اي بشرب الخمر و ما في معناها و اخر مثل سبها اي بقتله لها حد على الا
الائوي بل ذكر ان شهادت في نك و السالك عدم الخلاف غير بين اصحابنا و اذ عى اجماعهم عليه في الشرايع و لكن عن مخالفة ايضا
وهو الوجه مضاف الى الخبر المبرر ضعفه و لو من وجوه بالعل المروي في الكتب المشقة عن مولانا امير المؤمنين قانع و ترة و نموده اند در بن كتاب
از محققين مثل الحارثي بن طاهر من الفاضلين در شرايع و قواعدها و محققين في افعال اكرام و ترة نموده اند قول اشارت اصيله ان خلا
اصل و ظاهر است و اكر و لضا چنين باشد انك ان نفس خود دفع ميكند و با دعای اكرام از حد سالم ميگرد و چه ادعای اكرام هاست و چه
دارند از حد است و ان منغی است اكراماتنا و در رهاض نیز در ترة و ايشان گفته نعم حجاب عن هذا التردد بابقائه على المحضا
الدليل في الاول في الاجماع بناء على ضعف الخبر من وجوه وهو في غير المنع لا يجماع من خبر المشرك و دعوى المحل الاجماع على ان
وقوله في غير صحيح ما في هذا التعليق المقضى للتميم خاتمة و بيان بعضي في بايج و مستحقين خمر كند كتب فرميدن ذكر شده با
مشاهد كرده و ان چند جز است اولاً انك در تعيين الحرام نقل نموده از ايل الله و اكرامه قال و انك سكرانك بعض سكان بغداد
يول و هو يبيع بوله و يقول اللهم اجعلني من التوابين و اجعلني من الظالمين حاصل انك سكرانك و بدم ديكي انفصال بصاد بول
كرد بول خود را بر روی خود مینویسد و ميگويد و در كتابك و ان را از توابين و بكران را از مشركين و غير دهان كتابها
روی دعوت كرهه ككفت ان سكرانك في بعض الظاهر في جاء كل لغيره و كجهت و هو بول استهدي بلكه الله فبات من ان كتابك
و عمل و بال على وجهه و قال سكران و اما حاز بلكه الله فبات حاصل مضمون انك مشرك و بدم ديكي بعض طرفين اقاله في كرهه بود

در سکن آمد و درین احوال بیدان است بیک مکتف استبدان بارک الله فیک پس کل طری خود را بلند کرده بروی آن بول
 کرد چون بروی او ریخته میشد مکرر میگفت اب کرم است بارک الله فیک و آنچه بیک جوان که مدتی خراب بود و والد او شرا از چشما
 بروج کرده و ائمه بعضی انگشتان او را بصری که قطع کرده بود آن پیمانه بود لیل و نهار زبان بفرین آنگاه بود نگاه الهی را عذای
 میکرد آخر از چند نفر و ائمه چون بپایان بروج و زخمی کرده از خوفی که فرار از ایشان نمودن فضا بودی در بلدی که با نیا فرار نمود
 بود با امثال خود بیایم فقه شارب فیه خورده و در هر درختی که لایم فلان خانه بود و آن اثنا ذاعی آمد، بمقادیر خود چشما او را
 از صدمه بیرون آورد چون خبر بمادان ناپاله و سید بشکر و شای پیور و کار و بار دل افکار مشغول گردید و از شرا نظام خلاص شد
 و موخین فریقین نیز مثل بیک کبیرا از کفیا و نفل که اندک در ایام سلطنت خود میسر را وید که مدیای درختی آنگاه و ذاعی آمد
 چشما او را از صدمه بیرون آورد پادشاه را این معنی ناخوش آمد و فرمان داد که هر که جام شارب بکفت محمد چون می خون او را
 شمشکند و مدتی خلاصی از شارب خوردن منع کشند و قلم اینک شارب خمر شارب نرا بچشما هاب عمل بسامد شود که برنا
 و فواحن با فکند بلکه بجا و خوردن در آن میسند هر یک جوان بسا بچشما که شارب خمر بود و از فضا شیب در بجا شارب بچشما
 چون بخانه خود آمد جمیع درها را بست در عالم و سنی خمر کشیده با خواهر و برادر خود زنا کرد و ایشان چون سلجی بودند و درها
 اوطا آنها را بسته بود و ایشان را میخواست که بکشند لایم مکن دادند چون از سنی آنگاه بر او حاصل شد سار و خمر شارب را دید
 که شارب بسیار دیدند از چشما آن استعلام نمود ایشان که فقهی نفل کردند چشما که بر شکم خود زدند این چه عملی است ازین شارب
 شده و همتی فاسد از شارب شارب بروج آمد، بنام و در خواهر و برادر بچشما که با این فصل نفل نمودند و سبب شارب شارب است که
 با ایشان واقع شده بود از دیده بیان پسندت و نفل خطی بود که از شارب بکند و در عالم طفولت چون از مکت بیرون آمدیم و در وقت
 صیور از دست باز آید هیچ اتوجی او بر آمدیم که شارب خورده در عالم سنی فیه جانه فضا که داشت از خود بر کرد و بر روش
 خود انداخته و از باز او عبور میکرد و از آن سنی که کبک باسن چنین و چنان بکند خود با الله تم یا چون شارب مفتاح کل شرم و نفل
 عمل است فقی که شارب شارب نمودن شارب این جمیع شارب استم اینک شارب خمر با وجود اینک عمل از این میکند و با انواع
 و انواع از معاصی شارب و تکبیر کرده و از جمله غیره از او با این بکند و از عرض و ناموس خود و عیالش بکند و در چنانچه اکثر کسان از
 پنهان سار و ملا بقره نسوان فشریب شارب پرند عصمت ایشان در دیده کردید و عمل قوم لوط و قفا از آنها بروج پیرست و بیانشد
 که در عالم سنی هلیله از دنیا از اجانب مضایقه نکردند چنانچه بر او اند بودشان با نیا و از غور غیره از صخره خود را از آن بخانه
 برایش هم منع می نمود از فضا در خانه اش مجلس شارب منع ساخته در عالم سنی رضا خواهش می بیند فاشد را نمودند که از شارب
 در بزم شارب او کندان نمایند پس آن جوان در عالم سنی با طمانی دیگر که ندیداش دوران فاشد بود داخل شد و وجه خود را با نیا
 نمودند غیره بجا هر چند الحاح و تضرع نمود قبول نمود خیر محجرا و گذاشت که اگر ممکن نمیکند بر اینک شارب لایم و لا عملی الحاح
 نمود چون بدیدند خانه امدا دست و دهانشه بطی داخل کردید از نربانی که در آنجا گذاشته بودند منساح شده خود را از
 بام بخانه همتی انداخت و پای عملی شکست شد از فریبان و همگیان خبر از کرده کلا و بچشما و چند نفر فضا شده او را از او
 آن جوان ناپاک را نمودند و چون صبح طالع گردید جوان را فانه حاصل شده از عمل شارب خود خبری انگشته خمر کشیده که بر خود
 با کمال صعوبت خمر را از دست گرفتند قاعی با اولی الاصل محجرا امثال بکونه سوانح در عصر و زمان بلکه در اکثر آن از شارب
 خمر باید با در عظامه میشود چرخ و شارب خود شارب نرا بقتل رسانیدند و خاصه شارب و انوش شدند و بر نظاره است که شارب
 از جمله همکار و عظامه و صفات و ذیله است باین دلایلی که نظر در فضا را موجب فرود می دزد و درک حاصل میشود و
 وصول بطنان و مضیع و عکار و او فاش و چگونگی نباشد حال اینک سرامه بصل نجات والاک قیارات بندگان
 ایشان چشما شارب شارب عمل می بود و از آن بچشما و بصل معرفت و کب بچشما و در جهانند و بسامد شود که خود با الله الذان کفر
 امیرت بچشما رسول و حج الهی از آن بچشما با کلام صادم میشود و بقره فای لایم که در اسباب و بن و دنیا را شاه میکند

و مشغول شده جیع اطعام معاصی منافی نامشروعی از بطن و میاید چهره شایسته نفس هوا نموده بالره از جلال و مع و نفوی عود کثیف
 بندهای عقل جیع ناشی و عادت لغت و روابط و قتل از بطن و در هر سد و ابواب معصیت مانند شهوت و غضب و عداوت و غیره
 او مغشوح شده ابواب معارف بر معشیت سد و در هر کس و در هر کس پس بر سر حال و سانس شیطانی و محال آمد و شد نامعین میشود
 و هر نوع تصرفی که خواهند در آن میکنند چه در شرب خمر از خود غافل و از ذکر الهی غافل باشد **فصل** در آنکه ایمان نام کامل در تقوی
 حاصل است که او می اصل ایمان از آنکه شها و نین است و فرغ آنرا که اعمال جوارح و صفات نفسانی است رسیده باشد و شها و نین حکم
 ایمان را در دنیا اعمال حکم اعضا و جوارح آنرا پس که یک شها و نین بود مانند خدای و نبوت پیغمبر او بدهد و لکن اعمال او موافق ایمان
 مؤمنین نباشد ایمان او مانند آن نیست که دست و پای او بدهد و چشمش را او کور شده باشد و هر چه از آن ظاهر و باطنه او ضلال پذیرفته
 باشد و شکی نیست که چنین کس حال او بهرگز نوزید و مانند صدقه از او غارت نمیگردد پس همین کس که اصل ایمان را داشته باشد در
 اعمال خود قویتر گونا گوی کند و هر کس که نوزید و هر ساعت قضیه اندازد با و نرسد ایمان او بزوال نرسد و بسبب حله شیطان
 و چون مرد از دست مهر و در کس کار و بیگانه اگر چه هر دو شریکند در اسم ایمان و لکن شریکند ایشان چون شریکند عفت که در دنیا
 است که هر دو را درخت گویند و فرق آنها و فرق معلوم میشود که با درها نفوی بوفند آن اید چه در بیخ و عفت که در دنیا شریکند
 و شایع و بر آنرا استرقاب میسازد و در عفت چنانکه حکم بر یکجا خود ایشان را و نشان نمیکرد و در وقت حله شیطان خصوص در وقت
 مرد فریب میآید ایمان معلوم خواهد شد و از اینجاست معلوم میشود که تکلیف و اعتماد معصیت کار خصوصاً شارب الخمر و ایمان
 و امید خلاصی از آتش جهنم و دلخیز کار بواسطه ایمان نیز از فریب شیطان است چرا که ایمان که نداند تا وقت رفتن بلای خواهد بود تا نشاء
 اعتماد برین نیست و کاهنگاری که از ننگ بودن در جهنم با وجود معصیت غیر رسد با اعتماد بر ایمان خود و بهر یکا نکی برود کار و تقوی
 رسول مختار و پیامها و وصایا انجاء مثل شیخ تند رسیده است که غذاهای ضرر دار و طعامهای مضر را نورد و پیچید و از حرکت نرسد
 اعتماد بر حجت و نندرسد خود و شکی نیست که درون صحیح اگر چه بعد و لکن این غذاها را خیر میبرد و مرض سبب مردن میشود پس
 همین ایمان اگر با آنجا که چه از معصیت بود در جهنم نگاه دارد اما معاصی خصوصاً شرب خمر نیز بلیب ایمان و سر خاتم میشود
 و آن سبب مخلور و ذائق میگرد و ذیبت و عجا و کافها مانند شرب مسکرات مثل قبت غذاهای ضرر دار و با طعامهای مضر از هر دو است
 بدن انسان و همین آنکه بتدریج ضرر از غذاها و نندرسد جمع میشود تا انظار فاسد سازد و من اجزا مشغول گرداند و حال آنکه آن
 مسکین ازین عاقبت ثابت نگردد و ضامن از این ظاهر شود در عرض بر بدن عمارت کرده و درجه و همین نشان معاصی اندک اندک و نفس برسد
 هم پیش آید تا مزاج نفس فاسد و اصل ایمان را از ابل سازد و در اجزای بدن که اندازد در هر کجا بهجت محافظت بدن کثیف و چند روز
 و نهایتاً با نخر و اعتر و اجب لازم باشد پس بسبب حفظ روح شریف و قنایات نهلاکت بدیه بطریق اولی اجتناب از معاصی
 که آنها خصوصاً شرب خمر واجب خواهد بود و لیس آنکه کس که غذاهای مضر را نورد میزند و چشمان شود تا ممکن است انرا بقی وضع
 میکنند همین کالی ایمان که به شایسته زهر نماند ایمان دفع آنها بنوبه و نلاکت باید نمود پس زنها و ای بر او دست و دامن توبه و از ارتکاب
 پیش از آنکه زهر نگاه روح ایمان را شایه سازد بعد از آنکه از پر هیزر می نیاید و کار از دست طبعان و لجا بددود که نه نصیحت و دروغ
 اثر کند و زنده تر است و هر چه از مواعظ و نصایح شنوی دشمن و انسانی بنیاد ای کلمه عذاب رحمتی ثواب شود و پرونده
 عفت چشم و گوش و دل را فریاد و در آنجا معتبر و در است که لغزان بپسرخود گفت که ایضاً نندوبه و انانیه مکن که حرکت ناکاه می رسد
 هر که تا خیر اندازد توبه و ایکی از دو خطر عظیم با و هر رسد اگر نندد مانند دل او از آن معصیت بپسین و سبب فایز میشود و دیگر از آن
 نمیکرد و اگر مرد او را فریاد و گوش دیگر مملکت نلاکت نیاید پس ای که عمر خود را بعبادت پروردگار صرف کرد از خواب عفت بخیزد و فکر کند
 از برای خود و سخن و شکی نیست که در جوب توبه از کالی ایمان خصوصاً از شرب مسکرات واجب شرعیست و اگر توبه از دنیا برود مستحق
 عذاب الهی خواهد بود و در جامع الاحیاء از حضرت سیدنا خیا و ابی قح که نموده چون مشتمل بر مواعظ و نصایح کثیر بود ذکر بعضی از
 فطرتان بر وجه اختصار در اینجا بیامان است جابر بن عبد الله انصاری روایت کرده که در خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله

تسلای کجایند

در جنود اجم بودم و قتی که آنحضرت مناسک حج را بجا آوردند چون خواستند که دعای کتبی از خلفه بدش گرفت و بجاوان بلند صدای با آنها گفتند
از در آمد پس همه اهل مسجد الحرام و غیر ایشان در آنجا جمع شدند آنحضرت صلی الله علیه و آله فرمودند که بشوید بد رستی که من الان
میدم شما چیزها را که بعد ازین شدن نیست پس برسانند آنها را اگر آنکه غایبند بعد از آن آنحضرت کریم بطوری که بسبب کریم او همه
حقاً اگر باشند و چون از کریم ساکت شدند فرمودند که بدانند خدا بشما رحمت کند پس بعد از آن فقرات چند میان فرمودند که نماز
خواه نامد که در آن زمان دیده نمیشود مگر پادشاهان و پادشاهان عالم را که با آنها را غایت باطنی که در آنجا بود
کوست یا پیریه که بشما فاجراست یا طغی که بشما چه است یا زنی که بشما اجلی است بعد از آن آنحضرت کریم در آن حال سلمان فارسی
از جا برخاست و عرض کرد یا رسول الله بما خبره که اینها کی واقع میشوند فرمود یا سلمان در وقتی که علماء شما ظاهر گردیدند و با
شما گفت شدند و زکوة و اطعام نمودند و منکر از ایشان ساختند و صداهای آنها بلند کردید و دنیا را با ایا صاحب خود داشتید و علم را
بر سر پاهای خود انداختید و دروغ گفتی را حدیث خود فرار دادید و قیامت را بر سر خود مپوشید و حرا را غنیمت دانستید و بزرگ
شما بکوچکان رحم نمودند و کوچکان به بزرگ شما تعظیم نمودند پس در آنوقت لغت بر شماها نازل میشود و جنگ شدید و میان
شما واقع میگردد و ازین دو عیاشی بشما بفرستند و در میانها باقی نمانند پس وقتیکه این خصمها در پیش شما بهم رسد انوقت بوزیدن باد
سرخ پامسوخ شدن با بیاریدن سنگ منظر باشد و صدق این سخن من در کتاب خدای عزوجل این است قل هو الله اولو علیان
علیکم عذابا من فوقکم او من تحت ریحکم الخ و از آنجا که اینها از صاحبان آنجا برخاستند و عرض کردند که یا رسول الله خبره که
مانند کی واقع خواهد شد فرمود و وقتی که مخالفانها را از وقت آنها تا خبر کردید و بشما انفس و شراب خوردن مشغول شدید و
بیدران و مادیان و شام دادید و کراهت بجدی رسانیدید که حرا را غنیمت و زکوة و ادب و ارض و شهر میداد و بزرگش طاعت کرد
بهمایشان جفا نمود و قطع ارحام کرد و در جمای بزرگان ذلیل گردید و بچاک کوچکان که شد و بنای عمارتها را محکم کردند و
و کبر آن ظلم نمودند با خواستش نفس شهادت دادند و حکام شرع با وجود حکم کردند و در پیدایش شرع شام داد و بهرادرش حدود
و شان نمود و شرک با خیانت معامله کردند و وفاداری را خلاق ظلیل شدند و زنا شایع کردند و مردان بلباس زنان و زینت زن کردند
و مقتضی اینها در زنان برداشتند و کبر و در لباسها بپوشیدند چنانچه در بدنها میچسبید و عمل دینها را کردند و معاصل
و ظاهر و آشکار بعمل آوردند و امور عظیمه در بین خفیه و سحر انگاشته شدند و از آخرت بازماندند و دروغ و نفی که در طبع
هر چه و مرجع بیایند و مؤمن ذلیل شد و منافق عزیز و مساجد ایشان باذان معور میشود و دلهای ایشان بیساخته
فران از ایمان خالی میباشند و هر کونه خاری از ایشان بمؤمن میرسد پس در آنزمان در پهلای ایشان مثل در پهلای او میمانند و دلهای ایشان
از حنظل نازکتر است ایشان را که بپوشیده اند و بنا بر بعضی نسخ چنین است که بلباس کوسفند مثل بپوشیده اند هیچ
نمیشود مگر اینکه خدا تعالی در آنروز با ایشان خطاب نموده مپروماید که ای این افترایکویید و بر من جرات نموده معصیت میکنید
الحیة انما خلقناکم عبدا و انکم الینا لارجعون ظاهر معنی اینست که ای چنان کسان کرده اید که ما شما را عبث خلق کرده ایم و بسوی ما با
گشت نمزاید و در قسم بیزرت و جلال خودم با دمیکم که اگر نبودند کسان که با اخلاص من عبادت میکنند هر این بکفره العین مملک
نمیدادیم بکسان که معصیت من مرتکب میشوند و هرگاه دروغ صالحان دروغ نمیدادند کسان من هر این بظرفه از آنجا نازل نمیکردم
و چنانکه منزه منم و پانهم پس عیبا از نفی که اموالشانرا میبرد خود فرار داده اند و از زوهای ایشان طولانی شده و عیبا ایشان
مع هذا چنان طمع دارند که بیوار رحمت خداوند عالمیان برسند و حال آنکه بان نمیرسند مگر بجل و بندگی و عمل تمام نمیشود
مگر با عقل پس درین روز در مضامین این خبر را با هر اساکال حواس تا مگر کن و جز اینصورتی که معاصی که ماضی واضویر و ماضی
شود بفرکه و مفاسد همه نگاهان زبوره است و بد قاعطنی جمع اینها میکنند که از شراب مسکران صادر کرد و بندگی خدا
نظام امروین و دنیا منوط بر عقل است چنانکه در آخر خضره حدیث مسنون از جناب صلی الله علیه و آله الا انما ابی شاره بان فرمود
بملا انهار و انما و در وقت شراب و کبر فرفیقین خاصه و در آنوقت صحبت با او اند و عهد منکر و کشته و فیما ذکرناه که اینها

ایمانند دلهای شیاطین کلا مشان از غسل

فصلی

تائیه اوردند و نه آه و آهه الموق للقتوا **باب** اگر در میان کجای حرام و حلال متعلق بران و بنا بر این که در بعضی موارد و بعضی اشکال
معاملات و در آن چند مقصد است مقصد اول در بیان تمام مکاسب حرام و آن چند چیز است اول حرمت فروختن آلات غیره خواه بالذات
مثل سینه و آلات طبعی و جمعی که وضع کرده اند بجهت باز حرام مثل خود و طبل و دف و زر و طبل و کمانچه و نثار و اشغال آنها و غیره
که بر این معنی است که در باطل میباشند مثل صنم و صلیبها و کله عبادت مبتدعانه و آلات فاسد مثل زرد و شطرنج و غیر اینها با اجاعنا
المتفضیل القل فی کلام جماعه من اصحابنا و هو ان یخرج مضافا الى عمومی رضوی و نالیه لما تعین من التکلیف کل ما غیره و غیره و جوه
مع استلزام التکلیف علی الامم الموقها با و سنده واجماعا کلامه آیات با و اگر اینها را بشکند و از صورت خود تغییر دهند شکسته و ضایع شده
ان اگر قبضه باشد معامله بعد از شکستن آنها است و اگر کوی آنها را بشکند ضامن اینها نیست چه نیاورد ان ضروریه بشکند بلکه
جسی از اعظم فرموده که اگر با اینها را بوزاند باز ضامن نیست و فروختن اول ذمه بخصه نیز حرام است مگر بعد از کسر و ان حضرت امام
موسی و منقول که هر که در خانه او طبل بود با عود یا چیز دیگر از آلهای ساز یا نرد یا شطرنج چهل روز بماند مستوجب عتاب الهی گردد
و اگر در چهل روز ببرد یا خارج شود فاسق برده باشد و با او بدجهتم باشد و ان حضرت امام باقر علیه السلام منقول که کوی نرد خوانند
که بکند نردین بین اینها که سازهای نوازند و کبوتران خوانند نگاه میدارند و عود و نردین نوازند فاضل روح مجدد است
نموده از حضرت صادق علیه السلام فرمودند هر که چهل روز در خانه او طبل و نوازند حق تعالی بر او مسلط گرداند و شیطانی که او را فتنه
کوبد در هیچ عضوی از اعضا او نمکند مگر آنکه شیطانی بران بنشیند پس چون چنین شویها او بر طرف مگر در عود و آنکه از این
کو بهد باشند و غیر اینها و نوازند آنکه اگر نوازند که از نوازند شکر نوازند که در نوازند شرح کبیر فیند غوی از حضرت رسول صلی
علیه و آله روایت فرموده که فرمودند آنها که در زمین و آرزوی و آرزوی و آرزوی و آرزوی و آرزوی و آرزوی و آرزوی و آرزوی و آرزوی و آرزوی
زمین فلان از زمین باین نوازند و کوی نرد باطل بود و کوی نوازند باین نوازند کوی نوازند کوی نوازند کوی نوازند کوی نوازند
و غیر اینها که در کصدای عود نوازند و نوازند که اب کاه را مبرد و باند و همچنین درین حلی طلب نوازند در مستطرات سایر ارجاع
بر نظر روایت کرده از ابی بصیر که حضرت صادق علیه السلام فرموده بیع شطرنج حرام است و اگر کلین ان صحبت است و اگر انان کفر است
و بازی کردن بان شرکت و سلام کردن بر بازی کننده ان معصیت کبیره میباشد و خصوص کننده بان مثل خوسر کنده بلم خیر است
و در کافه روایت نموده که قایلان مانند مغرب کم خوکش و از حضرت صادق علیه السلام پرسیدند ان تفسیر این آیه که فَجَبُّوا الرَّجْمَ
مِنَ الْأَعْيَانِ وَ لَمْ تَجِدُوا قَوْلَ الْبَدِيعِ لَرَجْمَ الْعُظْمِ اینست که اجتناب کنید از عین بد که آنها اجناس است و اجتناب کنید از گفتن باطل فرمود
که ان بهها شطرنج است و گفتن باطل عینا خوانند که است نرد بدین شطرنج است و اما شطرنج پس نگاه داشتن ان کفر است و بلا
کردن بان شرکت و پاره و ادش بیکر کا کفر هلاک کننده است و سلام کردن بر کسی که بازی بان کند معصیت است که بیک دست و دستان کرد
چنانکه کهنه درینا گوشت خوک گرداند و کبیر نظر بر کوی او کند چنانکه بفرج ما در خود نظر کند و کبیر نرد بازی کند بقیما مثل
کبیر که گوشت خوک خورد و کبیر بپزد و کوی بنی بازی بان کند چنانکه دست در میان گوشت و خون خوک گذاشته باشد
چون بیع طلب نوازند در جامع گفته حلال نیست بطر کردن و نرد و شطرنج و سلام کردن بر کسی که بازی کند با اینها خلاصه هر چه
ان کوی بنی باشد حرام است مگر در شطرنج و اسبجان و مانند این از شتر و فلاح و این و غیر اینها که در میان خود مذکور است
در شهران و موضوعات شاپور بن اردشیر بن بابک و او در شهر اوله ملوک ساسانی است و در او فیلانوس گفته ساسانی است
و ابوسان گفته نوشهروان بن فیواد است و ساسانی الاکبر این بمن بن اسفندیار و اسفندیار ساسانی الاکبر این بابک است و این او در
دع و در این گفته ساسانی بن بابک جد اردشیر بن بابک است اول ملوک ساسانی انهم چون نرد شهران شاپور بن اردشیر بن
بابک است این نوع فیلانوس است و آنکه احوال لفظ شطرنج قبضه لغت است اما نرد کوی بنی و شطرنج نرد بود
ازین منظم است که کبیر شطرنج اصل از فصول دارد و قوی ان مو است شطرنج و در قوی شطرنج و شطرنج و شطرنج
بر عود و نوازند و نوازند و نوازند و نوازند و نوازند و نوازند و نوازند و نوازند و نوازند و نوازند و نوازند و نوازند

الذرة والذرة مؤثر في الذرة هو من موضوعها شاربون وعشرين بابا ريشة اول ملوك التاشاش وقعه بوجه الاضيق والظيم
 الرباعي الكهاب الاربعه والرقوم الخمس والثلثين ثلثين يوما والسواد والباض بالليل والنهار والبيوت الاثني عشرية بالشمس والكواكب
 بالاضيق المتماوية للعب بها والكعب فتره شهر مغرب شهر معناه حلو ووعكاب معرفة الاوابل عبد الرحمن السبوطي ودان مع تحفة
 الاكتاب والمباح مختلفا وبهجة التواريخ وتاريخ جوهرة المئين ومحاورة الاوابل ومشا الاواخر بعبود بجمع كنه ذكر كونه عند مسالك و
 بجمع البحرين وغيرهما من كتب التاريخ وشهرة كنه في بعض بعضه في كل باب بازي كنه في بعضه في كل باب كنه في بعضه
 دست خورادوم خورادوم في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه
 معنيها كنه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه
 كنه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه
 بالاجماع الظاهر والحق في ظاهره في جميع النصوص المستفيدة بل الموازنة في القوي في قول رسول الله عليه واله من اللب بالشرع
 والازد في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى
 اقتداء مع قوم يلعون بالشرع ولت العبا لکن انزل نزال مالك والجليل نظر الله تعالى في اهلها في الحرب من باب الحق
 الجمع على شئ ما يقع عن ان اسفاح الهوا والغنايب للثقال في اللب كنه في الماء الزرع وورثت في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه
 احسن رواب نموده كنه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه
 من حيث هو بازيه يمكنه چنانکه در بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه
 باخذ باشد داخل الماواست اما شطرنج بکسر شين لکن لعنه معروفه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه
 برامه بازيه درست ميکنند که وصف دار و در هر باب هفت سوراخ است و جنک ديزه بازيه ميکنند و شاهين بفتح الهاء که تشبه
 شاد است يعني ملك عبارة ان شطرنج است چون در بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه
 مرد و ادبشان انان احد اطعام شطرنج است بجهت جميع علماء امامت بازي کردن بجمع الاين فان مثل نرد و شطرنج وغيره فيها الزنم و
 باوام و کما في انکثر بازي و باجره جميع اطعام مرد و باخذ حرام است حتى بازي کردن کون کون بکون کان و تکسب هم بغير حرام است و اجاب
 ودان بما اکثره لا کلام قال فما شرع اللعي لان الظاهر ان كل حرام كالشرع والتمه والاربعه عشر غيره لك سواء ضد الحد في الله والظن
 وقال في السنة المذهب لا يفتقر الى اللعي لان الظاهر ان كل حرام كالشرع والتمه والاربعه عشر غيره لها وافتهم على ذلك جماعة من العلماء
 منهم ابو جعفر ومالك وبعض الشافعية وان عبارته معلوم شد که مذهب جعفر انعامه اذا قيل ابو جعفر ومالك وبعض الشافعية
 و من ذلك صرحنا من مقتبان المرام و غير ان از کتب معتبره خودشان نقل نموده اند و از علماء اصحاب قديمين آردن هر طاب شده و در
 نند و تره شهادة الله على التره والشطرنج و غيرهما من انواع اللاد والاربعه عشر الشاهين بفتح الهاء لان ذلك تشبه شاه لانه كذا في
 شاهان ما في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه
 بفتوة الشاه باللعيل لان عمد له كالتره والشطرنج والتكسب حرام بوجه انه علمه الا خلاصه و حرامه في بعضه في بعضه في بعضه
 بانها اگر بندي شود و چیزی به جوض بود و باخذ فرارند هند و مدار بر صد خاسم است عرفا و محقق نمیشود بد و در هر حال
 ان بدون انکسیر و باخذ و در بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه
 کجاست با و کرض و با و دان و بازيه کردن انها چندان که بنند ندامت بازيه و کون کان بازيه اما شال انها بدعت کون بندي حرام است
 معلوم نیست چنانکه جملة اصحاب تصحيح بان کون ماندا و انجمله صاحب صحاح و مطامع الفضل است و هر چه بطور منطلي بکسر شود و
 ملک مالکان با نیت و واجب و دان بصاحب شرح اکراما اکثر انست تصدق میکند بطرا از جانب اکر غیر محصور باشد
 اکر مالکان منحصرا و جماعه باشد بری میشود و نیت او مکراست و نسا از جميع اگر چه جليل باشد اگر نفا و مال خود نماید مثل چوند
 و مانند انها حرام نمیشود و نیت و دان باکل و غیر ان قال في الصحاح بجمع الفاء المذمومة على صدى الاسم عرفا ولا يتحقق بدونها